

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

5 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 2754

12-07-2022 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ എൻ എ നെല്ലിക്കുന്ന്		ശ്രീ കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ (പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്ഷേമവും ദേവസ്വവും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	<p>മലബാറിലെ ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർക്ക് അഞ്ചുമാസത്തിലധികമായി ശമ്പളം ലഭിക്കുന്നില്ലായെന്നത് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ ഇതിനുള്ള കാരണമെന്താണെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;</p>	(എ)	<p>മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഭരണപരമായും സാമ്പത്തികമായും ഓരോന്നും സ്വതന്ത്ര യൂണിറ്റുകളാണ്. ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം അതാത് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഫണ്ടിൽ നിന്നാണ് നൽകി വരുന്നത്. വരുമാനം കുറവുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്ക്, കുടിശ്ശിക വരുന്ന ശമ്പളം നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി, മലബാർ ദേവസ്വം മാനേജ്മെന്റ് ഫണ്ടിൽ നിന്നും നൽകി വരുന്നു. ഇത്തരം ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ, അസസബിൾ ക്ഷേത്രവരുമാനം, കുടിശ്ശികയായി നിൽക്കുന്ന ശമ്പളം എന്നിവ നാല് മാസം കൂടുമ്പോൾ പരിശോധിച്ച്, ഒരുമിച്ച് ശമ്പളധനസഹായവും മുൻകൂർ ധനസഹായവും അനുവദിക്കുന്ന സ്കീമാണ് ഇപ്പോൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. ആയതിനാൽ, മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള വരുമാനം കുറഞ്ഞ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം നാല് മാസം കൂടുമ്പോൾ പൂർണ്ണമായി ലഭിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന സാഹചര്യമാണ് നിലവിൽ ഉള്ളത്. ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ വരവ്-ചെലവ് കണക്കുകൾ യഥാസമയം തയ്യാറാക്കി നാല് മാസം കൂടുമ്പോൾ സമർപ്പിക്കാത്ത ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്കാണ് ശമ്പള ധനസഹായം ലഭിക്കുന്നതിന് കാലതാമസം നേരിടുന്നത്.</p> <p>സർക്കാർ ഗ്രാന്റ്-ഇൻ-എയ്ഡ്-ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയാണ്, ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് ശമ്പള കുടിശ്ശിക വിതരണം ചെയ്യുന്ന മലബാർ ദേവസ്വം മാനേജ്മെന്റ് ഫണ്ട് പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നത്. ആയതിന് എന്തെങ്കിലും താമസം വരുന്ന സാഹചര്യത്തിലും, , മലബാർ ദേവസ്വം മാനേജ്മെന്റ് ഫണ്ടിൽ നിന്നുള്ള ശമ്പള കുടിശ്ശിക വിതരണത്തിൽ</p>

		<p>തടസ്സം നേരിടാറുണ്ട്. 2022-23 വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് അലോട്ട്മെന്റിൽ നിന്നും ആദ്യ ഗഡുവായി സാലറി ഹെഡിൽ അനുവദിച്ച സംഖ്യയിൽ നിന്നും 6.99 കോടി രൂപയും, ബോർഡിന്റെ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്നും 7.61 കോടി രൂപയും അടക്കം ആകെ 14.60 കോടി രൂപ ഉപയുക്തമാക്കി ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളധനസഹായ കടിശ്ശിക വിതരണം നിലവിൽ നടത്തി വരുന്നുണ്ട്.</p>	
(ബി)	<p>മലബാറിലെ ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർ നിരന്തരമായി ഉന്നയിക്കുന്ന മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ കാലതാമസം നേരിടുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ;</p>	(ബി)	<p>2017-ൽ അന്നത്തെ ബോർഡ് ചെയർമാൻ കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണൻ അധ്യക്ഷനായ കമ്മീഷൻ കരട് മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിലേക്ക് സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിൽ ഭാഗം (3)-ൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പരിപാലനവും ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകളും പരിഷ്കരിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ പാസ്സാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിയമപരവും ധനപരവുമായ ഒട്ടേറെക്കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിന്റെ പകർപ്പ് ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു.</p>
(സി)	<p>2017-ൽ അന്നത്തെ ബോർഡ് ചെയർമാൻ കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണൻ അധ്യക്ഷനായ കമ്മീഷൻ മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ പാസ്സാക്കണമെന്ന് സർക്കാരിന് റിപ്പോർട്ട് നൽകിയിരുന്നോ; എങ്കിൽ ഇതുവരെയായി ബിൽ പാസ്സാക്കാൻ കഴിയാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;</p>	(സി)	<p>2017-ൽ അന്നത്തെ ബോർഡ് ചെയർമാൻ കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണൻ അധ്യക്ഷനായ കമ്മീഷൻ കരട് മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിലേക്ക് സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിൽ ഭാഗം (3)-ൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പരിപാലനവും ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകളും പരിഷ്കരിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ പാസ്സാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിയമപരവും ധനപരവുമായ ഒട്ടേറെക്കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിന്റെ പകർപ്പ് ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു.</p>
(ഡി)	<p>ക്ഷേത്ര പരിപാലനവും സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകളും പരിഷ്കരിക്കേണ്ട ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നോയെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ; റിപ്പോർട്ടിന്റെ പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കാമോ;</p>	(ഡി)	<p>2017-ൽ അന്നത്തെ ബോർഡ് ചെയർമാൻ കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണൻ അധ്യക്ഷനായ കമ്മീഷൻ കരട് മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിലേക്ക് സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിൽ ഭാഗം (3)-ൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പരിപാലനവും ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകളും പരിഷ്കരിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ പാസ്സാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിയമപരവും ധനപരവുമായ ഒട്ടേറെക്കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിന്റെ പകർപ്പ് ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു.</p>

(ഇ)	<p>മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ എപ്പോൾ പാസ്സാക്കുമെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?</p>	<p>(ഇ) 2017-ൽ അന്നത്തെ ബോർഡ് ചെയർമാൻ കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണൻ അധ്യക്ഷനായ കമ്മീഷൻ കരട് മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിലേക്ക് സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിൽ ഭാഗം (3)-ൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പരിപാലനവും ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകളും പരിഷ്കരിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മലബാർ ദേവസ്വം ബിൽ പാസ്സാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിയമപരവും ധനപരവുമായ ഒട്ടേറെക്കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിന്റെ പകർപ്പ് ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു.</p>
-----	--	--

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

999

e

Rev. Dev. 1/373/2017

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആക്ടും റൂൾസും പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനായി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുവാൻ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (സാധാ) നമ്പർ 186/2017/റവ. തീയതി 19.01.2017 പ്രകാരം രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ട്.

നിയമ പരിഷ്കരണ കമ്മിറ്റി

1. അഡ്വക്കേറ്റ് കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണൻ	-	ചെയർമാൻ
2. വേണുഗോപാലൻ. പി	-	മെമ്പർ
3. മോഹനൻ.സി	-	മെമ്പർ
4. കെ.മുരളി, കമ്മീഷണർ	-	മെമ്പർ സിക്രട്ടറി

നിയമ പരിഷ്കരണ കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ട്

ഭാഗം - 1

ആമുഖം

1956-ലെ സംസ്ഥാന പുനസ്സംഘടനാ നിയമത്തിലെ 5-ാം വകുപ്പനു സരിച്ച് കേരള സംസ്ഥാന രൂപീകരണം നടന്നപ്പോൾ മദിരാശി പ്രവിശ്യയുടെ ഭാഗമായിരുന്ന മുൻ മലബാർ പ്രദേശങ്ങൾ, പ്രസ്തുത നിയമത്തിലെ 5 (1) (ബി) വകുപ്പിലെ (i) (ii) ഉപവകുപ്പുകൾ പ്രകാരം വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടതനുസരിച്ചാണ് കേരള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായിട്ടുള്ളത്. പ്രസ്തുത നിയമത്തിലെ XI-ാം ഭാഗത്തിലെ നിയമവ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചാണ് 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു റിലീജിയസ് ആന്റ് ചാരിറ്റബിൾ എന്റോവ്മെന്റ്സ് ആക്ടിന് നിർദ്ദിഷ്ട മേഖലയിൽ പ്രാബല്യം വന്നിട്ടുള്ളത്. പ്രസ്തുത നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് കേരള സംസ്ഥാന രൂപീകരണത്തിനുശേഷം ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പ് നിലവിൽ വരികയും, മുൻ മലബാറിൽ നിയമത്തിന് കീഴിൽ വരുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങളുടെയും മറ്റ് മത ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ഭരണത്തിനും മേൽ നോട്ടത്തിനുമുള്ള സർക്കാർ വകുപ്പായി പ്രവർത്തനം തുടർന്ന് വരികയും ചെയ്തു. 1956-ൽ കേരള സംസ്ഥാന രൂപീകരണത്തിന് ശേഷം 2008 വരെ നിയമ വ്യവസ്ഥകളിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ മാറ്റത്തിനുള്ള ഭേദഗതികൾ ഒന്നും തന്നെ നടന്നിട്ടില്ല എന്നതിനാൽ നിയമം നടപ്പിലാക്കപ്പെടുമ്പോൾ കാലാനുസൃതമായി വരുന്ന ആവശ്യങ്ങളും നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങളും അവയ്ക്കുള്ള പരിഹാരങ്ങളും പൂർണ്ണമായി നടപ്പിലാക്കാൻ നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ പര്യാപ്തമാകാതെ വരികയും കാലത്തിനനുസരിച്ച് നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തേണ്ട ആവശ്യകത പല തലങ്ങളിലായി തുടർന്ന് വരികയും ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

മഹത്തായ ഒരു ചരിത്രവും സാംസ്കാരിക പൈതൃകവുമുള്ള കേരള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും നിരവധി ചരിത്ര സംഭവങ്ങൾ എന്നു തോന്നിക്കുന്ന കാല്പനിക കഥകൾ, അവയ്ക്ക് സാക്ഷിത്വം വഹിക്കുന്ന നൂറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങൾ, വൈവിധ്യമാർന്ന ക്ഷേത്രകലകൾ, ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ, തനിമകൾ ചോരാതെ അവയുടെ

യഥാവിധിയുള്ള നിർവ്വഹണം എന്നിവയെല്ലാം ക്ഷേത്രാരാധനയുമായി ഇഴുകി ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന മുൻ മലബാർ പ്രദേശം, പുരോഗമന ആശയങ്ങളുടെ വിളനിലമായിട്ടുപോലും അനുഷ്ഠാന വൈവിധ്യം കൊണ്ടും പുരാവൃത്തങ്ങളുടെ ബഹുസ്വരത കൊണ്ടും സവിശേഷമായി അടയാളപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്നത് അവിതർക്കിതമാണ്. പൈതൃകമായി ലഭിച്ച ഇത്തരം പാരമ്പര്യഘടകങ്ങളുടെ പരിപോഷണവും നിലനിൽപ്പും പ്രധാനമായും ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ തട്ടകങ്ങളിലാണ് എന്നത് കൊണ്ടാണ് കേരള സമൂഹത്തിന്റെ ജീവിതസിരാകേന്ദ്രം ക്ഷേത്രങ്ങളായി ഗണിക്കപ്പെട്ടു പോന്നിട്ടുള്ളത്. അക്കാരണത്താൽ എല്ലാ സാംസ്കാരിക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വികസനവും പരിപോഷണവും പോലെ ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മതസ്ഥാപനങ്ങളും ജനങ്ങളുടെ സമാധാനപരവും ആരോഗ്യപരവും സംതൃപ്തവുമായ വ്യക്തി ജീവിതത്തിനും സാമൂഹിക ജീവിതത്തിനും ചാലകശക്തിയായി വളരുന്ന ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾക്കും സൗകര്യങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി വികസിതമാകേണ്ടത് അനുപേക്ഷണീയമാണ്. മാറ്റത്തിന്റെ കുത്തൊഴുക്കിൽ വികസനോന്മുഖമായ കാഴ്ചപ്പാടുകളിലൂടെ നോക്കിക്കാണേണ്ട അത്തരം ക്ഷേത്രങ്ങളും മതസ്ഥാപനങ്ങളും, എഴുപത് വർഷത്തോളം മുമ്പ് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന സാമൂഹിക ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി 1951-ൽ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ട ഒരു നിയമത്തിൻ കീഴിൽ ആധുനിക കാലത്തും നടത്തപ്പെടുന്നത് കെടുകാര്യസ്ഥതയും വികലവുമാണ് എന്നത് തർക്കത്തിനതീതമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ഒരു ജനതയുടെ ആത്മവിശ്വാസം ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള പുതിയ നിയമനിർമ്മാണത്തിന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കാനുള്ള കേരള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ കമ്മറ്റി രൂപീകരണ ഉത്തരവനുസരിച്ചാണ് ഈ കമ്മറ്റി പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത്.

കേരളത്തിന്റെ ഉത്തര ഭാഗമായ മുൻ മലബാർ പ്രദേശത്ത് മാത്രം ബാധകമാകുന്ന നിയമനിർമ്മാണമാണെങ്കിലും ഒരു ചരിത്രപ്രധാനമായ ദൗത്യമാണ് കമ്മറ്റിക്ക് നിർവ്വഹിക്കാനുള്ളത് എന്ന ഉത്തമ ബോധ്യത്തോടെത്തന്നെ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ സാധ്യമായ എല്ലാ നടപടിക്രമങ്ങളും കമ്മറ്റി സ്വീകരിക്കുകയുണ്ടായി. വളരെ വിശദമായ ഒരു ചോദ്യാവലി തയ്യാറാക്കി ബോർഡ് അധികാരികൾ മുഖേന ക്ഷേത്രഭരണാധികാരികൾക്ക് നൽകി 2016

വർഷം അവസാനിക്കുമ്പോഴുള്ള വിശദവിവരങ്ങൾ ക്രോഡീകരിക്കുന്നതിന് ശ്രമം നടത്തിയെങ്കിലും ഏതാനും ക്ഷേത്രഭരണാധികാരികളിൽ നിന്ന് മാത്രമാണ് പുരിപ്പിച്ച് പൂർത്തിയാക്കിയ ചോദ്യാവലികൾ തിരികെ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. മുൻകൂട്ടി പരസ്യ പ്രചാരണം നടത്തി കാഞ്ഞങ്ങാട്, തലശ്ശേരി, കോഴിക്കോട്, കാടമ്പുഴ, പാലക്കാട് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ കമ്മറ്റി ചേർന്ന് ക്ഷേത്രം ട്രസ്റ്റിമാരുടെ സംഘടന, പൊതുജനങ്ങൾ, ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാരുടെ സംഘടനകൾ, സ്വതന്ത്ര ഭക്തജനങ്ങൾ എന്നിവരിൽ നിന്ന് അഭിപ്രായങ്ങളും, നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വീകരിക്കുകയുണ്ടായി. കോഴിക്കോട് വെച്ച് ക്ഷേത്രം പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ സംഘടനാ പ്രതിനിധികളുടെ ഭാഗം കേൾക്കുന്നതിന് രണ്ട് തീയതികളിലായി മുൻകൂട്ടി തീയതി നിശ്ചയിച്ച് കമ്മറ്റി സിറ്റിംഗ് നടത്തുകയും ട്രസ്റ്റി പ്രതിനിധികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ കേൾക്കുകയും ചെയ്തു. ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ എല്ലാ സംഘടനാ പ്രതിനിധികളുടേയും നിലവിൽ ബോർഡിന്റെ ഭരണ വിഭാഗമായി വർത്തിക്കുന്ന ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പ് ജീവനക്കാരുടേയും ഭാഗം കേട്ടു. നിലവിലുള്ള മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് പ്രസിഡന്റ്, അംഗങ്ങൾ, 2008 മുതൽ നിയമിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മുൻ ബോർഡ് ഭാരവാഹികൾ എന്നിവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കമ്മറ്റി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എഴുതി സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും നേരിൽ ബോധിപ്പിച്ചതുമായ എല്ലാ അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കമ്മറ്റി പരിശോധിക്കുകയും നിയമ പരിഷ്കരണ വിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചർച്ചയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുകയും തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുകയും ചെയ്തു.

കേരളത്തിലെ മറ്റ് ദേവസ്വം നിയമങ്ങൾ

1950-ലെ ട്രാവൻകൂർ കൊച്ചിൻ ഹിന്ദു റിലീജിയസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻസ് ആക്ട്, 1978-ലെ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ആക്ട്, 2005-ലെ കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വം ആക്ട് എന്നിവയാണ് 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു റിലീജിയസ് ആന്റ് ചാരിറ്റബിൾ എന്റോവ്മെന്റ്സ് ആക്ട് കൂടാതെ കേരളത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ദേവസ്വം നിയമങ്ങൾ. ഇതിൽ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ആക്ട്, കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വം ആക്ട് എന്നിവ യഥാക്രമം ശ്രീ ഗുരുവായൂർ, ശ്രീ കൂടൽമാണിക്യം എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മാത്രമായി അന്നത്തെ പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ കൊണ്ടു വന്നിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളാണ്. ഇവ ഒഴിച്ചുനിർത്തിയാൽ

തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി എന്നീ മേഖലകളിൽ അതാത് നിയമത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭരണത്തിനായി ട്രാവൻകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡും കൊച്ചിൻ ദേവസ്വം ബോർഡും നിലനിൽക്കുന്നു. തിരു-കൊച്ചി ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമപ്രകാരം ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ആസ്തിബാധ്യതകളുടെ കൈകാര്യം, ക്ഷേത്രഭരണം, ബോർഡിലേയും ക്ഷേത്രങ്ങളിലേയും ജീവനക്കാരുടെ നിയമനങ്ങൾ, അച്ചടക്കനടപടികൾ, സ്ഥലംമാറ്റം, ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ നിത്യ നിദാനങ്ങൾ, ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ്, നിർമ്മാണം, അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ എന്നീ മരാമത്ത് പ്രവൃത്തികൾ, ഫണ്ട് മാനേജ്മെന്റ് എന്നിവയെല്ലാം ബോർഡിന്റെ ചുമതലയാണ്. ആയതിനാൽ ക്ഷേത്രഭരണ സംബന്ധമായി ബോർഡ് എടുക്കുന്ന തീരുമാനങ്ങൾ പ്രായോഗികതലത്തിൽ ഗുണപരമായി നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നതിന് സൗകര്യപ്രദമാണെന്ന് മാത്രമല്ല നടപ്പിലാക്കലിന് ഗതിവേഗം കൂടുന്നതുമാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ തീരുമാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കപ്പെടുമ്പോഴുള്ള ഗുണഫലങ്ങൾ പെട്ടെന്ന് സഹലീകരിക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ തന്നെ ദോഷഫലങ്ങൾ പെട്ടെന്ന് തന്നെ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ട് പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാനും സാധ്യമാകുന്നു എന്നതാണ് തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി ദേവസ്വം ബോർഡുകൾ, ഗുരുവായൂർ, കൂടൽമാണിക്യം ദേവസ്വം എന്നീ ബോർഡുകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന നിയമങ്ങളുടെ സവിശേഷത എന്ന് കമ്മറ്റി വിലയിരുത്തി.

അതേസമയം 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമ പ്രകാരം ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഓരോന്നും വ്യതിരിക്തമായ സ്വയംഭരണ യൂണിറ്റുകളായി അതാത് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ട്രസ്റ്റി ബോർഡ് അല്ലെങ്കിൽ ട്രസ്റ്റിമാരിൽ ക്ഷേത്രഭരണം നിക്ഷിപ്തമായ നിലയിൽ നടക്കുകയും, ക്ഷേത്രഭരണം നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം നടക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ ഹിന്ദുമത ധർമ്മ സ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പ് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുകയുമാണ് ചെയ്തുവന്നിട്ടുള്ളത്. 1956 മുതൽ 2008 വരെ 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദുമത ധർമ്മ സ്ഥാപന നിയമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പും 2008-ൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നിട്ടുള്ള മദ്രാസ് ഹിന്ദുമത ധർമ്മ സ്ഥാപന (ഭേദഗതി) നിയമം (ആക്ട് നമ്പർ 31 of 2008) അനുസരിച്ച് 02-10-2008 മുതൽ വകുപ്പിന്റെ സ്ഥാനത്ത് മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡുമാണ്

: 6 :

മലബാറിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭരണത്തിന് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നത്. 2008-ലെ 31-ാം നമ്പർ (ഭേദഗതി) ആക്ട് നടപ്പിലാക്കി ഒരു സർക്കാർ വകുപ്പിന്റെ സ്ഥാനത്ത് കേരളത്തിലെ ഇതര മേഖലകളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന നിയമവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് സമാനമായി ക്ഷേത്രഭരണത്തിന് ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ശേഷവും 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമ പ്രകാരം നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ട നിയന്ത്രണത്തിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭരണ നടത്തിപ്പ് നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്നതിന് പ്രസ്തുത നിയമ വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസൃതമായി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം തന്നെയാണ് 2008-ലെ 31-ാം നമ്പർ ഭേദഗതി ആക്ടിനു ശേഷവും മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് മേൽനോട്ടനിയന്ത്രണം നടത്തുന്നത്. പരിഷ്കൃതമായ ബോർഡ് സംവിധാനത്തിൽ സുപ്രധാന ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കാൻ ഉത്തരവാദിപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് ഒരു സർക്കാർ വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ട നടത്തിപ്പിനുള്ള 1951-ലെ നിയമത്തിന് കീഴിൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട കാലാനുസൃതമല്ലാത്തതും അശാസ്ത്രീയവുമായ ചട്ടങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ ആധുനിക കാലത്തെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കുള്ള പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്നതും നടപ്പിലാക്കുന്നതും ദുഷ്കരമാവുകയും അനാശാസ്യമായ സമ്പ്രദായങ്ങളും, തർക്കങ്ങളും, പരസ്പരവിരുദ്ധമായ അവകാശവാദങ്ങളും, നിയമത്തിന്റെയും ചട്ടങ്ങളുടെയും വ്യത്യസ്ത വ്യാഖ്യാനങ്ങളും കാരണം ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടതിന്റെ ഗുണഫലങ്ങൾ, തമസ്കരിക്കപ്പെടും വിധം ബോർഡ് ഭരണത്തിൽ ഗുരുതരമായ ദുർബല്യങ്ങൾ പ്രകടമാകുന്നതിനും കാരണമായിട്ടുണ്ട്. നിയമത്തിന് മുന്നിൽ തുല്യത, +വിവേചനമില്ലായ്മ, മുതലായ പരിഹരിക്കപ്പെടേണ്ട വൈവിധ്യമാർന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് നീതിപൂർവ്വമായ പരിഹാരം കാണാൻ ഉത്തരവാദിപ്പെട്ട ബോർഡ് സംവിധാനം, നിയമത്തിലെ പോരായ്മ കൊണ്ടും അപൂർണ്ണതകൾ കൊണ്ടും ഉത്തമവിശ്വാസത്തോടെ തീരുമാനമെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയാത്ത അപര്യാപ്തമായ സംവിധാനമെന്ന് തോന്നും വിധം മുടന്തി നീങ്ങുന്നു എന്നതാണ് ഇന്നത്തെ പരിതോവസ്ഥ. ഇത് പരിഹരിക്കുന്നതിന് നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും പരിഷ്കരിക്കേണ്ടത് വളരെ അത്യാവശ്യമാണ് എന്ന് കണ്ടുകൊണ്ടാണ് സർക്കാർ നിയമ പരിഷ്കരണ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. പരിവർത്തനത്തിനുള്ള ഒരു നല്ല ഉദ്യമവുമായി ഈ നടപടി സ്വീകരിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്.

ഭാഗം - 2

1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം
അപ്രായോഗികതകളും, പോരായ്മകളും

കേരള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായിട്ടുള്ള മലബാർ മേഖല സംസ്ഥാന രൂപീകരണത്തിനു ശേഷവും ഭരണപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ എന്നും അവഗണിക്കപ്പെട്ടു കിടന്നിട്ടുള്ള പ്രദേശമാണ്. മലബാറിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളും ക്ഷേത്രജീവനക്കാരും ഇതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമല്ല. 1956-ലെ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ പുനഃസംഘടനാ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് മുൻ മലബാർ മേഖലയിൽ നിലനിന്ന 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമത്തിന് പകരം 1956-ലെ സംസ്ഥാന പുനഃസംഘടനാ നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്ന പ്രകാരം പുതിയ നിയമനിർമ്മാണം പരിഗണിക്കപ്പെടാതെ ഇത്രയും കാലം 1951-ലെ നിയമം തന്നെ തുടർന്ന് വന്നു എന്നത് ആപൽക്കരമായ അവഗണന തന്നെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ പുനഃസംഘടനയെത്തുടർന്ന് കേരള സംസ്ഥാന രൂപീകരണ ശേഷം മുൻ മലബാർ മേഖലയിൽ 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം തുടർന്നും നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ ഭരണഘടനാ സാധുത സംബന്ധിച്ച് AIR 1980 SC 1 പ്രകാരം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ട കേസിൽ ബഹു.സുപ്രീംകോടതി പരിശോധിച്ചതായും ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ ആർട്ടിക്കിൾ 14-ലെ തത്വങ്ങളുടെ ലംഘനമാണ് ഇത്തരം അസമത്വം മുഖമുദ്രയായിട്ടുള്ള നിയമങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നതിലൂടെ സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് നിരീക്ഷിച്ചതായും ഇത്തരം ഭരണഘടനാലംഘനം നീക്കാൻ സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണസഭ പുതിയ നിയമനിർമ്മാണത്തിലൂടെ ശ്രമിക്കാത്തപക്ഷം 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം മുൻമലബാറിൽ നടപ്പിലുള്ളതും സമീപ ഭാവിയിൽ വിജയകരമായി ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുമെന്നും ബഹു.കേരള ഹൈക്കോടതി ഒ.പി. 214/1992 കേസിലെ വിധിയിലൂടെ നിരീക്ഷിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത വിധിയുടെ പകർപ്പ് അനുബന്ധം 1 ആയി ചേർക്കുന്നു.

ബഹു.കേരള ഹൈക്കോടതിയുടെ ഒ.പി.214/1992 കേസിൽ 21-07-1994ലെ വിധിയിൽ നടത്തപ്പെട്ട നിരീക്ഷണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 1951-ലെ മദ്രാസ്

ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നതിൽ ഭരണഘടനാ ലംഘനമാകുന്നതും അസമത്വം സൃഷ്ടിക്കുന്നതും ഏതെല്ലാം സാഹചര്യത്തിലാണെന്ന് കമ്മറ്റി പരിശോധിച്ചു. കമ്മറ്റി കണ്ടെത്തിയ അപ്രായോഗിക കതകളും പോരായ്മകളും വിവേചനവും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:-

(i) ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ ഓരോ മതസ്ഥാപനവും അതാത് സ്ഥാപനത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ട്രസ്റ്റിമാരാൽ ഭരണം നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്ന വ്യതിരിക്ത യൂണിറ്റ് ആണെന്നതിനാൽ അധിക വരുമാനമുള്ളവയിൽ നിന്ന് പണം തുച്ഛവരുമാനം ലഭിക്കുന്ന അത്യാവശ്യമാകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഗുണപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയാഗപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്നതിനാൽ വരുമാനം കുടിയവ വികസിതമായും, വരുമാനം കുറഞ്ഞവ അവികസിതമായും തുടരുന്നു.

(ii) വരുമാനം കുടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഭക്തർക്ക് ആവശ്യത്തിലധികം സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കപ്പെടുമ്പോൾ വരുമാനം തുച്ഛമായ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഭക്തർ ഒരു സൗകര്യവുമില്ലാതെ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു.

(iii) വരുമാനം കുടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്ക് അർഹതയുള്ളതും അല്ലാത്തതുമായ എല്ലാ ആനുകൂല്യങ്ങളും കുടിയ നിരക്കിലുള്ള ശമ്പളവും ലഭിക്കുമ്പോൾ വരുമാനം കുറഞ്ഞ ഭൂരിപക്ഷം ക്ഷേത്രങ്ങളിലെയും സ്ഥാപനങ്ങളിലെയും ജീവനക്കാർക്ക് തുച്ഛമായ തുക മാത്രം ശമ്പളമായി ലഭിക്കുകയും മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങൾ ഒന്നും ലഭിക്കാതെ വരികയും ചെയ്യുന്നു.

(iv) വരുമാനം കുടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ആവശ്യത്തിലധികം ജീവനക്കാരെ വെയ്ക്കുന്നതിന് സൗകര്യമുള്ളതിനാൽ ജീവനക്കാർക്ക് ജോലിഭാരം കുറയുകയും, വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അത്യാവശ്യ ജീവനക്കാരെ മാത്രം വെക്കുന്നതിനാൽ ജോലിഭാരം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

(v) വരുമാനം കുടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പണം ഉപയോഗമില്ലാതെ കിടക്കുമ്പോൾ, വരുമാനം ഇല്ലാത്തതിടങ്ങളിൽ പണമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു.

(vi) വരുമാനം കുടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അഴിമതിയും ദുരുപയോഗവും വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ, വരുമാനം തുച്ഛമായ ഇടങ്ങളിൽ അത്യാവശ്യങ്ങൾപോലും മുടങ്ങുന്നു.

(vii) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അനാവശ്യ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുമ്പോൾ വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ പോലും നടത്താതെ കാലക്രമത്തിൽ നാശോന്മുഖമാകുന്നു.

(viii) വരുമാനമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അഴിമതി വർദ്ധിക്കുന്നതും വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ആസ്തികൾ അന്യായീനപ്പെടുത്തി ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നതും പതിവാകുന്നു.

(ix) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജീവനക്കാരെ കിട്ടുന്നത് എളുപ്പമാണ്. വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജീവനക്കാരെ കിട്ടുന്നത് ദുഷ്കരമാണ്.

(x) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സേവന സൗകര്യവും നിരക്കും കൂടുതലായിരിക്കുന്നതും കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സേവന സൗകര്യവും നിരക്കും വളരെ കുറവായി തുടരുന്നു.

(xi) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നവർക്ക് വിവേചനം അനുഭവപ്പെടാതിരിക്കുമ്പോൾ വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സർവ്വത്ര വിവേചനം നിലനിൽക്കുന്നു.

(xii) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ട്രസ്റ്റിമാർ നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള അധികാരികൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകളിൽ താല്പര്യപ്പെടുന്നവ നടപ്പിലാക്കുകയും ഇഷ്ടപ്പെടാത്തവ സ്ഥാപനഫണ്ട് ദുരുപയോഗം ചെയ്ത് കോടതികൾ മുഖേന ഉത്തരവ് നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതേസമയം വരുമാനമില്ലാത്ത സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ട്രസ്റ്റിമാർക്ക് വിഭവങ്ങൾ കുറവാകയാൽ ഉത്തരവുകൾ പാലിക്കാൻ കഴിയാതെ വരുന്ന സാഹചര്യമാണ് നിലവിലുള്ളത്.

(xiii) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ട്രസ്റ്റിമാർ ഭൂരിപക്ഷവും നിയമം പാലിക്കുന്നതിൽ വീഴ്ചവരുത്തുന്നവരും നിയമവിധേയത്വം കുറവുള്ളവരുമായിരിക്കുമ്പോൾ, വരുമാനം കുറവുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ട്രസ്റ്റികൾ നിയമ വിധേയത്വമുള്ളവരും നിയമം പരമാവധി പാലിക്കുന്നവരുമാണ്.

(xiv) വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ട്രസ്റ്റിമാർ അന്യായീനപ്പെട്ട ഭൂസ്വത്ത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആസ്തികൾ തിരിച്ചുപിടിക്കാൻ നിക്ഷിപ്ത താൽപര്യം മൂലം നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ വീഴ്ചവരുത്തുമ്പോൾ വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പണമില്ലാത്തതുമൂലം നിയമ നടപടി സാധ്യമല്ലാതെ വരുന്നു.

(xv) സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വരുമാനത്തിന്റെ അന്തരംമൂലം ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് ഏകീകൃത സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകൾ, പെൻഷൻ സ്കീം എന്നിവ നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ പ്രതിബന്ധങ്ങളുണ്ട്.

(xvi) വരുമാനം കുറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്ക് ദേവസ്വം ബോർഡ് സഹായധനം നൽകുന്നുണ്ട് എങ്കിലും, ക്ഷേത്രഭരണസംബന്ധമായ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിലും കണക്ക് സൂക്ഷിക്കുന്നതിലും മറ്റും ട്രസ്റ്റിമാർ വീഴ്ച വരുത്തുന്നതുമൂലം അതാത് സമയങ്ങളിൽ ധനസഹായം കൈപ്പറ്റാൻ സാധിക്കാതെ വരികയും ജീവനക്കാർക്ക് പ്രതിമാസം ശമ്പളം നൽകാൻ സാധിക്കാത്ത അവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

(xvii) ക്ഷേത്രം വകയായിട്ടുള്ള സ്വർണ്ണം, വെള്ളി മുതലായ വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്തുവഹകളും നിക്ഷേപങ്ങളും ട്രസ്റ്റിമാരുടെ സൂക്ഷിപ്പിലാണ് എന്നതിനാൽ വരുമാനം കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ദുർഭരണവും ആസ്തികളുടെ ദുരുപയോഗവും തടയുന്നതിന് ബോർഡിന്റെ ഫലപ്രദമായുള്ള ഇടപെടൽ സ്ഥാപനഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് കോടതി നടപടികളിലൂടെ ട്രസ്റ്റിമാർ തടയുന്നതിനാൽ സ്ഥാപന താൽപര്യം ഹനിക്കപ്പെടുന്നു.

(xviii) ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാരുടെ നിയമനാധികാരികൾ ട്രസ്റ്റിമാർ ആയിരിക്കുമ്പോൾ സ്ഥാപനത്തിൽ അനധികൃത നിയമനങ്ങൾ നടത്തുന്നതും, ക്ഷേത്രഫണ്ട് ട്രസ്റ്റിമാരുടെ സൂക്ഷിപ്പിൽ ആയതിനാൽ അനധികൃത നിയമനം നടത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കക്ഷികൾക്ക് ശമ്പളവും മറ്റും നൽകുന്നത് തടസ്സപ്പെടുത്തുന്നതിനും പ്രായോഗിക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും പ്രതിബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ട്.

(xix) പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാർ മരണം വരെ തുടരുന്നതിന് വ്യവസ്ഥയുള്ളതിനാൽ ട്രസ്റ്റി മരിക്കുമ്പോൾ ട്രസ്റ്റിയുടെ സൂക്ഷിപ്പിലുള്ള ക്ഷേത്രം വക പണവും വസ്തുവഹകളും ദുരുപയോഗം ചെയ്യപ്പെടുന്നത് തടയുവാനും തുടർന്ന് വരുന്ന ട്രസ്റ്റിക്ക് രേഖാമൂലം ഏൽപ്പിക്കപ്പെടാത്തതിനാൽ നഷ്ടസാധ്യതകൾ തടയുവാനും കണക്കുകളുടെ ഓഡിറ്റിൽ കണ്ടെത്തുന്ന ദുർവ്യയം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഫണ്ട് തിരിച്ചെടുക്കുന്നതിനും പ്രായോഗികനടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ സാധിക്കാതെ വരുന്നു.

1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം വിശദമായി കമ്മറ്റി പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള മേൽപ്പറഞ്ഞ പോരായ്മകളും വിവേചനവും തടയുന്നതിന് പ്രസ്തുത നിയമവ്യവസ്ഥകൾ അപര്യാപ്തമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുന്നു. 1951-ലെ നിയമം നിയമവിധേയമായിരിക്കാൻ സമ്മതമുള്ള വ്യക്തികളുടേയും സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും മേൽനോട്ടം നടത്തുന്നതിൽ പ്രായോഗികമായി കരുതാവുന്ന നിയമമാണ്. നിയമത്തിന്റെയും അധികൃതരുടേയും കർക്കശമായതും നിയമവിരുദ്ധവുമായ നടപടികൾ പോലും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാതെ സ്വീകരിച്ചിരുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്തുത നിയമവ്യവസ്ഥകൾ പ്രായോഗികമായി കരുതി പാസ്സാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നിയമമാണ് നിലവിൽ നടപ്പിലുള്ളത്. എല്ലാ സ്വാതന്ത്ര്യവും സ്വാതന്ത്ര്യാവബോധവുമുള്ള ഒരു ജനാധിപത്യ സമൂഹത്തിൽ 1951-ലെ നിയമ വ്യവസ്ഥകളുടേയും അതിനു കീഴിലെ ചട്ടങ്ങളുടേയും പിൻബലത്തിൽ മതസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണനിയന്ത്രണം നടത്തുന്നതിന് സാധിക്കുന്നതല്ല. 1951-ൽ നിലനിന്നിരുന്ന ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ, ജോലി സുരക്ഷ, തൊഴിൽ നിയമങ്ങൾ, സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവയെല്ലാം അടിമുടി പരിഷ്കരിക്കപ്പെടുകയും, ആയത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ കോടതികളുടെ ഇടപെടൽ വർദ്ധിച്ചു വരികയും ചെയ്യുമ്പോൾ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് കീഴിൽ നിലനിൽക്കുന്ന സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളും സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പും ബോർഡിന്റെ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ചുള്ള ഏകീകൃത നിയമങ്ങളും, ചട്ടങ്ങളും ബോർഡിന്റെ തീരുമാനമനുസരിച്ച് തടസ്സമില്ലാതെ നടപ്പിലാക്കാൻ പര്യാപ്തമായ നിലയിൽ രൂപീകരിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ അധികാരകേന്ദ്രങ്ങളുടെ ആത്മവിശ്വാസക്കുറവ് സ്ഥാപനത്തെ പതനത്തിലെത്തിക്കുകയും വിശ്വാസികളുടെയും ജീവനക്കാരുടെയും അവരെ

: 12 :

ആശ്രയിച്ച് കഴിയുന്ന കുടുംബങ്ങളുടേയും ആത്മവിശ്വാസം അതിനേക്കാൾ താണു പോവുകയും ചെയ്യുമെന്നുള്ളത് നിശ്ചയമാണ്. ആയതിനാൽ ഒ.പി. 214/1992 തീയതി 21-07-1994-ന്റെ വിധിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമ പരിഷ്കരണം നടത്തുമ്പോൾ ആയത് നീതിപൂർവ്വവും വിവേചന രഹിതവുമായിരിക്കാൻ തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി മേഖലയിൽ നിലവിലുള്ള നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ തന്നെ മലബാർ മേഖലയിലും നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ് നിയമ പരമെന്നു കമ്മറ്റി വിലയിരുത്തുന്നു.

കേരളത്തിലെ ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളുടേയും എന്റോവ്മെന്റുകളുടേയും ഭരണം സംബന്ധിച്ച് കേരളത്തിൽ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളുമായി ഏകീകൃതമാക്കുന്നതിന് കേരള സംസ്ഥാന രൂപീകരണത്തിന് ശേഷം പല ശ്രമങ്ങളും നടന്നിട്ടുണ്ട്. 1961-ൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട കുട്ടികൃഷ്ണമേനോൻ കമ്മറ്റി, 1972-ൽ നിയമിക്കപ്പെട്ട കെ.ദാമോദരൻ കമ്മീഷൻ, 1984-ലെ ശങ്കരൻ നായർ കമ്മീഷൻ, 1995-ലെ വി.വി. വിജയൻ കമ്മറ്റി എന്നിവയെല്ലാം പ്രസ്തുത നടപടികളുടെ ഭാഗമായിട്ടുള്ള പഠനങ്ങളാണ്. പ്രസ്തുത കമ്മറ്റികളും കമ്മീഷനുകളും വളരെ വിശദമായ പഠനങ്ങൾ നടത്തി റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും പിന്നീട് പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിന്മേൽ തുടർ നടപടികൾ ഒന്നുമുണ്ടായിട്ടില്ല. പ്രധാനമായും എല്ലാ റിപ്പോർട്ടുകളിലും ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പുതിയ ഒരു ഭരണസംവിധാനം രൂപീകരിക്കപ്പെടേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയാണ് മുന്നോട്ട് വെച്ചിട്ടുള്ളത്. ഒ.പി. 214/1992 തീയതി 21-07-1994-ലെ വിധിയിൽ ബഹു.കേരള-ഹൈക്കോടതിയും മലബാറിലെ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി ഒരു മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡും, എല്ലാ ദേവസ്വം ബോർഡുകളുടേയും നിയന്ത്രണത്തിന് ഉച്ചസ്ഥാനത്ത് ഒരു കേരള ദേവസ്വം ബോർഡും രൂപീകരിക്കുന്ന കാര്യം പരിഗണിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിനാണ് സർക്കാരിനോട് നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു ബിൽ കേരള സംസ്ഥാന നിയമസഭയിൽ 1997-ൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ആയത് പൊതുജനങ്ങളുടെ അഭിപ്രായ രൂപീകരണത്തിന് വിടുകയും നടപടികൾ പൂർത്തീകരിക്കപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പ് 2001-ൽ നിയമസഭ പിരിച്ചുവിടപ്പെടുകയും ചെയ്തതിനാൽ പ്രസ്തുത ബിൽ അസാധുവായി. പിന്നീട് 2001-ൽ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് രൂപീകരണത്തിനായി ഒരു ബിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുകയും പ്രസ്തുത ബില്ലും അസാധുവാക്കപ്പെട്ടശേഷം

2008-ൽ ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമ (ഭേദഗതി) ഓർഡിനൻസ് (ഓർഡിനൻസ് നമ്പർ 2 of 2008) പാസ്സാക്കി മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെടുകയും, ഓർഡിനൻസിനു പകരം 2008-ലെ ആക്ട് നമ്പർ 31 നിയമസഭയിൽ പാസ്സാക്കുകയും ചെയ്ത പ്രകാരം 1951-ലെ ഹിന്ദുമത ധർമ്മ സ്ഥാപന നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ 02-10-2008-ന് ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പിന് പകരമായി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കീഴിലാവുകയും ഇപ്പോഴും അപ്രകാരം തുടർന്ന് വരികയും ചെയ്യുന്നു.

2008-ലെ ഭേദഗതി ആക്ട് പ്രകാരം മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് നിലവിൽ വന്നു എങ്കിലും ബോർഡ് എച്ച്.ആർ.ആന്റ് സി.ഇ (ഭരണ) വകുപ്പിന്റെ സ്ഥാനത്ത് പകരമായി വന്നു എന്നതല്ലാതെ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കേരളത്തിലെ മറ്റ് ദേവസ്വം ബോർഡുകൾക്ക് സമാനമായ ഭരണ സംവിധാനമോ, കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേരിട്ടുള്ള ഭരണമോ ഇല്ല എന്നതാണ് മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിനെ മറ്റ് ദേവസ്വം ബോർഡുകളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാക്കുന്നത്. ഓരോ സ്ഥാപനവും ആയതിന്റെ ഫണ്ടും വ്യതിരിക്ത യൂണിറ്റുകളായി ക്ഷേത്രം ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ഭരണത്തിൽ നടക്കുകയും, ബോർഡ് മേൽനോട്ട സംവിധാനമായി നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഭരണനിയന്ത്രണം ഫലപ്രദമാകുകയില്ല. സാമ്പത്തിക നിയന്ത്രണമില്ലാത്ത പക്ഷം ബോർഡിന്റെ കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിയമം നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ ദേവസ്വം ബോർഡിന് ഫലപ്രദമായി ഇടപെടുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. നിലവിലുള്ള നിയമത്തിൽ തുടരുമ്പോൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:-

(i) സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പണം ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നത് അതാത് സമയങ്ങളിൽ ബോർഡിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ വരുന്നില്ല എന്നതിനാൽ ആയത് തടയാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കാൻ ബോർഡിന് സാധിക്കുന്നില്ല.

(ii) ഭൂസ്വത്തുക്കൾ, വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്തുവഹകൾ എന്നിവയുടെ ദുരുപയോഗം, കയ്യേറ്റം, അന്യായീനപ്പെടുത്തൽ എന്നിവ നടക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽത്തന്നെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടാത്തതിനാൽ പിന്നീട് സ്വീകരിക്കുന്ന നടപടികൾ ഫലപ്രദമാവുന്നില്ല.

: 14 :

(iii) സ്ഥാപനത്തിന്റെ കണക്കുകൾ ഓരോ ദിവസവും അതാത് സമയങ്ങളിൽ എഴുതപ്പെടുന്നില്ല.

(iv) പ്രായമായ ട്രസ്റ്റിമാർക്ക് ക്ഷേത്രഭരണത്തിൽ ദൈനംദിനം ശ്രദ്ധിക്കാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അനധികൃത കമ്മറ്റികൾ സമാന്തര ഭരണസംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തി ക്ഷേത്രം തന്നെ കൈപ്പിടിയിലാക്കി ഫണ്ട് വഴിതിരിച്ച് വിട്ട് ദുരുപയോഗം ചെയ്യാൻ സാഹചര്യമൊരുക്കുന്നു.

(v) ജീവനക്കാരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകൾ പരിരക്ഷിക്കപ്പെടുക തില്ല എന്ന് മാത്രമല്ല, കണക്കുകൾ യഥാസമയങ്ങളിൽ തയ്യാറാക്കപ്പെടാത്തതിനാൽ ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം നൽകുന്നതിന് ബോർഡ് നൽകുന്ന ഗ്രാന്റ് പോലും സമയബന്ധിതമായി വാങ്ങി ശമ്പളം യഥാസമയങ്ങളിൽ നൽകാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

(vi) അന്യായീനപ്പെട്ട ക്ഷേത്ര സ്വത്തുക്കൾ തിരിച്ചെടുക്കാൻ പ്രായോഗിക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ ബോർഡിന് സാധിക്കുന്നില്ല.

(vii) അധിക ഫണ്ട് അത്യാവശ്യമുള്ള ഇടങ്ങളിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ പ്രായോഗിക പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല.

(viii) പൊതുവായ വികസനപദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല.

(ix) ബോർഡ് തീരുമാനങ്ങൾ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വിവേചനരഹിതമായി നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

(x) ബോർഡിനു കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അനധികൃത നിയമനങ്ങൾ നിയന്ത്രണ വിധേയമാക്കാൻ ബോർഡിനു കഴിയുന്നില്ല.

(xi) ബോർഡ് അധികാരികളെ മാത്രം കക്ഷിയാക്കി ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഹരജികളിൽ കോടതികൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകൾ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ പ്രായോഗിക ബുദ്ധിമുട്ടും കാലതാമസവും വരുന്നു.

(xii) ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം, പെൻഷൻ, ഗ്രാറ്റിറ്റി, മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങൾ എന്നിവയിൽ പൊതുതീരുമാനങ്ങളും പദ്ധതികളും ആവിഷ്കരിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

നിലവിലുള്ള നിയമത്തിൽ തുടരുമ്പോൾ നേരിടുന്നതായി മേൽ ഖണ്ഡികയിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഫണ്ട് ബോർഡിന്റെ സഞ്ചിത നിധിയിലേക്ക് മൊത്തമായി മുതൽ കൂട്ടുകയും അതാത് ക്ഷേത്ര നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ ഫണ്ട് അംഗീകരിച്ചു വാങ്ങുന്ന ബഡ്ജറ്റിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ബോർഡ് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വകയിരുത്തി നൽകി ക്ഷേത്ര നടത്തിപ്പിന് ചെലവ് ചെയ്യാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും ക്ഷേത്രഭരണം അപ്രകാരം ബോർഡിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ നടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സമ്പ്രദായം ആവിഷ്കരിച്ചാൽ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും ഒരു പരിധിവരെ പരിഹരിക്കാവുന്നതാണ് എന്നാണ് കമ്മറ്റിയുടെ നിഗമനം. ഇത്തരം ഒരു നടപടിയും നിയമനിർമ്മാണവും ഒ.പി.214/1992 കേസിൽ 21-07-1994ൽ ബഹു. കേരള ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള വിധിയിൽ നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമാണ്.

മലബാറിൽ ക്ഷേത്രഭരണത്തിൽ പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ഭരണം കൊണ്ട് ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് ഒരു ഗുണവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്നതാണ് ഒ.പി.214/1992 കേസിൽ 21-07-1994 തീയതിയിലെ വിധിയിൽ 52-ാം ഖണ്ഡികയിൽ ബഹു. കേരള ഹൈക്കോടതിയുടെ നിരീക്ഷണം എന്ന കാര്യം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ മലബാർ പ്രദേശത്ത് ബാധകമായ നിയമം പരിഷ്കരിക്കുമ്പോൾ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഫണ്ടും ക്ഷേത്രഭരണവും നിലവിൽ ഭരണവും നിലവിലുള്ള നിയമപ്രകാരം ട്രസ്റ്റിമാരിൽതന്നെ നിലനിർത്തി പരിഷ്കരണം നടപ്പിലാക്കുന്നത് പരിഷ്കരണത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതും ബോർഡിന്റെ തീരുമാനങ്ങൾ പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിൽ വീഴ്ചകൾ വരുന്നതിനും നിയമപരിഷ്കരണം ഫലപ്രദമാകാതെ വരികയും ചെയ്യാൻ കാരണമാകുന്നതാണ്.

സർക്കാരിന്റെ പല സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളും മലബാറിലെ ദേവസ്വങ്ങളെ വളരെയധികം ക്ഷയിപ്പിക്കുന്നതിന് കാരണമായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് വാസ്തവമാണ്. കേരള ഭൂപരിഷ്കരണ നിയമം, 1971-ലെ സ്വകാര്യ വനം നിക്ഷിപ്തമാക്കൽ നിയമം മുതലായവ മൂലം ദേവസ്വങ്ങളുടെ അളവറ്റ ഭൂസ്വത്തുക്കൾ സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമാവുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. കേരള ഭൂപരിഷ്കരണം മൂലം നിക്ഷിപ്തമായ ഭൂസ്വത്തുക്കൾ പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാർ പാട്ടത്തിന് നൽകിയതുമൂലമാണ് നഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പാട്ടത്തിന്

നൽകപ്പെട്ട ക്ഷേത്രസ്വത്തുകളിൽ നിയമമൂലം പാട്ടക്കാർക്ക് പതിച്ച് നൽകപ്പെട്ടതു കാരണം പാട്ടത്തുകയുടെ നിശ്ചിത അനുപാതം ആനീറ്റിയായി നിശ്ചയിച്ച് ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് പ്രതിവർഷം അനുവദിച്ചു വരുന്നുണ്ട് എന്നത് വാസ്തവമാണ്. പക്ഷെ നാമമാത്രമായ ആനീറ്റി തുക പിന്നീട് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കേരള ഭൂപരിഷ്കരണ നിയമത്തിൽ സർക്കാർ ഭേദഗതി കൊണ്ടുവരികയും, ചട്ടം രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തു എങ്കിലും അപ്രകാരമുള്ള വർദ്ധനവ് അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ ക്ഷേത്രങ്ങൾ വളരെ വിരളമാണ്. ഒ.പി. 214/1992-ലെ 21-07-2004 വിധിയിൽ നൽകിയ 13 നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ 6-ാം നിർദ്ദേശം എല്ലാ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെയും അന്തിമ വർഷാശനം ഒരു വർഷത്തിനകം നിശ്ചയിക്കണം എന്നതായിരുന്നു. പക്ഷെ ഭൂമി നഷ്ടപ്പെട്ട വളരെയധികം ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് രേഖകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് നൽകാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ ആനീറ്റി കിട്ടാതിരിക്കുകയും, പലതിലും ഇപ്പോഴും താൽക്കാലിക ആനീറ്റി വാങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവയുമാണ് എന്നതാണ് വസ്തുത.

1971-ലെ കേരള പ്രൈവറ്റ് ഫോറസ്റ്റ് (വെസ്റ്റിങ്ങ് ആന്റ് അസൈസ്സൻമെന്റ്) ആക്ട് പ്രകാരവും 1964-ലെ കേരള ഭൂപരിഷ്കരണ നിയമപ്രകാരവും ധാരാളം ഭൂസ്വത്തുക്കൾ ഒരു നഷ്ടപരിഹാരവും പണച്ചെലവുമില്ലാതെ സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഒ.പി.214/1992 തീയതി 21-07-2004-ലെ വിധിയിൽ അനിഷേധ്യമായി വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അപ്രകാരം നിക്ഷിപ്തമാക്കപ്പെട്ട വനഭൂമികളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന വരുമാനം മലബാറിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിനും ജീവനക്കാർക്ക് മാന്യമായ ശമ്പളം നൽകുന്നതിനും ഉപയോഗിക്കണമെന്നും വിധിയുടെ 8-ാം നിർദ്ദേശത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വനംവകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ പാലക്കാട് കേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള ഈസ്റ്റ് സർക്കിളിലും കണ്ണൂർ കേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള നോർത്ത് സർക്കിളിലുമായി ആകെ 1780.9202 സ്ക്വയർ കിലോമീറ്റർ നിക്ഷിപ്ത വനമുണ്ടെന്നാണ് കണക്കാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽ കൂടുതലും ദേവസ്വങ്ങളുടെ കൈവശാവകാശത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വനഭൂമി ആയിരുന്നു എന്നതു പരിഗണിക്കേണ്ടതും ക്ഷേത്ര നടത്തിപ്പിനായി നൽകപ്പെട്ടിരുന്ന ഭൂസ്വത്താണ് സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ളത് എന്നതിനാൽ സർക്കാർ പ്രസ്തുത ഭൂസ്വത്തിന്റെ കൺട്രാക്ടീവ് ട്രസ്റ്റിയാണ് എന്ന നിലയിൽ ഇതിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന വരുമാനത്തിൽ നിന്ന് മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ ഫണ്ട് ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റായി

നൽകുന്നതിന് സർക്കാരിന് ബാധ്യതയുണ്ടെന്ന് ഒ.പി.214/1992 തീയതി 21-07-1994 വിധിയിൽ ബഹു.കേരള ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നതും കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

1951-ലെ ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമത്തിൻ കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്ര ഭരണസംബന്ധമായി ബഹു.കേരള ഹൈക്കോടതി ഒ.പി.214/1992 തീയതി 21-07-1994ൽ പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിയിൽ 13 സുപ്രധാന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കേരള സർക്കാരിന് നൽകിയിരുന്നു. ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമത്തിൻ കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം തിരു-കൊച്ചി ദേവസ്വം ബോർഡുകളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ശമ്പളഘടന കൂടി പരിഗണിച്ച് പരിഷ്കരിക്കണമെന്നതും മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡും കേരളത്തിലെ നിലവിലുള്ള മുഴുവൻ ദേവസ്വം ബോർഡുകളുടെയും നിയന്ത്രണത്തിനായി എല്ലാ ബോർഡുകളുടെയും ഒരു Apex Body ആയി കേരള ദേവസ്വം ബോർഡും രൂപീകരിക്കുന്ന കാര്യം പരിഗണിച്ച് തീരുമാനിക്കണമെന്നതും സുപ്രധാന നിർദ്ദേശങ്ങളായിരുന്നു. പ്രസ്തുത വിധി പാലിച്ചാണ് 01-01-1995 മുതൽ മലബാറിലെ നിയമത്തിൻ കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കപ്പെട്ടു തുടങ്ങിയത്. പിന്നീട് 01-07-2003, 01-03-2009 എന്നീ തീയതികളിൽ പ്രാബല്യം നൽകിക്കൊണ്ട് വീണ്ടും ശമ്പളപരിഷ്കരണം നടത്തുകയും പ്രസ്തുത ഉത്തരവുപ്രകാരം ശമ്പളപരിഷ്കരണം നടപ്പിലാക്കാൻ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിയില്ലാത്ത ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി ഗ്രാന്റ് നൽകുന്നതിന് സർക്കാർ ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റ് നൽകിത്തുടങ്ങുകയും ഓരോ ശമ്പളപരിഷ്കരണത്തിനും ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റ് വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ആയത് ഇപ്പോഴും തുടർന്നു വരികയും ചെയ്യുന്നത്. ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളപരിഷ്കരണത്തിനും ബോർഡിന്റെ നടത്തിപ്പിനും മലബാറിലെ ആചാരസ്ഥാനികരുടെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തിനും ക്ഷേത്രകലാ അക്കാദമിക്കുമായി 2017-2018ലെ സംസ്ഥാന ബഡ്ജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയ തുക 38.255 കോടി രൂപയാണ്.

സർക്കാർ ഉത്തരവു പ്രകാരം ശമ്പളം പരിഷ്കരിക്കുന്നതിന് അതാത് വർഷത്തെ വരുമാനത്തിന്റെ അമ്പത് ശതമാനം ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം നൽകുന്നതിന് മാറ്റിവെയ്ക്കണമെന്ന നിബന്ധനയിൽ പത്തു ലക്ഷം രൂപ വാർഷികവരുമാന പരിധിക്കുള്ളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് ശമ്പളം

നൽകുന്നതിന് അമ്പത് ശതമാനം കിഴിച്ച് ബാക്കി ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക യാണ് ബോർഡിൽ നിന്നും ധനസഹായമായി നൽകി വരുന്നത്. ബോർഡ് നൽകുന്ന ശമ്പള ധനസഹായത്തിന് ഏകദേശം ആയിരത്തോളം ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് അർഹതയുണ്ട്. എങ്കിലും ക്ഷേത്രക്കണക്കുകൾ യഥാസമയങ്ങളിൽ എഴുതാതിരിക്കുക, വരുമാനം ലഭിക്കുന്നത് കൃത്യമായി കണക്കിൽ കാണിക്കാതിരിക്കുക മുതലായ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ഭാഗത്തുള്ള വീഴ്ച കാരണം യഥാസമയങ്ങളിൽ ഗ്രാന്റ് ലഭിക്കാത്തതിനാൽ ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് പ്രതിമാസം ലഭിക്കേണ്ട ശമ്പളം നൽകാൻ സാധിക്കാതെ വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ ക്രമാതീതമായി വഴിവാടു ചെലവുകൾ കണക്കെഴുതിയും യഥാർത്ഥത്തിൽ ഗ്രാന്റായി ലഭിക്കുന്ന തുക ജീവനക്കാർക്ക് നൽകാതെ, നൽകാത്ത തുകയും കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി അക്വിറ്റൻസിൽ ഒപ്പിടുവിച്ച് ക്രമക്കേട് നടത്തുക, ശമ്പള ഗ്രാന്റായി ഒന്നിച്ചു ലഭിക്കുന്ന തുകയിൽ നിന്ന് കമ്മീഷൻ കൈപ്പറ്റുക തുടങ്ങിയ നിയമവിരുദ്ധമായ നടപടികളും ക്ഷേത്രഭരണാധികാരികളുടെ ഭാഗത്ത് വരുന്നതുമൂലം സർക്കാർ ധനസഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ച ഫലം ഉണ്ടായില്ലെന്ന് മാത്രമല്ല, അനുചിതവും നിയമവിരുദ്ധവുമായ കാര്യങ്ങൾ ക്ഷേത്രഭരണാധികാരികളായ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ഭാഗത്ത് സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തതായി ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പരാതികൾ നിലവിലുള്ളതായി മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് ഓഫീസുകളിൽ നിന്നും അറിയിക്കുകയുണ്ടായി.

അതാതു വർഷത്തെ ഗ്രാന്റ് തുക ക്ഷേത്രക്കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ച് അർഹത നിശ്ചയിക്കണമെന്ന് നിബന്ധന നിലവിലുള്ളതിനാൽ ട്രസ്റ്റിമാർ കണക്കുകൾ തയ്യാറാക്കി പരിശോധനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ നിരന്തരം വീഴ്ച വരുത്തുന്നതു കാരണം ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റ് തുക മുഴുവനായും അതാതു സാമ്പത്തികവർഷം തന്നെ വിനിയോഗിക്കാൻ ബോർഡിനു സാധിക്കാത്തതു കാരണം ജീവനക്കാർക്ക് നിയമാനുസൃതം ലഭിക്കേണ്ടതായ ശമ്പളം ലഭിക്കാതെ വരുന്നു എന്ന പരാതി പരിഹൃതമാകാതെ തുടരുന്നതും നിലവിലുള്ള ക്ഷേത്രഭരണസംവിധാനത്തിന്റെ പോരായ്മയാണ്. ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് പ്രതിമാസം ശമ്പളം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ഓരോ സാമ്പത്തികവർഷത്തിലും നാലു മാസത്തെ ഗ്രാന്റ് തുക മുൻകൂറായി നൽകാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു

കൊണ്ട് ഉത്തരവുകൾ നൽകിയിരുന്നുവെങ്കിലും വാങ്ങിയ മുൻകൂർ തുകയുടെ വിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച രേഖകൾ, പ്രസ്തുത മാസത്തെ കണക്കുകൾ എന്നിവ സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ ട്രസ്റ്റിമാർ വീഴ്ച വരുത്തുന്നതു കാരണം അടുത്ത മുൻകൂർ ഗഡു നൽകാൻ സാധിക്കാത്തത്. മുൻകൂർ ഗ്രാന്റ് വാങ്ങുന്നതിന് ട്രസ്റ്റിമാർ താല്പര്യമെടുക്കാത്തതും പ്രതിമാസം ശമ്പളം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് തടസ്സം വരുത്തുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കും നിർമ്മാണപ്രവൃത്തികൾക്കും ബോർഡ് നൽകുന്ന ധനസഹായത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും ഇതേ സ്ഥിതി തന്നെയാണ് തുടരുന്നത്. ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് 1986 മുതൽ സർക്കാർ ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റായി നൽകുന്ന തുക ധനസഹായമായി നൽകി നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. അനുവദിക്കപ്പെട്ട ഗ്രാന്റിന്റെ ആദ്യഗഡു വാങ്ങിയശേഷം ആയതിന്റെ വിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഹാജരാക്കാത്തതുമൂലം ബാക്കി തുക നൽകാൻ കഴിയാതിരിക്കുന്ന ധാരാളം ഉദാഹരണങ്ങൾ നിലവിലുണ്ട്. ആദ്യഗഡു വാങ്ങി ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നതുപോലും വളരെ വൈകി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുകയും ദുരുപയോഗം ചെയ്ത ട്രസ്റ്റി ഭരണത്തിൽ നിന്നും ഒഴിവാകുകയോ മരിക്കുകയോ ചെയ്തശേഷം പിന്നീട് ബോർഡിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ വരുമ്പോൾ തുടർനടപടികളൊന്നും പ്രായോഗികമാകാതെ വരികയും ചെയ്യുന്നു എന്നത് നിലവിലുള്ള ഭരണസംവിധാനത്തിന്റെ ദുരവസ്ഥയാണ്. ഇതെല്ലാം ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിന്റെ നേരിട്ടുള്ളതല്ലാത്ത രീതിയിൽ ട്രസ്റ്റിമാർ നടത്തുമ്പോൾ പ്രായോഗികമായി നേരിടുന്ന പരിഹാരമില്ലാത്ത പ്രശ്നങ്ങളാണ്. ഇതെല്ലാം പരിഹരിക്കുന്നതിന് ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിന്റെ നേരിട്ടുള്ള ഭരണത്തിൻ കീഴിൽ കൊണ്ടുവന്നാൽ മാത്രമേ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ശേഷവും നിയമത്തിലും ചട്ടത്തിലും മാറ്റമൊന്നും വരുത്താതിരുന്നതു കാരണമാണ് ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ക്ഷേത്രഭരണം നടക്കുമ്പോഴുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ശേഷവും പരിഹാരമില്ലാതെ തുടർന്നു വരുന്നത്. ആയതിനാൽ നിയമപരിഷ്കരണത്തിൽ ഈ കാര്യങ്ങളെല്ലാം പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള സമുലമായ മാറ്റം അനിവാര്യമാണ്.

ഭാഗം - 3

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ്

ക്ഷേത്രങ്ങളും മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളും

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിൽ നിലവിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. (പട്ടിക അനുബന്ധം 2 ആയി ചേർക്കുന്നു)

എ) ക്ഷേത്രങ്ങൾ	-	1330
ബി) മഠങ്ങൾ	-	5
സി) സ്പെസിഫിക് എന്റോവ്മെന്റ്	-	4
ആകെ	-	1339

ആകെയുള്ള 1339 ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിനും ഉപക്ഷേത്രങ്ങളായും അല്ലാതെയും പ്രധാന ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആചാരപരമായ ബന്ധമൊന്നുമില്ലാതെ പ്രധാന ക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്നും വിട്ടുമാറി പ്രത്യേകമായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന എണ്ണരോളം മൈനർ ക്ഷേത്രങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്. ശ്രീ കരിക്കാട് ദേവസ്വത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ആറ് ക്ഷേത്രങ്ങൾ പ്രധാന ക്ഷേത്രമായ ശ്രീ കരിക്കാട് ക്ഷേത്രവുമായി ആചാരപരമായി ഒരു ബന്ധവും ഇല്ലാത്തവയാണ്. ഇവയെല്ലാം അഞ്ച് വില്ലേജുകളിൽ വ്യത്യസ്തമായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നവയാണെങ്കിലും ഒരു ട്രസ്റ്റി ബോർഡിനു കീഴിലാണ് എന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം ശ്രീ കരിക്കാട് ദേവസ്വം എന്ന നാമധേയത്തിൽ ഒരു യൂണിറ്റ് ആയി അറിയപ്പെടുന്നവയാണ്. ഉത്തര മലബാറിലെ ശ്രീ കൊട്ടിയൂർ ദേവസ്വത്തിനും ഇപ്രകാരം കുറേയധികം ഉപക്ഷേത്രങ്ങൾ നിലവിലുണ്ട്. ഇപ്രകാരം ധാരാളം ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തു പറയത്തക്കതായി നിലവിലുണ്ട്. ഉപക്ഷേത്രങ്ങളെന്ന പേരിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ചില ക്ഷേത്രങ്ങൾ പ്രധാന ക്ഷേത്രത്തേക്കാൾ വരുമാനം കൂടിയതും പ്രസിദ്ധിയുള്ളതുമായി നിലനിൽക്കുന്നവയുമുണ്ട്. തിരുർ താലൂക്കിലെ ശ്രീ തിരുമണിക്കര ക്ഷേത്രം ശ്രീ തൃക്കലങ്ങോട് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉപക്ഷേത്രമായി അറിയപ്പെടുന്നുവെങ്കിലും പ്രധാന ക്ഷേത്രത്തേക്കാൾ പ്രസിദ്ധിയുള്ളതും കൂടുതൽ വരുമാനം ലഭിക്കുന്നതും ഉപക്ഷേത്ര

മായി അറിയപ്പെടുന്ന ശ്രീ തിരുമണിക്കര ക്ഷേത്രത്തിലാണ്. ഇപ്രകാരം കണക്കിലെടുത്താൽ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിനു കീഴിൽ ഏകദേശം രണ്ടായിരത്തിലധികം ക്ഷേത്രങ്ങൾ നിലവിലുള്ളതായി കാണുന്നുണ്ട്.

ക്ഷേത്രങ്ങളെ നിലവിൽ ഗ്രേഡിങ്ങ് നടത്തിയിട്ടുള്ളത് വാർഷിക വരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. 75 ലക്ഷത്തിന് മുകളിൽ സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ്, 25 ലക്ഷത്തിനു മേൽ 75 ലക്ഷം വരെ എ ഗ്രേഡ്, 10 ലക്ഷത്തിന് മേൽ 25 ലക്ഷം വരെ ബി ഗ്രേഡ്, 3 ലക്ഷത്തിനു മേൽ 10 ലക്ഷം വരെ സി ഗ്രേഡ്, 3 ലക്ഷം വരെ ഡി ഗ്രേഡ് എന്നിങ്ങനെയാണ് ഇപ്പോൾ മാറ്റം വരുത്തിയ പ്രകാരം നിലവിലുള്ള ഗ്രേഡിങ്ങ്. ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജോലി ഭാരം ക്ഷേത്രവരുമാനവുമായി ചെറിയ ബന്ധം മാത്രമാണുള്ളത്. ക്ഷേത്രങ്ങളെ ഗ്രേഡ് തിരിച്ച് ഗ്രേഡിനനുസരിച്ച് ശമ്പളസ്കെയിൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട പ്രകാരമാണ് ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ വിവിധ തസ്തികകളിൽ ശമ്പളം നിശ്ചയിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. ഈ പദ്ധതി ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതി വിധിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 01-01-1995 മുതൽ നടപ്പിലുള്ളതും 01-07-2003, 01-03-2009 തീയതികളിൽ പ്രാബല്യം നൽകി പരിഷ്കരണം വരുത്തിയിട്ടുള്ളതുമാണ്. GO (MS) No.225/2004, GO (MS) 116/2009 പ്രകാരമാണ് ഇതുവരെ നടന്നിട്ടുള്ള ശമ്പളപരിഷ്കരണങ്ങൾ. ക്ഷേത്രങ്ങൾ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ഭരണത്തിൽ കീഴിൽ ആയതിനാൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവ് രൂപത്തിലും ഉള്ളടക്കത്തിലും പല ക്ഷേത്രങ്ങളിലും നടപ്പാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിന്റെ നേരിട്ടുള്ള നടത്തിപ്പിൽ കൊണ്ടുവരാതെ ഇത്തരം ഉത്തരവുകൾ വിവേചനമില്ലാതെ നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല.

മലബാറിൽ നിയമത്തിനു കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഏകദേശം മൂന്നു റോളം ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഒഴികെ ബാക്കി എല്ലാ ക്ഷേത്രങ്ങളും സാമ്പത്തികമായി സ്വയംപര്യാപ്തമല്ല. സാമ്പത്തികസ്ഥിതി ഇല്ലാത്തതിനാൽ ഇത്തരം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർമാരെ നിയമിക്കുന്നതും നിലവിലുള്ള നിയമപ്രകാരം പ്രായോഗികമല്ല. ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭൂസ്വത്തുക്കൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള രേഖകളെല്ലാം ക്ഷേത്രഭരണാധികാരികളാണ് സൂക്ഷിക്കേണ്ടതെങ്കിലും

നാമമാത്രമായ ക്ഷേത്രങ്ങളൊഴികെ ബാക്കിയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലൊന്നിലും ഭൂസ്വത്തു സംബന്ധമായ രേഖകളെല്ലാം സൂക്ഷിപ്പിൽ ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥയിലാണ്. നിക്ഷിപ്തതാല്പര്യംമൂലവും ക്ഷേത്രസ്വത്തുകൾ അന്യാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിനും സൗകര്യമൊരുക്കാൻ വേണ്ടിയുമാണ് ഇത്തരം രേഖകൾ ബോധപൂർവ്വം സൂക്ഷിക്കാതിരിക്കുന്നത്. ഇതെല്ലാം പരിഗണിച്ചാൽ നിയമപരിഷ്കരണത്തിൽ ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിന്റെ കീഴിൽ നേരിട്ട് നടത്തുന്നതിന്റെ ആവശ്യകതയും പ്രായോഗികതയും ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണ്.

ഒരു ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാരനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ക്ഷേത്രപൂജാവിധികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള ജോലിഭാരം വ്യത്യസ്തമാകുന്നത് ക്ഷേത്രത്തിൽ എത്രനേരം പൂജയുണ്ട് എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. ഒരു നേരം, രണ്ട് നേരം, മൂന്ന് നേരം, അഞ്ച് നേരം എന്നിങ്ങനെയുള്ള പൂജാവിധികൾ നടപ്പിലുള്ളതനുസരിച്ച് ജോലി ഭാരത്തിൽ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. മൂന്ന് നേരവും അഞ്ച് നേരവും പൂജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്ക് ജോലിഭാരവും, ജോലി സമയവും ഏതാണ്ട് തുല്യമെന്ന് കണക്കാക്കി ഉയർന്ന ഗ്രേഡിലും രണ്ട് നേരം പൂജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ തൊട്ടുതാഴെയുള്ള ഗ്രേഡിലും ഒരു നേരം മാത്രം പൂജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ ഏറ്റവും താഴെയുള്ള ഗ്രേഡിലുമായി മൂന്ന് ഗ്രേഡ് (I, II, III) എന്നതാണ് കൂടുതൽ ശാസ്ത്രീയം. അപ്രകാരം കണക്കിലെടുത്താൽ സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡിലും, എ ഗ്രേഡിലും ഉൾപ്പെട്ട ക്ഷേത്രങ്ങളെ ഒന്നിച്ച് ഗ്രേഡ് I-യും, ബി ഗ്രേഡിലും സി ഗ്രേഡിലുമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ II-യും ഡി ഗ്രേഡിലുമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ III ഗ്രേഡിലും ഉൾപ്പെടുത്തി അപ്രകാരം ഓരോ ഗ്രേഡിലും ഉൾപ്പെടുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ഗ്രേഡ്	I	-	62
ഗ്രേഡ്	II	-	246
ഗ്രേഡ്	III	-	1031
	ആകെ	-	1339

ക്ഷേത്രങ്ങളെ മൂന്ന് ഗ്രേഡുകളായി നിശ്ചയിച്ച് ശമ്പള ഘടന നിശ്ചയിക്കുന്നത് പക്ഷപാതരഹിതമായി തുല്യ ജോലിക്ക് തുല്യ വേതനമെന്ന മാനദണ്ഡം നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നതിന് ഒരു പരിധി വരെ ഗുണകരമാണ്. ക്ഷേത്രങ്ങൾ തുറന്നിരിക്കേണ്ട സമയം വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയും ഒരു നേരം മാത്രം പുജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ നിശ്ചിത വാർഷികവരുമാന പരിധി നിശ്ചയിച്ച് അത്തരം ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള ജീവനക്കാരെ പാർട്ട്ട്ടൈം ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പള സ്കെയിലിൽ കൊണ്ട് വരികയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്. അതേസമയം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അത്യാവശ്യമായ ജീവനക്കാരുടെ നിശ്ചിത എണ്ണം കണക്കാക്കുന്നതിന് വാർഷിക വരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മൂന്നു ഗ്രേഡുകളിലും (എ) (ബി) എന്നീ ഉപവിഭാഗങ്ങളായി ഒരു വിഭജനം നൽകി സ്റ്റാഫ് ഫിക്സേഷൻ നടത്തുന്നതാണ് ഉചിതം എന്നും കമ്മിറ്റി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. കൂടാതെ സ്റ്റാഫ് ഫിക്സേഷൻ നടത്തുമ്പോൾ ഓരോ ക്ഷേത്രത്തിന് കീഴിലുള്ള ഉപക്ഷേത്രങ്ങളുടെ എണ്ണവും കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. ക്ഷേത്രത്തിലും ബോർഡിലും നിയമിക്കപ്പെടുന്ന ജീവനക്കാർക്ക് സർവ്വീസ് മാനുവൽ, സേവന വേതന ചട്ടങ്ങൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കേണ്ടതും നിലവിലുള്ള ക്ഷേമ നിധി പെൻഷൻ പകരം എംപ്ലോയീസ് പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട് ഓർഗനൈസേഷൻ മുഖേനയോ അല്ലെങ്കിൽ ജീവനക്കാരുടെ വിഹിതവും, ബോർഡ് വിഹിതവും മാറ്റിവെച്ച് ഒരു പെൻഷൻ ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. എംപ്ലോയീസ് പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട് മുഖേനയുള്ള പദ്ധതി ബോർഡിനും ജീവനക്കാർക്കും വലിയ ബാധ്യത വരുത്തിവെക്കുമെന്നതിനാൽ ഒരു പെൻഷൻ ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കുകയും എയ്ഡഡ് സ്കൂൾ ജീവനക്കാരുടെ പ്രോവിഡണ്ട് സ്കീം മാതൃകയിൽ പ്രോവിഡണ്ട് ഫണ്ട് സ്കീമും, സർക്കാർ ഇൻഷുറൻസ് വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് സ്റ്റേറ്റ് ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ്, ഗ്രൂപ്പ് ഇൻഷുറൻസ് എന്നീ പദ്ധതികളും ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്ന കാര്യവും പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്.

ഒ.പി. 214/1992-ൽ ബഹു.കേരള ഹൈക്കോടതി 21-07-1994-ലാണ് വിധി പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നത്. പ്രസ്തുത വിധി പുറപ്പെടുവിക്കപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് രൂപീകരണം ഒരു സജീവ വിഷയവും

ആവശ്യവുമായി നിലനിന്നിരുന്നതിനാൽ അനാവശ്യമായി ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ജീവനക്കാർ നിയമിക്കപ്പെടാതിരിക്കാൻ പിന്നീട് ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പ് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പുതിയ തസ്തികകൾ അംഗീകരിച്ചു നൽകിയിരുന്നില്ല. ഈ ഇടക്കാല കാലയളവിൽ ദീർഘകാലം ജീവനക്കാരുടെ നിയമനം അംഗീകരിച്ചു നൽകിയിരുന്നില്ല എങ്കിലും അത്യാവശ്യ സാഹചര്യങ്ങളിൽ താൽക്കാലിക ജീവനക്കാർ നിയമിക്കപ്പെടുകയും അവർ സേവനത്തിൽ തുടരുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ബോർഡ് 2008-ൽ നിലവിൽ വരുമ്പോൾ സേവനത്തിൽ തുടർന്നിരുന്നതും 02-10-2008-ൽ മുൻ വർഷം സർവ്വീസ് പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന അത്യാവശ്യ തസ്തികകൾ കൂടാതെ ഒരു ക്ഷേത്ര നടത്തിപ്പിന് അടിസ്ഥാന തസ്തികകളായ ശാന്തി, കഴകം, അടിച്ചു തളി തസ്തികകൾ ഡി ഗ്രേഡ് ക്ഷേത്രത്തിലും അംഗീകരിച്ചു നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ബോർഡ് നിലവിലുണ്ടായിരുന്നപ്പോഴും ബോർഡ് നിലവിൽ വന്ന ശേഷം അംഗീകരിച്ച തസ്തികകൾ ഉൾപ്പെടെ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ആകെ 6308 ജീവനക്കാർ നിലവിലുണ്ടെന്ന് കണക്കാക്കിയിരിക്കുന്നു. ആയത് നിലവിൽ ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന പ്രകാരമുള്ള മുൻ ഗ്രേഡിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി അനുബന്ധം - 3 ആയി ചേർക്കുന്നു. ഇതിൽ ഒരു നേരം മാത്രം പുജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാരെ പാർട്ട്ട്ടൈം സ്കെയിലിൽ കൊണ്ടു വരുന്നതാണ് ഉചിതം എന്നും കണക്കാക്കുന്നു.

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളെ 12 ഗ്രൂപ്പ് എങ്കിലും ആയി തിരിച്ച് അത്തരം ഗ്രൂപ്പുകളെ സബ് ഗ്രൂപ്പ് ആയി വിഭജിച്ച് 8 ക്ഷേത്രങ്ങളെയെങ്കിലും ഒരു സബ് ഗ്രൂപ്പിൽ ഉൾപ്പെടും വിധം സബ് ഗ്രൂപ്പിന് ഒരു എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ/സബ് ഗ്രൂപ്പ് ഓഫീസർ എന്ന നിലയിൽ ഭരണ നിർവ്വഹണം നടത്തപ്പെടേണ്ടതാണ്. ഗ്രേഡ് I ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കൂടുതൽ വരുമാനം ലഭിക്കുന്നിടങ്ങളിൽ ഒരു എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ മുഴുവൻ സമയവും ജോലി നിർവ്വഹിക്കാൻ അത്യാവശ്യമാണ് എന്ന് കാണുന്നവയൊഴികെ ബാക്കിയുള്ള സബ് ഗ്രൂപ്പുകളിൽ 8 ക്ഷേത്രമെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രൂപ്പിന്റെ മേലധികാരി ഗ്രൂപ്പ് അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർ ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്.

ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭരണത്തിനായിട്ടുള്ള ബോർഡ് ഭരണ വിഭാഗത്തിൽ നിലവിൽ ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പ് അംഗീകരിച്ചിരുന്ന കമ്മീഷണർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള 128 തസ്തികകൾ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചാണ് മേൽനോട്ടം നടത്തുന്നത്. ഈ തസ്തികകൾ ഭരണത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിന് പോലും പര്യാപ്തമല്ല. 128 തസ്തികകൾ ഇനം തിരിച്ച് അനുബന്ധം - 4 ആയി ചേർക്കുന്നു.

തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിൽ നിലവിൽ 1198 ദേവസ്വങ്ങൾ നിലവിലുള്ളപ്പോൾ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിൽ 1339 ദേവസ്വങ്ങളും എണ്ണറോളം മൈനർ ക്ഷേത്രങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്. ആയതിനാൽ പ്രാഥമികമായി തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് സമാനമാകേണ്ടതില്ലെങ്കിലും അത്യാവശ്യമായി കുറച്ച് തസ്തികകൾ സൃഷ്ടിക്കാതെ ഭരണം നേരിട്ട് ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തുന്നത് പ്രായോഗികമാവുകയില്ല. ആയതിനാൽ മരാമത്ത് പണികൾ, നിയമം, അക്കൗണ്ട്സ്, ആഡിറ്റ്, തിരുവാഭരണം എന്നിവയ്ക്കായി പ്രത്യേകം വിഭാഗങ്ങൾ വളരെ അത്യാവശ്യമായ തസ്തികകൾ അനുവദിച്ച് രൂപീകരിക്കേണ്ടതും, ഗ്രൂപ്പ് അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർ എന്നീ തസ്തികകളും കുറച്ച് ക്ലർക്ക് തസ്തികകളും വളരെ അത്യാവശ്യമായി അനുവദിക്കുകയും ചെയ്താൽ മാത്രമേ നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നത് പ്രായോഗികമാവുകയുള്ളൂ. മൊത്തം ക്ഷേത്രങ്ങളെ സബ് ഗ്രൂപ്പുകളാക്കി (ഏകദേശം 160 സബ് ഗ്രൂപ്പുകൾ) അതിനനുസൃതമായി നിലവിലുള്ള എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർമാരുടെ എണ്ണം കണക്കാക്കി ബാക്കി എക്സിക്യൂട്ടീവ്/സബ് ഗ്രൂപ്പ് ഓഫീസർ തസ്തികകളും സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തുടക്കത്തിൽ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളും അത്യാവശ്യമായ തസ്തികകൾ സൃഷ്ടിച്ച് പരിമിതമായ നിലയിൽ രൂപീകരിച്ച ശേഷം പിന്നീട് വരുമാനവർദ്ധനവും ആവശ്യകതയും കണക്കിലെടുത്തും തസ്തികകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ഉചിതം. ആയതിനാൽ ആകെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടേണ്ട തസ്തികകളുടെ എണ്ണം, സാമ്പത്തിക ബാധ്യത എന്നിവ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന തസ്തികകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കണക്കിലെടുത്ത് ചെയ്യേണ്ടതാകയാൽ ഇക്കാര്യങ്ങൾ റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

ഭാഗം - 4

സാമ്പത്തിക ഘടകങ്ങൾ

(1) മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങൾ നിലവിലുള്ള നിയമപ്രകാരം ഭരണപരമായും ഫണ്ടിന്റെ കൈകാര്യം സംബന്ധിച്ചും വ്യതിരിക്ത യൂണിറ്റുകളാണ്. ആയതിനാൽ അധികഫണ്ടുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പണം വരുമാനം കുറഞ്ഞ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ അത്യാവശ്യ ഉപയോഗങ്ങൾക്ക് വകമാറ്റി നൽകുവാൻ നിലവിലുള്ള നിയമം അനുവദിക്കുന്നില്ല എന്നതിനാൽ അത്തരം അധിക ഫണ്ട് അതാത് ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ പേരിൽ നിലനിൽക്കുകയാണ്. പുതിയ നിയമം ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന പ്രകാരം നടപ്പിലാക്കിയാൽ മുഴുവൻ ദേവസ്വങ്ങളുടെയും ഫണ്ട് ബോർഡിന്റെ സഞ്ചിതനിധിയിൽ വന്നുചേരുകയും ആവശ്യമനുസരിച്ച് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ചിലവഴിക്കപ്പെടുന്നതിന് വ്യവസ്ഥയുള്ളതിനാൽ ക്ഷേത്രവികസനത്തിന് ഉപയോഗപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. 2010, 2011 വർഷങ്ങളിലെ അസസ്സ് ചെയ്ത മൊത്തം ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ വരുമാനം യഥാക്രമം 72,76,86,643 രൂപയും 81,71,34,865 രൂപയും 2012, 2013 വർഷങ്ങളിൽ അസസ്സ് ചെയ്ത വരുമാനം യഥാക്രമം 95,14,51,111 രൂപയും 115,86,47,295 രൂപയുമാണ് എന്ന് ബോർഡ് ഓഫീസിലെ കണക്കുകളിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. 2014, 2015, 2016, 2017 വർഷങ്ങളിലെ അസസ്സ്മെന്റ് പൂർത്തിയാക്കാത്തതിനാൽ പ്രസ്തുത വർഷങ്ങളിലെ വരുമാനം ചേർത്തിട്ടില്ല. എങ്കിലും മേൽക്കാണിച്ച പ്രകാരം വരുമാന വർദ്ധനവ് നിലനിൽക്കുമ്പോൾ ഇപ്പോൾ പ്രതിവർഷം ഏകദേശം 130 കോടി രൂപയെങ്കിലും സഞ്ചിത ഫണ്ടിൽ വന്നുചേരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമ പ്രകാരം ഓരോ വർഷവും വരുമാനം അസസ്സ് ചെയ്യുന്നത് തൊട്ടുമുമ്പുള്ള വർഷത്തെ വരുമാനം കണക്കിലെടുത്താണ് എന്നതും പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) 1978-ലെ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ആക്ട് നിലവിൽ വരുന്നതുവരെ ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രം ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ക്ഷേത്രമായിരുന്നു. സാമ്പത്തികമായി വളരെ ഉന്നതിയിൽ

നിൽക്കുന്ന ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിൽ മിച്ചധനം അധികമുള്ളതിനാൽ പ്രസ്തുത ഫണ്ടിൽ നിന്ന് ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് പ്രതിവർഷം നിർമ്മാണ ഗ്രാന്റ് അനുവദിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. 1978വരെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമത്തിനു കീഴിലുണ്ടായിരുന്ന ക്ഷേത്രം എന്ന നിലയിൽ ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തെ മലബാർ ദേവസ്വത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതുകൊണ്ട് മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് കൂടുതൽ ശക്തവും നിലനിൽപ്പുമുള്ള സ്ഥാപനമായി മാറുന്നതാണ്. ഇത്തരമൊരു നയപരമായ തീരുമാനം എടുക്കുന്നതിന് എന്തെങ്കിലും തടസ്സമുള്ളപക്ഷം ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിന്റെ വാർഷികവരുമാനത്തിൽ നിന്നും പത്തു ശതമാനമെങ്കിലും വരുന്ന തുക മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് പ്രതിവർഷ ഗ്രാന്റായി നൽകാൻ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്താൽ ആയത് മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ സാമ്പത്തിക അടിത്തറ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഉതകുന്നതാണ്.

(3) 1964-ലെ കേരള ഭൂപരിഷ്കരണനിയമം, 1971-ലെ കേരള സ്വകാര്യവനം (നികുതിപ്രകാരം) നിയമം എന്നിവമൂലം മലബാറിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭൂസ്വത്ത് സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായതു കാരണമാണ് ക്ഷേത്രങ്ങൾ ദരിദ്രമായത് എന്നത് വാസ്തവമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മലബാറിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ സർക്കാരിന് ബാധ്യതയുണ്ട്. ബഹു. കേരള ഹൈക്കോടതി മുമ്പാകെ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ഒ.പി.214/1992 കേസിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭൂസ്വത്ത് മേൽപ്പറഞ്ഞ നിയമങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ കാര്യവും നിക്ഷിപ്തവനത്തിൽ നിന്ന് സർക്കാരിലേക്ക് വരുമാനം ലഭിക്കുന്ന വസ്തുതയും സർക്കാരിന്റെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നും അക്കാരണത്താൽ ബോർഡിന്റെ നടത്തിപ്പിനാവശ്യമായ തുക ഗ്രാന്റായി നൽകേണ്ടതായ സർക്കാരിന്റെ ബാധ്യതയും 21-07-1994-ലെ വിധിയിൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്നതും പരിഗണിച്ചാൽ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ നടത്തിപ്പിന്

ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഫണ്ട് സഞ്ചിത നിധിയിൽ കൊണ്ടുവന്നതിനുശേഷം ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റായി നൽകാൻ സർക്കാരിന് ബാധ്യതയുണ്ട് എന്ന കാര്യം വ്യക്തമാണെന്ന് കാണാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ബോർഡ് സ്വയംപര്യാപ്തമാകുന്നതുവരെ മാത്രമേ ഇപ്രകാരമൊരു പരിരക്ഷ ആവശ്യമായി വരികയുള്ളൂ.

(4) മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിനു കീഴിലുള്ള ഭൂസ്വത്തുക്കളിൽ ഏകദേശം മുപ്പതിനായിരം ഏക്കർ ഭൂമി കയ്യാറ്റംമൂലം നഷ്ടപ്പെട്ടതായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ക്ഷേത്രം ട്രസ്റ്റിമാരുടെ ഭരണത്തിലെ പിടിപ്പുകേടു കാരണം കയ്യാറ്റത്തിനു ഒത്താശ ചെയ്യുക, ക്ഷേത്രഭൂമി സ്വന്തക്കാരുടെ കയ്യാറ്റത്താൽ കൈവശമാകുമ്പോൾ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുക എന്നിവയെല്ലാം നടക്കുന്നുണ്ട്. പരിഷ്കരിച്ച നിയമത്തിൽ ശുപാർശ ചെയ്തതുപ്രകാരം ഒരു ദേവസ്വം ട്രൈബ്യൂണൽ രൂപീകരിച്ചാൽ നിരവധി ഏക്കർ ഭൂസ്വത്തുക്കൾ ഒഴിപ്പിച്ചെടുക്കാനാകുമെന്ന് നിസ്സംശയം കണക്കാക്കാം. ഇത്തരം സ്വത്തുക്കളിൽ വാണിജ്യ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉതകുന്നതും തുടർച്ചയായി വരുമാനം ലഭിക്കുന്നതുമായ നിർമ്മാണങ്ങൾ നടത്താൻ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ മിച്ചഫണ്ടും ആസ്തിയും സർക്കാർ നിക്ഷേപവും മറ്റും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഒരു ധനകാര്യ ഏജൻസി രൂപീകരിക്കുക കൂടി ചെയ്യുന്നപക്ഷം മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കാൻ വളരെ ദീർഘമായ കാലമൊന്നും ആവശ്യമായി വരില്ലെന്ന് കാണാവുന്നതാണ്. ആയതിനാൽ മലബാർ ദേവസ്വം ട്രൈബ്യൂണലും മലബാർ ദേവസ്വം ഡെവലപ്മെന്റ് ഫിനാൻസ് കോർപ്പറേഷനും രൂപീകരിക്കപ്പെടേണ്ടത് മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ സാമ്പത്തിക നിലനിൽപ്പിന് പരമപ്രധാനമാണ്.

ഭാഗം - 5

നിയമപരമായ ഘടകങ്ങൾ

(1) ക്ഷേത്രഭരണം ട്രസ്റ്റിമാരിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കപ്പെട്ടതായി 1951-ലെ നിയമത്തിൽ 6 (19)-ാം വകുപ്പിൽ നിർവ്വചിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നത് വസ്തുതയാണ്. അതേസമയം 'പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റി' എന്ന പദം 6 (9)-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം നിർവ്വചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് ഇപ്രകാരമാണ്.

'പ്രയോഗം കൊണ്ട് ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ടതനുസരിച്ചോ നിലവിലുള്ള മതസ്ഥാപനം സ്ഥാപിച്ച വ്യക്തി വ്യവസ്ഥ ചെയ്ത പ്രകാരം പിൻതുടർച്ച നടപ്പിലുണ്ടെങ്കിൽ അതു പ്രകാരമോ ഒരു മതസ്ഥാപനത്തിന്റെ ട്രസ്റ്റി സ്ഥാനത്തേക്ക് പാരമ്പര്യാവകാശ പ്രകാരം വന്നു ചേരുന്ന ട്രസ്റ്റി' എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഈ നിർവ്വചനങ്ങളിൽ നിന്നും ക്ഷേത്രഭരണം ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമവ്യവസ്ഥയനുസരിച്ച് പാരമ്പര്യമോ പാരമ്പര്യമോ എന്ന വകതിരിവില്ലാതെ ട്രസ്റ്റിമാരിൽ നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തതനുസരിച്ച് ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട പ്രകാരമാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. ആയതിനാൽ പരിഷ്കരിക്കുന്ന നിയമത്തിൽ ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിക്കൊണ്ട്, ആചാരപരമായ ചടങ്ങുകളുടെ നിർവ്വഹണത്തിന് മാത്രമായി പാരമ്പര്യട്രസ്റ്റിമാരെ നിലനിർത്തുകയും ചെയ്യുന്നതിന് നിയമട സ്സമൊന്നുമില്ല. മുൻകാലങ്ങളിൽ നാട്ടുരാജാക്കന്മാരായിരുന്ന നീലേശ്വരം, ചിറക്കൽ, സാമൂതിരി, ഏറാൾപ്പാട്, വള്ളുവക്കോനാതിരി, പാലക്കാട്ടുശ്ശേരി, കിഴക്കേ കോവിലകം മുതലായ രാജാക്കന്മാരുടെ കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വർ ട്രസ്റ്റിമാരായിരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾ, അക്കാലത്തെ നാട്ടുരാജാക്കന്മാർ പൊതു പണമുപയോഗിച്ച് പൊതു ആരാധനയ്ക്കായി പണിതിട്ടുള്ളതാണ്. രാജാക്കന്മാർ സ്വന്തം നിലയിലോ അല്ലെങ്കിൽ രാജാക്കന്മാർ ഏൽപ്പിക്കുന്ന പൗരപ്രമുഖർ എന്ന നിലയിലോ ട്രസ്റ്റിമാരായി നിലനിന്നിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭരണ മേൽനോട്ടത്തിന് ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരികൾ ഹിന്ദുമത ധർമ്മ സ്ഥാപന നിയമം പാസ്സാക്കിയപ്പോൾ ക്ഷേത്രഭരണം സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് വിമുഖതയുള്ളതിനാൽ ട്രസ്റ്റിമാരെ നിലനിർത്തി നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്ത പ്രകാരം ട്രസ്റ്റിമാരായി നിലനിന്നിട്ടുള്ളതാണ്. രാജാക്കന്മാരുടെ രാജാധികാരം നഷ്ടപ്പെട്ട് രാജാവല്ലാതായതിന് ശേഷവും ഹിന്ദുമത ധർമ്മ

സ്ഥാപന നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം, രാജാവ് നിലനിൽക്കുന്നു എന്ന വ്യാജേനയാണ് പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാരായി തുടർന്ന് വന്നിട്ടുള്ളത്. ഈ അവകാശത്തിനും നിയമപരമായ അടിസ്ഥാനമൊന്നുമില്ല എന്നതിനാൽ പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റി സ്ഥാനത്തുനിന്നും ഇത്തരം സ്ഥാനങ്ങൾ വഹിക്കുന്നവരെ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനും നിയമതടസ്സം ഒന്നുമില്ല. എങ്കിലും ആചാരച്ചടങ്ങുകളുടെ ഭാഗമായി പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാരുടെ സാന്നിധ്യം പലയിടങ്ങളിലും അത്യാവശ്യമാണ് എന്നത് കണക്കിലെടുത്ത് മതപരമായ ആചാരച്ചടങ്ങുകളുടെ നടത്തിപ്പിൽ അവരുടെ സാന്നിധ്യം നിലനിർത്തി ആയതിന് പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ ഒരു നിശ്ചിത തുക പാരിതോഷികമായി നൽകി നിലനിർത്താൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യാവുന്നതുമാണ്. അപ്രകാരം പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റി എന്ന നിർവ്വചനം 3 (19), 4 എന്നീ വകുപ്പുകളിൽ മാറ്റം വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിക്കൊണ്ടും ബോർഡിന്റെ ഏല്പന പ്രകാരമുള്ള കാര്യങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണത്തിന് ട്രസ്റ്റിമാരെ ചുമതലപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും ട്രസ്റ്റി എന്ന നിർവ്വചനത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 5-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാർക്ക് ആചാരച്ചടങ്ങുകളുടെ നിർവ്വഹണത്തിന് വാർഷിക പാരിതോഷികത്തിന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(2) ബോർഡ് പ്രസിഡണ്ടിനും ബോർഡ് മെമ്പർമാർക്കും ഓണറേറിയം കാലാനുസൃതമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് 7-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(3) ബോർഡിന്റെ നിലവിലുള്ള കാലയളവ് 2 വർഷമാണ്. ഇത് വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടത് ബോർഡിന്റെ ഭരണപരമായ കാര്യക്ഷമതയ്ക്ക് വളരെ അത്യാവശ്യമാണ്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 4 വർഷമെങ്കിലും കാലയളവ് നൽകിയാൽ മാത്രമെ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. നിലവിലുള്ള രണ്ടു വർഷമെന്നത് കാര്യങ്ങൾ പഠിച്ച് പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കാനുള്ള കാലയളവ് മാത്രമെ ആകുന്നുള്ളൂ. ആയതിനാൽ 8-ാം വകുപ്പിൽ 4 വർഷത്തെ കാലയളവാണ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

(4) ക്ഷേത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉയർന്നുവരുന്ന നിയമപരമായി തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാവുന്ന തർക്കങ്ങളിൽ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ ഒരു

അധികാരിയും അപ്രകാരമുള്ള ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറുടെ ഉത്തരവുകളിൽ കമ്മീഷണർ അപ്പീൽ അധികാരിയുമാണ്. ഇതിൽ മാറ്റം വരുത്തി തെളിവെടുക്കലും മറ്റുമായി പ്രാഥമികമായി ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഒറിജിനൽ ഹരജികളും, അപ്പീൽ ഹരജികളും, റിവിഷൻ ഹരജികളും ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറും കമ്മീഷണറും കേൾക്കുകയും ആയതിന്മേൽ ബോർഡിൽ അപ്പീലിന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആയതിനാൽ ബോർഡിൽ അപ്പീലിന് പ്രസിഡന്റ് ചെയർമാനായിക്കൊണ്ട് ഒരു സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മറ്റി ഫോർ അപ്പീൽസ് 14 (ഡി) വകുപ്പിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു.

(5) എച്ച്.ആർ.ആന്റ്.സി.ഇ (ഭരണ) വകുപ്പ് ബോർഡിന്റെ ഭരണ വിഭാഗമായി തുടർന്ന് വരുന്ന സാഹചര്യത്തിലും പി.എസ്.സി മുഖേന 1964-ലെ പബ്ലിക് സർവ്വീസസ് ആക്ടിന്റെ സംരക്ഷണ വ്യവസ്ഥ പ്രകാരവും കെ.എസ്.എസ്.ആർ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരവും വകുപ്പിലെ തസ്തികകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക നിയമന ചട്ടങ്ങൾ എന്നിവ പ്രകാരവും മറ്റു സേവന വേതന ചട്ടങ്ങളുടെയും, സംരക്ഷണ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരവും നിയമിക്കപ്പെട്ട് തുടർന്ന് വരുന്ന ജീവനക്കാർക്ക് മറ്റ് വകുപ്പുകളിലേക്ക് ഓപ്ഷൻ വ്യവസ്ഥ നിലനിർത്തുകയും സേവന വേതന നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും പാലിക്കപ്പെടുന്നതിനനുസൃതമായി 24-ാം വകുപ്പിലും വ്യവസ്ഥ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പിൽ കമ്മീഷണർ തസ്തികയിലേക്ക് പ്രൊമോഷൻ ലഭിക്കാൻ നിലവിൽ ബാധകമായ നിയമനചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം യോഗ്യതയും അർഹതയുമുള്ള ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറെ, കമ്മീഷണർ തസ്തികയിലേക്ക് പ്രൊമോഷൻ നൽകി ബോർഡിന്റെ കമ്മീഷണറും സെക്രട്ടറിയുമായി നിയമിക്കുന്നതും മറ്റ് മേൽനോട്ട തസ്തികകളിൽ യോഗ്യതയും പരിചയസമ്പന്നതയുമുള്ളവരായ മുൻ വകുപ്പുജീവനക്കാർക്ക് നിയമനം നൽകി അപ്രകാരം ബോർഡിൽ സേവനത്തിൽ വരുന്നതാണ് കാര്യക്ഷമതയ്ക്ക് ഉത്തമം എന്നതിനാൽ 26-ാം വകുപ്പിലും അതിനനുസൃതമായ വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(6) ബോർഡിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന തസ്തികകളിലേക്ക് നേരിട്ടും, ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ഇടയിൽ നിന്നുമായി 50:50 എന്ന അനുപാതത്തിൽ നിയമനം നടത്താൻ ചട്ടങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. പ്രൊമോഷൻ നിൽകി നിയമിക്കാനുള്ള വ്യവസ്ഥ സെക്ഷൻ 29 (4)-ൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

(7) ബോർഡ് അനുസൃത ഭരണത്തിനായി ഒരു എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജ് സ്ഥാപിക്കാനും, ഓഫീസർ ഫോർ വെരിഫിക്കേഷൻ ഓഫ് ടീച്ചിംഗ് ഓഡിറ്റ് എന്നിവയ്ക്ക് പ്രത്യേകം വിഭാഗങ്ങൾ രൂപീകരിക്കാനും 30, 31, 32 എന്നിവയിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ഭരണം ട്രസ്റ്റിമാർ നടത്തിയിരുന്നത് ബോർഡിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കാനും വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ചടങ്ങുകൾ, ആനുകാലികവും അല്ലാത്തതുമായ ഉത്സവങ്ങൾ, പരിപാടികൾ, നിർമ്മാണപ്രവൃത്തികൾ എന്നിവയുടെ നിർവ്വഹണവും നിർവ്വഹിക്കാനും ഇത്യാദികാര്യങ്ങൾ ബോർഡിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമാക്കിക്കൊണ്ട് വകുപ്പിലും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(9) ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ജീവനക്കാരുടെ അംഗസംഖ്യ നിശ്ചയിക്കുന്നതിനും ക്ഷേത്രജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളസ്കെയിൽ നിജപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി ക്ഷേത്രങ്ങളെ വാർഷിക വരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ I, II, III ഗ്രേഡുകളായി നിശ്ചയിച്ച് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്ത് 34-ാം വകുപ്പിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

(10) നിയമത്തിനു കീഴിലെ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക അടിത്തറ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ക്ഷേത്രവികസനവും ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട്, ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സൂക്ഷിപ്പിൽ നിലവിലുള്ളതും ബോർഡിൽ വന്നു ചേരേണ്ടതുമായ ആസ്തികളും സർക്കാരിൽ നിന്നുള്ള നിക്ഷേപവും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭൂസ്വത്തുകളിൽ നിരന്തര സാമ്പത്തിക വരുമാനം ലഭ്യമാക്കാവുന്ന നിർമ്മാണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് ഒരു ധനകാര്യ ഏജൻസി രൂപീകരിക്കുന്നതിന് 37 (3) വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(11) ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം വിവേചന രഹിതമായി നിശ്ചയിക്കാൻ ബോർഡിൽ അധികാരം നിക്ഷിപ്തമാക്കി 38-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(12) ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് ഇപ്പോൾ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ഫണ്ട് ലഭ്യതയ്ക്ക് അനുസരിച്ച് പരമാവധി അമ്പതിനായിരം രൂപ ഗ്രാറ്റിറ്റിയും ക്ഷേമനിധിയിൽ

നിന്നുള്ള നാമമാത്രമായ പെൻഷനും മാത്രമാണ് ലഭ്യമാകും. മാറ്റം വരുത്തി ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് പെൻഷൻ, ഗ്രാന്റുകൾ, ആനുകൂല്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം ബോർഡിൽ നിന്നും മാക്കി 39-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നിലവിലുള്ള നിയമനിധി ഫണ്ട് പുതുതായി രൂപീകരിക്കുന്ന പെൻഷൻ ഫണ്ടിൽ ലഭിക്കുന്ന 39 (3) -ാം വകുപ്പിലും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(13) മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സർക്കാരിന്റെ അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ഭാഗം VI-ൽ 41 മുതൽ 44വരെ വകുപ്പുകളിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ശേഷം ബോർഡിന്റെ ഭരണ വിഭാഗമായി തുടരുന്ന എച്ച്.ആർ.ആന്റ്.സി.ഇ വകുപ്പ് ജീവനക്കാർ നേരിടുന്ന സർവ്വീസ് പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് അവരുടെ ശമ്പളം എച്ച്.ആർ.ആന്റ്.സി.ഇ വകുപ്പിന്റെ നിലവിലുള്ള അക്കൗണ്ട് ഹെഡിലൂടെ ട്രഷറി വഴി നൽകാൻ 41 (ii)ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ബോർഡിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനുള്ള ഫണ്ട് പ്രധാനമായും സർക്കാരിന്റെ ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റ് ആകയാൽ പ്രസ്തുത ഗ്രാന്റിൽ നിന്ന് ശമ്പളത്തിനാവശ്യമായ തുക എച്ച്.ആർ.ആന്റ്.സി.ഇ വകുപ്പിന്റെ നിലവിലുള്ള 2250-00-102-01-ലേക്ക് വകയിരുത്തുന്നതിന് സർക്കാരിന് അധിക ബാധ്യതയൊന്നും വരുന്നതല്ല.

(14) ബോർഡിന്റെ പ്രവർത്തനം റിവ്യൂ ചെയ്യുന്നതിനും അന്വേഷണത്തിനും കമ്മീഷനെ നിയമിക്കുന്നതിന് 42, 43 വകുപ്പുകളിലും മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ മൂപ്പതിനായിരത്തിലും അധികം വരുന്ന കയ്യേറ്റ ഭൂമി തിരിച്ചെടുക്കുന്നതിന് ഒരു ദേവസ്വം ട്രസ്റ്റിന് രൂപീകരിക്കുന്നതിന് 44-ാം വകുപ്പിലും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(15) ക്ഷേത്രങ്ങൾക്കായി ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമത്തിലെ 58-ാം വകുപ്പനുസരിച്ചും കോടതി മുഖേനയും രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ക്ഷേത്രഭരണപദ്ധതിയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നിലവിലുള്ള ആക്ടിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ച് കൊണ്ടുള്ളതാകയാൽ പുതിയ ആക്ടിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രസ്തുത സ്കീം വ്യവസ്ഥകളുമായി വൈരുദ്ധ്യമുണ്ടാകുന്നത് ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി 124-ാം വകുപ്പനുസരിച്ച് നിലവിലുള്ള സ്കീമുകൾ അസാധുവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പുതിയ

നിയമമനുസരിച്ച് സ്കീം ആവശ്യമായി വരുന്നപക്ഷം ആയത് തയ്യാറാക്കാ നുള്ള അധികാരം 48-ാം വകുപ്പനുസരിച്ച് കമ്മീഷണറിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കി യിരിക്കുന്നു.

(16) സ്വകാര്യ ക്ഷേത്രങ്ങൾ, മതസ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ സമ്മതത്താൽ നൽകുന്നവ ഏറ്റെടുക്കാൻ ബോർഡിനെ അധികാരപ്പെടുത്തി 49-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(17) കമ്മീഷണർ, ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ, അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർ എന്നിവർ തീരുമാനമെടുത്ത ഫയലുകൾ വിളിച്ചു വരുത്തി പരിശോധിക്കാൻ ബോർഡിനുള്ള അധികാരം 53-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(18) ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ, അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർ എന്നിവർ മൂന്നാകെ നിലവിലുള്ള ഏത് ഫയലുകളും വിളിച്ചു വരുത്തി ബോർഡ് തീരു മാനപ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കമ്മീഷണറെ ചുമതലപ്പെടുത്തി 54-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(19) പാരമ്പര്യേതര ട്രസ്റ്റിമാരെ നിയമിക്കുന്നതിന് 62-ാം വകുപ്പു പ്രകാരം ബോർഡിൽ അധികാരം നിക്ഷിപ്തമാക്കി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ചില പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ട്രസ്റ്റി സ്ഥാനത്തേക്കുള്ള അവകാശം നിയമനത്തിൽ പരിഗണിക്കാൻ 64-ാം വകുപ്പിലും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(20) ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർക്ക് മുൻകാലങ്ങളിൽ ഭൂസ്വത്ത് നൽകി അതിൽ നിന്നുള്ള ആദായമെടുത്ത് ക്ഷേത്രജോലികൾ നിർവ്വഹിക്കാൻ വ്യവസ്ഥ പ്പെടുത്തി ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട ഭൂസ്വത്ത് കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഭാഗംവെച്ച് പിരിയുകയും ജോലി പാരമ്പര്യമായിത്തന്നെ തുടരുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഇതിൽ സാംഗത്യമില്ല. സ്വത്ത് കൂട്ടുകുടുംബമായി കൈവശം നിലനിർത്തിയി രുന്ന കാലത്ത് ക്ഷേത്രജോലികൾ ശമ്പളമില്ലാതെ നിർവ്വഹിക്കാൻ ബാധ്യ സ്ഥതയുള്ള നിലയിലാണ് സ്വത്തിൽ നിന്നുള്ള ആദായമുപയോഗിച്ച് ക്ഷേത്ര ത്തിൽ പാരമ്പര്യ ജോലിക്കായി നിയമിക്കപ്പെടാനുള്ള കാരണമായിരുന്നത്. ആയതിനാൽ ജോലിയിൽ പാരമ്പര്യാവകാശവും നിലനിർത്തേണ്ടതില്ല. ക്ഷേത്രജീവനക്കാർക്ക് കുറഞ്ഞ ശമ്പളം നൽകിയിരുന്ന കാലയളവിൽ

വെച്ചിട്ടുള്ളതാണ് വഴിവാടിൽ നിന്ന് വിഹിതം നൽകുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥ. ആയത് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ വഴിവാട് പട്ടികയിൽ അംഗീകൃതമായി നൽകപ്പെട്ടിരുന്നതുകൊണ്ട് ഇതിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിന് നിയമതടസ്സമൊന്നുമില്ല. ഇപ്പോൾ കൂടിയ ശമ്പളം നൽകുന്നതിനാൽ വിഹിതം നിലനിർത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ആയതിനാൽ ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള പാരമ്പര്യ ജോലിയും വഴിവാടിൽ നിന്ന് വിഹിതം നൽകുന്നതും 69-ാം വകുപ്പു പ്രകാരം എടുത്തു കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

(21) ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലും ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം തീരുമാനിക്കുന്നതിനും നിയമിക്കുന്നതിനും ബോർഡിൽ അധികാരം നിക്ഷിപ്തമാക്കിയും, ജീവനക്കാർക്ക് അതാത് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിലവിലുള്ള ഉയർന്ന തസ്തികകളിൽ പ്രൊമോഷൻ അർഹത നിലനിർത്തി 70-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(22) മാങ്ങാട് പ്രത്യേകമായി പുതിയ നിയമത്തിലെ ഭാഗം IXൽ 74-ാം വകുപ്പ് മുതൽ 77 വരെയുള്ള പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു.

(23) ബോർഡിന് പ്രത്യേകമായി 85-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം സഞ്ചിത ഫണ്ട് രൂപീകരിച്ച് ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ വരവും ഗ്രാന്റും ഉൾപ്പെടെ മുഴുവൻ വരവുകളും പ്രസ്തുത ഫണ്ടിലേക്ക് മുതൽകൂട്ടി ചെലവ് ചെയ്യാവുന്ന രീതിയിൽ, വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ആക്ട് നിലവിൽ വരുന്നതുവരെ ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പിനു കീഴിൽ നിലനിന്നിട്ടുള്ളതാണ്. ആയതിനാൽ സാഭാവികമായും ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രം മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ ഭാഗമായി മാറ്റപ്പെടേണ്ടതാണ്. അത്തരമൊരു നടപടി മലബാറിലെ മൊത്തം ക്ഷേത്രങ്ങൾക്കും ഗുണകരവുമാണ്. ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം വർഷങ്ങളോളമായി മിച്ചധനത്തിൽ നിന്നും വലിയ തുക സാമ്പത്തിക സഹായമായി ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് നൽകിവരുന്നതാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തെ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ ഭാഗമാക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ വാർഷിക വരുമാനത്തിന്റെ പത്തു ശതമാനമെങ്കിലും മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് ഫണ്ടിലേക്ക് സഹായധനമായി പ്രതിവർഷം നൽകുവാൻ ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം

ആക്ടിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയോ വേണമെന്ന് ശുപാർശയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആയതിന് അനുസൃതമായി 85 (2) (സി) വകുപ്പിൽ ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിൽ നിന്നുള്ള വരവ് ധനാഗമ മാർഗ്ഗമായി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(24) ബഡ്ജറ്റ് ഗ്രാന്റ് നിലവിലുള്ളതിനാൽ ബോർഡിന്റെ അക്കൗണ്ട്സ് ഓഡിറ്റ് അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറലിൽ തന്നെ നിലനിർത്തി 86-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറലിന്റെയും ലോക്കൽ ഫണ്ട് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പിന്റെയും സമാന്തര ഓഡിറ്റ് അധികച്ചിലവ് വരുമെന്നതിനാൽ അനാവശ്യമാണ് എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

(25) ക്ഷേത്രക്കണക്കുകളുടെ ഓഡിറ്റ് കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി 31 (ഡി) വകുപ്പ് പ്രകാരം ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (ഓഡിറ്റ്) തലവനായിട്ടുള്ള ഓഡിറ്റ് വിഭാഗം ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നതാണെന്ന് 89-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഓഡിറ്റ് വകുപ്പും ബോർഡും ഏകോപനമില്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ഓഡിറ്റിന്റെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളെത്തന്നെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതാണ് എന്നതാണ് ഇത്തരമൊരു ഓഡിറ്റ് വിഭാഗത്തിന്റെ പ്രസക്തിക്ക് കാരണമായിട്ടുള്ളത്.

(26) ക്ഷേത്ര ജീവനക്കാർക്കും, എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർമാർക്കും, ഭരണവിഭാഗം ജീവനക്കാർക്കും ശമ്പളം നൽകുക, ക്ഷേത്ര നടത്തിപ്പ് നേരിട്ട് ബോർഡിൽ നിന്ന് നടത്തുക എന്നിവയുടെ നിർവ്വഹണം ബോർഡ് നടത്തുമെന്നും ആയതിന് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ട് സഞ്ചിത നിധിയിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിൽ നിന്ന് ചെലവുകൾ നിർവ്വഹിക്കണമെന്നും 89-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(27) ക്ഷേത്രങ്ങളും ക്ഷേത്രസ്വത്തുക്കളും ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതും സമൂഹത്തിൽ നടക്കുന്ന നിക്ഷിപ്തതാല്പര്യം മൂലമുള്ള വിഭാഗീയവും വിഭേദകരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ക്ഷേത്രങ്ങൾ വേദിയാകരുതെന്നും കണക്കിലെടുത്ത് ക്ഷേത്രത്തിലും ക്ഷേത്രസ്വത്തുകളിലും എല്ലാ തരത്തിലുമുള്ള ആയുധപരിശീലനം, അത്തരം കായിക കലകളുടെ പ്രദർശനം, ജീവനോ

പാധിയായതോ അല്ലാതെയോ ഉള്ള തൊഴിൽ പരിശീലനം എന്ന വ്യാജേന യുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ ക്രിമിനൽ കുറ്റമായും അപ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായും 95-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(28) ക്ഷേത്രത്തിൽ അത്യാവശ്യമുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്ന പക്ഷം വികസന കാര്യങ്ങൾ, ഉത്സവങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി അത്യാവശ്യമെങ്കിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിയമ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി കമ്മറ്റികൾ രൂപീകരിക്കാൻ 99-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

(29) ബോർഡിന് കീഴിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ നിന്നും ഫയലുകൾ വിളിച്ചുവരുത്തി തീരുമാനമെടുക്കാൻ 114-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം ബോർഡിൽ അധികാരം നിലനിർത്തിയിരിക്കുന്നു. ബോർഡിന്റെ രേഖകൾ വിളിച്ചുവരുത്തി തീരുമാനമെടുക്കാൻ 115-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം സർക്കാരിൽ അധികാരം നിലനിർത്തിയിരിക്കുന്നു.

(30) ഹിന്ദുമത ധർമ്മസ്ഥാപന (ഭരണ) വകുപ്പ് ക്ഷേത്രഭരണ മേൽനോട്ടം നിർവ്വഹിക്കുമ്പോൾ ഒരു ജനകീയ സംവിധാനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണം ഔദ്യോഗിക സംവിധാനത്തിനുമേൽ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന സദുദ്ദേശമാണ് 'ഏരിയാ കമ്മറ്റി' എന്ന മേഖല കമ്മറ്റി രൂപീകരണ വ്യവസ്ഥ ഹിന്ദുമത ധർമ്മ സ്ഥാപന നിയമത്തിൽ നിലനിർത്താൻ കാരണമായിട്ടുള്ളത്. ജനകീയ സംവിധാനമായ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിൽ എല്ലാ അധികാരങ്ങളും നിക്ഷിപ്തമാക്കി നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2008-ൽ 31-ാം നമ്പർ ആക്ട് ഭേദഗതി നിയമമായി പാസ്സാക്കി ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ഏരിയാ കമ്മറ്റികളെ നിലനിർത്തിയിട്ടുള്ളത് അശ്രദ്ധമൂലം വന്നിട്ടുള്ളതാണെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു. ബോർഡിലെ അംഗങ്ങളെ സർക്കാർ നാമനിർദ്ദേശത്തിലൂടെയും തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെയും നിയമിക്കുമ്പോൾ ഏരിയാ കമ്മറ്റികളെയും സർക്കാർ തന്നെയാണ് നിയമിക്കുന്നത്. നിയമിക്കപ്പെടുന്ന വ്യക്തികളുടെ താല്പര്യങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ച് ഇത് ബോർഡ് അംഗങ്ങളും ഏരിയാ കമ്മറ്റി അംഗങ്ങളും തമ്മിലുള്ള അധികാര തർക്കങ്ങൾക്കും മറ്റും കാരണമാകുന്നതാണ്. ആയതിനാൽ ബോർഡ് നിലവിലുള്ളപ്പോൾ അതിനു കീഴെ മറ്റൊരു ജനകീയ

സംവിധാനം നടപടിക്രമങ്ങളുടെ കാലതാമസത്തിനു കാരണമാകുമെന്നതിനാൽ പുതിയ നിയമത്തിൽ ഏരിയാ കമ്മറ്റികൾ അനാവശ്യമാണ് എന്ന നിലയ്ക്ക് നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടില്ല.

(31) ചില പ്രത്യേക മതവിഭാഗങ്ങൾക്ക് മാത്രം ഗുണകരമാകുന്നതിനായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട നടത്തി വരുന്നതായ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ട്രസ്റ്റി നിയമനത്തിനായി അത്തരം വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉള്ളവരെതന്നെ പരിഗണിക്കുന്നതിന് 1951-ലെ 43-ാം വകുപ്പിൽ നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് സമാനമായ വ്യവസ്ഥ പുതിയ നിയമത്തിലെ 64-ാം വകുപ്പിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അത്തരം ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഫണ്ടും 85-ാം വകുപ്പ് അനുസരിച്ചുള്ള ബോർഡിന്റെ സഞ്ചിത നിധിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതിനാണ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അത്തരം ഒരു ക്ഷേത്രവും ഏതെങ്കിലും മതവിഭാഗത്തിന്റെ ക്ഷേമഗുണങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ ആരും കമ്മറ്റി മുമ്പാകെ തെളിവുകളൊന്നും ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. അതേസമയം ഗൗഡ സാരസ്വത ബ്രാഹ്മണർ പോലെയുള്ള വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ളവരെ ട്രസ്റ്റിമാരായി നിയമിക്കപ്പെടുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങൾ ബോർഡിൽ നിലവിലുണ്ട് എന്നത് വസ്തുതയാണ്. കൂടാതെ 5 മഠങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്. ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏതെല്ലാം എന്ന് രേഖാപരമായി മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് സൂക്ഷിച്ചിട്ടില്ല. ആയതിനാൽ ഈ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഫണ്ട് ബോർഡിന്റെ സഞ്ചിത നിധിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതും ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡ് നിർവ്വഹിക്കുന്നതും നിയമപരമായ ആധികാരിക പരിശോധന ആവശ്യമുള്ള വിഷയമാണ്. അത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി Travancore Cochin Hindu Religious Institutions Act-ലെ 30-ാം വകുപ്പിന് സമാനമായ വ്യവസ്ഥ നിയമത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന കാര്യവും പരിശോധിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കാവുന്നതാണ്. അപ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമുള്ള പക്ഷം അത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏതെല്ലാമെന്ന് ബോർഡിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് വാങ്ങി നിലവിലുള്ള III-ാം ഷെഡ്യൂളിൽ Incorporated Devaswoms മാത്രമായും IV-ാം ഷെഡ്യൂളിൽ unincorporated Devaswoms മാത്രമായും മാറ്റം വരുത്തി പ്രത്യേകം പട്ടികയാക്കി നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

ഭാഗം - 6

ശുപാർശകൾ

(1) 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം എന്ന നാമത്തിനു പകരം 2017-ലെ മലബാർ ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമം എന്ന് പുതിയ നിയമത്തിന് നാമകരണം നൽകാവുന്നതാണ്.

(2) 1951-ലെ മദ്രാസ് ഹിന്ദു മത ധർമ്മസ്ഥാപന നിയമത്തിൽ, ക്ഷേത്ര ഭരണം പാരമ്പര്യ ട്രസ്റ്റിമാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായിക്കൊണ്ടുള്ള വ്യവസ്ഥ നിലവിൽ ഇല്ലാത്തതിനാലും ക്ഷേത്രഭരണം പാരമ്പര്യേതര ട്രസ്റ്റിമാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ട്രസ്റ്റിമാരിൽ നിയമവ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട നിലയിലാണ് നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ളത് എന്നതിനാൽ ക്ഷേത്രഭരണം ട്രസ്റ്റിമാരുടെ നിക്ഷിപ്ത അവകാശമല്ല. മറിച്ച് നിയമവ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു ചുമതല മാത്രമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ക്ഷേത്രഭരണം ബോർഡിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിക്കൊണ്ട് നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്ത് എല്ലാ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെയും വരുമാനം ബോർഡിന്റെ സഞ്ചിത നിധിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്ന് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിന്നും ബോർഡിലേക്ക് അയയ്ക്കുന്ന ബഡ്ജറ്റ് അനുസരിച്ച് ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിന് ആവശ്യമായ ഫണ്ട് ബോർഡ് ഫണ്ടിൽ നിന്നും ക്ഷേത്രങ്ങളിലേക്ക് നൽകി ക്ഷേത്രഭരണം നടത്താവുന്ന നിലയിൽ നിയമവ്യവസ്ഥ ഉൾപ്പെടുത്തി പരിഷ്കരിച്ച നിയമം കൊണ്ടുവരാവുന്നതാണ്.

(3) ട്രസ്റ്റിമാരെ മതപരമായ ചടങ്ങുകളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള ചുമതല ബോർഡ് ഏൽപ്പിച്ച പ്രകാരം നിർവ്വഹിക്കാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ക്ഷേത്രങ്ങളെ താലൂക്ക് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രൂപ്പ് ചെയ്ത് ഗ്രൂപ്പ് അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർമാരുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സബ് ഗ്രൂപ്പ് ഓഫീസർമാർ ഭരണനിർവ്വഹണം നടത്തുന്നവിധം സംവിധാനമൊരുക്കേണ്ടതാണ്. ബോർഡിന്റെ കീഴിൽ നിലവിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളെ 12 ഗ്രൂപ്പുകളാക്കി, 12 ഗ്രൂപ്പ് അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർമാരുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തനം ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നത് ശക്തമായ ഒരു ഭരണ സംവിധാനമായി മാറുമെന്നതിനാൽ അതിനാവശ്യമായ തസ്തികകൾ അനുവദിച്ചു നൽകാവുന്നതാണെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. കൂടാതെ ക്ഷേത്രഭരണം നേരിട്ട് ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ നിർവ്വഹിക്കപ്പെടാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണത്തിന് അനുസൃതമായ നിലയിൽ ബോർഡിൽ ആവശ്യമായി

വരുന്ന എഞ്ചിനീയറിംഗ്, അക്കൗണ്ട്സ്, നിയമം, ഓഡിറ്റ് മറ്റു പരിശോധനകൾ എന്നിവയ്ക്കാവശ്യമായ വിഭാഗങ്ങളിലെ തസ്തികകളും ആവശ്യമായ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർമാരുടെ തസ്തികകളും പുതുതായി സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(4) ക്ഷേത്രങ്ങളെ പുജാസമയങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തരംതിരിക്കുന്നതിനും അപ്രകാരം മൂന്നും അതിലധികവുമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ 1-ാം ഗ്രേഡിലും, രണ്ടുനേരം പുജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ 2-ാം ഗ്രേഡിലും, ഒരുനേരം മാത്രം പുജയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെ പാർട്ട് ടൈം സ്കെയിലിൽ 3-ാം ഗ്രേഡിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഗ്രേഡ് തിരിക്കാവുന്നതാണ്. ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കുമ്പോൾ ഓരോ ഗ്രേഡിലും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതായ കുറഞ്ഞ എണ്ണം തസ്തികകളും കൂടിയ എണ്ണം തസ്തികകളും വാർഷിക വരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിജപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾ ചട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുമ്പോൾ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

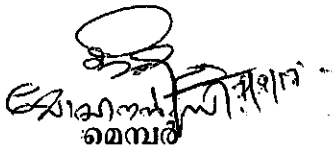
(5) ബോർഡ് അംഗങ്ങളുടെ നിയമന കാലാവധി നാലു വർഷമായി നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്. ബോർഡ് അംഗങ്ങളുടെയും പ്രസിഡണ്ടിന്റെയും ഓണറേറിയം കാലാനുസൃതമായി വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഏരിയാ കമ്മറ്റികൾ ആവശ്യമില്ലെന്ന് കണ്ട് ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

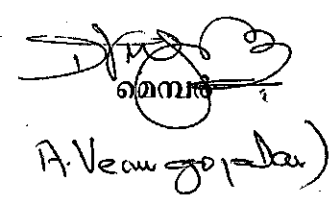
(6) എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർമാരുടെ എണ്ണം പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നതിന് സബ് ഗ്രൂപ്പിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം കുറഞ്ഞത് എട്ട് എന്ന് പരിമിതിപ്പെടുത്തി സബ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കാനും വ്യവസ്ഥ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഒരു ദേവസ്വം ട്രൈബ്യൂണലും, ദേവസ്വം വികസന ധനകാര്യ കോർപ്പറേഷനും രൂപീകരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേകം നിയമനിർമ്മാണം നടത്താവുന്നതാണ്.

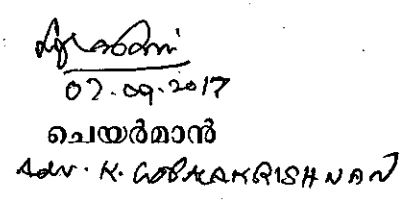
(7) ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തെ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയോ ആയതിന് തടസ്സമുള്ള പക്ഷം ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വത്തിന്റെ വാർഷിക വരുമാനത്തിൽ നിന്നും പത്തു ശതമാനം തുക മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ വികസനത്തിന് ഗ്രാന്റ് എന്ന നിലയിൽ പ്രതിവർഷം നൽകാൻ ശ്രീ ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്ന കാര്യം പരിഗണിച്ച് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. അപ്രകാരം ചെയ്യുമ്പോൾ സർക്കാരിന്റെ സാമ്പത്തിക ബാധ്യത കുറയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നതാണ്.

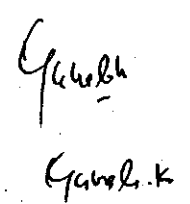
(8) ഒ.പി.214/1992 പ്രകാരമുള്ള കേസിലെ വിധിയിൽ നിരീക്ഷിച്ച പ്രകാരം സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ള ദേവസ്വം ഭൂസ്വത്തുക്കളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വരുമാനത്തിൽ നിന്നും മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ ഗ്രാന്റ് നൽകുന്നതിന് സർക്കാർ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

മേൽപ്പറഞ്ഞ ശുപാർശകൾ അനുസരിച്ചുള്ള നിയമം അംഗീകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുകയും ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിന്നും ബോർഡിന്റെ സഞ്ചിത നിധിയിലേക്ക് വരുന്ന ഫണ്ടിന്റെ വർദ്ധനവും സർക്കാരിൽ നിന്നും ഗ്രാന്റായി നൽകുന്ന തുകയുടെ വർദ്ധനവും കണക്കിലെടുത്ത് തുടക്കത്തിൽ അത്യാവശ്യമായ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളിൽ ആരംഭിച്ച് ക്രമേണ ഫണ്ട് വർദ്ധിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് അടിസ്ഥാനസൗകര്യം വികസിപ്പിച്ചും വിപുലമായ സംവിധാനമൊരുക്കിയും മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിനെ ഒരു മാതൃകാസ്ഥാപനമാക്കി ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. പരിഷ്കരിക്കാവുന്ന നിയമത്തിന്റെ ഒരു കരട് ഇതൊന്നിച്ച് പരിശോധനകൾക്കും തുടർ നടപടികൾക്കുമായി സമർപ്പിക്കുന്നു. പരിഷ്കരിച്ച നിയമം സർക്കാർ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് അനുസൃതമായി ചട്ടങ്ങളുടെ കരട് തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

മെമ്പർ

A. Veengopal (A)

07.09.2017
ചെയർമാൻ
Adv. K. GOBALKRISHNAN

G. S. K

അനുബന്ധം - 1

172 Ker.

In Re: Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

Original Petition is allowed as above.

3. Having heard learned counsel for the petitioner, I am of the view that the amount awarded cannot be withheld to the petitioner relying on the decision of the Hon'ble Supreme Court referred to above. In fact that dismissal of the petitioner's application for releasing the amount will go against the very spirit of the Supreme Court decision, which is intended to safeguard the interest of minors, illiterate, semi-literate and literate persons by preventing wastage of funds by placing the amount in fixed deposit with a nationalised bank or other financial institutions. Usually when awards are passed in favour of an individual for fairly large amounts such amounts are likely to be frittered away by him by spending the money on unproductive or counter productive ventures so that it may not be available to him on a future occasion when a real need arises. It is to meet such eventuality that the Hon'ble Supreme Court issued a direction that the amount would be kept in deposit for a fixed period so that the amount will not be wasted away. Even the Supreme Court decision reserves liberty to the claimants to apply for withdrawal in case of emergency. Going by the Supreme Court judgment it cannot be said that the amount awarded shall be always kept in fixed deposit regardless of the facts and circumstances of the case.

4. The petitioner is admittedly 62 years old. She is literate but sickly and the needs money emergently for her treatment and in such a situation to keep the money in deposit for a period of five years will result in manifest injustice. Interest of justice therefore requires directions to be issued to the additional third respondent to release the amount held by it under Exhibit P-2 fixed deposit receipt forthwith. Accordingly, I direct the additional third respondent, Andhra Bank, Ernakulam Branch (M. G. Road) to release to the petitioner the sum of Rs. 20,000/- as held by it as per Exhibit P-2 fixed deposit receipt within one week from to day treating the amount as in current account/savings account which ever is more advantageous to the petitioner.

Petition allowed.

AIR 1995 KERALA 172

K. P. BALANARAYANA MARAR AND
P. K. BALASUBRAMANYAN, JJ.

In re: Temples in the erstwhile Malabar area O.P. No. 214 of 1992-S, D/- 21-7-1994.

Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act (1951) (as applicable to Malabar region of Kerala), Ss. 20, 23, 30 — Employees of temples in Malabar region — State Govt. is duty bound to ensure that they receive living wages and better service conditions — Appropriate directions issued.

Temples — Employees of — Wages and service conditions.

Public interest litigation — Employees of temples in Malabar — Living conditions — Probe into and steps to remove injustice. Cy-pres — Doctrine of — Applicability to religious trusts.

Constitution of India, Arts. 14, 16, 226.

Per K. P. Balanarayana Marar, J. —

In the instant case the Court found that public interest requires that the administration of the temples in the erstwhile Malabar area and the living conditions of the employees of those temples require a probe and appropriate steps should be taken to remedy the evil and injustice.

The provisions of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act (1951) indicate the wide powers conferred on the Department in the matter of management of temples and the utilisation of the income therefrom. On a consideration of the various provisions contained in the Hindu Religious Endowment Act and the provisions in the Wakf Act, it is clear that there is no difference in the matter of supervision and control of the religious institutions by the HR & CE Department (Department for short) and the

JL/LL/Ke285/94/DVT

1995

In Re: Temples in the erstwhile Malabar area

Ker.

Wakf Board in the case of Wakfs. On the other hand, the Preamble to the Hindu Religious Endowment Act suggests that the Act is intended not only for the better administration of the Hindu Religious and Charitable Institutions, but also their governance. By 'governance' is meant to rule with authority. The various provisions of the Act extracted in the foregoing paragraphs would indicate that the Department is the predominant force as far as the temples in Malabar are concerned. (Paras 26, 28)

It is not open either to the Government or to the Department to throw up their hands in despair and say that they are not possessed of sufficient funds to meet the demands of the temple employees. The Department which is authorised by the Act to administer and govern the endowments has a duty to harness the resources and to pay living wages to temple employees. Even otherwise, the Government cannot disclaim the liability to pay living wages to the employees in view of the vesting of temple lands in the Government as on 1-1-1970 as well as the vesting of the private forests owned by the Devaswoms in the Malabar region. (Paras 29, 30)

It is common knowledge that Devaswoms were getting rent in kind. Many of the Devaswoms were getting paddy as rent. The paddy thus received was utilised for the expenses of the temple. When the properties had already vested in the government, it only stands to reason that the Devaswoms should be paid the value of those commodities at the prevailing market rate. (Para 31)

The claim for living wages is also based on the principle "equal pay for equal work". The employees in the temples administered by the Travancore and Cochin Devaswom Boards are paid salary and other emoluments at the rates paid to Government servants. On the other hand, the employees of the temples in Malabar are getting only pittance. It is clear that the employees of the temples in Malabar are discriminated against in the matter of salary and other remunerations. They possess the same qualifications and discharge same duties and responsibilities. There has thus been a clear violation of the fundamental

right of the employees in Malabar to get living wages. Under such circumstances the State has a constitutional obligation to take necessary steps for the purpose of interdicting such violation and ensuring observance of fundamental right. The State and the Commissioner, HREC are therefore under an obligation to ensure that the employees in the various temples in Malabar paid reasonable wages. (Paras 32, 36)

Under Sec. 3(1) of the Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act, 1971 the ownership and possession of all private forests in the State of Kerala stood transferred to and vested in the Government free from all encumbrances. The Act was declared unconstitutional. The owners were deprived of their properties without paying any compensation and the purpose of the legislation viz. agrarian reforms has also been defeated. Government not having assigned the land to agriculturists and the landless. That Government was prevented from making the assignments in view of a subsequent legislation is no reason to hold that the purpose of the legislation has been fulfilled. Under such circumstances Government owes a duty to account for the income which they are getting from these forest lands. It has also to be noted that the dedication of these forest lands to the respective Devaswoms was in trust for the purposes of the temples and to meet the expenses in connection thereto. When that income is even now available to the Government, it is only proper and reasonable to direct the Government to utilise the same for the purpose for which the lands were dedicated. (Paras 38, 40)

The Devaswom forests vested in the Government would fetch an annual income of Rs. 2.5 crores. That much income at least is therefore available with the Government which can be utilised for payment of reasonable wages to the temple employees in Malabar. The income from the private forests which vested in the Government under Sec. 3 of the Vesting and Assignment Act is one resource which can be utilised by the Government for that purpose. (Paras 42, 43)

The classification of the temple employees

ANNEXURE-1

174 Ker.

In Re : Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

in the two regions into different categories is not founded on intelligible differentia. Persons in the same category discharge the same functions and possess the same qualifications throughout the State. The differentia has thus no rational relation to the object sought to be achieved by the statute in question viz. the proper administration and governance of the temples in Malabar and well being of the religious institutions and endowments coming under the purview of the Hindu Religious and Endowments Act. (Para 46)

In order to maintain the sanctity and purity of the atmosphere in the temples, the employees are to be given fair wages and then alone can one expect them to perform their duties with all sincerity and earnestness and to the best of their effort. So long as temples are essential for the spiritual evolution of man as they are necessary and in the Bhakhi, mang and realisation of the Supreme Self, we owe it a duty to preserve them for posterity. That can be achieved only if proper and reasonable wages are paid to the employees and the properties of the temples are managed in a proper manner by proper persons. (Paras 61)

For these reasons the Court issued the following directions:

1. The Government of Kerala and the Hindu Religious and Endowments Department shall prepare a scheme within a period of six months in respect of the temples in Malabar region including Kasaragod District under the administration and governance of the Department as well as other public temples which do not come under the purview of the Act.

2. The State of Kerala shall fix the reasonable remuneration to be paid to the various employees in the temples in Malabar.

3. In fixing such reasonable remuneration the Government may take guidance from the scale of pay and other allowances paid to similar employees under the Travancore and Cochin Devaswom Boards.

4. The Government shall also take into account all public temples in Malabar irrespective of

the fact whether they are big or small and whether they are under the administration of the Department or not.

5. The State of Kerala and the Commissioner, Hindu Religious Endowments Commission, Kerala shall find out the ways and means to raise the income of the temples for the purpose of such payment.

6. The State shall prepare the final annuity statements in respect of the temples within a period of one year and the annuity on that basis shall be paid without further delay.

7. The State shall consider the requirement of revision of annuity periodically in accordance with the rise in price of the commodities and the annuity should be revised on that basis.

8. State shall ensure utilisation of the income which they are getting from the forest lands owned by the Devaswoms in Malabar which got vested in the Government under Sec. 3(1) of the Private Forests (Vesting and Assignment) Act.

9. The State shall, though not liable to pay such income to the owners to whom the lands belonged, pool the income in a common fund to be utilised for the temples in Malabar including the wages payable to the employees thereunder.

10. The scheme to be framed by the State shall be implemented by the Commissioner within a period of one year from this date.

11. The order for payment of reasonable wages to the temple employees shall come into operation from 1st January, 1995.

12. Since inequality is writ large on the face of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act in its application to the former Malabar District, the Act is likely to suffer a serious and successful challenge in case that inequality is not removed by appropriate legislation, a period of one year granted for that purpose.

13. The Government directed to consider the formation of a Board for the temple in Malabar and a unified Board for all the

1995

In Re : Temples in the erstwhile Malabar area

Ker-175

regions viz. Travancore, Cochin and Malabar on the lines of the recommendations made by Kutukrishna Menon Committee and San-karan Nair Commission.

AIR 1993 SC 2086 Rel. on. (Para 62)

The direction for payment is applicable not only to the 1269 temples under the administration and governance of the Department, but also the other public temples numbering about 2000 which do not come within the purview of the Act. (Para 37)

Per P. K. Balasubramanyam, J. (concurring)

The Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act, 26 of 1971, had a worse impact than the Kerala Land Reforms Act in that the forest lands got vested in the Government free from all encumbrances without paying any compensation therefor. This vesting resulted in the devaswoms being deprived of vast extents of forest lands from which they were getting considerable income without any compensation. This second and more frontal blow to the finances of the various temples has led to a situation where these temples are in abject penury and their employees are being paid a pittance compared to other temple employees in the erstwhile areas of Travancore and Cochin in the State. (Para 66)

Having taken over these lands with a view to assign them and not having assigned them as envisaged by Act 26 of 1971, the holding of such lands by the Government could be conceived to be as trustee vis-a-vis the deities and the worshipping public. If it is possible to postulate a trust it is also possible to say that the income derived from the trust property in the hands of the Government should be utilised for the proper upkeep and maintenance of these temples. As regards the Devaswoms, the Oratorials were in the position of trustees. By divesting the trustees of their rights and the deity of the ownership and having stepped into the shoes of the trustees who were holding these properties for the benefit of these temples, the State has become a constructive trustee in possession of trust properties. If the Government is in the

position of a constructive trustee there is no difficulty in holding that there is an obligation on the Government which is holding the trust properties to maintain the Devaswoms and the temples and to expend moneys out of the income derived by the State from these vested forests for the benefit of the Devaswoms. In any view, the Vesting Act did not envisage or provide for the deriving of any income by the State from the various lands that vested in the State in terms of Section 3 of the Act. The income of about Rs. 2.5 crores obtained by the State every year from these forest lands is an unintended income or profit and the said income is being held by the State only for the benefit of the Devaswoms. (Paras 69, 70)

The State as the sovereign, has an obligation to see that the temples are managed properly and in accordance with the settled religious rites and practices and that obligation will also compel the Government to utilise the income from the forest lands for the benefit of these temples. (Para 71)

The intention of dedicating these forest lands was for the benefit of the devaswoms and the State as the trustee could legally use all the surplus income after meeting its obligation towards the specified devaswoms from whom forest lands have been taken, for the benefit of other similarly situated devaswoms and temples. By applying the doctrine of cypres it could be postulated that when there is a surplus fund after the particular charitable purpose had been fulfilled, the said fund could be utilised for the benefit of other institutions, similarly situated. The funds available after meeting the expenses of the Devaswom from whom the lands have been taken over by the State can be applied for the Devaswoms and temples situated in the Malabar area of the State to which the provisions of the Hindu Religious and Charitable Endowments Act applied since their upkeep and well being is also an object asking to the object with which these trusts were originally created by the various authors or families. In India the doctrine of cypres can be applied to religious trusts also. (Para 72)

1995

In Re: Temples in the erstwhile Malabar area

176 Ker.

Cases Referred: Chronological Paras

- AIR 1993 SC 286 : 1992 Lab IC 2418 : 1992 35
- AIR SCW 3142
- AIR 1993 SC 2086 : (1993) 3 SCC 584 : 1993 35
- AIR SCW 2092 (Rel. on)
- 23, 24, 26, 28, 29, 37, 43
- AIR 1993 Kerala 248 45, 46
- AIR 1991 SC 1173 : 1991 AIR SCW 194 34
- AIR 1985 Kerala 160 : 1985 Ker LT 629 (FB) 51, 52
- AIR 1982 SC 879 : 1982 Lab IC 806 33
- AIR 1982 SC 1473 : (1982) 3 SCC 235 : 1982 Lab IC 1646 36
- AIR 1980 SC 1 44, 45
- AIR 1978 Kerala 68 : 1979 Ker LT 350 (FB) 51
- AIR 1973 SC 2734 : 1973 Ker LT 896 38, 67
- AIR 1972 SC 2301 : (1972) 2 SCR 218 67
- AIR 1971 SC 161 : (1971) 2 SCR 790 39
- AIR 1960 SC 622 72
- AIR 1948 PC 25 72
- (1897) ILR 20 Mad 319 : 7 Mad LJ 257 72
- (1876-78) ILR 1 Mad 235 : 4 Ind App 76 (PC) 64

235 NY 360 Beatty v. Guggenheim Exploration Company

Govt. Pleader, N. Sankara Menon, P. Santhalingam, P. V. Madhavan Nambiar, K. Ramakumar, Govindh K. Bharathan, H. B. Shenoy, P. K. Aboobacker (Edathala), T. A. Ramadasan, Et. Subramani, A. P. Chandrasekharan, and V. Sankara Raja for interested persons, for Respondents.

BALANARAYANA SWAMINATHAN, J.

Malabar (that part of the west coast between mala (hill) and bar (sea)) was a neglected area while it was part of the erstwhile State of Madras. After the formation of the Kerala State, Malabar merged in that State. From thereafter the neglect continued. The temples in Malabar and their employees are no exception. Though reasonable remuneration is received by the temple employees in the erstwhile Travancore and Cochin areas of the State, the temple employees in Malabar are getting only a pittance. The plight of the employees was highlighted in a news item which appeared in the Hindu daily dt. 27-12-1991 under the caption "A raw deal for temple staff".

In Re: Temples in the erstwhile Malabar area

1995

are getting a low salary of Rs. 5/ per month. In the same page of the Daily, the President of the Kerala Thanthri Samajam is seen to have stated that many temples in Kerala are in a disastrous condition and in some temples even the daily poojas are not conducted. We find from the issue of the Hindu dated 31st December, 1991, page 3, that Sri T. T. Raman Bhattathiripped, President of the Travancore Devaswom Board, had also stated that in order to look after the temples in the erstwhile Malabar area on the lines of the temples under the Travancore and Cochin Devaswom Boards, a separate Board should be set up and then only it will improve the conditions of the temples and better the service conditions of the employees of the temples.

The above news item, appearing in a leading Daily, highlights the pitiable and pathetic state of affairs existing in the temples in the erstwhile Malabar area and also the poor living conditions of the employees in the said temples. The matter centres round a "human problem".

We are satisfied that public interest requires that the administration of the temples in the erstwhile Malabar area and the living conditions of the employees of those temples require a probe and appropriate steps should be taken to remedy the evil and injustice. Therefore, in exercise of the powers vested in this court under Art. 226 of the Constitution of India, we issue notice (1) to the State of Kerala, represented by the Chief Secretary to Government, and (2) the Commissioner, Hindu Religious Endowments Commission, Kerala State, Trivandrum, to show cause why the above matter should not be taken as a public interest litigation and appropriate orders passed by this Court as remedial measures. Notice returned in 10 days. The matter may be numbered as Original Petition.

5. The State of Kerala is the 1st respondent. The 2nd respondent is styled as Commissioner, Hindu Religious and Endowments Commission, Kerala State, Trivandrum. But statements are being filed by the Commissioner, Hindu Religious and Charitable Endowment (Administration) Department, 1995 Ker./12 VI G-33

Koshikode as if the Commissioner Department is the 2nd respondent. Though the 2nd respondent is described as Commissioner, High Religious Endowments Commission, the 2nd respondent is really the Commissioner, Hindu Religious and Charitable Endowment (Administration) Department, Kozhikode. Second respondent will be described accordingly in this judgment and in all other proceedings connected thereto. Additional respondents 3 to 16 were impleaded on their applications.

6. Various statements and affidavits are being filed on behalf of respondents 1 and 2. In the first affidavit dt. 15-1-1992 and filed on 16-1-1992 it is averred that Government have no objection in looking into the grievances of the employees of the temples in Malabar area and redressing their genuine grievances consistent with the financial position of the Government. It is further mentioned that Hindu Religious and Charitable Endowment Department has already submitted a welfare fund scheme for the employees of those temples and the scheme is under the consideration of the Government. Government will take a decision in the matter consistent with their financial position and considering the other facts and circumstances mentioned in the affidavit. In particular it is stated that each temple in Malabar is a separate unit with distinct administrative right. The income of each temple can be spent in that temple alone. The Department has only a supervisory role as laid down in the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951. The State Government is giving a renovation grant of Rs. 10 lakhs every year to the Department and this amount is distributed to the selected temples based on its need/urgent requirements for renovation etc. The salary to the employees are paid by the temple authorities themselves from the funds of the respective Devaswoms.

7. By order dt. 23-1-1992 this Court directed the Government to give publicity to this matter through the Public Relations Department in all medias-press, radio and television—which will invite the Hindu Public in Malabar area to have their

In Re: Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

Ker. public interest litigation. This court has expressed the hope that appropriate steps will be taken by the Government in this regard without any further delay. As directed by this court the requisite publication was made and the statement was filed on 10-2-1992 pointing out that pendency of this original petition has been published in all the dailies through the Public Relations Department and also through radio and television. The news item so published has stated that the Hindu public are at liberty in the matter. It is further stated that Government is ready and willing to furnish any other details that are required for a just and fair disposal of the original petition. Along with that statement a list of the temples having an income of less than Rs. 10,000/- per year is also appended. Another list showing the details of the temples managed by executive officers was also annexed with the statement. Still another statement was filed on 6-4-1992 to which also is annexed a list of the temples and their respective income for three years commencing from 1-7-1988 up to 30-6-1991. In a separate statement filed by the 2nd respondent on 24-6-1992 it is stated that 2nd respondent has nothing more to say than what has been stated in the counter affidavit dated 15-1-1992 on behalf of respondents 1 and 2. Still another statement is seen filed on behalf of the 2nd respondent on 7-8-1992 wherein it is stated that each temple in the Malabar area is a separate entity and each temple is at liberty to spend its own income for the well being of its employees and its general welfare. The wages and other emoluments of the employees of each temple will depend upon the income of a particular temple. Majority of the temples are managed by hereditary trustees. The Department has only a supervisory role. Government have no direct control over the employees of the temples.

8. In answer to the direction of this Court regarding the delay in the preparation of the annuity payable to the various temples under the Land Reforms Act, a statement was filed on 20-11-1992 on behalf of the Secretary to the Government narrating the steps taken by the Government for fixation of annuity and

stating that the delay in fixing the final annuity amount is on account of the fact that the assignment to the tenants of the land in their respective possession has not been completed so far. It is further stated that Government will take all possible steps to finalise the accounts and to pay the amount to the Devaswom as early as possible.

9. On behalf of the 1st respondent a statement was filed on 15-7-1993 admitting that the Malabar temple employees are not paid wages commensurate with their work. But it was contended that Malabar temples are administered in a different set up from the temples administered by the Travancore and Cochin Devaswom Boards. The Malabar temples can be considered similar to the unincorporated Devaswoms of erstwhile Travancore-Cochin area. The temples in Malabar are owned by various families in the form of Trusts. The management vests in those families. Neither the Government nor the Department has any control over their assets. The Department only sees to it that the income is properly applied. In case the salaries are to be increased, it has to be done by the Trustees. Regarding the unified Devaswom Board it is stated that the matter is receiving the attention of the Government. A welfare Fund Scheme is under the contentment of the Government. Government will be taking expeditious steps for fixing annuity in accordance with law. The matter is delayed since records of various land authorities, Land Board and records of other authorities had to be perused. The statement also mentions the details of the grant given by the Government to the Kerala Wakf Board for social welfare schemes since 1984-85. It is also mentioned that the special grant of maintenance of temples has been doubled.

10. Statements or affidavits are seen filed by respondents 3 to 9, 13, 15 and 16. The contentions raised in these statements and affidavits are more or less the same. They only highlight the pathetic condition of the employees in Malabar as well as the condition of the temples. The associations of temple employees require revision of wages.

1995

In Re: Temples in the erstwhile Malabar area

Ker. 179

Payment of reasonable wages for their livelihood is demanded by those associations. Request is also made by the respondents to constitute a Devaswom Board for Malabar and an apex body for all the three Boards viz. the Travancore and the Cochin Devaswoms and the Malabar Devaswom Board to be constituted in future.

11. On the side of respondents Exts. R1 to R20 were tendered in evidence and marked as exhibits. Eleven witnesses were also examined. Heard senior Government Pleader Sri Sankara Menon on behalf of respondents 1 and 2 and the counsel appearing for the other respondents.

12. Though notice was issued on the news item highlighting the pitiable condition of the employees of the temples in Malabar, the scope of this public interest litigation entered on the basis of that news item was since then enlarged and enquiry proceeded on the aspect of the conditions of the temples also as well as the necessity of a Board for the management of the temples in Malabar. Arguments were therefore heard in extenso on all the aspects involved.

13. The first and the main aspect to be considered in this original petition is whether the employees of the temples in Malabar deserve a better deal and, if so, what should be the basis for the same. All the witnesses examined on the side of the respondents consistently speak about the poor service conditions of the employees and the low salary paid to them. R. W. 2, a witness examined on the side of the Addl. 3rd respondent, has spoken about the wages paid to him. He is an employee of Thiruvengappur Mahadeva Temple. He is employed as a Kashiakam. The functions attached to the Kazhakam are (1) making of garlands for the deity, (2) cleaning temple vessels, and (3) cleaning the places in and around the sanctuary. For these functions he is at present paid a consolidated remuneration of Rs. 95/- per month. He is getting that sum from 1991 onwards. During the period 1970-1991 he was getting two nashes of cooked rice per day and salary of Rs. 6/- per month. Two nashes are equivalent to one-half of a Macted seed.

Formerly he was getting three nashes of cooked rice per day and 55 paras of paddy per year. Fifty-five paras will be equivalent to 550 seers. He further stated that the temple owned 3000 acres of paddy field and 200 acres of forest land. The temples was getting 26,000 paras of paddy per year apart from other income by way of cash. The present income is only Rs. 34091/- received from Government by way of annuity. He would say that every temple employee should receive at least Rs. 500/- per month which is the minimum required for a livelihood. According to him a substitute has to be appointed when he takes leave and the liability to pay his wages is on him.

14. R. W. 3 is the president of the 3rd respondent union which has 920 members. Ext. R3 (a) produced by him shows the remuneration received by the employees in the various temples. He is a Santhikaran in a temple in Malabar getting a monthly salary of Rs. 50/- . Even that amount was not paid for the past five years. He had to file a suit and obtain a decree, the fruits of which are yet to be realised.

15. R. W. 4 is a sweeper in Panaman Sankaranarayana temple at Ottapalam. He was holding that job for the past 30 years. He is getting a monthly remuneration of Rs. 50/- . Formerly the wages were paid in kind. He was getting 5 paras 7edangazhies and 2 nashes of paddy per month apart from an amount of Rs. 2.50 in cash.

16. R. W. 5 is a clerk in a temple in Malabar. He gets Rs. 300/- per month in the temple. The Misanthi is paid Rs. 450/- and in Keshsanthi Rs. 250/- per month. The Kashiakams are paid Rs. 150/- and Rs. 100/- respectively. According to him the salary paid is not sufficient for his livelihood. He wants minimum wages to be fixed for all the employees in the temples in Malabar.

17. The Santhikaran in Kunnampillikkav (sic) temple, while examined as R. W. 6, stated that he is being paid Rs. 50/- as salary and 11 other employees in the temple are paid Rs. 30/- to Rs. 40/- . The Karasthan wal

Devaswom Boards and the temple employees in the Malabar area.

22. The evidence discussed in the foregoing paragraphs discloses the sad plight of the temple employees in the Malabar area, which includes the present Kasaragod District, who are getting only a very meagre amount as salary. The question arises whether they are entitled to reasonable and living wages and, if so, who is liable to pay the same. Though the Government and the Department are fully conscious of the pathetic condition of the employees, they are throwing up their hands in despair by stating that the liability is that of the trustees and not that of the Government. Can a direction be given to the Trustees of various temples to revise the pay scales of the employees? Has the Government any responsibility in the matter of providing living wages to the employees? Can the Government disclaim liability to make the requisite provisions for the wages of the employees? These are some of the pertinent questions which require answer in this original petition.

23. The questions posed in the foregoing paragraphs have been answered by the Supreme Court in the decision in All India Imam Organisation v. Union of India, (1993) 3 SCC 584: (AIR 1993 SC 2086). The relief sought for in that original petition was a direction to the Central and State Wakf Boards to treat the petitioners as employees of the Board and to pay them basic wages to enable them to survive. The various Wakf Boards who got themselves implicated in that original petition disputed the manner of appointment, the right to receive any payment and absence of any relationship of master and servant. The Wakf Board contended that they have nothing to do either with the appointment of the Imams or their working. Their jobs are stated to be honorary and are not considered as employment. Imams of the mosques in Punjab were being paid on the basis of their qualifications. There are three grades of Imams under the Punjab Wakf Board. They are: Imams Nazara (Mubtali grade) they are paid salary in the scale of Rs. 280-20-580-25-830-30-980. The next higher grade is Imams Hafis (Wasti grade). They are paid salary in

24. On the question as to who should be the remuneration of the Imams and how much, the Supreme Court observed that it is the Wakf Board cannot escape from its responsibility as the Mutawallis under Section 36 of the Act are under the supervision and control of the Board. The Imams are appointed before the Supreme Court that the financial position of the Wakf Boards was such that they cannot meet the obligations of paying the Imams as they are being paid in the State of Punjab. Repelling this contention the Supreme Court held (AIR 1993 SC 2086, at 2090):

"If the Boards have been entrusted with th

A. I. R.

180 Ker. manages the temple gets Rs. 150/. The wages paid, according to him, are insufficient to carry on their livelihood.

18. The President of the Kerala Kshethra Samrakshana Samithi, while examined as R. W. 8, has spoken about the various aspects relating to the conditions of the employees in the Malabar region as well as in the erstwhile Travancore and Cochin areas. He had occasion to travel from one end of the State to the other and had visited almost all the important temples. He stated that there is a drastic perceptible difference between the temples that exist in Travancore and Cochin parts of the Kerala State and that exist in Malabar region. His testimony can be summarised as follows:

The employees of the temples in the Malabar region are paid only very meagre minimal amounts as the salary. A Poojari gets Rs. 2/- per month in the temples in Malabar region. The other employees like Kazhakats and other persons are paid pittance as salary. The employees in Travancore and Cochin parts of the State are decently paid similar to government servants with pensionary benefits. The religious customs, practices and rituals in the temples in the whole State in all regions are almost similar or the same. There may be little difference here and there in the conduct of festivals in certain temples. The same poojas are conducted for the deities in the temples whether they are at Parassala, the southernmost part of the State, or at Kasaragod, the northernmost part. Regarding the worshipping public and their way of life and worship in the temples, they are all alike in all parts of the State.

19. The President of Malabar Kshethra Trustee Samithi as R. W. 7 spoke about the poor conditions of the employees and the temples in Malabar. He stated that competent and proper provisions are not forthcoming for discharging the duties in many temples on account of pittance wages paid to them. According to him the employees are half-starved or fully starved. They are paid very meagre sums. He stated that the temples in Malabar have a devastating look and the

spiritual atmosphere itself has come to a vanishing point on account of lack of proper maintenance of the temples and the dissatisfaction among the employees. Even the annuity payable by the Government is not paid regularly. The department and its officers have totally neglected to apply their minds in this region. From his experience he would say that in most of the temples in Malabar, Poojaris and other people are getting a total remuneration of Rs. 100/- per month. There are certain temples in which poojaris and other persons are getting Rs. 50/- per month or even less.

20. The Secretary to the Government dealing with the Hindu Religious and Charitable Endowment Department who incidentally is the Finance Secretary, while examined as R. W. 9, stated that he is generally conversant with matters relating to the temples in Malabar. He is aware of the poor conditions of the employees of the temples in Malabar. That was the reason why a direction was given to the Commissioner of the Department to make a study of the temples in Tamil Nadu with a view to improve the temples in Malabar. Government had also decided to constitute a welfare fund for the employees considering the poor financial conditions of the employees. In cross-examination he stated that he was aware that the employees in Malabar temples are getting only a small sum by way of salary. This matter had been brought to the notice of the Government several times. Government is aware of the difficulties experienced by the employees. How to solve the problem is yet to be determined.

21. Then there is the testimony of the Commissioner of the Department who has personal knowledge of the temples in Malabar and the conditions of service of the employees. He stated that the salary paid to many of the temple employees in the Malabar area is very low. At the same time the temple servants under the Travancore and Cochin Devaswom Boards are getting reasonable salary like other Government servants. There is no difference in the discharge of work or manner or method of work between the employees under the Travancore and Cochin

182 Ker.

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

responsibility of supervising and administering the Wakf, then it is their duty to harness resources to pay those persons who perform the most important duty, namely, of leading community prayer in a mosque, the very manna purpose for which it is created."

25. In the light of the aforesaid observations, the Supreme Court made the following directions:

(i) The Union of India and the Central Wakf Board will prepare a scheme within a period of six months in respect of different types of mosques, some detail of which has been furnished in the counter affidavit filed by the Delhi Wakf Board.

(ii) Mosques which are under control of the Government shall not be governed by this order. But if their Imams are not paid any part remuneration and they have no independent income, the Government may fix their emoluments on the basis as the Central Wakf Board may do for other mosques in pursuance of our order.

(iii) For other mosques, except those which are not registered with the Board of their respective States or which are not managed by members of Islamic faith, the scheme shall provide for payment of remuneration to such Imams taking guidance from the scale of payment prevalent in the State of Punjab and Haryana.

(iv) The State Boards shall ascertain income of each mosque, the number and nature of Imams required by it namely full time or part time.

(v) For the full time Punjab Wakf Board may be treated as a guideline. That shall also furnish guideline for payment to part time Imam.

(vi) In all those mosques where full time Imams are working, they shall be paid the remuneration determined in pursuance of this order.

(vii) Part time and honorary Imam shall be paid such remuneration and allowance as is determined under the scheme.

(viii) The scheme shall also take into account those mosques which are small or are in the manner of fully starved. They are in Malabar have a devastating look and the

in the rural area or are such as mentioned in the affidavit of Pondicherry Board and have no source of income and find out ways and means to raise its income.

(ix) The exercise should be completed and the scheme be enforced within six months.

(x) Our order for payment to Imams shall come into operation from 1st December, 1993. In case the scheme is not prepared within the time allowed, then it shall operate retrospectively from 1st December, 1993.

(xi) The scheme framed by the Central Wakf Board shall be implemented by every State Board."

26. Relying on the decision of the Supreme Court in the Imam's case (AIR 1993 SC 2086) it is strenuously contended by the counsel appearing for respondents 3 to 16 that the temple employees in Malabar doing service in temples are also eligible to get living wages. According to the counsel the decision applies on all fours to the present case and they seek directions to be issued to respondents 1 and 2 on similar lines. In meeting this contention the learned Government Pleader would point out that the powers conferred on the Wakf Board under the Wakf Act are different and distinct from the powers conferred on the second respondent under the H.R. & C.E. Act. The temples in Malabar are owned by trustees and are under their management. The Department has only a supervisory control over the management of the temples. The appointments are made by the trustees themselves and wages are also paid by them. The function of the Department is only to see that the income is properly accounted for and is utilised for the welfare of the temple. It is therefore pointed out that the Supreme Court decision aforementioned has no application to the present case. On hearing counsel on both sides and on a perusal of the relevant provisions contained in the Wakf Act and the Hindu Religious and Charitable Endowment Act, we are of the view that there is practically no difference between the two legislations whereas the powers conferred on the Department under the Hindu Religious and Charitable Endowment Act are wider

1995

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

under those conferred on the Wakf Board than the Wakf Act.

27. The Preamble to the Wakf Act, 1954 (Act 29/1954) states that it is an Act to provide for the better administration and supervision of the Wakfs. In the statement of objects and reasons it is mentioned that the management of Wakfs, though it vests immediately in a Mutawalli, is a subject which requires the supervision of the State. The need for supervision has been felt and in addition to various enactments dealing with the subject of charitable endowments, the Muslim Wakf Act of 1923 was enacted for the whole of India. Enactments were introduced in some of the States also. The working of these Acts has brought out the necessity of amendments. Some of the States had no Act at all for the purpose. The necessity of a uniform and consolidated legislation resulted in the passing of the Wakf Act, 1954. The Preamble to the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951 applicable to the Malabar Region of the State of Kerala states that it is an Act to provide for the better administration and governance of Hindu Religious and Charitable Institutions and Endowments in the State of Madras of which Malabar region including the present Kasaragod District was a part then. The powers and duties of the Commissioner are embodied in S. 20 of the Act. Section 23 enjoins a duty on the Trustee Board to obey all lawful orders issued by the Government, the Commissioner, the Deputy Commissioner, the Area Committee of the Assistant Commissioner. The Trustees are bound to furnish to the Commissioner such accounts, returns, reports or other information relating to the administration of the institution. The trustee of a religious institution is authorised to incur expenditure as provided in sub-sec. (1) of S. 30 of the Act. Sub-section (2) of that section stipulates that the trustee shall have due regard to such general or special instruction as may be given by the Commissioner or in the case of an institution over which an Area Committee has jurisdiction also by such Committee in incurring such expenditure. The Commissioner is also given powers under S. 31 of the Act to declare that

after satisfying adequately the purposes of the religious institution, the surplus, if any, may be appropriated to religious, educational or charitable purposes. Under S. 45 of the Act the Deputy Commissioner in the case of any religious institution over which an area committee has jurisdiction and the Commissioner in the case of any other religious institution is given the power to temporarily remove or dismiss any hereditary or non-hereditary trustee or trustees thereof on the grounds mentioned therein. Though the trustee has got power to suspend, remove or dismiss any of the servants or office-bearers attached to a religious institution, the person so suspended, removed or dismissed is given a right under sub-sec. (2) of S. 49 to appeal against that order to the Deputy Commissioner from whose decision an appeal lies to the Commissioner under sub-sec. (3) of that section. The Deputy Commissioner is given power under S. 58 to settle a scheme for a religious institution when he has reason to believe that it is necessary in the interests of the proper administration of a religious institution.

28. The provisions of the Act (1951) referred to in the foregoing paragraph indicate the wide powers conferred on the Department in the matter of management of temples and the utilisation of the income therefrom. On a consideration of the various provisions contained in the Hindu Religious Endowment Act, and the provisions in the Wakf Act, we see no difference in the matter of supervision and control of the religious institutions by the HR & CE Department (Department for short) and the Wakf Board in the case of Wakfs. On the other hand, the Preamble to the Hindu Religious Endowment Act suggests that the Act is intended not only for the better administration of the Hindu Religious and Charitable Institutions, but also their governance. By 'governance' is meant to rule with authority. The various provisions of the Act extracted in the foregoing paragraphs would indicate that the Department is the predominant force as far as the temples in Malabar are concerned. By looking at the purpose of the legislation and the various provisions contained therein we

1995

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

expenses of the temple. When the properties had already vested in the Government, it only stands to reason that the Devaswoms should be paid the value of those commodities at the prevailing market rate. In other words, the annuity fixed by the Government has to be periodically revised. Since the final annuity statement has not so far been prepared, such preparation has to be made on the basis of the observations made by us in this judgment.

32. The claim for living wages is also based on the principle "equal pay for equal work". The employees in the temple administered by the Travancore and Cochin Devaswom Boards are paid salary and other emoluments at the rates paid to Government servants. On the other hand, the employees of the temples in Malabar are getting only a pittance. This aspect has been spoken to by the witnesses examined on the side of respondents 3 to 16 and is also admitted by statements 1 and 2 in their affidavits and statements as well as by RWs 9 and 10 at the time of evidence.

33. The Supreme Court in Randhir Singh v. Union of India, AIR 1982 SC 879, observed that construing Articles 14 and 16 of the Constitution of India in the light of the Preamble and Art. 39(d), it is clear that the principle "equal pay for equal work" is deducible from those Articles and may be properly applied to cases of unequal scales of pay based on no classification or irrational classification though those drawing the different scales of pay do identical work under the same employer.

34. In Grih Kalyan Kendra Workers' Union v. Union of India, AIR 1991 SC 1173, the Supreme Court observed that it is not necessary to find out similarity by mathematical formula while considering the principle of equal pay for equal work. There must be a reasonable similarity in the nature of work, performance of duties, the qualification and the quality of work performed by them. The Supreme Court observed that it is permissible to have classification, but that must have a reasonable relation to the object sought to be achieved.

that particulars of records were not obtained from the various Land Tribunals, the Land Board and other authorities. The lands having been vested in the Government on 1-1-1970 and the Devaswoms deprived of their right to collect the rent from the tenants, Government owes a duty to get the annuity statement prepared and pay the annuity periodically without any delay whatsoever. The purpose for incorporating a provision in the Act for payment of annuity to the Devaswoms is defeated by such delay. It is no doubt pointed out that interim annuity statements are prepared and periodical payments are made. But that is not sufficient to meet the expenses of the temples. Even the annuity payable under the Act will not be sufficient to meet the demands. One can visualise the situation when even that much amount is not being paid in time. Government do not appear to be serious on the aspect of preparing annuity statements or in the matter of providing annuity to the various temples which is not even the bare minimum that is required for the sustenance of the employees. We hope that 1st respondent would consider this matter with all seriousness and see that the final annuity statements with respect to the Devaswoms in Malabar area are prepared without any further delay.

31. In this connection it is appropriate to mention about the inadequacy of the amount to be determined as annuity. The annuity is fixed on the basis of the prices prevalent at the time of vesting i.e. on 1-1-1970. Even about 2½ decades thereafter that can be expected is the same amount. The increase in the prices of the commodities is not seen to have been taken note of by the authorities while preparing the annuity statement. We are not told about revision of annuity either every year or periodically. A periodical revision of the annuity is absolutely essential in order to meet the present demands of the temples. That is not a concession on the part of the Government, but only payment of the value of the commodities to which the Devaswoms are entitled. It is common knowledge that Devaswoms were getting rent in kind. Many of the Devaswoms were getting paddy as rent. The paddy thus received was utilised for the

184 Ker.

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

are of the firm view that the principles laid down by the Supreme Court in the Imam's case (AIR 1993 SC 2086) squarely apply to the present case also. The request of the counsel for respondents 3 to 16 for issue of directions similar to those issued by the Supreme Court in the Imam's case is therefore justified. We are of the view that similar directions are to be issued in this case also.

29. One of the contentions advanced by the learned Government Pleader is that the grievances of the employees can be redressed only consistent with the financial position of the Government. Even in the statement filed by respondents 1 and 2 it is mentioned that the problem can be solved only without spending any more Government funds. Government Pleader would therefore submit that a revision of the wages of the employees is not possible by utilising Government funds. The Supreme Court in Imam's case (AIR 1993 SC 2086) has in very clear terms observed that it is the duty of the Wakf Boards to harness resources to pay the Imams who perform the most important duty, namely, of leading community prayer in a mosque. It is not therefore open either to the Government or to the Department to throw up their hands in despair and say that they are not possessed of sufficient funds to meet the demands of the temple employees. The Department which is authorised by the Act to administer and govern the endowments has thus a duty to harness the resources and to pay living wages as suggested by the Supreme Court in the Imam's case.

30. Even otherwise, the Government cannot disclaim the liability to pay living wages to the employees in view of the vesting of temple lands in the Government as on 1-1-1970 as well as the vesting of the private forests owned by the Devaswoms in the Malabar region. True, the Kerala Land Reforms Act provides for payment of annuity. It is in evidence that the final annuity statements had not so far been prepared. The vesting took place on 1-1-1970. Even two decades thereafter Government was not able to prepare the final annuity statement. The explanation of the Government appears to be

35. The principle of equal pay for equal work was again considered by the Supreme Court in State of Madhya Pradesh v. Prasad Bhartiya, AIR 1993 SC 286. The Supreme Court referred to the definition of "similar nature" contained in Art. (h) of S. 2 of the Equal Remuneration Act, 1976 enacted by Parliament to implement Art. 39(d) of the Constitution and the obligation created by the convention concerning equal remuneration for men and women for work of equal value to which India is a signatory. The Supreme Court held that it would be evident from that definition that the stress is upon the similarity of scale, effort and responsibility when performed under similar conditions. It is also observed that since the plea of equal pay for equal work has to be examined with reference to Art. 14, the burden is upon the persons complaining of discrimination to establish their right to equal pay or the plea of discrimination, as the case may be. The Supreme Court reiterated that what is more important and crucial is whether the employees discharge similar duties, functions and responsibilities.

36. Viewed in the light of the principles enunciated by the Supreme Court in the aforementioned decisions and the evidence available on record, it is clear that the employees of the temples in Malabar are discriminated against in the matter of salary and other remunerations. That they possess the same qualifications and discharge same duties and responsibilities is not disputed by respondents 1 and 2 and has also been spoken to by the witnesses on the side of respondents 3 to 16. There has thus been a clear violation of the fundamental right of the employees in Malabar to get living wages. Under such circumstances the 1st respondent has a constitutional obligation to take necessary steps for the purpose of interdicting such violation and ensuring observance of the fundamental right as held by the Supreme Court in People's Union for Democratic Rights v. Union of India, (1982) 3 SCC 235: (AIR 1982 SC 1473). In that case the Supreme Court was considering a public interest litigation to ensure observance of the

Ker.

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

visions of various labour laws in relation to workmen employed in the construction of various projects connected with the Asian games. The Supreme Court held the provision of India, the Delhi Administration and the Delhi Development Authority to be under an obligation to ensure observance of the various labour laws by the contractors and if the provisions of any of the labour laws are violated by the contractors, the petitioners are entitled to enforce this obligation against the respondents by filing a writ petition. Respondents 1 and 2 are therefore under an obligation to ensure that the employees in the various temples in Malabar are paid reasonable wages.

37. Yet another contention advanced on behalf of respondents 1 and 2 is that the temple funds are not made available to the Government and Government has thus no liability to make the payments. The learned Govt. Pleader has also attempted to highlight the difference between the Travancore and Cochin Devaswom Boards and the temples in Malabar. As observed by the Supreme Court in the Inam's case (AIR 1993 SC 2086), the 2nd respondent has to harness the resources for making payments to the various employees in the temples in Malabar. Here itself it has to be mentioned that the direction for payment is applicable not only to the 1269 temples under the administration and governance of the Department, but also the other public temples numbering about 2000 which do not come within the purview of the Act.

38. It is argued on behalf of respondents 3 to 16 that Government having taken over the forests owned by the Devaswoms cannot now disclaim liability to meet the expenses of the temples. Under S. 3(1) of the Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act, 1971 the ownership and possession of all private forests in the State of Kerala stood transferred to and vested in the Government free from all encumbrances and the right, title and interest of the owner or any other person in any private forest shall stand extinguished subject to the provisions contained in sub-

secs. (2) and (3) of that section. The owners were deprived of the forest land without compensation for their ownership. The Act was declared to be unconstitutional and void by this court. On appeal the Supreme Court reversed that decision and upheld the legislation on the ground that the acquisition is for the purpose of agrarian reform (see State of Kerala v. Gwalior Rayon Silk Manufacturing (Wvg.) Co. Ltd., 1973 Ker L.T. 896; (AIR 1973 SC 2734). The purpose of the Act is stated to be one to provide for the vesting in the Government of private forests in the State of Kerala and for assignment thereof to agriculturists and agricultural labourers for cultivation. The Preamble reads :

"Whereas the private forests in the State of Kerala are agricultural lands;

And whereas the Government consider that such agricultural land should be so utilised as to increase the agricultural production in the State and to promote the welfare of the agricultural population in the State;

And whereas Government also consider that to give effect to the above objectives it is necessary that the private forests should vest in the Government;

Be it enacted in the Twenty-second Year of the Republic of India as follows : .....

The scheme of assignment of private forests is embodied in S. 10. The Government is empowered to assign on registry or lease the lands comprised in such private forest reserving such extent to agriculturists, agricultural labourers, members of scheduled castes and scheduled tribes who are willing to take up agriculture as means of their livelihood, unemployed young persons belonging to families of agriculturists and agricultural labourers and labourers belonging to families of agriculturists and agricultural labourers. Section 11 enjoins a duty on the Government to complete the assignment of the private forests or the lands comprised therein under S. 10 within a period of two years from the date of publication of the Act in the gazette, as far as may be. It is pointed out by learned counsel for respondents 3 to 16 that no land has been assigned to the persons mentioned

1995

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

Ker. 187

in sub-sec. (1) of S. 10 within the prescribed period of two years or thereafter. The inability to assign the land, according to the Government Pleader, is on account of the implementation of the Forest (Conservation) Act, 1980 which prevents the use of forest lands for any non-forest purpose. Meeting this contention learned counsel for respondents 3 to 16 draws attention to some of the observations made by His Lordship Justice Krishna Iyer in the concurring judgment in Gwalior Rayon Silk Manufacturing (Wvg.) Co.'s case (AIR 1973 SC 2734) (supra). It is observed that the programme held out in S. 10 viz. assignment of lands to agriculturists and the landless, if not implemented within a reasonable time or otherwise perverted to non-agrarian purposes, may give rise to judicial scepticism about the Government's bona fides and induce consequent remedial action. Drawing attention to the two year period for reserving forests and distributing the rest written in the statute it is held :

"If the State, for ulterior ends, prevaricates or betrays the scheme by non-implementation or mis-implementation, an aggrieved party may relieve through a judicial post-audit."

39. The writ petitioners in the case before the Supreme Court had voiced a complaint that their extensive forest lands, are being confiscated without a paisa of compensation while the timber itself will be worth crores of rupees. Referring to the decision of the Supreme Court in *Khasnaman Wadd Estates v. State of Madras*, (1971) 2 SCR 790 : (AIR 1971 SC 161) it is observed :

"Once we find the legislative area is barred by Art. 31A it cannot be breached by Arts. 14, 19 and 31 and judicial break-in is constitutionally interdicted."

At the same time the Supreme Court hastened to point out that Art. 31A is no charter of legislative freedom to refuse compensation altogether in every case. While observing that the court may not strike down a statute for non-payment of compensation, it is held that the legislature is expected, except in exceptional socio-historical setting, to provide just payment for the deprived persons. The

Supreme Court observed that the present legislation dealing with extensive antiquated jenom- rights relates to the exceptional category. At the same time it is observed that this is an area where not the court but the elector is the proper corrective instrument.

40. Relying on the observations of the Supreme Court extracted in the foregoing paragraphs it is strenuously contended that this court has to conduct a post-audit in view of the failure of the Government to implement the mandatory requirement under S. 10(1) of the Act within the period prescribed in S. 11. The question of post-audit postulated in the judgment of Krishna Iyer J. and the grounds available to respondents 3 to 16 to challenge the provisions of the Act in the light of those observations are beyond the scope of this original petition. Counsel appearing for respondents 3 to 16 do not also require an adjudication on those aspects. What they had requested is only a direction for payment of living wages to the temple employees based on the income which Government is getting from the forest lands. The lands having not been assigned in accordance with the provisions contained in S. 10 of the Vesting and Assignment Act, those lands are to be treated as lands held by the Government in trust for the respective Devaswoms, argues counsel. Whether Government are holding the lands as trustees or not does not require adjudication in this proceeding. At the same time it has to be stated that the owners were deprived of their properties without paying any compensation and the purpose of the legislation viz. agrarian reform has also been defeated, Government not having assigned the land to agriculturists and the landless. That Government was prevented from making the assignments in view of a subsequent legislation is no reason to hold that the purpose of the legislation has been fulfilled. Under such circumstances Government owes a duty to account for the income which they are getting from these forest lands. It has also to be noted that the dedication of these forest lands to the respective Devaswoms was in trust for the purposes of the temples and to meet the expenses in connection thereto. When that income is even now available to the

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

1995

become a part of another State is not discriminatory since the classification on geographical considerations founded on historical reasons. While holding so, the Supreme Court observed that inequality is writ large on the face of the impugned statute in its application to the District of South Kanara only and that it is perilously near the periphery of unconstitutionality. It was made clear that if the Karnataka legislature does not act promptly and remove the inequality arising out of the application of the Madras Act of 1951 to the District of South Kanara only, the Act will have to suffer a serious and successful challenge in the not distant future. The Supreme Court expressed hope that the Government of Karnataka will act promptly and move an appropriate legislation, say, within a year or so. In the concurrent judgment rendered by His Lordship Justice Shinghal, it is opined that it is necessary that the State Government should examine whether the contribution provided for by the Madras Act of 1951 is really necessary and advantageous for the proper administration of the religious and charitable institutions and endowments in the State as a whole, and if not, whether it is an inequality, and its continued applicability to the South Kanara District can be justified with reference to Art. 14 of the Constitution.

45. A Division Bench of this Court had occasion to consider this aspect in *M/s. United Konari Mills v. State of Kerala* AIR 1993 Kerala 248. This Court was considering the constitutional validity of the Madras Commercial Crops Markets Act (Act 20 of 1993) as amended by Kerala Acts 15 of 1964 and 2 of 1981. In spite of the merger of the erstwhile Malabar District in the State of Kerala, the Act continued to apply to that District after the State re-organisation though it was not applicable to the remaining part of Kerala. The question arose whether the Act can have continued application to that part of the State alone. While holding that the classification need not be mathematical, accurate or scientific, perfect or logical, it was observed that different laws may apply to different parts of the State due to geographical or historical reasons. This is

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

188 Ker.

the evidence of RW 1 that the Devaswom forests vested in the Government would fetch an annual income of Rs. 24 crores is not seen to have been seriously disputed by respondents 1 and 2. That much income at least is therefore available with the Government which can be utilised for payment of reasonable wages to the temple employees in Malabar.

43. In this connection a question may arise whether the income from those lands can be utilised only for the purpose of the temples to which those properties belonged, or whether the income can be utilised for other temples as well. The direction issued by this court on the lines of the directions issued by the Supreme Court in *Imam's case* (AIR 1993 SC 2086) (supra) relates to provision for payment of reasonable wages to the employees in all the temples in Malabar and the Government has to harness the resources. The income from the private forests which vested in the Government under S. 3 of the Vesting and Assignment Act is one such resource which can be utilised by the Government for that purpose. Needless to say that a direction that the income can be utilised only for the temples to which the lands belonged is therefore not warranted.

44. A contention is raised that the continued application of the Madras Act of 1951 to the Malabar District and that of the South Kanara District after the formation of the Kerala State is violative of Art. 14 of the Constitution. The Supreme Court had occasion to consider this aspect in *Shri. Adimar Mutt v. Commr., H.R. & C.E./Depl., AIR 1980 SC 1*. The Supreme Court was considering the very same Act which was applicable to the South Kanara District of the erstwhile Madras State. After the formation of the Karnataka State, the South Kanara District formed part of that State from 1-11-1956. A question arose whether application of S. 76(1) of the Act to one District only viz. the South Kanara District of Karnataka State offends Art. 14 of the Constitution. The Supreme Court held that the continued applications of laws of a State to territories which were within that State, but which have

Government, it is only proper and reasonable to direct the Government to utilise the same for the purpose for which the lands were dedicated.

41. The Secretary of Kottiyoor Petumal Seva Sangham, the 16th respondent, stated that the Devaswoms owned 1,50,000 acres of forest land from which an annual income of Rs. 2½ crores will be obtained. If that income is made available, it will go a long way to pay an increased salary for all the employees of the various temples. According to him a corporation was constituted in 1969 under the name "Malabar Temple Development Corporation". The witness was a member of that Corporation which consisted of seven members. There was a proposal by the Corporation to consolidate the entire properties belonging to the temples in Malabar and then to carry on cultivation of rubber, pepper and other commercial products so that the income from those properties can be utilised for the temples. The proposal had to be abandoned in view of the Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act.

42. The Commissioner of the HR & CE Department as RW 10 admitted that the temple in Malabar owned vast areas of forest lands. The total extent may be 1¼ lakhs acres. According to him those properties would have fetched an annual income of Rs. 100/- to Rs. 200/- per acre. He would say that the income which the temples would have earned from these forest lands may be in crores. At present the temples have no income from forest lands. Counsel for 16th respondent brought to our notice a news item in *Mathru* (A bhoorni daily dt. 2-10-1993). The news item states that the income for the year 1993-94 from the forests is expected to be Rs. 125 crores. For the half year of 1992-93 the income was Rs. 46 crores. During the year 1993-94 the income expected from the forests was Rs. 67 crores as provided in the budget. These aspects are stated to have been divulged by the Chief Minister of Kerala in a press conference. Whether the income so stated represents the income from Devaswom lands alone or from all the forest lands vested in the Government is not clear. Whatever that be,

1995

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

46. The facts of this petition disclose an identical situation. Even 37 years after the re-organisation of States and the merger of Malabar District in the State of Kerala, the Madras Hindu Religious Endowments Act applies to that District in respect of the religious institutions and endowments in that region whereas a different legislation viz. the Hindu Religious Institutions Act of 1950 govern the temple managed by the Travancore and Cochin Devaswom Boards. The inequality in the wages paid to the employees of the temples in the respective regions has been highlighted in the foregoing paragraphs. This may be due to geographical or historical reasons. For those reasons different laws may apply to different parts of the State. But no attempt was made to remedy the inequality. The classification of the temple employees in the two regions into different categories is not

190 Ker.

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

founded on intelligible differentia. Persons in the same category discharge the same functions and possess the same qualifications throughout the State. The differentia has thus no rational relation to the object sought to be achieved by the statute in question viz. the proper administration and governance of the temples in Malabar and well being of the religious institutions and endowments coming under the purview of the Hindu Religious and Endowments Act. As observed by the Division Bench in United Kopari Mills' case (AIR 1993 Kerala 248) (supra) inequality is clearly writ large on the face of the Act in its application to the erstwhile Malabar region and "is perilously near the periphery of unconstitutionality". Even then this court did not declare the Act as inapplicable to the erstwhile Malabar District, but clarified that the Act shall suffer a serious and successful challenge if the legislature does not act promptly and remove the inequality arising out of the application of the Madras Commercial Crops Markets Act. Following the decision of the Supreme Court and the decision of this Court, we hold that inequality is writ large on the face of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act in its application to the erstwhile Malabar District. In case that inequality is not removed by appropriate legislation, the Act is likely to suffer a serious and successful challenge. We need not therefore over-emphasise the requirement of a legislation removing this inequality and enabling the temple employees of Malabar to get the temple employees of Malabar on the same reasonable wages more or less on the same lines as those of the employees under the Travancore and Cochin Devaswom Board.

47. How can the inequality be removed is the next question that requires consideration. The Government was not unaware of the grievances of the temple employees in Malabar or the pitiable conditions in which they discharge their duties. Government had also felt the necessity of unification of the laws relating to the administration of Hindu religious institutions and endowments in our State. As early as 1961 Government of Kerala constituted a committee to go into the question of

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

unifying the laws. The reasons for the appointment of the committee are stated in the order G. O. (MS) 772/Revenue dt. 12-8-1961. The order reads:

"The question of the unification of the Devaswom Acts in the Travancore-Cochin and Malabar areas has been engaging the attention of Government. The structural set-up, management and conditions of the Devaswoms are different. In the Travancore-Cochin area the Devaswom Boards are autonomous units. The Travancore Devaswom Board is in receipt of an annual grant for the maintenance of Devaswom under its control. The Cochin Devaswom Board, on the other hand, has to manage the temples under its control from the income of their properties. The position in the Malabar area is quite different. A few of the temples are directly under the control of the Commissioner, Hindu Religious and Charitable Endowments Administration Department. But most of the Devaswoms are managed by trustees individually and in groups under the supervisory control of the Department for Hindu Religious and Charitable Endowments."

"Government propose to introduce a common Act applicable to the entire State for the proper management and functioning of the Devaswom and to maintain effective control over their funds. Government with a view to achieve the above object have decided to constitute a Committee to go into the whole question in all its details."

48. The committee consisted of seven members of which Sri K. Kutukrishna Menon, former Advocate General of Madras, was the Chairman. The terms of the reference as incorporated in the report of the committee are as follows:

1. Possibility of a common legislation applicable to the whole of Kerala State for the administration of Hindu Religious and Charitable Endowments of a public nature.
2. Nature of control to be exercised by Government over the administration of the aforesaid endowments.

1995

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

Ker. 191

3. The administrative set-up to be constituted for the purpose of management of the Endowments.

4. Utilisation of Endowment properties and their income.

5. Feasibility of a special enactment for the administration of some of the endowments in the State on the lines of the Thirupathi Devaswam Act.

6. To suggest generally ways and means for the better and more useful administration of the Endowments and their funds and properties in the State.

The committee interviewed several persons in one end to the other end of the State and also perused several documents. The report was submitted on 27-1-1963. Two weeks later Government appointed a one man commission for the same purpose. Sri P. Sankaran Nair, who had been the Law Officer of the Travancore Devaswom Board for a period of ten years, was appointed as the Commissioner. In the order of appointment annexed at page 192 of this report Ext. R 3 the reason for the appointment is stated to be the necessity of unification of the Devaswom laws in the Travancore and Cochin area. It is so stated in the order that this matter had in under the consideration of the Government for some time past. Along with the report containing the suggestion for the unification of the laws, the commission was directed to formulate a scheme for the better management of the Devaswoms with-incurring additional expenditure and the exercise of the control which the Government have over the Devaswoms apart from the orders in order to meet the increasing demands. After interviewing several persons on all walks of life and undertaking extensive tours and perusing several documents, the commission submitted its report on 9-3-4-1964. No action was taken on this report either. Both Kutukrishna Menon Committee Report and Sankaran Nair Commission Report are gathering dust in the files of the Secretariat at Thiruvananthapuram. R. W. 9, the Secretary to Government with H.R. and C.E. Department is

aware that both the commissions have proposed a unified Board in the Kerala State except certain important temples. Still he would say that the records relating to Kutukrishna Menon Committee Report could not be traced out and there is no file to show that any follow up action was taken on Sankaran Nair Commission Report. According to him the files might have been destroyed, an easy and convenient way of disposal of files.

49. It cannot therefore be said that Government was unaware of the necessity of bringing legislation unifying the laws applicable to the various regions. The necessity of bringing in a unified legislation and the formation of an apex board had been under the consideration of the Government for the past three decades. A bill under the name "Kerala Hindu Religious and Charitable Endowment Bill" is seen to have been prepared in 1972. Ext. R2 is a copy of that bill which contains 208 sections. From the letter appended to the copy of the bill it is seen that a copy had been forwarded to the 2nd respondent on 1-2-1973. Nothing was heard thereafter of the bill and R. Ws. 9 and 10 are not in a position to say anything about that bill. Ever since the submission of the report by Kutukrishna Menon Committee, various organisations headed by eminent personalities had made periodical representations for improving the conditions of the temples in Malabar. In 1964-65 a committee under the name "K. Shetha Udhara Committee" was formed under the Presidency of late Sri K.P. Nessa Menon, the then editor of the Mathrubhooni. R. W. 1 was a member of that committee. In 1968 a committee headed by Sri Kelappaji, the retired leader of Kerala, had gone to Delhi to meet the then Home Minister to apprise him and to bring home the urgent necessity to improve the conditions of Malabar temples and also the living conditions of the employees therein. R. W. 1 was the Secretary of the delegation. He stated that on instructions from the Government of India a bill was drafted known as "Malabar Devaswom Bill" sometime in 1975. But nothing took shape in pursuance to the said bill. He has also spoken about the constitution of Sankaran Nair Commission and the report submitted by him. A corporation is

"Malabar Temple Development Corporation" was constituted in 1969 to improve the finances of the Malabar temples and their affairs. The witness was a member of that Committee which consisted of seven members. The Corporation proposed to consolidate the entire properties belonging to the temples in Malabar amounting 1 1/2 lakhs acres and then to carry on cultivation of rubber, pepper and other commercial products so that the income so obtained from these properties could be utilised for the temples. The witness stated that this proposal could not be given effect to and had to be abandoned in view of Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act. In spite of the sincere efforts made by eminent personalities and even after the submission of the report by Kuttikrishna Menon Committee and Sankaran Nair Commission, no concrete steps were initiated by the Government for the formation of a unified Devaswam or for the redressal of the grievances of the temple employees in Malabar. The witness would therefore say that a Board has to be constituted for the management of the temples in Malabar. Some of the other witnesses examined on the side of respondents 3 to 16 have also pointed out the necessity of a separate Devaswam Board for the temples in Malabar. R. W. 3, a functionary of 3rd respondent Union, has suggested an enacted law for the entire Malabar temple employees inclusive of Guruvayoor temple. The President of the Kerala Kshethra Samrakshana Samithi as R. W. 8 suggested that there should be a new legislation to protect and safeguard the Hindu worshipping public in the Malabar area. According to him there should be an independent Devaswam Board for this area and it is desirable to have an apex Board under which all the three Boards can function. The necessity of formation of a separate Board for the temples in Malabar was highlighted by Sri Raman Bhattacharipad, the then President of the Travancore Devaswam Board, in the news item published in the Hindu daily dated 31-12-1991, about which also reference was made by this court in the order dated 31-1-1992.

The documents exhibited in this

petition and the oral evidence of the witnesses disclose the lethargy on the part of the authorities to bring in a legislation to ameliorate the poor working conditions of the temple employees in Malabar and for the uplift of the temples in that region. The matter had been under the consideration of the Government for more than three decades, but nothing concrete had taken shape till now. Reference has already been made to a bill prepared in 1972 and R. W. 1 has also spoken about a bill prepared in 1975. Two commission reports are available before the Government. Ext. R.1 is the first of its kind. But we have Ext. R.3 report of Sankaran Nair Commission who had the benefit of the earlier report Ext. R.1 as well as the report of Sir C.P. Ramaswamy Iyer Commission. A perusal of Sankaran Nair Commission Report shows that he had considered the matter in all its details and in all perspectives. Predictable suggestions are seen made in Ext. R.3 regarding the formation of the various committees for the management of the various temples upto the apex body controlling the entire matter. Though the report was submitted a decade back, no file is seen started even according to the Secretary, R. W. 9. While bringing in the legislation as suggested in the foregoing paragraph to remove the inequality pointed out by us, Ext. R.3 report may be of considerable assistance to the Government. We hope that Government would consider Ext. R.3 report in all earnestness and seriousness and take note of the valuable suggestions and recommendations made by him for the formation of a unified body for the management of all the temples in our State and also the formation of committees for the management right from the temples at the village level upto State level.

51. On behalf of the respondents 1 and 2 it was argued that formation of a Board for temples in Malabar is not feasible since temples are owned by private individuals. Unlike the temples in Travancore Cochin which are owned by the State, temples in Malabar are not owned by the State, but by the Trustees. Second respondent has only a limited power of administration and governance of the temples. The properties owned by the temples

well as offerings are collected by the Trustees through persons appointed by them and the expenses are also met out of such income. The role of the Department is only to oversee the collection of income and incurring of expenditure. The contention that the ownership of the temples with the trustees stands in the way of Government taking control of the temples is unsustainable in view of two Full Bench decisions of this Court relating to Guruvayoor Devaswam viz. Krishnan v. Guruvayoor Devaswam Managing Committee 1979 Ker LT 350.; (AIR 1978 Kerala 68) and Narayanan Namboodiri v. State of Kerala 1985 Ker LT 629.; (AIR 1985 Kerala 160). In both the decisions this court held that the Guruvayoor Temple belongs to the denomination of Hindus having faith in temple worship. The denomination has all along been recognised as being the body in whom ultimately rests the right to maintain and administer the temples and the hereditary trustees have been functioning, only as its representatives, their actions being liable to be called in question by the denomination either by proceedings before the statutory authorities constituted under the Madras Hindu Religious Endowments Act or before the civil court by institution of suits as provided for in the said Act. In Narayanan Namboodiri's case (AIR 1985 Kerala 160) (supra) the Full Bench held Sections 3 and 4 of the Guruvayoor Devaswam Act, 1978 to be not violative of Art. 26 of the Constitution of India. It was held that the provisions of Section 4 clearly indicate that a committee to be constituted should consist of members belonging to the denomination of Hindus having faith in temple worship. The Full Bench considered section by section of the Guruvayoor Devaswam Act, 1978 and struck down only Section 32 of the Act and a portion of Section 33. The remaining provisions were held valid and are found to be perfectly within the competence of the State Legislature. The Guruvayoor Devaswam had been under the purview of the Hindu Religious Endowments Act at the time when the first Guruvayoor Devaswam Act was introduced in the legislature. A scheme has also been framed earlier under that Act in respect of the Guruvayoor

temple. Among the temples administered by the Department, schemes had been approved in respect of some. There is thus no legal bar in the Government constituting a Board of trustees of Malabar and in constituting committees for the management of temples under that Board, the ownership of the temples being with the denomination and the hereditary trustees are functioning at present only as the representatives of the denomination.

52. As held by the Full Bench in Narayanan Namboodiri case (AIR 1985 Kerala 160) (supra) the actions of the trustees are liable to be called in question by the denomination. When the position of the trustees vis-a-vis the denomination has been held to be only in the capacity as representatives, the denomination can always challenge action of the trustees. The action of the trustees in not paying reasonable wages and in not properly maintaining the temples is challenged in this petition. Even if it be that the trustees are unable to perform their functions on account of the paucity of funds, the properties of the temples having been vested in the Government under the Land Reforms Act and the Private Forests (Vesting and Assignment) Act, the legislature is competent to bring in a legislation on the lines of the Guruvayoor Devaswam Act for all the temples in Malabar. The question whether there should be a separate legislation for Guruvayoor and other important temples is a matter which requires consideration while bringing a legislation for this purpose. In this connection it is pertinent to refer to the recommendation of Kuttikrishna Menon Committee at page 53 of Ext. R.1 that it is enough if special provisions are included in the unified Act regarding certain important temples, wherever they are found, necessary and that no separate legislation is necessary in respect of any of the institutions in the State. The view of the committee that the system of management by hereditary trustees seems to have outlived its utility in Malabar has also to be taken note of. The result is that when a special legislation can be brought for the management of the Guruvayoor temple and its properties which also had been under the

19 Ker.

In re: Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

view of the Hindu Religious Endowments Act, there is no legal bar in bringing a legislation on similar lines for the management of all the remaining temples in Malabar which are under the administration and governance of the Department as well as all the other public temples even though they do not come under the purview of the Act.

53. Having found that temple employees in Malabar area are facing financial problems and that there is no welfare legislation for the benefit of the employees, Government intended to provide welfare benefits to the temple employees governed by the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act by introducing the Malabar temple employees welfare fund scheme. A notification was issued to this effect by G.O.(MS)276/93/IRD dated 25-6-1993. The scheme contemplated a fund created for its penetration towards which the employees are to contribute. The Welfare Fund shall consist of contributions from the employees, contribution from the temples, donations from voluntary organisations, institutions and individuals, grant from Central and State Governments and from registration fee of the members. Provision is made in the scheme for payment of pension and gratuity as well as medical benefit and financial aid for the orphans of the daughters of the employees. Provision is also made for payment of a maximum amount of Rs. 1000/- to any member who requires hospitalisation on account of any accident occurring while on duty. Ex. R.5 is the notification issued by the Government in this behalf. The scheme envisaged thereunder is no doubt beneficial to the employees, but that is not sufficient to elaborate their present grievances or to enable them to have a sustenance at present. The constitution of the welfare scheme is therefore no reason to deny the employees wages as suggested in the foregoing paragraphs. We make it clear that it will be for the Government to proceed with the scheme which can only be in addition and not substitute for the redressal of the grievances voiced by the employees.

whether an apex body should be constituted for the two Devaswom Boards viz. Travancore and Cochin and the Board to be constituted for the temples in Malabar. We have already found that the distinction attempted to be made by the learned Government Pleader between the temples in Travancore and Cochin and the temples in Malabar is one without a difference, since the ownership of all the temples in Kerala ultimately vests with the denomination, the Hindu public in the State. The necessity of unification of the Devaswom Acts in Travancore, Cochin and Malabar areas was felt by the Government as early as 1961 and it was to achieve that object that Kutukrishna Menon Committee was constituted. That report was kept in cold storage ever since its submission in 1963. Two decades later another commission was appointed. In the order of appointment it was stated that the matter of unification had been under the consideration of the Government for some time past. That report also is lying in slumber for the past ten years in one of the almirahs of the Secretariat. A bill was also prepared in 1972. But nothing was heard later. According to R.W. 1 a bill was prepared in 1975, but a copy of the same was not exhibited. In these circumstances it is not open to the Government to pretend either that they are unaware of the necessity for unification or that they area not possessed of the requisite materials to bring in a proper legislation. As observed earlier, there are two well studied reports. We are referring to Kutukrishna Menon Committee Report and Sri Sankaran Nair Commission Report. Both the reports were prepared after visiting several temples in the State and after interviewing several persons connected with the temples including religious dignitaries. What is required is only the will to bring in a legislation for the unification of the Devaswom Acts in the three regions viz. Travancore, Cochin and Malabar in order to have a common Board controlling and managing all the affairs of the temples in the State. We hope the Government would give its serious consideration on this aspect in the light of the two reports referred above.

55. While considering the nomination of persons to the Board or Committee which the Government will be forming to manage the temples in Malabar and the apex body for all the three regions viz. Travancore, Cochin and Malabar, we are sure that Government will look into the recommendations of the High Power Commission in the matter of illegality, irregularities and embezzlements in the Devaswom Boards of Travancore and Cochin appointed by this Court in O.P. No. 3821/1990 and accepted in the order dated 10-4-1992. The relevant recommendations are those contained in sub-clauses (3) and (4) of Clause 38 in Chapter 5 of the Report. They are:

(3) De-politicization of the Board and its working is a matter of highest priority.

(4) Ministers of the Government and members of the Legislature charged with the responsibility of nominating members of the Board should not nominate persons identified as belonging to or having an affiliation with political parties. Only eminent persons who are held in high esteem by the public and who have proven integrity should be nominated. It will be an added advantage if they have proven administrative ability or have background in the financial or legal matters.

1995

In re: Temples in the erstwhile Malabar area

Ker. 195

persons to the Board or Committee which the Government will be forming to manage the temples in Malabar and the apex body for all the three regions viz. Travancore, Cochin and Malabar, we are sure that Government will look into the recommendations of the High Power Commission in the matter of illegality, irregularities and embezzlements in the Devaswom Boards of Travancore and Cochin appointed by this Court in O.P. No. 3821/1990 and accepted in the order dated 10-4-1992. The relevant recommendations are those contained in sub-clauses (3) and (4) of Clause 38 in Chapter 5 of the Report. They are:

(3) De-politicization of the Board and its working is a matter of highest priority.

(4) Ministers of the Government and members of the Legislature charged with the responsibility of nominating members of the Board should not nominate persons identified as belonging to or having an affiliation with political parties. Only eminent persons who are held in high esteem by the public and who have proven integrity should be nominated. It will be an added advantage if they have proven administrative ability or have background in the financial or legal matters.

56. We are of the firm view that much of the ills of the present Travancore and Cochin Devaswom Boards could be got over on implementing the aforementioned recommendations of the High Power Commission which can also be taken into account while nominating members of the Malabar Devaswom Board or the Committee for management of temples in Malabar and the apex body which the Government may constitute in future.

57. Before concluding we like to stress on the importance of temples which are necessary for the spiritual evolution of men and realisation of God. Of the three 'margas' or paths for realisation of the Supreme Reality, the Bhakti marg is one of devotion which could be followed by ordinary people without much difficulty. The ordinary human being requires a manifested form of the infinite for devotion and worship and he wants some-

thing to hold on. That accounts for the practice of Bhakti marg of which image worship has become an essential ingredient. In the Hindu way of life image worship has therefore considerable importance.

58. While answering criticism against image worship Dr. Radhakrishnan says:

"Man is anthropomorphic and is inclined to conceive God in vivid and pictorial form. He cannot express his mental attitude except through symbolism and art. However inadequate the symbols may be as expressions of the real, they are tolerated so long as they help spirit in its effort after the Divine. The symbol need not be superseded so long as it suggests the right stand point. Realising as it does the force of the lower forms of worship, Hinduism has developed a religious atmosphere permeated by the highest philosophic wisdom as well as symbolic worship round which much glorious art has gathered. It has room for all men of all grades of cultural equipment and religious instinct. It is able to stifle the impulses of the child by breaking its playthings, simply because we are grown up and do not find any need for them."

59. As stated by Swami Vivekananda images are found in some form or other all over the world. Swamiji said:

"With some it is in the form of a man - which is the best form."

60. Preservation of the temples is therefore necessary for the spiritual uplift of the ordinary people who follow the Bhakti marg. The temples in Kerala are noted for their sanctity and purity. The important temples in this State and in particular Guruvayoor and Sabarimala are visited by pilgrims from all over the country who include persons from all walks of life. The attraction as one could see is the sanctity and purity of the atmosphere in the temples in this part of the country. This was noticed by Mahatma Gandhi who had occasion to visit some of the temples after the Travancore Temple Entry Proclamation. Gandhiji said:

199

what I saw there was beyond my expectation and more than delighted my heart. The temples gave me a letfiet and nobler idea of temples and temple worship. I had visited temples before in North India but I had not done so in a devout spirit and they had failed to stir me. But the majestic Travancore temples spoke to me. Every carving, every little image, every little oil lamp had a meaning for me. These temples are so many bridges between the unseen invisible and indefinite God and ourselves who are infinitesimal drops in the infinite ocean. We are of the earth, earthy, and we are not satisfied with contemplating the invisible God. Somehow or other we want something which we can touch, something which we can see, something before which we can kneel down. If you will approach these temples with faith in them, you will know each time you visit them, you will come away purified and with your faith more and more in the living God."

61. The necessity to maintain the temples, to perform the rituals therein and to preserve the same for all time need not therefore be over-emphasised. In order to maintain the sanctity and purity of the atmosphere in the temples, the employees are to be given fair wages and then alone can one expect them to perform their duties with all sincerity and earnestness and to the best of their effort. We may not be understood to mean that the employees are not performing their duties properly at present, but we only say that they are constrained to discharge their duties without getting the bare necessities required for their sustenance. When they are provided with fair wages sufficient for their sustenance, one could expect them to perform their duties in a more efficient and more elegant manner which will add to the purity and sanctity of the atmosphere in the temples. So long as temples are essential for the spiritual evolution of man as they are necessary aid in the Bhakthi marga and realisation of the Supreme Self, we owe it a duty to preserve them for posterity. That can be achieved only if proper and reasonable wages are paid to the employees and the properties of the temples are managed in a proper manner by proper persons.

62. For the reasons aforementioned we allow the petition and issue the following directions:

1. The Government of Kerala and the Hindu Religious and Endowment Department shall prepare a scheme within a period of six months in respect of the temples in Malabar region including Kasaragod district under the administration and governance of the Department as well as other public temples which do not come under the purview of the Act.

2. First respondent shall fix the reasonable remuneration to be paid to the various employees in the temples in Malabar.

3. In fixing such reasonable remuneration the Government may take guidance from the scale of pay and other allowances paid to similar employees under the Travancore and Cochin Devaswom Boards.

4. The scheme shall also take into account all public temples in Malabar irrespective of the fact whether they are big or small and whether they are under the administration of the Department or not.

5. Respondents 1 and 2 shall find out the ways and means to raise the income of the temples for the purpose of such payment.

6. The first respondent shall prepare the final annuity statements in respect of the temples within a period of one year and the annuity on that basis shall be paid without further delay.

7. The first respondent shall consider the requirement or revision of annuity periodically in accordance with the rise in price of the commodities and the annuity should be revised on that basis.

8. First respondent shall ensure utilisation of the income which they are getting from the forest lands owned by the Devaswom in Malabar which got vested in the Government under Section 3(1) of the Private Forests (Vesting and Assignment) Act.

9. The first respondent shall, though not liable to pay such income to the owners to

whom the lands belonged, pool the income in a common fund to be utilised for the temples in Malabar including the wages payable to the employees thereunder:

10. The scheme to be framed by the first respondent shall be implemented by the second respondent within a period of one year from this date:

11. The order for payment of reasonable wages to the temple employees shall come into operation from 1st January, 1995.

12. In view of our finding that inequality is writ large on the face of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act in its application to the former Malabar District, the Act is likely to suffer a serious and successful challenge in case that inequality is not removed by appropriate legislation. We grant a period of one year for this purpose.

13. We direct the Government to consider the formation of a Board for the temples in Malabar and a unified Board for all the regions viz. Travancore, Cochin and Malabar on the lines of the recommendations made by Kuttikrishna Menon Committee and Sankaran Nair Commission.

We part with the case on the hope that Government would give serious consideration to the various aspects involved in this petition and considered by us in detail and implement the directions issued by us and see that the grievances of the temple employees in Malabar are redressed to a considerable extent and that the temples in Malabar are also run in a proper manner by a competent body. We express our gratitude to the learned Government Pleader Sri. Sankara Menon who appeared for respondents 1 and 2 and the counsel who appeared for respondents 3 to 16 and in particular to S/Sri Govind Bharathan, A. P. Chandrasekharan and P. Saubhalingam for their able assistance.

BALASUBRAMANYAN, J.— 63. I am in respectful and complete agreement with the conclusions arrived at and the directions issued by my learned brother. But I wish to add a few words on one of the aspects that would support our conclusion that there is an obligation on the State to provide for the

upkeep and maintenance of the temples in the Malabar District of the State which are under the control of the authorities under the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act.

64. Quite a few of the temples own extensive agricultural lands and/or large tracts of forest lands. They were generally dedicated to these temples by local chieftains or leading families of the locality in the earlier days. These lands were managed by the Ooralans of various temples. The Ooralans were the trustees. The general nature of these properties dedicated to the various temples and the status of the Ooralans are indicated by the Privy Council in the decision reported in Rajah Vurmah Valia v. Ravi Vurmah Kunhi Kutty, (1876-78) ILR 1 Mad 235 which related to a dispute regarding the properties of the Kottiyoor Devaswom, one of the Devaswoms whose forests have now vested in the State. The Headnote of the said decision reads:

"The founder of a Hindu temple who provides that the Urallars (trustees or managers) thereof for the time being, shall be the Karanavans (chiefs) of four distinct families, may be supposed to have established this species of corporation with the object of securing the due performance of the worship and the due administration of the property of the temple by the instrumentality of a class of persons whom he has selected on grounds of special fitness; and it cannot be supposed that he intended to empower such trustees at their mere will to transfer their office and its duties, with all the trust property, to a person unconnected with the families from which the trustees were to be taken, to be used according to his discretion. There is no authority under the general principles of Hindu law for holding that such trustees have power to make such a transfer."

From the income from these forests and the other lands owned by the temples, and managed by the Ooralans, the expenditure of the temples were being met.

65. The agricultural lands held by these temples were mostly outstanding on tenancy.

198 Ker.

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

A. I. R.

The Kerala Land Reforms Act, Act 1 of 1964 which came into force on 1-4-1964 conferred tenancy rights on the tenants and enabled the tenants to pay the fair rent as defined by that Act in the place of the contract rent payable. By this, the income of the temples receiving rent got considerably reduced. Then by virtue of the provisions of the Kerala Land Reforms Act, as amended by Act 35 of 1969, these temples lost the rental income from the said agricultural lands in view of the vesting of the landlord's rights in the State. No rent was payable by the tenants to the landlords from the appointed day, viz. 1-1-1970. But the Act provided for payment of annuity and several provisions were made in that behalf in Sections 66 to 71 and Section 72N of that Act. My learned brother has referred to the delay in determining the annuity payable in most of the cases. The deprivation of rent reduced most of the temples in Malabar area to penury and even led to the discontinuance of daily pujas and nivedyams in some of the temples.

66. It is while most of the temples were limping along thus, that the Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act, Act 26 of 1971 was enacted depriving these temples of their forest lands as well. That Act had a worse impact than the Kerala Land Reforms Act in that the forest lands got vested in the Government free from all encumbrances without paying any compensation therefor. Section 3 of the Act 26 of 1971, which provided for the vesting read thus:

"Private forests to vest in Government.
(1) Notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force, or in any contract or other document, but subject to the provisions of sub-sections (2) and (3) with effect on and from the appointed day, the ownership and possession of all private forests in the State of Kerala shall, by virtue of this Act, stand transferred to and vested in the Government free from all encumbrances, and the right, title and interest of the owner or any other person in any private forest shall stand extinguished."

(rest of the sub-sections omitted as unnecessary)

This vesting resulted in the devasworts being deprived of vast extents of forest lands from which they were getting considerable income without any compensation. This second and more frontal blow to the finances of the various temples has led to a situation where these temples are in abject penury and their employees are being paid a pittance compared to other temple employees in the erstwhile areas of Travancore and Cochin in the State.

67. The Kerala Private Forests (Vesting and Assignment) Act was necessarily challenged before court. This court struck down the said Act as unconstitutional. But in appeal, the Supreme Court, in the decision reported in State of Kerala v. Gwalior Rayons 1973 Ker.LT-896 (AIR 1973 SC 2734) reversed the decision of this Court and upheld the validity of the Act on the ground that the Act was a piece of agrarian reform and hence was immune from attack as violative of Articles 14 and 19 of the Constitution in view of Article 31A of the Constitution. The Supreme Court relied on Sections 10 and 11 of the Act to find that the Act was a measure of Agrarian Reform. Sections 10 and 11 of Act 26 of 1971 read as follows:

10. Assignment of private forests. (1) The Government shall after reserving such extent of the private forests vested in the Government under sub-section (1) of Section 3 of the Act, comprised in such private forests as may be necessary for purposes directed towards the promotion of agriculture or the welfare of the agricultural population or for purposes ancillary thereto, assign on registry of lease to—
- (a) agriculturists;
  - (b) agricultural labourers;
  - (c) members of Scheduled Caste and Scheduled Tribes who are willing to take up agriculture as means of their livelihood;
  - (d) unemployed young persons belonging to families of agriculturists and agricultural labourers, who have no sufficient means of livelihood and who are willing to take up agriculture as means of their livelihood;
  - (e) labourers belonging to families of agriculturists and agricultural labourers, whose principal means of livelihood before the appointed day was the income they obtained as wages for work in connection with or related to private forests and who are willing to take up agriculture as means of their livelihood; the remaining private forests or the lands comprised in the private forests on such terms and subject to such conditions and restrictions as may be prescribed.

1995

In re : Temples in the erstwhile Malabar area

Ker. 11

(2) The Government may, by notification in the Gazette, delegate their power under sub-section (1) to any officer of the Government or any class of officers of Government, subject to such restrictions and control as may be specified in the notification.

(3) The extent of private forests or lands comprised in private forests which may be assigned to each of the categories of persons specified in sub-section (1) and the order of preference in which assignment may be made shall be such as may be prescribed.

1. Assignment to be made within two years. — Assignment of the private forests or the lands comprised therein under Section 10 shall, as far as may be, be completed within two years from the date of publication of this Act in the Gazette."

This scheme of assignment to agriculturists, agricultural labourers, members of scheduled castes and scheduled tribes and others for the purpose of agriculture was held to be sufficient to preclude the constitutional challenge. But the Supreme Court took care to point out that the immunity provided by Art. 31A of the Constitution is not a blanket one and that in case the State failed to implement the scheme of Section 10 of the Act it would be then open to the concerned persons to raise the question once again. Quoting the following observations of Sikkri, C.J. in Kannan Devan's case (1972) 2 SCR 218 : 1972 Ker LT 377 (AIR 1972 SC 230) reading:

"If the State were to use lands for purposes which have no direct connection with the promotion of agriculture or welfare of agricultural population the State could be restrained from doing so. The lands for those purposes with these purposes by. There would not be enough."

The Supreme Court observed:

"If the State, for ulterior ends, prevailed or betrays the scheme by non-implementation or misimplementation, an aggrieved party may relieve through a judicial post-audit."

The position therefore is that if the State were not to implement the scheme envisaged by Section 10 of the Vesting Act, it would be open to the erstwhile owners of the private forests to raise claims before the courts in respect of those lands.

68. Considering the need for maintaining the ecological balance, the need to protect the environment from deterioration and to prevent further deforestation, Parliament enacted the Forest (Conservation) Act, 1980. The said Act prevented the use of forest land for any non-forest purpose notwithstanding any State law and prevented the States from making an order directing the user of the forest land for a non-forest purpose. Section 3 of the said Act reads:

"Restriction on the deservation of forest or use of forest land for non-forest purpose. — Notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force in any State, no State Government or other authority shall make, except with the prior approval of the Central Government, an order directing —

- (i) that any reserved forest (within the meaning of the expression "reserved forest" in any law for the time being in force in the State) or any portion thereof, shall cease to be reserved;
- (ii) that any forest land or any portion thereof, may be used for any non-forest purpose.

Explanation. — For the purposes of this section "non-forest purpose" means breaking up or clearing of any forest land or portion thereof for any purpose other than re-forestation."

The Explanation indicates that the breaking up or clearing of any forest land or portion thereof for any purpose other than re-forestation.

Key 203

R. Thulasiedharan v. State of Kerala

1995

Exercise of extraordinary power of High Court under Art. 226 of the Constitution is discretionary. Such extraordinary power need not be invoked to quash every illegal order or act of public authority nor should it be exercised in every case. Court has to consider if it would be just to interfere in exercising this extraordinary jurisdiction. In the instant case Registrar of Co-operative societies extended the term of Administrator from beyond one year under Section 33 of Kerala Co-operative Societies Act to look after the affairs of Kalamachal Handloom Weavers' Co-operative Society Limited since its executive committee had been superseded. The ousted committee sought for removal of administrator. Held, on the one hand removal of Administrator would leave the society with one to look after its affairs and on the other non-removal would tantamount to tolerating ultra vires act of Registrar in extending terms of Administrator and as such petition under Art. 226 is not maintainable since instead of aiding the cause of justice it would result in chaos and disorder dislocating the working of the society.

(1992) 2 Ker LT 194 Rel. on.

(Paras 2, 3, 4, 7, 8)

Cases Referred: Chronological Paras

(1992) 2 Ker LT 194 (Rel. on) 8

M. K. Damodaran, for Petitioners;
D. Somasundaram, Govt. Pleader, for Respondents.

ORDER:— The General Manager, District Industries Centre, Thiruvananthapuram (the Respondent No. 2) in his capacity as Arbitrator exercising the powers under Section 69 of the Kerala Co-operative Societies Act decided the dispute in regard to the election to the Managing Committee of the Kalamachal Handloom Weavers Co-operative Society, (the Respondent No. 4). By an award dated 30-1-1993, he set aside the election to the Managing Committee of the aforesaid Society. Since the Committee in office ceased to exist, the Registrar of Co-operative Societies by order No. CS9/100/93 dated 5-2-1993 (Ext. P2) appointed G. Chandrasekharan Pillai, the Respondent

No. 3 as the Administrator for a period of six months. The term of six months has since been extended up to 5-8-1994. The order purports to have been made under Section 33 of the Kerala Co-operative Societies Act (hereinafter referred to as "the Act") according to the Petitioners, the Order No. CS9/100/93 dated 5-2-1993 (Ext. P2) appointing the Administrator and the subsequent orders extending the terms of office of the Administrator are in reality orders appointing Administrator under Section 33 of the Act. Section 33 of the Act enables appointment of Administrator for a period of six months which may be extended up to a maximum period of one year. The extension of the term of the Administrator, beyond one year which expired on 5-2-1994 is beyond the authority granted by Section 33 of the Act. The petitioners impugn the continued appointment of the Administrator.

2. The first question is whether, as urged by the learned Government Pleader, the Order dated 5-2-1993 (Ext. P2) and the orders extending the term of office of the Administrator are made under Section 32 of the Act. In order to attract Section 32 of the Act, the circumstances set out in sub-section (1) of Section 32 must exist. One or more of the following facts must exist before the action under sub-section (1) of Section 32 can be resorted to:

- (a) Persistent default or neglect by the Committee in the performance of the duties imposed by the Act, Rules or the bye-laws.
  - (b) Commission by the Committee of any act which is prejudicial to the interests of the Society.
  - (c) Willful disobedience or failure to comply with any lawful order or direction issued under the Act or the Rules.
- It is of the essence of sub-section (1) of Section 32 that the Society is guilty of one or more of the acts mentioned therein. The supersession of the Committee and the appointment of the Administrator under sub-section (1) of Section 32 is a result which may follow only upon Commission of the acts of misconduct by the Committee. Where there is

A. I. R.

R. Thulasiedharan v. State of Kerala

202 Ker.

utilise this income for the benefit of the temples. As Justice Cordoso stated in *Beatty v. Guggenstheim Exploration Company*, 235 NY 360. "A constructive trust is the formula through which the conscience of equity finds expression". On this basis I find no difficulty in implying a constructive trust in the case on hand. As observed in *Hanbury on Equity* 13th Edn. at page 310:

"The broad principle is that a constructive trust may be imposed, regardless of established legal rules, in order to reach the result required by equity, justice and good conscience".

There cannot be any doubt that equity and justice require the imposing of a constructive trust on the State in this case.

Order accordingly.

AIR 1995 KERALA 202

G. H. GUTTAL, J.

R. Thulasiedharan and another, Petitioners v. State of Kerala and others, Respondents.

O.P. No. 3544 of 1994-V, D/- 25-3-1994.

Constitution of India, Art. 226 — Kerala Co-operative Societies Act (1969), Sections 32, 33 — Extraordinary jurisdiction — Every illegal order or act of public authority, need not be quashed — Court has to consider if it would be just to interfere — Registrar's order under Section 33 of the Act without jurisdiction in extending term of Administrator of Co-operative Society — Executive Committee of the Society since superseded, removal of Administrator would have left leave its affairs unlooked after and non-removal tantamounting to tolerating ultra vires act of Registrar — Petition seeking removal of Administrator, declined.

GL/LL/Kc145/94/SWC

State as the trustee could legally use all the surplus income after meeting its obligation towards the specified devaswoms from whom forest lands have been taken, for the benefit of other similarly situated devaswoms and temples. By applying the doctrine of cy pres it could be postulated that when there is a surplus fund after the particular charitable purpose had been fulfilled, the said fund should be utilised for the benefit of other institutions similarly situated. The funds available after meeting the expenses of the Devaswom from whom the lands have been taken over by the State can be applied for the upkeep and maintenance of the other Devaswoms and temples situate in the Malabar area of the State to which the provisions of the Hindu Religious and Charitable Endowments Act applied since their upkeep and well being is also an object akin to the object with which these trusts were originally created by the various authors of families. That in India the doctrine of Cy Pres can be applied to religious trusts also is clear from the decisions reported in *Prayag Dasji Varu v. Sri Rangacharula Varu*, (1897) ILR 20 Mad 319, *Shankara Narayana v. Board of Commissioners*, AIR 1948 PC 25 and *Lakshminarasimha Chari v. Sri Agastheshwara Swamy Varu*, AIR 1960 SC 622. In this situation, I see no impediment in issuing a direction to the Government to apply the income from the forest lands for the purpose of the upkeep and the proper running of the Devaswoms in Malabar area. The income derived by the State from these forest lands that had vested in it under Act 26 of 1971 will have to be utilised for the benefit of the temples of Malabar governed by the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act.

73. The condition of most of the Malabar temples is miserable. My learned brother has referred to that aspect in detail. These temples have practically no income to ensure their proper upkeep and the performance of daily poojas. The State is now in receipt of the income that should have gone to these temples but for the Vesting Act. Equity therefore demands that the State should provide for the upkeep of these temples. Equity is in favour of directing the State to

അനുബന്ധം - 2

ക്രമ നമ്പർ	ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പേരും/മേൽവിലാസവും
	(2)
	<u>ഹോസ്ദുർഗ്ഗ് താലൂക്ക്</u>
1.	ശ്രീ മന്നൻപുറത്ത് കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)നീലേശ്വരം, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671314
2.	പാലക്കുന്ന് ശ്രീ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പാലക്കുന്ന് ബേക്കൽ (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല-671318
3.	തൃക്കരിപ്പൂർ ശ്രീ വിഷ്ണുമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, തൃക്കരിപ്പൂർ, (പി.ഒ) ഇളമ്പച്ചി, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671311
4.	ശ്രീ ലക്ഷ്മി വെങ്കിടേഷ് ക്ഷേത്രം,ഹോസ്ദുർഗ്ഗ്, കാഞ്ഞങ്ങാട് (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല -671315
5.	തളിയിൽ ശ്രീ നീലകണ്ഠ ക്ഷേത്രം, നീലേശ്വരം (പി.ഒ)നീലേശ്വരം, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671314
6.	പിലീക്കോട് ശ്രീ രയരമംഗലം ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)പിലീക്കോട്, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671353
7.	ശ്രീ മധിയൻ കുലോം ക്ഷേത്രം,മധിയൻ മാണിക്കോത്ത് (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല -671326
8.	ശ്രീ കർപ്പൂരേശ്വര ക്ഷേത്രം, ഹോസ്ദുർഗ്ഗ് (പി.ഒ).കാഞ്ഞങ്ങാട് , കാസർഗോഡ് ജില്ല -671315
9.	ശ്രീ മാരിയമ്മ ക്ഷേത്രം,ഹോസ്ദുർഗ്ഗ് കാഞ്ഞങ്ങാട് (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല -671315
10.	പുതുക്കൈ ശ്രീ സദാശിവ ക്ഷേത്രം, പുതുക്കൈ (പി.ഒ)പുതുക്കൈ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671314
11.	ഉദിനൂർ ശ്രീ ക്ഷേത്രപാലകാ ക്ഷേത്രം, ഉദിനൂർ (പി.ഒ)ഉദിനൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671349

12.	ശ്രീ പുല്ലൂർ വിഷ്ണുമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പുല്ലൂർ ഹരിപുരം (പി.ഒ), കാസർഗോഡ് ജില്ല-671531
13.	പള്ളിക്കര ശ്രീ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പള്ളിക്കര, (പി.ഒ)നീലേശ്വരം, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671314
14.	ചെറുവത്തൂർ ശ്രീ വീരഭദ്ര ക്ഷേത്രം, ചെറുവത്തൂർ (പി.ഒ)ചെറുവത്തൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല - 671313
15.	ശ്രീ പുല്ലൂർ വിഷ്ണുമംഗലം ക്ഷേത്രം, പുല്ലൂർ, ഹരിപുരം (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല -671531
16.	ശ്രീ തായന്നൂർ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, തായന്നൂർ, എണ്ണപ്പാറ, (പി.ഒ)തായന്നൂർ, ആനന്ദാശ്രമം (വഴി), കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671531
17.	ക്ലായിക്കോട് ശ്രീ മേലേരിയിരിപ്പ് വീരഭദ്ര ക്ഷേത്രം, ക്ലായിക്കോട്(പി.ഒ), ചെറുവത്തൂർ (വഴി), കാസർഗോഡ് ജില്ല-671313
18.	കോട്ടത്ത് ശ്രീ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, നീലേശ്വരം (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല-671314
19.	ശ്രീ മടിക്കൈ മാടം ക്ഷേത്രം, അമ്പലത്തറഎച്ചിക്കാനം (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല-671531
20.	കൊറക്കോട്ട് ശ്രീ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കൊടക്കാട്, പൊള്ളപൊയിൽ(വഴി), കാസർഗോഡ് ജില്ല -671310
21.	ശ്രീ മുളവിന്നൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,ബേളൂർ, പറക്കളായി (പി.ഒ) കാസർഗോഡ് ജില്ല-671531
22.	കിണാവൂർ ശ്രീ കിരാതേശ്വര ക്ഷേത്രം, കിണാവൂർ, ചായേത്ത് (പി.ഒ), കാസർഗോഡ് ജില്ല-671314
23.	ശ്രീ മാക്കം വീട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,പള്ളിക്കര-II, ബേക്കൽ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671316
24.	അരവത്ത് ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം പനയാൽ, ബേക്കൽ (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല-671318
25.	ശ്രീ.ഉപേന്ദ്രകേശവ ട്രസ്റ്റ് (ഇരവിൽ ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം) പുല്ലൂർ വില്ലേജ്, ഇരിയ (പി.ഒ)കാസർഗോഡ് ജില്ല-671531
26.	കയ്യൂർ ശ്രീ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, കയ്യൂർ (പി.ഒ)ചെറുവത്തൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671313
27.	ഇരവിൽ ശ്രീ മാധവൻ വാഴുന്നവർ ട്രസ്റ്റ്, പി.ഒ. പുല്ലൂർ, അമ്പലത്തറ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671531

28.	അച്ചേരി ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം കളനാട് വില്ലേജ്, ബേക്കൽ (പി.ഒ), കാസർഗോഡ് ജില്ല -671318
29.	ആലത്തട്ട ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം,ആലത്തട്ട, വലിയപൊയിൽ(പി.ഒ),ചെറുവത്തൂർ(വഴി),കാസർഗോഡ് ജില്ല -671313
30.	കോച്ചിക്കടവത്ത് ശ്രീ വിഷ്ണുമൂർത്തി ക്ഷേത്രം,പള്ളിക്കര-കക, കാസർഗോഡ് ജില്ല(പി.ഒ)കീക്കാൻ -671316
31.	ശ്രീ വിഷ്ണു ചാമുണ്ടേശ്വരി ക്ഷേത്രം, ചാമുണ്ഡികുന്ന്, (പി.ഒ)ചിത്താരി, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671316
32.	കുമാരൻകുളങ്ങര ശ്രീ ലക്ഷ്മി നാരായണ ക്ഷേത്രം, പള്ളിക്കര, നീലേശ്വരം (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല-671314

	<u>കാസർഗോഡ് താലൂക്ക്</u>
33.	മധുർ ശ്രീ മദനന്തേശ്വര ക്ഷേത്രം, മധുർ (പി.ഒ) മധുർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671124
34.	ശ്രീ ചന്ദ്രഗിരി ശാസ്താ 8 തൃക്കണ്ണാട് ത്രയംബകക്ഷേത്രം,(പി.ഒ)ബേക്കൽ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671318
35.	മല്ല ശ്രീ ദുർഗ്ഗ പരമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, മല്ല (പി.ഒ) മല്ല, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671542
36.	ശ്രീ എടനീർ 200, (പി.ഒ) എടനീർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671541
37.	ശ്രീ വരദരാജ വെങ്കിട്ടമണ ക്ഷേത്രം, കാസർഗോഡ്(പി.ഒ.), കാസർഗോഡ് ജില്ല-671121
38.	മുണ്ടോൾ ശ്രീ ദുർഗ്ഗ പരമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, മുണ്ടോൾ (പി.ഒ) മുളളരിയ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671543
39.	ശ്രീ ഉദനേശ്വര ക്ഷേത്രം,പെർഡാല, (പി.ഒ) പെർഡാല, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671551
40.	ശ്രീ മല്ലികാർജ്ജുന ക്ഷേത്രം,കാസർഗോഡ് (പി.ഒ) കാസർഗോഡ്, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671121
41.	അഗൽപ്പാടി ശ്രീ ദുർഗ്ഗ പരമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, അഗൽപ്പാടി, (പി.ഒ)കുമ്പഡാജെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല 671531
42.	അഡൂർ. ശ്രീ മഹാലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം, പി.ഒ.ഉർഡൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671543
43.	നെട്ടണിഗെ ശ്രീ മഹാലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം, നെട്ടണിഗെ (പി.ഒ) നെട്ടണിഗെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671543
44.	കുറ്റിക്കോൽ ശ്രീ വിഷ്ണുമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)കുറ്റിക്കോൽ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671541
45.	കാനത്തൂർ ശ്രീ മഹാലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം, കാനത്തൂർ (പി.ഒ) കാനത്തൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671542
46.	കുത്യാല ശ്രീ ഗോപാലകൃഷ്ണാ ക്ഷേത്രം,കുഡ്ലു, (പി.ഒ) രാംദാസ് നഗർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671125
47.	ഗുഡ്ല ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, കുഡ്ലു, (പി.ഒ) കുഡ്ലു, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671124

48.	കുണ്ടംകുഴി ശ്രീ പഞ്ചലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം, കുണ്ടംകുഴി, പി.ഒ.ബേഡഡുക കാസർഗോഡ് ജില്ല-671544
49.	മുളിയാർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, മുളിയാർ വില്ലേജ്, പി.ഒ.കോട്ടൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671542
50.	ബെന്ദഡുക ശ്രീ പൂമണി കിന്നിമാണി ദൈവ ക്ഷേത്രം, മൊഗ്രാൽ പുത്തൂർ വില്ലേജ്, പി.ഒ. ബെന്ദഡുക, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671124
51.	ആലൻകുഡ്ലു ശ്രീ മഹാലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം, പൈക്ക, (പി.ഒ) നെക്രാജെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671544
52.	അടുക്കത്ത് ശ്രീ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ബേഡഡുക (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671541
53.	ശ്രീ ബേളളൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) ബേളളൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671543
54.	വിളക്കുമാടം ശ്രീ വെങ്കിട്ടരമണ ക്ഷേത്രം,കൊളത്തൂർ, (പി.ഒ) കൊളത്തൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671541.
55.	ശ്രീ ആര്യ കാർത്ത്യായനി ക്ഷേത്രം, തളകര (പി.ഒ)കാസർഗോഡ്, കാസർഗോഡ് ജില്ല - 671121
56.	ശ്രീ പൂമാണി കിന്നിമാണി ക്ഷേത്രം,നെക്രാജെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671543
57.	ശ്രീ.വിഷ്ണുമൂർത്തി ക്ഷേത്രം അടുർ, (പി.ഒ)ഉർഡൂർ -671543
58.	കുണ്ടിക്കാന ശ്രീ ശങ്കരനാരായണ ക്ഷേത്രം, കുണ്ടിക്കാന, നീർച്ചാൽ, പി.ഒ. കുണ്ടിക്കാന, കാസർഗോഡ് ജില്ല - 671551
59.	തലക്കായി ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)പരവനടുക്കം കാസർഗോഡ് ജില്ല - 671317
60.	ശ്രീ പടിഞ്ഞാപ്രത്ത് ധൂമാവതി ക്ഷേത്രം,പാടി പി.ഒ. എടനീർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല - 671541
61.	ആളിഞ്ചെ ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, ബെളിഞ്ചെ, പി.ഒ.കുന്യാഡജെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671551
62.	ബെളിഞ്ചെ ശ്രീ പൂമണി കിന്നിമാണി ദൈവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ.കുന്യാഡജെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671551
63.	ശ്രീ കിന്നിമാണി ദൈവ ക്ഷേത്രം, പുത്തിഗെ പി.ഒ.പുത്തിഗെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671321
64.	ശ്രീ കാർമർ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, നീർച്ചാൽ (പി.ഒ) ഉള്ളോടി, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671321

65.	ഷിറിയ ശ്രീ ശങ്കരനാരായണ ക്ഷേത്രം, കുന്ദള (വഴി)പി.ഒ.ഷിറിയ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671321
	മഞ്ചേശ്വരം താലൂക്ക്
33.	ശ്രീമദ് അനന്തേശ്വര ക്ഷേത്രം, മഞ്ചേശ്വരം (പി.ഒ) മഞ്ചേശ്വരം, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671323
34.	കണിപ്പുര ശ്രീ ഗോപാലകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, കുന്ദള, (പി.ഒ) കുന്ദള, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671321
35.	കാട്ടുകുക്കെ ശ്രീ സുബ്രായ ദേവ ക്ഷേത്രം, പെർള (പി.ഒ) കാട്ടുകുക്കെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671523
36.	അമ്പാർ ശ്രീ സദാശിവ ക്ഷേത്രം, അമ്പാർ, മംഗൽപ്പാടി (പി.ഒ), കാസർഗോഡ് ജില്ല-671324
37.	ഉദ്യാവർ ശ്രീ ദൈവംഗള ക്ഷേത്രം,കുഞ്ചത്തൂർ (പി.ഒ) കുഞ്ചത്തൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671323
38.	കോളിയൂർ ശ്രീ.ശങ്കരനാരായണ ക്ഷേത്രം,കോളിയൂർ (പി.ഒ) കോളിയൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671323
39.	അയില ശ്രീ ദുർഗ്ഗ പരമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)ഉപ്പള, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671322
40.	കിന്ദൂർ ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, കിന്ദൂർ (പി.ഒ) ഇച്ചിലമ്പാടി, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671321
41.	അനന്തപുരം ശ്രീ അനന്തപത്മനാഭസ്വാമി ക്ഷേത്രം പി.ഒ.കണ്ണൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671321
42.	ആലിമൂത ക്ഷേത്രം , ആരിക്കാടി(വഴി) കുന്ദള, കാസർഗോഡ്
43.	കൂട്ടത്താമ്ബെ ശ്രീ ഉള്ളാളത്തി അമ്മനവരു ക്ഷേത്രം (പി.ഒ) വോർക്കാടി, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671323
44.	ശ്രീ കമ്പാർ ദുർഗ്ഗാ പരമേശ്വരി ക്ഷേത്രം,(പി.ഒ) പെർമുദ്ര, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671321
45.	ആവള ശ്രീ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ബായാർ(പി.ഒ)ബായാർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671124
46.	ബായാർ ശ്രീ പഞ്ചലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം, ബായാർ (പി.ഒ)ബായാർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671124
47.	മുജുകാവ് ശ്രീ പാർത്ഥസാരഥി ക്ഷേത്രം, (വഴി)കുന്ദള, കാസർഗോഡ് ജില്ല-
48.	ശ്രീ സാലത്തൂർ മലരായ ദൈവ ക്ഷേത്രം, വോർക്കാടി, മഞ്ചേശ്വരം, (പി.ഒ)ബക്റബയൽകാസർഗോഡ് ജില്ല-671323
49.	ശ്രീ സന്താന ഗോപാലകൃഷ്ണാ ക്ഷേത്രം,കൊടലമൊഗറു, ആനകല്ല് (പി.ഒ) കാസർഗോഡ് ജില്ല-671323
50.	ശ്രീ മീത്ത മൊഗ്രായ ദൈവസ്ഥാനം, വോർക്കാടി, പി.ഒ.നരികാന, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671323

51.	ശ്രീ കാവി സുബ്രായ ദേവ ക്ഷേത്രം വോർക്കാടി (പി.ഒ),കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671323
52.	ശ്രീ കോമര ചാമുശ്ശേരി ക്ഷേത്രം, ഇച്ചിലങ്കോട് പി.ഒ. ഇച്ചിലങ്കോട്, കാസർഗോഡ് ജില്ല- 671324
53.	ശ്രീ കൊളാച്ചപ്പ ക്ഷേത്രം, മീഞ്ച (പി.ഒ) മിയാപദവ്, കാസർഗോഡ് ജില്ല -67132
54.	ശ്രീ കന്യാലഭ്യ ക്ഷേത്രം, ബായാർ, (പി.ഒ) ധർമ്മത്തടുക, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671321
55.	പൈവളിഗെ ശ്രീ ദൈവംഗള ക്ഷേത്രം, പൈവളിഗെ പി.ഒ. പൈവളിഗെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671348
56.	ബാഡമെ ശ്രീ മഹാലിംഗേശ്വര ക്ഷേത്രം,ബാഡമെ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671323
57.	ശ്രീ ജഡാധാരി ക്ഷേത്രം, ബാഡൂർ, (പി.ഒ)പെർമുദ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671321
58.	ഉറുമി ലക്ഷ്മി നാരായണ ക്ഷേത്രം, പൈവളിഗെ, പി.ഒ. പൈവളിഗെ,കാസർഗോഡ് ജില്ല -671348
59.	തലേക്കള ശ്രീ സദാശിവ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)കടമ്പാർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671323
60.	കുബ്ബന്നൂർ ശ്രീ ശാസ്താ ക്ഷേത്രം, കുബ്ബന്നൂർ(പി.ഒ)ബേക്കൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671322
61.	ശ്രീ മടിക്കത്തായ ധൂമാവതി ക്ഷേത്രം, വോർക്കാടി (പി.ഒ)വോർക്കാടി, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671323
62.	ശ്രീ തെൻകുറുമാം ഗോപാലകൃഷ്ണാ ക്ഷേത്രം കയ്യാർ (പി.ഒ), കാസർഗോഡ് ജില്ല-671324
63.	ശ്രീ സദാശിവ ക്ഷേത്രം ഇച്ചിലങ്കോട്, കുമ്പള (വഴി),പി.ഒ.ഇച്ചിലങ്കോട്, കാസർഗോഡ് ജില്ല -671324
64.	ശ്രീ കയ്യാർ ജനാർദ്ദന ക്ഷേത്രം, കയ്യാർ പി.ഒ. ഇച്ചിലങ്കോട്, കാസർഗോഡ് ജില്ല-671324

	<u>തളിപ്പറമ്പ് താലൂക്ക്</u>
98.	ശ്രീ രാജരാജേശ്വര ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.ടി.ടി.കെ ദേവസ്വം), തളിപ്പറമ്പ്, (പി.ഒ)തളിപ്പറമ്പ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
99.	ശ്രീ മാമാനിക്കുന്ന് മഹാദേവീ ക്ഷേത്രം, മാമാനിക്കുന്ന് (പി.ഒ) ഇരിക്കൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670593
100.	പറശ്ശിനിക്കടവ് ശ്രീ മുത്തപ്പൻ ക്ഷേത്രം,ആന്തൂർ വില്ലേജ്, (പി.ഒ)പറശ്ശിനിക്കടവ്,കണ്ണൂർ ജില്ല -670563

101.	പയന്നൂർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പയന്നൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
102.	ശ്രീ വേളം ഗണപതി ക്ഷേത്രം, മയിൽ (പി.ഒ) മയിൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670602
103.	ശ്രീ നമ്പ്യാത്രകൊവുൽ ക്ഷേത്രം പയന്നൂർ, (പി.ഒ)പയന്നൂർ, കൊക്കാനിശ്ശേരി വില്ലേജ് കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
104.	തൃച്ഛംബരം ശ്രീകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.ടി.ടി.കെ ദേവസ്വം),(പി.ഒ)തളിപ്പറമ്പ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
105.	ശ്രീ കുന്നത്തൂർപാടി മുത്തപ്പൻ ദേവസ്ഥാനം,പി.ഒ.പൈസക്കരി, പയാവൂർ (വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല-670633
106.	ശ്രീ കരിവെള്ളൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം),(പി.ഒ)കരിവെള്ളൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670521
107.	ശ്രീ അരങ്ങം മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, അരങ്ങം(പി.ഒ)ആലക്കോട്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670571
108.	ശ്രീ കാഞ്ഞിരങ്ങാട് വൈദ്യനാഥ ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.ടി.ടി.കെ ദേവസ്വം) (പി.ഒ)തളിപ്പറമ്പ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
109.	രാമനളി ശ്രീ ശങ്കരനാരായണ ക്ഷേത്രം, രാമനളി(പി.ഒ)രാമനളി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670308
110.	പയാവൂർ ശ്രീ ശിവ ക്ഷേത്രം, പയാവൂർ (പി.ഒ)പയാവൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670633
111.	ശ്രീ പാലകുളങ്ങര ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, പാലകുളങ്ങര, (പി.ഒ)തളിപ്പറമ്പ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
112.	എരമം ശ്രീ മുതുകാട്ട് കാവ് ക്ഷേത്രം, എരമം(പി.ഒ)എരമം, മാത്തിൽ(വഴി), കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
113.	ശ്രീ കടമ്പേരി ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,(പി.ഒ)കാനൂൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670564
114.	ശ്രീ ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ചുഴലി (പി.ഒ)ചുഴലി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670631
115.	തിമിരി ശ്രീ ശിവ ക്ഷേത്രം, തിമിരി (പി.ഒ) ചപ്പാരപ്പടവ് (വഴി), കണ്ണൂർ ജില്ല -670581
116.	ശ്രീ മൊറാഴ ശിവ ക്ഷേത്രം, മൊറാഴ (പി.ഒ)മൊറാഴ, മൊട്ടമ്മൽ(വഴി), കണ്ണൂർ ജില്ല
117.	ശ്രീ പടപ്പേങ്ങാട് സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, പടപ്പേങ്ങാട് (പി.ഒ)പടപ്പേങ്ങാട്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670581
118.	കണ്ടോത്തിടം ശ്രീ സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം,കണ്ടോത്തിടം (പി.ഒ)കണ്ടകാളി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670333
119.	ശ്രീ കാരകോൽ ശിവ ക്ഷേത്രം, കാരകോൽ(പി.ഒ)കാരകോൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670337
120.	ശ്രീ നിടിയേങ്ങ ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, നിടിയേങ്ങ (പി.ഒ)നിടിയേങ്ങ, ശ്രീകണ്ഠാപുരം(വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670631
121.	ശ്രീ വെള്ളാട് ശിവ ക്ഷേത്രം, വെള്ളാട്(പി.ഒ)വെള്ളാട്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670571
122.	പെരിങ്ങോം ശ്രീ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)പെരിങ്ങോം കണ്ണൂർ ജില്ല -670354
123.	ശ്രീ തൃച്ഛംബരം ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, തളിപ്പറമ്പ്(പി.ഒ)കുറുമാത്തൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141

124.	ശ്രീ പെരുമ്പ് ക്ഷേത്രം, പെരുമ്പ പി.ഒ.കുറുമാത്തൂർ, കരിമ്പം (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670142
125.	ശ്രീ പുമംഗലം സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)പടപ്പേങ്ങാട് കണ്ണൂർ ജില്ല -670581
126.	ശ്രീ വടക്കേടത്ത് സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം,കുറ്റേരി (പി.ഒ)പടപ്പേങ്ങാട് കണ്ണൂർ ജില്ല -670581
127.	ശ്രീ കുറ്റാട്ടൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം) (പി.ഒ)ചിറക്കൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670602
128.	മട്ടൂർ ശ്രീ ധർമ്മികുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, മട്ടൂർ(പി.ഒ)കരിമ്പം, കണ്ണൂർ ജില്ല -670142
129.	ശ്രീ തിരുവിലാങ്കുന്ന് ക്ഷേത്രം, രാമന്തളി(പി.ഒ)കാരന്താട്, പയന്നൂർ (വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല -671308
130.	ചാമക്കാവ് ശ്രീ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വെള്ളൂർ(പി.ഒ)വെള്ളൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670346
131.	ചേടിച്ചേരി ക്ഷേത്രം ഇരിക്കൂർ (പി.ഒ)പെരവലത്തു പറമ്പ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670593
132.	ചെക്രാട്ട് കാവ് ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, കയരളം(പി.ഒ)മയിൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670602
133.	ചേലേരി ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, കൊളച്ചേരി, (പി.ഒ) ചേലേരി, കണ്ണാടിപ്പറമ്പ് (വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല-670604
134.	ചെമ്പോട്ടിക്കോട്ടം എന്ന പുതിയേടത്ത് ക്ഷേത്രം,(പി.ഒ) തളിപ്പറമ്പ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
135.	ശ്രീ ചെങ്ങളായി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം(പി.ഒ)ചെങ്ങളായി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670631
136.	ശ്രീ ചേനകാവ് ക്ഷേത്രം, കോറോം(പി.ഒ)ചാലക്കോട്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
137.	ശ്രീ ദേവീയോട്ട് ക്ഷേത്രം,ആലപ്പടമ്പ(പി.ഒ)ഏറ്റുകുടക്ക, കണ്ണൂർ ജില്ല -670521
138.	ശ്രീ ഈശാന മംഗലം ക്ഷേത്രം, ചേലേരി (പി.ഒ) ചേലേരി,കണ്ണൂർ ജില്ല-670604
139.	ശ്രീ കാളീശ്വരം ശിവ ക്ഷേത്രം, കായകോൽ (പി.ഒ) കായകോൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല-670337
140.	ശ്രീ കല്ലിൽ ദേവസ്വം ക്ഷേത്രം, കയരളം(പി.ഒ) കയരളം, മയിൽ (വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല -670604
141.	ആലപ്പടമ്പ ശ്രീ കണ്ണങ്ങാട്ട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)ഏറ്റുകുടക്ക, കണ്ണൂർ ജില്ല -670521
142.	ശ്രീ കീഴ്ത്തളി ക്ഷേത്രം, ആന്തൂർ (പി.ഒ) കല്ലാശ്ശേരി, കണ്ണൂർ ജില്ല-670562
143.	ശ്രീ കോടേശ്വരം ക്ഷേത്രം, തളിപ്പറമ്പ് (പി.ഒ)കുറ്റിക്കോൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
144.	ശ്രീ കൊളങ്ങരേത്ത് വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)മുല്ലക്കൊടി, മയിൽ (വഴി), കണ്ണൂർ ജില്ല -670602
145.	ശ്രീ കോട്ടയാട്ട് കിഴക്കേടത്ത് ക്ഷേത്രം, കയരളം (പി.ഒ) മയിൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670602
146.	ശ്രീ കോട്ടയാട്ട് കിഴക്കേടത്ത് വയത്തൂർ നെയ്യച്ചുത് സംഗം, (പി.ഒ) മയിൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670602
147.	ശ്രീ കോട്ടൂർ ശാസ്താ ക്ഷേത്രം, കോട്ടൂർ (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം), കണ്ണൂർ ജില്ല-670521
148.	ശ്രീ കൊയ്യം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കൊയ്യം (പി.ഒ)കൊയ്യം, കരിമ്പം (വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല -670142

149.	പട്ടുവം ശ്രീ കുഞ്ഞിമതിലകം ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം), (പി.ഒ) പട്ടുവം, കരിമ്പം (വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല -670143
150.	കുന്നരു ശ്രീ മുക്താംബിക ക്ഷേത്രം, കുന്നരു (പി.ഒ)കാരന്താട്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670308
151.	ശ്രീ കുന്നത്ത് ബാലിയേരി വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)ചെറുപഴശ്ശി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670601
152.	കുറുവന്തട്ട ശ്രീ പൂമാല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, രാമന്തളി (പി.ഒ) വടക്കുമ്പാട്, പയന്നൂർ(വഴി)കണ്ണൂർ ജില്ല-670330
153.	ശ്രീ കുറുവേലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,കുറുവേലി (പി.ഒ) മാത്തിൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670143
154.	ശ്രീ കുളികീൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പട്ടുവം (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം) (പി.ഒ) പട്ടുവം, കണ്ണൂർ ജില്ല -670143
155.	ശ്രീ ജാവിൽ ശിവ ക്ഷേത്രം, കുറുമാത്തൂർ പി.ഒ.കുറുമാത്തൂർ, കരിമ്പം (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670142
156.	ശ്രീ മുളങ്ങലൂർ ക്ഷേത്രം, തൃച്ചംബരം,(പി.ഒ) തളിപ്പറമ്പ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
157.	മടത്തുംപടി ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പയന്നൂർ പി.ഒ.പയന്നൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
158.	ശ്രീ മലപ്പട്ടം ക്ഷേത്രം, മലപ്പട്ടംപി.ഒ.മലപ്പട്ടം, കണ്ണൂർ ജില്ല -670631
159.	മാണിയൂർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, മാണിയൂർ പി.ഒ.ചെങ്കിക്കുളം, കൂടാളി (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670592
160.	മാവിച്ചേരി ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, മാവിച്ചേരി കുറ്റേരി (പി.ഒ), തളിപ്പറമ്പ് (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല-670141
161.	മേച്ചിറ ശ്രീ മേലുകുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, പെരിങ്ങോം പുറകുന്ന് (പി.ഒ), തവിടിശ്ശേരി (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല-670306
162.	ശ്രീ കരിവെള്ളൂർ മുച്ചിലോട്ട് കാവ് ക്ഷേത്രം, കരിവെള്ളൂർ (പി.ഒ) കരിവെള്ളൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670521
163.	ശ്രീ കോറോം മുച്ചിലോട്ട് കാവ് ക്ഷേത്രം, കോറോം (പി.ഒ) ചാലക്കോട്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
164.	ശ്രീ തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, മുളളൂർ, പി.ഒ.പട്ടുവം, കണ്ണൂർ ജില്ല -670142
165.	ശ്രീ മുത്തത്തി അപ്പൻ ക്ഷേത്രം, കോറോം, (പി.ഒ) കോറോം, പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670143
166.	നടേരി മഠം (കുറ്റിയാട്ടൂർ ക്ഷേത്രം), കുറ്റിയാട്ടൂർ (പി.ഒ) കുറ്റിയാട്ടൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -
167.	നടുവിൽ ശ്രീ ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, നടുവിൽ (പി.ഒ) നടുവിൽ, ഒടുവള്ളി (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670582
168.	ശ്രീ നണിയൂർ ക്ഷേത്രം (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം), (പി.ഒ) കൊളച്ചേരി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670601
169.	ശ്രീ നെല്ലിയോട്ട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, നെല്ലിയോട്ട് (പി.ഒ) കാന്തൂൽ, ബക്കളം (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670564

170.	ശ്രീ നിടവാലൂർ സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) ചുഴലി, വാളയം (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670631
171.	ശ്രീ പാടികുറ്റി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം; എരുവശ്ശി കണ്ണൂർ ജില്ല.
172.	ശ്രീ പള്ളിത്തറ അടുകുന്ന് കാവ് കൃഷ്ണ മതിലകം ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) കോറോം, പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
173.	ശ്രീ പള്ളിത്തറ വയത്തൂർ കാലിയാർ ശിവ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) കോറോം, പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
174.	ശ്രീ പനങ്ങാട്ടൂർ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, പനങ്ങാട്ടൂർ (പി.ഒ)കുറേരി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
175.	ശ്രീ പനങ്ങാട്ടൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പനങ്ങാട്ടൂർ (പി.ഒ)കുറേരി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
176.	ശ്രീ പട്ടുവം ക്ഷേത്രം, കയരളം, (പി.ഒ) പട്ടുവം, കരിമ്പം (വഴി) , കണ്ണൂർ ജില്ല -670142
177.	ശ്രീ പാവന്നൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പാവന്നൂർ (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം) (പി.ഒ) പാവന്നൂർ മൊട്ട, കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
178.	പെരുന്തണ്ണിയൂർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം കോറോം, (പി.ഒ) കോറോം, പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
179.	ശ്രീ പെരിന്തട്ട വയത്തൂർ കാലിയാർ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) പുറകുന്ന്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670306
180.	ശ്രീ പേരൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, പേരൂർ (പി.ഒ) മാതമംഗലം ബസാർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670306
181.	ശ്രീ പേരൂർ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, പേരൂർ കണ്ണൂർ (പി.ഒ) മാതമംഗലം ബസാർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670306
182.	ശ്രീ പെരുമുടികാവ് ക്ഷേത്രം, കരിവെള്ളൂർ (പി.ഒ) കരുവാഞ്ചേരി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670571
183.	ശ്രീ മണിയറ പുമാല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കോറോം (പി.ഒ) കാനായി, മാതമംഗലം ബസാർ(വഴി), കണ്ണൂർ ജില്ല -670306
184.	പുളിമ്പിടാവ് ശ്രീ ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പുളിമ്പിടാവ്, (പി.ഒ) ചെങ്ങളായി, ശ്രീകണ്ഠാപുരം(വഴി), കണ്ണൂർ ജില്ല -670631
185.	പുന്തൂരുത്തി മുച്ചിലോട്ട് കാവ് ക്ഷേത്രം, പയന്നൂർ(പി.ഒ), പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670307
186.	പുത്തൂർ ശ്രീ പാച്ചേനി ക്ഷേത്രം, പുത്തൂർ (പി.ഒ) ഏറ്റുകുടുക, പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670521
187.	പുത്തൂർ ശ്രീ ശിവ ക്ഷേത്രം, പെരളം (പി.ഒ) പുത്തൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല
188.	ശ്രീ സോമേശ്വരം ക്ഷേത്രം, തളിപ്പറമ്പ് (പി.ഒ) കുപ്പം, കണ്ണൂർ ജില്ല -670144
189.	ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പരിയാരം (പി.ഒ) പരിയാരം, കണ്ണൂർ ജില്ല -670502
190.	തലവിൽ ശ്രീ തൃപ്പന്നികുന്ന് ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) എരുവാട്ടി, കണ്ണൂർ ജില്ല - 670581
191.	ശ്രീ താവൂരിയാട്ട് ക്ഷേത്രം, രാമന്തളി (പി.ഒ) രാമന്തളി, കണ്ണൂർ ജില്ല -670308

192.	തെരുവത്ത് ശ്രീ അഷ്ടമീച്ചാൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പയന്നൂർ,(പി.ഒ) പയന്നൂർ കണ്ണൂർ ജില്ല-670307
193.	ശ്രീ തിരുവണ്ണാപുരം ക്ഷേത്രം, മൊറാഴ (പി.ഒ) മൊറാഴ, കണ്ണൂർ ജില്ല-670331
194.	ശ്രീ തിരുവട്ടൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, തിരുവട്ടൂർ (ശ്രീ.സി.കെ ദേവസ്വം),(പി.ഒ) തിരുവട്ടൂർ, തളിപ്പറമ്പ് (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല-
195.	തൃച്ചംബരം കിഴക്കേ മഠം, തളിപ്പറമ്പ് (പി.ഒ) ചാലക്കോട്, തളിപ്പറമ്പ് (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല-678551
196.	തൃച്ചംബരം തെക്കേ മഠം ക്ഷേത്രം, തളിപ്പറമ്പ് താനൂൽ (പി.ഒ), തിരൂർ (വഴി) -676307
197.	ശ്രീ തൃക്കപാലേശ്വരം മയിൽ നെയ്യമുത്ത് സംഘം, മയിൽ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) ചെറുപഴശ്ശി, കൊളച്ചേരി (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല-670601
198.	ശ്രീ തൃക്കപാലേശ്വരം ക്ഷേത്രം, മയിൽ ചെറുപഴശ്ശി(വഴി), കൊളച്ചേരി(പി.ഒ) കണ്ണൂർ ജില്ല-670601
199.	ശ്രീ വെള്ളാട്ട് ക്ഷേത്രം, വെള്ളാട്ട്, കണ്ണൂർ ജില്ല
200.	എരമം ശ്രീ തൃപ്പന്നിക്കുന്ന് മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ) മാതമംഗലം, കണ്ണൂർ ജില്ല-670306
201.	ശ്രീ വെള്ളാവ് കാവ് ദക്ഷിണാമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, കുറ്റേരി (പി.ഒ)കണ്ണൂർ ജില്ല -670141
202.	വെള്ളോറ ശ്രീ ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)വെള്ളോറ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670306
203.	വടശ്ശേരി ശ്രീ കൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, കാരകോൽ(പി.ഒ)കാരകോൽ, കണ്ണൂർ ജില്ല-670337
204.	ആന്തൂർ ശ്രീ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, ആന്തൂർ (പി.ഒ) പറശ്ശിനിക്കടവ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -670563
205.	ശ്രീ വാണേശ്വരം ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മൊറാഴ(പി.ഒ) മൊറാഴ, മെട്ടമ്മൽ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല-670331
206.	ശ്രീ കൊളച്ചേരി വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം,(പി.ഒ) കൊളച്ചേരി, കണ്ണൂർ ജില്ല- 670601
207.	ശ്രീ കുറ്റൂർ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം,(പി.ഒ) കുറ്റൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല
208.	ശ്രീ ആലക്കാട്ട് കളരികൽ ക്ഷേത്രം, കാരകോൽ (പി.ഒ)കാരകോൽ, പയന്നൂർ (വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670337
209.	ശ്രീ ആളയങ്കോട് മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, ആലപ്പടമ്പ് (പി.ഒ)എറ്റുകുടുക, കരിവെള്ളൂർ(വഴി) കണ്ണൂർ ജില്ല -670521
210.	ശ്രീ കോടോളിപ്രം ശിവ ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)ഇരിക്കൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -670593
211.	ശ്രീ ചന്ദ്രനെല്ലൂർ ക്ഷേത്രം, ചന്ദ്രനെല്ലൂർ (പി.ഒ)ചന്ദ്രനെല്ലൂർ, കണ്ണൂർ ജില്ല -

212.	തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം കുറ്റ്യാടി (പി.ഒ) കുറ്റ്യാടി, കുറ്റ്യാടി വില്ലേജ്, കണ്ണൂർ ജില്ല -671141
213.	വാജുപേയപുരം (തൃക്കോവിൽ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉപക്ഷേത്രം) കണ്ണൂർ ജില്ല -670141

	<u>വെള്ളരിക്കുണ്ട് താലൂക്ക്</u>
214.	ശ്രീ കമ്പല്ലൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കമ്പല്ലൂർ (പി.ഒ) ചിറ്റാരിക്കാൽ, കാസർഗോഡ് ജില്ല -670511
215.	ശ്രീ കമ്മാടം ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വെസ്റ്റ് എളേരി ചിറ്റാരിക്കാൽ (വഴി), മണ്ഡപം(പി.ഒ) കാസർഗോഡ് ജില്ല -670511

1828634/2017/REV

	ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പേര് വിലാസം
	കൊയിലാണ്ടി
216	ആച്ചേരിതെരുഗണപതിക്ഷേത്രം നടുവത്തൂർ(പി.ഒ), പിൻ-673320
217	അരിയന്താരി വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പാലേരി(പി.ഒ), പിൻ-673508.
218	ബാലുശ്ശേരിക്കോട്ടചാല ദേവസ്വം, പനങ്ങാട് പി.ഒ, ബാലുശ്ശേരി
219	ചേറുശ്ശേരി ക്ഷേത്രം കൊഴുക്കല്ലൂർ(പി.ഒ),പിൻ-673524
220	ചോത്രോത്ത് വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, തുറയൂർ(പി.ഒ), പിൻ-673 523.
221	എടക്കയിൽ തെരുമഹാ ഗണപതിക്ഷേത്രം, ചെറുവണ്ണൂർ(പി.ഒ),മേപ്പയൂർ-673524.
222	എളമാരൻകുളങ്ങര ദേവസ്വംമേഞ്ഞാണും പി.ഒ., പേരാമ്പ്ര - 673 525
223	എളമ്പിലാട്ട് പരദേവത ദേവസ്വം കീഴരിയൂർ പി.ഒ., കൊയിലാണ്ടി-673 324
224	എരവട്ടൂർ പള്ളിയറ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, എരവട്ടൂർ പി.ഒ., പേരാമ്പ്ര
225	കാഞ്ഞിലശ്ശേരി ശിവക്ഷേത്രം, സെൻട്രൽ ദേവസ്വം, തളി(തളി ഗ്രൂപ്പ്)
226	കീഴൂർ ശിവക്ഷേത്രം, കിലൂർ പി.ഒ., മേലടി വഴി - 673 522
227	കോട്ടയിൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, പന്തലായനി, കൊയിലാണ്ടി 673 305
228	കോട്ടൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കോട്ടൂർ പി.ഒ., നടുവണ്ണൂർ - 673 614
229	കുനിയോട്ട് പടിക്കൽ ക്ഷേത്രം, മുതുവണ്ണാച്ച പി.ഒ. കുറ്റാടി -673 508
230	അവിടനല്ലൂർ ലക്ഷി നാരായണ ക്ഷേത്രം, അവിടനല്ലൂർ പി.ഒ. നടുവണ്ണൂർ -673 618
231	മണക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കുറുവങ്ങാട് പി.ഒ., കൊയിലാണ്ടി - 673 620
232	മാണിക്കോത്ത് കഴകം ദേവസ്വം, ചെറുവണ്ണൂർ പി.ഒ., മേപ്പയൂർ-673 524
233	മന്ദംകാവ് ശിവക്ഷേത്രം, അരിക്കുളം പി.ഒ., കണ്ണമ്പത്ത് 673 322
234	മരളൂർ ദേവസ്വം, മുടാടി പി.ഒ. 673 307
235	മൊടക്കല്ലൂർ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മൊടക്കല്ലൂർ പി.ഒ., അത്തോളി 673 321
236	മുടാടിത്തെരു ഗണപതി ക്ഷേത്രം, മുടാടി നോർത്ത് പി.ഒ., കൊയിലാണ്ടി 673 307
237	നിർമ്മല്ലൂർ നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം,പനങ്ങാട് പി.ഒ- 673 612
238	നൊച്ചാട് നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, നൊച്ചാട് പി.ഒ. നടുവത്തൂർ - 673 624
239	പനക്കാട് പയ്യോർമല ക്ഷേത്രം, പേരാമ്പ്ര വഴി-673 525

	പന്തലായനി അഘോര ശിവക്ഷേത്രം, പന്തലായനി, 673 305
241	പിഷാരികാവ് ദേവസ്വം, കോയിലാണ്ടി - കൊല്ലം - 673 307
242	പൊയിൽകാവ് ദേവസ്വം, എടക്കുളം പി.ഒ.673 306
243	രാവറ്റമംഗലം ക്ഷേത്രം, കൽപ്പത്തൂർ പി.ഒ. മേപ്പയൂർ-673 524
244	നടുവത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, നടുവത്തൂർ പി.ഒ.673330
245	തിരുവങ്ങായൂർ ദേവസ്വം, കാരയാട് പി.ഒ., മേപ്പയൂർ - 673 524
246	ഉരുപുണ്യകാവ് ദേവസ്വം, മുടാടി പി.ഒ. 673 325
247	വാകമോളി ക്ഷേത്രം, അരിക്കുളം. പി.ഒ.
248	വള്ളിക്കാട്ട് കാവ് ദേവസ്വം, എടക്കര പി.ഒ., ചേളന്നൂർ - 673 616
249	വീമംഗലം ദേവസ്വം, കടലൂർ പി.ഒ. 673 531
250	കോതമംഗലം ദേവസ്വം, കോതമംഗലം പി.ഒ., കോയിലാണ്ടി 673 305
251	മങ്ങാട്ട്കോവിലകം ദേവസ്വം, ഇയ്യാട്
252	പുതിയതൈരുഗണപതി ക്ഷേത്രം, കൊരയങ്ങാട്
	കോഴിക്കോട്
253	അടിയുകോവിൽ ദേവസ്വം കാരശ്ശേരി പി.ഒ., മുക്കം - 673 602
254	അഗ്രശാല ഗണപതി ക്ഷേത്രം, കോർട്ട് റോഡ്, കോഴിക്കോട് 673 001
255	അമൃതമംഗലം ശിവക്ഷേത്രം, പന്തീരകാവ് പി.ഒ., വെള്ളായിക്കോട് 673 019
256	ആനയാംകുന്ന് ദേവസ്വം, കുമാരനെല്ലൂർ പി.ഒ, മുക്കം 673 602
257	അഴകൊടി ദേവീ ക്ഷേത്രം, തിരുത്തുടാട് കോഴിക്കോട് 673 004
258	അഴുതുകോവിൽ ദേവസ്വം, നെല്ലിക്കോട് 673 016
259	ചേലൂർ സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമി ക്ഷേത്രം, ചെത്തുകടവ്, എം.ഐ.ഇ. പി.ഒ.673 571
260	ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പന്നിയങ്കര കല്ലായ് -673 003.
261	ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, എസ്എം സ്കൂൾ, കോഴിക്കോട്-673. 001
262	ഇരിങ്ങാടൻപള്ളി ക്ഷേത്രം, നെല്ലിക്കോട് പി.ഒ., ചേവായൂർ. 673 016
263	കൽച്ചിറ ക്ഷേത്രം, മാവൂർ - 673 661
264	കാമ്പുറത്ത് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, എരഞ്ഞിക്കൽ പി.ഒ., എലത്തൂർ - 673 303
265	കണ്ണഞ്ചേരി മഹാഗണപതി ക്ഷേത്രം, കല്ലായ് പി.ഒ. 673 003
266	കണ്ണിപറമ്പ് ശിവക്ഷേത്രം, കണ്ണിപറമ്പ് പി.ഒ. മാവൂർ 673 661
267	കന്യകാ പരമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, കസബ കോഴിക്കോട് 673 002
268	കരുമകൻകാവ് ക്ഷേത്രം, കൂടരഞ്ഞി 673 603
269	കട്ടയാട്ട് അയ്യപ്പക്ഷേത്രം, പെരുവയൽ -673 024

1828634/2017/REV

270	കേളുകുട്ടി ഭണ്ഡാരമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, വെസ്റ്റ് ഹിൽ പി.ഒ.673005
271	കൃഷ്ണകോട് ക്ഷേത്രം, ചുലൂർ 673 601
272	കുനിയടി ക്ഷേത്രം പുനശ്ശേരി പി.ഒ. നരിക്കുനി - 673 585
273	കുനിയിൽ കോട്ടോൽ ക്ഷേത്രം, ചുലൂർ പി.ഒ. എൻ.ഐ.ടി 673 601
274	കുഞ്ഞിമംഗലം ക്ഷേത്രം, താമരശ്ശേരി, കടവൂർ - 673 573
275	മാമുണ്ട കരുവാര ക്ഷേത്രം, കക്കോടി, പടിഞ്ഞാറ്റുമാറ്റി - 673 611
276	മുത്താലം ദേവസ്വം, മണാശ്ശേരി, മുക്കം - 673 602
277	മണ്ണൂർ ശിവക്ഷേത്രം, മണ്ണൂർ - കടലുണ്ടി 673 328
278	മതിലകം നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, തലക്കുളത്തൂർ
279	നടുകിൽ ദേവസ്വം, നടുകിൽ, മാനിപുരം പി.ഒ 673 584
280	നല്ലൂർ ശിവക്ഷേത്രം, ഫറോക്ക് 673 631
281	നീലേശ്വരം ശിവചെറുവണ്ണൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കല്ലൂരുട്ടി പി.ഒ., തിരുവമ്പാടി വഴി 673603
282	നെല്ലിക്കോട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, നെല്ലിക്കോട്, 673 016
283	ഒല്ലൂർ ശിവക്ഷേത്രം, നെല്ലിക്കോട് നെല്ലിക്കോട് 673 016
284	പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകം ദേവസ്വം, മാകാവ് കോഴിക്കോട് - 673 007.
285	പാലക്കുറുമ്പ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ഒളവണ്ണ പി.ഒ.673 025
286	പറമ്പിൽ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പറമ്പിൽ പി.ഒ., 673 012
287	പരിഹാരപുരം ക്ഷേത്രം, രാമനാട്ടുകര 673 633.
288	പഴഞ്ചണ്ണൂർ സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമി ക്ഷേത്രം, പഴഞ്ചണ്ണൂർ, ചാലിയം 673 301
289	പെരുമണ്ണ ശിവ ക്ഷേത്രം, തളി സെൻട്രൽ ദേവസ്വം (തളി ഗ്രൂപ്പ്)
290	പെരുമൺപുറ ദേവസ്വം, പെരുമണ്ണ പി.ഒ.,
291	പിഷാരികാവ് ദേവസ്വം, കരുവശ്ശേരി, കോഴിക്കോട് 673 010
292	പൊക്കോഴിക്കോട് ക്ഷേത്രം, കിഴക്കേ കോവിലകം, കോട്ടക്കൽ
293	പോലൂർ സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമി ക്ഷേത്രം, കോണോട്ട് പി.ഒ. കുന്ദമംഗലം673 571
294	പോർങ്ങോട്ടൂർ സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമി ക്ഷേത്രം, മാനിപുരം പി.ഒ. കൊടുവള്ളി - 673 584
295	പൂത്തൂർ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, തളി സെൻട്രൽ ദേവസ്വം,
296	രവിപുരം ക്ഷേത്രം, കല്ലൂരുട്ടി പി.ഒ., തിരുവമ്പാടി 673 603
297	രേണുകാ മാരിയമ്മൻ ക്ഷേത്രം, കസബ കോഴിക്കോട് 4.

	ജിഷിപുരം ക്ഷേത്രം, ഗോവിന്ദപുരം പി.ഒ. വളയനാട് 673016
299	ബിലാത്തിക്കുളം ശിവക്ഷേത്രം
300	ശിവമംഗലം ശിവക്ഷേത്രം, പൈങ്ങോട്ടുപുറം പി.ഒ., 673 571
301	ശ്രീകൃഷ്ണ പുരം ക്ഷേത്രം, പന്നിക്കോട് പി.ഒ. മുക്കം-673 602
302	ശ്രീരാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം രാമല്ലൂർ, കാക്കൂർ പി.ഒ. 673 619
303	സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, ചെറുവണ്ണൂർ, കൊളത്തറ പി.ഒ. കോഴിക്കോട്
304	തലപ്പണ നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, വെള്ളലശ്ശേരി പി.ഒ. എൻ.ഐ.ടി ചാത്തമംഗലം 673 601
305	തളി ദേവസ്വം, സെൻട്രൽ ദേവസ്വം, തളി, കോഴിക്കോട്
306	താത്തൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, മാവൂർ പി.ഒ. 673 661
307	തവനൂർ നരസിംഹ മൂർത്തി ക്ഷേത്രം, വല്ലത്തായ്‌പ്പാറ, അള്ളി പി.ഒ.673 605
308	തിരുവച്ചിറ ശ്രീകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, മീഞ്ചന്ത പി.ഒ. 673 018
309	തിരുവണ്ണൂർ ക്ഷേത്രം പന്നിയകര, പന്നിയകര, തിരുവണ്ണൂർ പി.ഒ. 673 029
310	തിരുവോത്ത് ക്ഷേത്രം, തലക്കുളത്തൂർ പി.ഒ., 673 311
311	തൃക്കരിങ്ങമണ്ണ, കൂടത്തായ് പി.ഒ.
312	അഴുതുകോവിൽ ക്ഷേത്രം, കോട്ടുളി, 673 106
313	തൃക്കോയിക്കൽ ക്ഷേത്രം, പാവണ്ടൂർ പി.ഒ. 673 613
314	തൃശ്ശാല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മാകാവ്, പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകം
315	ഉച്ചക്കാവ് ദേവസ്വം, പന്നിക്കോട് 673 602
316	ഉദയകുറുമ്പ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,കാരപ്പറമ്പ് പി.ഒ 673010
317	വൈരാഗി മഠം ദേവസ്വം, കസബ, കോഴിക്കോട്
318	വളയനാട് ദേവസ്വം, കൊമ്മേരി, തളി സെൻട്രൽ ദേവസ്വം
319	വലിയവീട്ടിൽ കരിയാത്തൻകാവ്, കൊമ്മേരി. പി.ഒ. 673 007.
320	വരക്കൽ ഭഗവതി ദേവസ്വം, സെൻട്രൽ ദേവസ്വം, തളി.
321	വാളോറ അയ്യപ്പക്ഷേത്രം, ചെറുവറ്റ
322	വട്ടോളി ദേവീ ക്ഷേത്രം, മണാശ്ശേരി പി.ഒ. മുക്കം. 673 602
323	വേണ്ടൂർ ദേവസ്വം, മണാശ്ശേരി പി.ഒ.673602
324	വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, മാകാവ് പി.ഒ., 673007
325	വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, ബിലാത്തിക്കുളം, കച്ചേരി പി.ഒ. എരഞ്ഞിപ്പാലം 673006

1828634/2017/REV

	ബേപ്പൂർ ശിവക്ഷേത്രം, ബേപ്പൂർ
327	കല്ലിത്തുകാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ചെലവൂർ
328	കാപാലീശ്വരം ക്ഷേത്രം, ആഴ്ചവട്ടം
329	കോട്ടയിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കെടവൂർ
330	പുതിയാപ്പ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പുതിയാപ്പ
331	വെള്ളായിക്കോട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വെള്ളായിക്കോട്
332	വേണ്ടൂർ ക്ഷേത്രം, താഴേക്കോട്
333	ബിലാത്തിക്കുളം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ എരഞ്ഞിപ്പാലം 673006 ഏറനാട്
334	അനന്താവൂർ ക്ഷേത്രം, പടിഞ്ഞാറേ കോവിലകം, കരുമാരക്കര
335	അരീപ്പുഴ ശ്രീകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, ചെറുവായൂർ പി.ഒ.
336	അരികിഴയ ക്ഷേത്രം, മഞ്ചേരി - 676 121
337	ചങ്ങമംഗലം ക്ഷേത്രം, വള്ളുവമ്പ്രം പി.ഒ., പൂക്കോട്ടൂർ, മോങ്ങം വഴി 673 651
338	ചെറുകുറ്റിശ്ശേരി സമൂഹം വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, ചെറുവായൂർ പി.ഒ. - 673 645
339	ചെറുകുറ്റിശ്ശേരി വിഷ്ണുഭഗവാൻ ക്ഷേത്രം, ചെറുവായൂർ പി.ഒ. 673 645
340	ചെറുപന്നിക്കോട് ക്ഷേത്രം, വാഴയൂർ ഈസ്റ്റ് പി.ഒ. 673 633
341	ഇരിവേറ്റി കരികാളി ക്ഷേത്രം, ഇരിവേറ്റി പി.ഒ. 673 639
342	കാളികാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കരുവമ്പ്രം പി.ഒ.676123
343	കാപ്പാട്ട് ഊട്ടു ബ്രഹ്മസ്വം, പയ്യന്നാട് പി.ഒ. മഞ്ചേരി - 676 122
344	കരികാളി ക്ഷേത്രം, തൃപ്പനച്ചി, തൃപ്പനച്ചി പി.ഒ. മഞ്ചേരി വഴി
345	കരുമകൻകാവ് ക്ഷേത്രം
346	കിടങ്ങഴി ക്ഷേത്രം, കരുവമ്പ്രം, ഫാറൂഖ് കോളേജ് പി.ഒ 673 632
347	മണ്ണൂർ ശിവക്ഷേത്രം, ഡൗൺഹിൽ പി.ഒ. കോട്ടപ്പടി മലപ്പുറം 676 505
348	മരക്കാട്ടിരി ശിവക്ഷേത്രം, ചെറുവായൂർ പി.ഒ. 673 645
349	മേൽമുറി ശിവക്ഷേത്രം, മേൽമുറി പി.ഒ.
350	മൂതുകുന്ന് ഭഗവതി ദേവസ്വം, കോവിലകംകുണ്ട്, മഞ്ചേരി .പി.ഒ 676 121
351	മൂതൂവല്ലൂർ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മൂതൂവല്ലൂർ പി.ഒ., കൊണ്ടാട്ടി വഴി
352	നല്ലൂർപള്ളി നരസിംഹമൂർത്തി ദേവസ്വം, ഉഗ്രപുരം പി.ഒ., അരീക്കോട് 673 639
353	നറുമധുര ക്ഷേത്രം, നറുകര, മഞ്ചേരി.

	നീർമങ്ങാട് ക്ഷേത്രം, വിളയിൽ പി.ഒ. കുഴിമണ്ണ മലപ്പുറം
355	പാലക്കാട് കരികാളി ക്ഷേത്രം, പുൽപ്പറ്റ പി.ഒ., മലപ്പുറം
356	പന്തല്ലൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, തളി സെൻട്രൽ ദേവസ്വം(തളി ഗ്രൂപ്പ്)
357	പൊടിയാട്ട് ക്ഷേത്രം, മേൽമുറി പി.ഒ. മലപ്പുറം
358	പുഴുങ്ങര ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മൊറയൂർ പി.ഒ., 673 649
359	പൊൻമുള ശിവക്ഷേത്രം, പൊൻമുള പി.ഒ. മലപ്പുറം
360	പൊയിലിക്കാവ് ദേവസ്വം, നെടിയിരിപ്പ് കിഴക്കേകോവിലകം ഗ്രൂപ്പ്
361	പുല്ലാനൂർ സമൂഹമഠം, മഞ്ചേരി പി.ഒ.
362	പുല്ലാനൂർ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വള്ളുവമ്പ്രം പി.ഒ. മഞ്ചേരി വഴി, മലപ്പുറം(നടുവിൽമഠം ഗ്രൂപ്പ്),
363	പുൽപ്പറ്റ പള്ളിയറക്കാവ് ദേവസ്വം, പുൽപ്പറ്റ പി.ഒ., മഞ്ചേരി 676 126
364	രവിമംഗലം ക്ഷേത്രം, ചാത്തങ്ങോട്ടുപുറം പി.ഒ. വണ്ടൂർ വഴി 679 328
365	സാളിഗ്രാമം ക്ഷേത്രം, അരീക്കോട് പി.ഒ.
366	പുൽപ്പറ്റ ശിവക്ഷേത്രം, പുൽപ്പറ്റ പി.ഒ. മഞ്ചേരി
367	സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പുറയൂർ, വാഴക്കാട് പി.ഒ. 673 640
368	തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രം, ചാത്തങ്ങോട്ടുപുറം
369	തിരുവിടായ്ക്കൽ ക്ഷേത്രം, മഞ്ചേരി. പി.ഒ.
370	തോട്ടേക്കാട് ക്ഷേത്രം, പുൽപ്പറ്റ പി.ഒ. മഞ്ചേരി 676 126
371	തൃക്കളയൂർ ദേവസ്വം, വാലിലാഴുഴ പി.ഒ. അരീക്കോട്
372	തൃക്കൈക്കാട്ട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, നടുവിൽ മഠം ദേവസ്വം തിരുവാലത്തൂർ പി.ഒ. 678 551 പാലക്കാട്
373	തൃപ്പനച്ചി പെരുന്തത്യക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, തൃപ്പനച്ചി(പി.ഒ), മഞ്ചേരി (വഴി)
374	ത്രിപുരാന്തക ക്ഷേത്രം, കുന്നുമ്മൽ മലപ്പുറം 676 505
375	ഉണ്ണിമുറ ക്ഷേത്രം, മൈത്ര പി.ഒ. അരീക്കോട് 673 639
376	വലിയകുറ്റിശ്ശേരി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, ചെറുവായൂർ പി.ഒ. 673 645
377	വിഷ്ണു കരികാളി ക്ഷേത്രം, കരുവമ്പ്രം പി.ഒ മഞ്ചേരി.
378	ചിറക്കര ക്ഷേത്രം, തൃക്കലങ്ങോട് പി.ഒ. മഞ്ചേരി - 676 127(തളി ഗ്രൂപ്പ്)
379	ശ്രീ. സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമി ക്ഷേത്രം, കരിക്കാട്
380	എരഞ്ഞമണ്ണ ക്ഷേത്രം, തൃക്കലങ്ങോട് പി.ഒ. മഞ്ചേരി 676 127
381	തൃക്കലങ്ങോട് ദേവസ്വം, തൃക്കലങ്ങോട് പി.ഒ. മഞ്ചേരി (തളി സെൻട്രൽ ദേവസ്വം)

1828634/2017/REV

382	തൃപ്പനച്ചി പെരുംതൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, തൃപ്പനച്ചി പി.ഒ., മഞ്ചേരി വഴി
383	വിൽപ്പത്തൂർ രാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, എടവണ്ണ പി.ഒ.,
384	അയനിക്കാട് ദേവസ്വം, പള്ളിക്കൽ
385	ചെറുവായൂർ ക്ഷേത്രം, ചെറുവായൂർ
386	ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മുതുമല്ലൂർ(പി.ഒ), കൊണ്ടോട്ടി (വഴി)
387	കടുങ്ങല്ലൂർ ക്ഷേത്രം, പുളിയങ്കോട്
388	ഇടിമുഴുക്കൽ മഹാ ഗണപതി ക്ഷേത്രം, ചേലേമ്പ്ര
389	കോട്ടയിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കെടവൂർ
390	കാവിൽമങ്ങാട് ക്ഷേത്രം, പുളിയങ്കോട്
391	കിഴക്കേ കോവിലകം ദേവസ്വം, സെൻട്രൽ ദേവസ്വം, കോട്ടക്കൽ
392	ചെങ്ങര ദുർഗ്ഗാഭഗവതി ക്ഷേത്രം, അരിമ്പ്ര(പി.ഒ), മലപ്പുറം.
393	തൃക്കൈക്കുന്ന് ക്ഷേത്രം, കീഴുപറമ്പ്, മലപ്പുറം ജില്ല.
394	വാകത്തൊടി കരികാളി ക്ഷേത്രം,മഞ്ചേരി(പി.ഒ) നിലമ്പൂർ
395	അമരംബലം സമൂഹം ക്ഷേത്രം, തിരുവാലി പി.ഒ. മഞ്ചേരി വഴി
396	ചെമ്മന്തിട്ട ഭഗവതി ക്ഷേത്രംസർ, കരുളായി പി.ഒ., ചെമ്മന്തിട്ട, നിലമ്പൂർ വഴി
397	കാപ്പിൽ കരികാളി ക്ഷേത്രം, കാപ്പിൽ പി.ഒ. 679 328
398	കീഴ്തൃക്കോവിൽ ദേവസ്വം, കൊളപ്പറമ്പ് പി.ഒ. പാണ്ടിക്കാട് 676 522
399	കൊടശ്ശേരി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, ചെമ്പ്രശ്ശേരി പി.ഒ., പാണ്ടിക്കാട് 676 521
400	മമ്മാവിൽ ദേവസ്വം, കൊളപ്പറമ്പ് പി.ഒ. 676 522
401	നടുവത്തു ദേവസ്വം, തൃക്കലങ്ങോട് പി.ഒ. മഞ്ചേരി-676 127
402	നീലാമ്പ്ര കരികാളി ക്ഷേത്രം, പോരൂർ പി.ഒ. വാണിയമ്പലം- 679 339
403	പുളമണ്ണ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പുളമണ്ണ, തൂവൂർ പി.ഒ. - 679 327
404	പുതുക്കോവിൽ ദേവസ്വം, പോരൂർ പി.ഒ - 679 339
405	പോരൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പോരൂർ പി.ഒ, വാണിയമ്പലം 679 339
406	പോരൂർ ധർമ്മ ശാസ്ത, പോരൂർ പി.ഒ വാണിയമ്പലം- 679 339
407	പുന്നപ്പാല ശിവക്ഷേത്രം, പുന്നപ്പാല പി.ഒ. വണ്ടൂർ വഴി.679 328
408	തൂവൂർ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, തൂവൂർ പി.ഒ. പാണ്ടിക്കാട് വഴി
409	വണ്ടൂർ ദേവസ്വം, വണ്ടൂർ പി.ഒ. വാണിയമ്പലം വഴി
410	ചിറക്കരക്ഷേത്രം, തൃക്കലങ്ങോട്

411	പത്തപ്പിരിയം ക്ഷേത്രം, എടവണ്ണ
	ബത്തേരി
412	ബത്തേരി മഹാഗണപതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. സുൽത്താൻ ബത്തേരി -673 592
413	ചാമപ്പാറ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, സീതാമൗണ്ട് പി.ഒ., പാടിച്ചിറ 673 579
414	കട്ടയാട്ട് പെരികല്ലൂർ ക്ഷേത്രം, പെരികല്ലൂർ പി.ഒ., കിടങ്ങനാട് 673 579
415	മാനിക്കാവ് ദേവസ്വം, ചുരുതൂപ്പാറ പി.ഒ. 673 596
416	പഴുപത്തൂർ ദേവസ്വം, സുൽത്താൻ ബത്തേരി - 673 592
417	പൊങ്ങിണി ഭദ്രകാളി, അരിമ്പ്ര അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, ചീക്കല്ലൂർ പി.ഒ., അരിമ്പ്ര 673 638
418	പുൽപ്പള്ളി ദേവസ്വം, പുൽപ്പള്ളി പി.ഒ., 673 579
419	മാറോട്ട് കണ്ടംപുലി ക്ഷേത്രം, നൂൽപുഴ
420	പുറക്കാടി ദേവസ്വം, മീനങ്ങാടി പി.ഒ., പുൽപ്പള്ളി - 673 579
421	തേതന ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വെങ്ങപ്പള്ളി പി.ഒ., 673 121
	വൈത്തിരി
422	എടത്തറ ദേവസ്വം, തരിയോട് പി.ഒ. - 673 589
423	കോട്ടയിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കൽപ്പറ്റ നോർത്ത് പി.ഒ. കോട്ടപ്പടി - 673 122
424	കുപ്പാടി ദേവസ്വം, കുപ്പാടിത്തറ പി.ഒ., കൊള്ളത്തറ - 673 121
425	കുറുങ്ങാലൂർ ദേവസ്വം, കൊള്ളത്തറ പി.ഒ. - 673 121
426	മണിയകോട്ടപ്പൻ ക്ഷേത്രം, മണിയകോട് പി.ഒ. 673 122
427	മാരിയമ്മൻ ക്ഷേത്രം, മേപ്പാടി പി.ഒ. 673 577
428	മരുതൻപറമ്പ് ക്ഷേത്രം, തരിയോട്, നോർത്ത് പി.ഒ. 673 575
429	മുട്ടിൽ ക്ഷേത്രം, മുട്ടിൽ പി.ഒ. വയനാട് 673 122
430	പുത്തരുറാകീഴ് മംഗാട് ക്ഷേത്രം, മുണ്ടക്കുറ്റി പി.ഒ. മാനന്തവാടി - 670 645
431	വെങ്ങപ്പള്ളി അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, വെങ്ങപ്പള്ളി പി.ഒ., 673 121
432	വെണ്ണിയോട് മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, കൊള്ളത്തറ പി.ഒ. കൽപ്പറ്റ - 673 121
433	അയ്യോടിക്കാവ് ക്ഷേത്രം, കോട്ടത്തറ, വയനാട്

1828634/2017/REV

	മലപ്പുറം ഡിവിഷൻ
നം	ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പേര്, വിലാസം
	പെരിന്തൽമണ്ണ താലൂക്ക്
434	പെരിന്തൽമണ്ണ ശ്രീ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിന്തൽമണ്ണ-679322
435	ശ്രീ അജയക്കാട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിന്തൽമണ്ണ-679322
436	ശ്രീ കൈനിക്കാട്ട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിന്തൽമണ്ണ-679322
437	ശ്രീ തിരുവള്ളിക്കാട് വിഷ്ണുക്ഷേത്രം/ശിവക്ഷേത്രം, മാനത്ത്മംഗലം -679323
438	ശ്രീ എരവിമംഗലം സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, എരവിമംഗലം പി.ഒ., 679340
439	ശ്രീ ചെത്തനാംകുറിശ്ശി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആനമങ്ങാട് -679357
440	ശ്രീ മേതൃക്കോവിൽ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എലംകുളം-679323
441	ശ്രീ പാലത്തോൾ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം (കീഴേടങ്ങൾ- 1.പുളികാവ് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം 2.കടന്നേകാവ് അയ്യപ്പക്ഷേത്രം 3.കുന്നക്കാവ് അയ്യപ്പക്ഷേത്രം,
442	ശ്രീ കറുത്തവാരിയം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എലംകുളം-679323
443	ശ്രീ എളാട്ടു ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എളാട് -679340
444	ശ്രീ തൃപ്പുതാപുഴ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആലിപ്പറമ്പ്-679357
445	ശ്രീ പുരണ്ടമണ്ണ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആലിപ്പറമ്പ്-679357
446	ശ്രീ വാഴേകട നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വാഴേകട, ആനമങ്ങാട് വഴി, -679357
447	ശ്രീ നിർപ്പുത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അരക്കുപറമ്പ്-679322
448	ശ്രീ തിരുനാരായണപുരം വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാട്ടറക്കൽ-679322
449	ശ്രീ വാളാംകുറുശ്ശി ശിവക്ഷേത്രം, കാപ്പമുഖം, പി.ഒ. താഴെക്കാട് വെസ്റ്റ് -679352
450	ഉപ്പുകാവ് ശ്രീ അയ്യപ്പക്ഷേത്രം, അമ്മിണിക്കാട്
451	തേലക്കാട് ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തേലക്കാട്-679325
452	പരിക്കാട്ടിരി ശ്രീരാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തേലക്കാട്-679325
453	പാച്ചേരി ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രം, നടുവിൽമം (എടപ്പറ്റ കരികാളികാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് മാറ്റി സ്ഥാപിച്ച് പി.ഒ. തേലക്കാട്-679325)
454	ശ്രീ മുതുകുറിശ്ശിക്കാവ് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കീഴാറ്റൂർ-679325
455	തമ്പാലക്കോട് ശിവക്ഷേത്രം
456	ബാലദേവപുരം വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കീഴാറ്റൂർ-679325
457	വഴങ്ങോട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടിക്കാട്-679325
458	കൊടുവള്ളിയട് നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടിക്കാട്-679325
459	ചെമ്മന്തിട്ട ശ്രീകൃഷ്ണപുരം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കീഴാറ്റൂർ-679325
460	പഴേടത്ത് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചെമ്മാണിയോട്-679325

1828634/2017/REV

461	പുതർമണ്ണ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചെമ്മണിയോട്-679325
462	ആറ്റുതൃക്കോവിൽ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മേലാറ്റൂർ-679326
463	കൈപ്പുള്ളി വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മേലാറ്റൂർ-679326
464	ഇഴശ്ശരമംഗലം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയാറ്റൂർ-679326
465	എഷിക്കാട്ട് നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പറ്റ-679326
466	കാട്ടുപുത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പാതിരികോട്-679326
467	വെട്ടത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം (പുഴക്കൽ), പി.ഒ.എടപ്പറ്റ-679326
468	എടപ്പറ്റ കരികാളി കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പറ്റ-679326
469	ശ്രീതിരുമാന്ധാംകുന്ന് ഭഗവതിക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അങ്ങാടിപ്പുറം-679321
470	തളി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അങ്ങാടിപ്പുറം-679321
471	രാവറമണ്ണ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അങ്ങാടിപ്പുറം-679321
472	മാണിക്യപ്പുറത്ത് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അങ്ങാടിപ്പുറം-629321
473	തോണിക്കര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തിരുർക്കാട്-679351
474	ശ്രീ തിരുർക്കാട് മഹാശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തിരുർക്കാട്-679351
475	കടന്നമണ്ണ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കടന്നമണ്ണ-679324
476	തിയ്യാടിക്കാവ് ശ്രീ അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മകട-676506
477	കടുങ്ങോത്ത് ക്ഷേത്രം, കൂട്ടിലങ്ങാടി, പെരിന്തൽമണ്ണ
478	ശ്രീ കുള്ളമേത്യക്കോവിൽ, പി.ഒ. പടിഞ്ഞാറ്റുറംമുറി-676506
479	ശ്രീ മേത്യക്കോവിൽ കീഴ്ത്യക്കോവിൽ, പി.ഒ. പടിഞ്ഞാറ്റുറംമുറി-676506
480	കോഴിയൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വറ്റല്ലൂർ-676507
481	ശ്രീ പുത്യക്കോവിൽ മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചെമ്മംകടവ്-676504
482	ചിറക്കക്കാട്ട് കാവ് ഭരത ക്ഷേത്രം, കരിഞ്ചാപ്പാടി
483	പിപ്പാരികൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പാങ്ങച്ചേണ്ടി
484	മൂലമണ്ണ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വറ്റല്ലൂർ-676507
485	വള്ളിയമ്പ്രം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കടുങ്ങുപുരം-679321
486	പനങ്ങാകര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. രാമപുരം-679350
487	രാമപുരം ശ്രീരാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. രാമപുരം-679350
488	വളപുരം നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. രാമപുരം-679350
489	കുരുവമ്പലം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുരുവമ്പലം-679338
490	മലാപ്പറമ്പത്ത് അയ്യപ്പക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുരുവമ്പലം-679338
491	കവുക്കാനിക്കാട്ട് എന്ന അമ്പലത്തിങ്കാട്ട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വളപുരം-679338
492	പാട്ടുകൊട്ടിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെങ്ങാട്-679338
493	ചെറുത്യക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെങ്ങാട്-679338
494	ശിവമംഗലം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെങ്ങാട്-679338
495	ചേലക്കാട് വിഷ്ണു/ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പുലമന്തോൾ
496	പുത്യക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, പാലൂർ
497	മേത്യക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, പാലൂർ

499	ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ക്ഷേത്രം, ചെമ്മലശ്ശേരി
	മലകീഴ്നാട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, ചെമ്മലശ്ശേരി
	തിരുരങ്ങാടി താലൂക്ക്
500	ശ്രീ തൃക്കുളം ശിവക്ഷേത്രം, തൃക്കുളം, പി.ഒ. തിരുരങ്ങാടി-676307
501	ശ്രീ നിറകൈതക്കോട്ട മേക്കോട്ട ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വള്ളിക്കുന്ന് നോർത്ത്-676314
502	ശ്രീ പാപ്പന്നൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെളിമുക്ക്-676317
503	നന്നമ്പ്ര വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തെയ്യാലിങ്ങൽ-676330
504	ഉള്ളണം മഹാശിവക്ഷേത്രം, മുണ്ടിയംകാവ്, പി.ഒ. ഉള്ളണം നോർത്ത് -676314
505	ശ്രീ തിരുവങ്ങാട് മഹാശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചേലേമ്പ്ര-673634
506	ശ്രീ വെണ്ണായൂർ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഐക്കരപ്പടി-673637
507	തിരുത്തിയിൽ അയ്യപ്പൻകാവ് ക്ഷേത്രം(മണ്ണൂർ ഉപക്ഷേത്രം), പി.ഒ. കൊളക്കാട്ട്ചാലിൽ-673634
508	തളിയിൽ ശിവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വേങ്ങര-676304
509	ചെറുകുന്നൂ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒതുകുങ്ങൽ-676528
510	വെന്നിയൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തെന്നല-676511
511	ശ്രീ കാട്ടേക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വേങ്ങര-676304
512	ശ്രീ ആശ്രമംഗലം ശ്രീ. ശ്രീപുരാന്തക ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഇരിങ്ങല്ലൂർ-676304
513	പാലപ്പുറം ക്ഷേത്രം, എ.ആർ നഗർ, തിരുരങ്ങാടി
514	കൊടുവായൂർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എ.ആർ.നഗർ -676305
515	പാലപ്പറമ്പ് ക്ഷേത്രം, കൊടുവായൂർ
	തിരുർ താലൂക്ക്
516	കീരനെല്ലൂർ ക്ഷേത്രം, പെരിനെല്ലൂർ
517	ശ്രീ കാടാമ്പുഴ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാടാമ്പുഴ-676553
518	ചെറുനെല്ലിക്കോട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാടാമ്പുഴ-676553
519	ചാലിയകുടം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാടാമ്പുഴ-676553
520	മാകുളങ്ങര നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാടാമ്പുഴ-676553
521	ആറങ്ങോട്ട്കുളം ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കരേക്കാട്-676553
522	മരുതിൽ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാറാക്കര-676553
523	മൂർക്കനാട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാറാക്കര-676553
524	കല്ലാർമംഗലം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കല്ലാർമംഗലം-676553
525	ഏർക്കര ദുർഗ്ഗ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാറാക്കര-676553
526	തിരുനെല്ലൂർ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാറാക്കര-676553
527	തൈക്കാട്ട് മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. രണ്ടത്താണി-676510
528	എടക്കുട ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. രണ്ടത്താണി-676510

1828634/2017/RE

	മാവണ്ടിയൂർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയൂർനോർത്ത്-676552
530	കുളങ്ങര ശിവൻ/ശങ്കരനാരായണൻ/വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയൂർ -676554
531	ആലമണ്ണ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയൂർ-676554
532	കുറുശ്ശിയിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വടക്കുംപുറം-676552
533	തിണ്ടിലം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വടക്കുംപുറം-676552
534	ശ്രീ പുകാട്ടിയൂർ മഹാദേവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയൂർ-676554
535	എടയൂർ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം/ഋഷിപുത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയൂർ -676552
536	തൃക്കണ്ണാപുരം വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടയൂർ-676554
537	യക്ഷശ്വര(ശിവ)ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കരേക്കാട്-676553
538	കോട്ടയിൽ ശ്രീ ത്രിപുരാന്തകൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വലിയകുന്ന്-676552
539	ശ്രീ കരുമരക്കാട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വലിയകുന്ന്-676552
540	നരസിംഹക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വലിയകുന്ന്-676552
541	ശ്രീ രുധിരമഹാകാളി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഇരിമ്പിളിയം-679572
542	പറമ്പത്ത് കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെണ്ടല്ലൂർ-679572
543	ശ്രീ വൈലശ്ശേരി മഹാദേവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഇരിമ്പിളിയം-679572
544	പുറമണ്ണൂർ ദേവസ്വം, പി.ഒ. പുറമണ്ണൂർ
545	വൈക്കത്തൂർ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വളാഞ്ചേരി-676552
546	ശ്രീ തൊഴുവാനൂർ തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൊഴുവാനൂർ-676557
547	ശ്രീ തൊഴുവാനൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൊഴുവാനൂർ-676557
548	പാച്ചിരി വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വളാഞ്ചേരി-676552
549	വള്ളിക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൊഴുവാനൂർ-676557
550	ഐവേന്ത്രൻ പരദേവത ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കല്പകഞ്ചേരി-676551
551	പൈകണ്ണൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പൈകണ്ണൂർ-679590
552	കൈതൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നടുവട്ടം-673592
553	ചന്ദനക്കാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുറുമ്പത്തൂർ-
554	ശ്രീ മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പുനത്തല
555	ശ്രീ തിരുനാവായ നാവാമുകുന്ദക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തിരുനാവായ-676301
556	ശ്രീ വൈരങ്കോട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വൈരങ്കോട് -676301
557	പെരും തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം(ഹനുമാൻകാവ്), പി.ഒ. പൊയിലശ്ശേരി -676102
558	തൃപ്രങ്ങോട് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃപ്രങ്ങോട്-676108
559	ചന്ദ്രവട്ടം ശ്രീ അയ്യപ്പക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചന്ദ്രവട്ടം-676110
560	വെള്ളാമശ്ശേരി ഗരുഡൻകാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആലത്തിയൂർ-676102
561	ശ്രീ വളമരുത്തൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാവഞ്ചേരി -676561

1828634/2017/REV

	തൃക്കണ്ടിയൂർ മഹാ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃക്കണ്ടിയൂർ-676104
563	ചെന്തല വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃക്കണ്ടിയൂർ-676104
564	ശ്രീ വേമണ്ണ ദേവസ്വം, പി.ഒ. വെട്ടം-676102
565	വെട്ടത്തുകാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെട്ടം-676102
566	തുമരക്കാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പൂക്കയിൽ ബസാർ-676107
567	കുറുക അരിയന്തിരക്കാവ്, പി.ഒ. കുറുക-67655
568	ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വാളക്കുളം-676508
569	ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ക്ലാരി-676501
570	ആത്യശ്ശേരി മഹാശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആത്യശ്ശേരി-676106
571	കന്മനം പ്രഭാകരക്ഷേത്രം (മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം), പി.ഒ. കന്മനം-676552
572	കന്മനം മഹാശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കന്മനം-676552
573	വെള്ളിയോട്ട് ശിവക്ഷേത്രം, അനന്താവൂർ, തിരുർ
574	ശ്രീ കോടഞ്ചേരി വിഷ്ണുക്ഷേത്രം (കീഴേടം) ബുധാകുളങ്ങര, ശ്രീ മൂകാംബിക ഭഗവതി), പി.ഒ. നിറമരുതുർ-676109
575	മണത്തല ശിവക്ഷേത്രം (കീഴേടം) അയ്യപ്പൻകാവ്, ചക്കരമുക്ക്, പി.ഒ. നിറമരുതുർ-676109
576	കളാട്ട് വാമന മുർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നിറമരുതുർ-676109
577	കുഞ്ഞിക്കുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കേരളായീശപുരം-676307
578	പുതുക്കുളങ്ങര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കേരളായീശപുരം-676307
579	വെളുവിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കേരളായീശപുരം-676307
580	താനാളൂർ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. താനാളൂർ-676307
581	ഒഴൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒഴൂർ-676313
582	കുറുവട്ടിശ്ശേരി വിഷ്ണു -ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒഴൂർ-676313
583	ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒഴൂർ-676313
584	കുറുവാംകുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒഴൂർ-676313
585	തിരുമങ്ങാട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒഴൂർ-676313
586	കരികപ്പാറ ശ്രീ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഓമച്ചപുഴ-676320
587	രായിരിമംഗലം ദേവസ്വം, പി.ഒ. താനൂർ-676302
588	തൃക്കൈക്കാട്ട് മഠം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പരിയാപുരം-676302
589	തൃക്കൈക്കാട്ട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പരിയാപുരം-676302
590	ശ്രീ വെള്ളാട്ട് പുത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിന്തൽമണ്ണ-679322
591	കറുകപ്രക്ഷേത്രം, ഓമച്ചപുഴ
592	ശ്രീ. എരനെല്ലൂർ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിക്ഷേത്രം, ഒഴൂർ പൊന്നാനി താലൂക്ക്
593	ശ്രീ കൊടലിൽ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അയിലക്കാട്-679576
594	പള്ളിയിൽ ദുർഗ്ഗ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പാൾ-679576
595	പൂക്കരത്തറ തളി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കോലളമ്പ്-679576
596	തലമുണ്ട ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പാൾ-679576
597	പെരുമ്പറമ്പ് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാലടി-679582
598	തണ്ടലം ശ്രീ ദുർഗ്ഗ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നരിപ്പറമ്പ്-
599	വലിയപോയിലം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നരിപ്പറമ്പ്-

600	ശ്രീ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാലടി-679582
601	വെറൂർ ശ്രീ തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാലടി-679582
602	പോത്തന്നൂർ ശ്രീ ദുർഗ്ഗ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പൊൽപ്പാക്കര-679576
603	ശുകപുരം ശ്രീ ദക്ഷിണാമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വട്ടംകുളം-679578
604	ശ്രീ തിരുമാണിയൂർ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം (കീഴേടം) വേളാനൂള്ളിക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം കാലടി), പി.ഒ. വട്ടംകുളം-679578
605	പുരമുണ്ടക്കാട് ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വട്ടംകുളം-679578
606	പിഷാരികൽ ശ്രീ ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വട്ടംകുളം-679578
607	കാവപ്ര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മുതൂർ-679582
608	ശ്രീ ചന്ദ്രമാണം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ശുകപുരം-679576
609	ശ്രീ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാടഞ്ചേരി-679582
610	ശ്രീ മഹാ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അതളൂർ-679573
611	അയിരൂർ അന്തിമഹാകാളൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അതളൂർ-679573
612	ശ്രീ ഗോവർദ്ധനപുരം വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഈശ്വരമംഗലം-679573
613	ചെറുവായ്ക്കര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഈശ്വരമംഗലം-679573
614	കടവനാട് ഹരിഹരമംഗലം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കടവനാട്-679586
615	തൃക്കാവ് ശ്രീ ദുർഗ്ഗാ ദേവി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പൊന്നാനി-679577
616	കോകൂർ ശ്രീ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കോകൂർ-679591
617	1)അഷ്ടയിൽ ചേന്ദമംഗലം ക്ഷേത്രം ആലങ്കോട്
618	ശ്രീ മുക്കുതല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം (കീഴേടം ശ്രീ കൊളംഞ്ചേരി നരസിംഹ മൂർത്തി ക്ഷേത്രം), പി.ഒ. മുക്കുതല-679574
619	ശ്രീ മുണ്ടം തൃക്കോവ് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നന്നമുക്ക്-679575
620	ശ്രീ കുമ്മിൽ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാറഞ്ചേരി-679581
621	ശ്രീ മാറഞ്ചേരി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മാറഞ്ചേരി-679581
622	ശ്രീ പുരണ്ടകാവ് ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം/വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പൊറങ്ങ-679584
623	പെരുമുടിശ്ശേരി ശ്രീ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എരമംഗലം-679581
624	ശ്രീ ഘോരരാക്ഷസവനം കുളങ്ങര ശ്രീരാമക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എരമംഗലം-679581
625	കൊറച്ചാങ്കുളം ക്ഷേത്രം, ഈശ്വരമംഗലം
626	മാത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, തവനൂർ
627	മാവഞ്ചേരി ഭഗവതിക്ഷേത്രം, തൃക്കണാപുരം
	പട്ടാമ്പി താലൂക്ക്
628	ചെമ്മാങ്കുഴിദേവസ്വം
629	കുമരനല്ലൂർ കടിക്കാങ്കുന്ന് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുമരനല്ലൂർ-679552
630	ശ്രീ കല്ലടത്തൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കല്ലടത്തൂർ, 679552
631	മാവേര ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി-679552
632	വെള്ളാലൂർ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കല്ലടത്തൂർ-679552

1828634/2017/REV

634	കപ്പൂർ പൊയിലിയിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കപ്പൂർ-679552
635	ശ്രീ വേങ്ങശ്ശേരിക്കാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തലക്കശ്ശേരി-679538
636	ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തലക്കശ്ശേരി-679538
637	ചെമ്മിണിക്കാവ് (ശ്രീ ചാമുണ്ഡികാവ് ഭഗവതി) ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടിത്തറ-679534
638	ശ്രീ പൂവിലശ്ശേരി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടിത്തറ-679534
639	കരുണപ്ര ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടിത്തറ-679534
640	യജ്ഞേശ്വരം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃത്താല-679534
641	ഭട്ടിയിൽ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടിത്തറ-679534
642	ഒരുപ്ലൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഒതലൂർ-679534
643	കാക്കാട്ടിരി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മല-679534
644	ശ്രീ തിരുവാനിപ്പുറം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുറ്റനാട്-679533
645	ആനക്കര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആനക്കര-679551
646	ശ്രീ ഗൗരിക്കുന്ന് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആനക്കര-679551
647	ശ്രീ കൊടലിൽ പെരുവമ്പലം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുന്ദിടി-679553
648	പന്നിയൂർ ശ്രീവരാഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആനക്കര-679551
649	ശ്രീ കുറുഞ്ഞിക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം (കീഴേടം- ശ്രീ മുത്തുവിളയംകുന്ന് ശിവക്ഷേത്രം, ശ്രീ വാഴക്കാവു ദുർഗ്ഗഭഗവതി ക്ഷേത്രം), പി.ഒ. കൂടല്ലൂർ-679554
650	മലമൽക്കാവ് ശ്രീ അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മലമൽക്കാവ്-679554
651	ഉമ്മത്തൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുന്ദിടി-679553
652	തൃത്താല ശിവക്ഷേത്രം - (മാകുളം വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, മുടപ്പക്കാട് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം പി.ഒ. പെരുത്തൂർ), പി.ഒ. തൃത്താല-679534
653	ശ്രീ കണ്ണനൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃത്താല-679534
654	ശ്രീ ഞാങ്ങാട്ടിരി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഞാങ്ങാട്ടിരി-679311
655	ഉള്ളന്നൂർ ശ്രീവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃത്താല-679534
656	ശ്രീ ഹരിയൂർ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ.മേഴത്തൂർ-679534
657	ശ്രീ ഇരിപ്പക്കോട് കാവ് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മേഴത്തൂർ-679534
658	കൊടനാട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൃത്താല-679534
659	മുടവന്നൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മേഴത്തൂർ-679534
660	പള്ളിപ്പുറം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പള്ളിപ്പുറം-679305
661	ശ്രീ കൊടിക്കുന്നൂ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം (കീഴേടം- ചിറകര ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം), പി.ഒ. പള്ളിപ്പുറം-679305
662	കാരമ്പത്തൂർ ശ്രീ കരിമുടി ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കാരമ്പത്തൂർ-679305
663	ശ്രീ എടപ്പറ്റ വനദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചെച്ചറുകുടങ്ങാട്-679305
664	ശ്രീ മഹാഗണപതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മുത്തുതല-679314
665	അമ്മാന്നൂർ ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൊഴിക്കാട്ടിരി-679303
665	പെരുമുടിയൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരുമുടിയൂർ-679303

666	പാലക്കോവിൽ അയ്യപ്പൻ ക്ഷേത്രം, പെരുമുടിശ്ശേരി
667	ചെറുമ്മൂർക്കര ക്ഷേത്രം, കൊടുമുണ്ട-679303
668	കൊഴിക്കോട്ടിരി ശിവക്ഷേത്രം, കൊഴിക്കുട്ടിരി-679303
669	മേത്യക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, കൊടുമുണ്ട-679303
670	ചോലക്കാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചെമ്പ്ര-679304
671	തിരുവേഗപ്പുറ ശ്രീ മഹാദേവക്ഷേത്രം (കീഴേടം-1. ചീനവതിക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം-പി.ഒ. കൈപ്പുറം-679308, 2. പുത്യക്കോവിൽ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം-കൈപ്പുറം-679308- 3. ശ്രീ നിറപ്പുകാവ് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം-വിളത്തൂർ-679304), പി.ഒ. തിരുവേഗപ്പുറ-670304
672	ശ്രീ വടക്കേ മുത്തശ്ശിയാർക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നടുവട്ടം-679308
673	രായിരനെല്ലൂർ ശ്രീ തുർഗ്ഗാ ദേവി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നടുവട്ടം-679308
674	ശ്രീ നിലയങ്കോട് ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വിളത്തൂർ-679304
675	പഴനെല്ലിപ്പുറം തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം (കീഴേടം-1. അയ്യപ്പൻകാവ് ക്ഷേത്രം-ആലുംചുവട്, 2. കൃഷ്ണപുറം ക്ഷേത്രം), പി.ഒ. ചെമ്പ്ര-679304
676	ഇട്ടിയാംപറമ്പ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നെടുങ്ങോട്ടൂർ-679308
677	ശ്രീകളരി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വിളയൂർ-679309
678	എടപ്പലത്തറ തൃക്കോവിൽ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പലം-679308
679	ശ്രീ പുലാക്കാട് അയ്യപ്പക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പലം-679308
680	പേരടിയൂർ ശ്രീ നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വിളയൂർ -679309
681	വിളയൂർ ശ്രീ പനങ്ങാട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വിളയൂർ-679309
682	ശ്രീ കരിപ്പമണ്ണ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വിളയൂർ-679309
683	ശ്രീ കാലടി അയ്യപ്പൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പുലാശ്ശേരി-679307
684	ശ്രീ രണരാഘവനെല്ലൂർ ശിവക്ഷേത്രം (കീഴേടം) മേൽമുറി ശ്രീ പാലക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കീഴുമുറി-679307
685	ആമയൂർ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആമയൂർ -679310
686	ചെറുമ്മൂർക്ക് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ആമയൂർ -679310
687	ശ്രീ തിരുവളയനാട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പുലാശ്ശേരി-679307
688	ചെമ്മങ്കുഴി മഹാ വിഷ്ണു/മഹാദേവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എഴുവന്തല-679335
689	ശ്രീ എരിപുരം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എഴുവന്തല-679335
690	ശ്രീ പടിഞ്ഞാറെ മഠം ദേവസ്വം തുരുവായൂരപ്പൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടാമ്പി-679303
691	കൈതളി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പട്ടാമ്പി-679303
692	ശ്രീ വെള്ളാങ്കുളങ്ങര വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കീഴായൂർ-679303
693	വെള്ളിലപ്പെട്ടി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കീഴായൂർ-679303
694	കൊടുമൂർ ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മേലേപട്ടാമ്പി-679303
695	ഓങ്ങല്ലൂർ തളിയിൽ ശ്രീ മഹാ ഗണപതി ക്ഷേത്രം -കീഴേടം തളി മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, മഞ്ഞളുങ്ങൽ, പി.ഒ. കള്ളാടിപ്പുറ-679313
696	ചിറ്റ മംഗലൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കള്ളാടിപ്പുറ-679313
697	ആണ്ടലാടി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മരുതൂർ-679306

1828634/2017/REV

698	മരുതൂർ തളി ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മരുതൂർ-679306
699	പിണ്ടാലിക്കര ശിവ/വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ.കള്ളാടിപ്പറ്റ-679313
700	പാറയിൽ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കള്ളാടിപ്പറ്റ-679313
701	ശ്രീ അന്തിമഹാകാളൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കള്ളാടിപ്പറ്റ-679313
702	ശ്രീ കടപ്പറമ്പത്ത്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൊണ്ടൂർക്കര-679313
703	ശ്രീ ചെങ്ങന്നംകുന്ന് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൊണ്ടൂർക്കര-679313
704	ശ്രീ തൃത്താംതോന്നി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വാടാനാംകുറുശ്ശി-679124
705	ശ്രീ വാസുദേവപുരം മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം (കീഴേടം- ചെമ്മഞ്ചേരി ശിവ ക്ഷേത്രം), പി.ഒ. വാടാനാംകുറുശ്ശി-679124
706	തിരുമിറ്റുകോട് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തിരുമിറ്റുകോട്-679533
707	ശ്രീ തൃക്കരങ്ങാട് ശിവക്ഷേത്രം (കീഴേടം) തൃച്ചിശ്വരത്ത് ശിവക്ഷേത്രം, പി. ഒ. നെല്ലിക്കാട്ടിരി-679533
708	വെള്ളാടിക്കുന്നൂ ശ്രീ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നെല്ലിക്കാട്ടിരി -679533
709	ശ്രീ മഹാ ഗണപതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരികുന്നൂർ-679535
710	ശ്രീ കൊടലൂർക്കാവ് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തിരുമിറ്റുകോട്-679533
711	കറുകപുത്തൂർ ശ്രീ നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചാഴിയാട്ടിരി-679535
712	ശ്രീ അകിലാണം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചാഴിയാട്ടിരി-679535
713	പൈങ്കണ്ണൂർ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. രായിരിനെല്ലൂർ
714	ശ്രീ കൊട്ടിലുക്കൽ അസുരമഹാകാളൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൈക്കൈ വാവ
715	കോമംഗലം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുറ്റനാട്-679533
716	പോയിലം തൃക്കോവിൽ ശിവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തൈക്കൈ വാവന്നൂർ -679533
717	തൈരമംഗലം ശ്രീ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. നാഗലശ്ശേരി -679533
718	ശ്രീ ആമക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിങ്ങോട്-679535
719	ശ്രീ കാരേക്കാട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിങ്ങോട്-679535
720	ശ്രീ തൊഴൂർമംഗലം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തണ്ണീർകോട്-679536
721	തണ്ണീർ കോട് ശിവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തണ്ണീർകോട്-679536
722	പട്ടിശ്ശേരി ശ്രീ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തണ്ണീർകോട്-679536
723	ശ്രീ കവുകോട് ശിവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചാലിശ്ശേരി-679536
724	മുണ്ടമുക ശ്രീ അയ്യപ്പൻകാവ്, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122
725	ചുഡുവാലത്തൂർ ശ്രീ മഹാശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചൊർണ്ണൂർ-679121
726	കാരേക്കാട് ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കവളപ്പാറ-679122
727	പുറയകുളങ്ങര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122
728	പാലന്നൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122
729	ശ്രീ തൃപ്പുറ്റ ശിവ/ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122

1828634/2017/REV

	ശ്രീ മഹാദേവമംഗലം ശിവ/വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഷൊർണൂർ-679121
731	ചേന്നംപറ്റ ക്ഷേത്രം, കാരകോട്
732	അയ്യംപള്ളി ദേവസ്വം, മാനംപറ്റ
733	കണ്ടംമംഗലം ദേവസ്വം, മണ്ണൂർ
734	അയ്യപ്പൻകാവ് ദേവസ്വം, മുണ്ടമുക
735	പാലപ്പറമ്പത്ത് വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പാലപ്പുറം
	ചാവക്കാട് താലൂക്ക്
736	ശ്രീ ഗോവിന്ദപുരം മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പുനയൂർകുളം-679561
737	തൃപ്പറ്റ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പുനയൂർകുളം-679561
738	കാട്ടുപുറം ശ്രീ വേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അണ്ടത്തോട്-679564
739	മണികണ്ഠേശ്വരം ശ്രീ ഉമാമഹേശ്വര ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കല്ലൂർ-679562
740	ശ്രീ തൃക്കണമുക്ക് ശിവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഞമനേങ്ങാട്-679563
741	കല്ലിങ്ങാട് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഞമനേങ്ങാട്-679563
742	ശ്രീ ആൽക്കൽ ബഹരാക്ഷസൻ, പി.ഒ. കോട്ടപ്പടി-680505
743	കാപാലേശ്വരം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കോട്ടപ്പടി-680505
744	പേരകം ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പേരകം-680506
745	ചെട്ടിയാലൂക്കൽ ശ്രീ കുറുംബ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൊരഞ്ഞിയൂർ -680506
746	നിലത്ത് തൈക്കേ അറക്ക് ശ്രീ കുറുംബഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൊരഞ്ഞിയൂർ-680506
747	മമ്മിയൂർ ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഗുരുവായൂർ-680101
748	തിരുവത്ര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. തിരുവത്ര-680516
749	ബ്രഹ്മകുളം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ബ്രഹ്മകുളം-680104
750	പാലുവായ് ശ്രീ മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പാലുവായ്-680522
751	കടവല്ലൂർ ശ്രീ രാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചിറ്റാട്ടുകര-680511
752	എളവള്ളി ശ്രീ ദുർഗ്ഗാഭഗവതി ക്ഷേത്രം (കീഴേടം) ശ്രീ കളമയൂര മഹാ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, എളവള്ളി, പി.ഒ. എളവള്ളി-680511
753	ശ്രീ മങ്ങാറെ ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എളവള്ളി സൗത്ത്- 680511
754	ചെല്ലൂർകുന്നു അയ്യപ്പൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എളവള്ളി -680511
755	മരുതയൂർ ശ്രീ ദുർഗ്ഗാ ദേവി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മരുതയൂർ-680507
756	വെമ്പേനാട് ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പാവറട്ടി-680507
757	പെരിങ്ങാട് ശ്രീ അയ്യപ്പൻകാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പൂവൂർ-680508
758	പറമ്പന്തളി ശ്രീ മഹാദേവ ക്ഷേത്രം (കീഴേടം) 1) ശ്രീ അയ്യപ്പകുടം ക്ഷേത്രം, മുല്ലശ്ശേരി 2) വാസുദേവപുരം മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം, മുല്ലശ്ശേരി, 3) പേനകം കുട്ടംകുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പേനകം, പി.ഒ. മുല്ലശ്ശേരി-680508
759	പെരുവല്ലൂർ കോട്ട വേട്ടെക്കൊരുമകൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പെരിവല്ലൂർ-680508

1828634/2017/REV
760

	ശ്രീ തൃക്കുലശേഖരപുരം അന്നപുർണ്ണേശ്വരി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അന്നകര -680508
761	ശ്രീ ചിറക്കൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. അന്നകര-680508
762	ശ്രീ ഉരകം പതിയാർകുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പതിയാർകുളങ്ങര-680552
763	ശ്രീ ശങ്കരനാരായണ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. വെങ്കിടങ്ങ-680510
764	ശ്രീ പനയംകുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുണ്ടലിയൂർ
765	എങ്ങണ്ടിയൂർ മഹാവിഷ്ണുക്ഷേത്രം (കീഴടം) 1) മാനുജ്ജികാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം 2) വേട്ടെക്കാരമകൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എങ്ങണ്ടിയൂർ-680615
766	ശ്രീ പാണ്ടകുളങ്ങര ശിവക്ഷേത്രം, ടിപ്പുസുൽത്താൻ റോഡ്, തൃപ്രയാർ
767	വാടാനപ്പള്ളി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വാടാനപ്പള്ളി, ചാവക്കാട്
768	ഗണേശമംഗലം ക്ഷേത്രം, വാടാനപ്പള്ളി, ചാവക്കാട്
769	തൃത്തല്ലൂർ ക്ഷേത്രം, തൃത്തല്ലൂർ പി.ഒ.
770	പുക്കോട് ശിവക്ഷേത്രം, കോട്ടപ്പുറം,
771	ഗോവിന്ദപുരം വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, ആൽത്തറ കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലൂക്ക്
772	ശ്രീനാരായണപുരം ശ്രീ കൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. പനങ്ങാട്-680665
773	പള്ളിയിൽ ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. എടപ്പാൾ-679576
774	ശ്രീ പാലപ്പെട്ടി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഇടമുട്ടം-680568
775	തെച്ചിക്കാവ് അയ്യപ്പൻകാവ് ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചെന്ത്രാപ്പിനി-680687
776	തൃപ്പക്കുളം ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. മതിരലകം-680685
777	അയിരൂർ ശ്രീ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൈപ്പമംഗലം-680681
778	അഗസ്തീശ്വരം ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കൈപ്പമംഗലം-680681
779	കൊഴുവിലങ്ങു ക്ഷേത്രം, കൈപ്പമംഗലം, ചാവക്കാട്
780	തിരുവഴുങ്ങേരി ക്ഷേത്രം, പള്ളിപ്രം
781	പനയൂർകുളങ്ങര ദേവസ്വം,
782	പൊയിലം ദേവസ്വം, കപ്പൂർ
783	പകരാവൂർ ദേവസ്വം, ചെർപ്പുളശ്ശേരി
784	കൽപ്പടത്തൂർ ദേവസ്വം, കുമാരനെല്ലൂർ ഒറ്റപ്പാലം താലൂക്ക്
785	കൊടലിക്കാവ് ദേവസ്വം
786	കരുമുടി ദേവസ്വം, കാരമ്പത്തൂർ
787	പുവ്വക്കോട് ശിവക്ഷേത്രം, കോട്ടപ്പുറം
788	കൊടലൂർ ദേവസ്വം, മരുതൂർ
789	ചെറുമണ്ണിൽ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, നടുവട്ടം
790	വെള്ളൂർ ക്ഷേത്രം, നെയ്ത്തിരിമംഗലം
791	തിരുവളയനാട് ക്ഷേത്രം, പട്ടാമ്പി
792	ചുഡുവാലത്തൂർ ശ്രീ മഹാശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ചൊർണ്ണൂർ-679121

1828634/2017/REV

	കാരകോട് ശ്രീ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കവളപ്പാറ-679122
794	പുറയകുളങ്ങര ശിവക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122
795	പാലന്നൂർ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122
796	ശ്രീ തൃപ്പുറ്റ ശിവ/ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. കുളപ്പുളളി-679122
797	ശ്രീ മഹാദേവമംഗലം ശിവ/വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പി.ഒ. ഷൊർണൂർ-679121
798	ചേന്നംപറ്റ ക്ഷേത്രം, കാരകോട്
799	ഗണപതിക്ഷേത്രം, മുതുമല
800	പനങ്ങാട് വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, വിളയൂർ,
801	കാക്കയൂർ വിഷ്ണുക്ഷേത്രം, ഒതളൂർ

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പേര്, മേൽവിലാസം	
	പാലക്കാട് താലൂക്ക്
802	ആറ്റുപുറത്ത് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, എടത്തറ പി.ഒ, 678 611
803	ആദിത്യപുരം ഗോപാലകൃഷ്ണസ്വാമി ദേവസ്വം, പീരായിരി, പള്ളിപ്പുറം (പി.ഒ) 678 004
804	ആമയൂർ ദേവസ്വം, കിഴക്കുമ്പ്രം, മണ്ണൂർ പി.ഒ, 678 642
805	അകാളമ്മൻ ദേവസ്വം, കൊപ്പം, പാലക്കാട് 678 014
806	അംബികാപുരം ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പുത്തൂർ, അംബികാപുരം 678 011
807	അന്തിമഹാകാളൻ ദേവസ്വം, കൊടുന്തിരപ്പള്ളി പി.ഒ, 678 004
808	അന്തിമഹാകാളൻ & മന്ത്ത് ഭഗവതി ദേവസ്വം, ഓലശ്ശേരി. പി.ഒ, പാലക്കാട് - 678 551
809	അത്താഴനെല്ലൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, കൊടുന്തിരപ്പള്ളി പി.ഒ. 678 004 (നടുവിൽ മഠം)
810	അയ്യപ്പൻപെരുമാൾ ദേവസ്വം, കൊടുന്തിരപ്പള്ളി പി.ഒ. 678 004
811	അയ്യപ്പുരം പെരുമാൾ ദേവസ്വം, കൽപാത്തി, പാലക്കാട് - 678 003
812	ബാലികൊളമ്പ ദേവസ്വം കുന്ന്ത്തൂർമേട്, പാലക്കാട് 678 001
813	കാർഫെസ്സീവൽ ഗണപതി ക്ഷേത്രം, കൽപാത്തി, പാലക്കാട് 678 001
814	ചന്ദനഭഗവതി ദേവസ്വം, ഇൻഡസ്ട്രിയൽ എസ്റ്റേറ്റ് പി.ഒ, 678 731
815	ചന്ദ്രശേഖരസ്വാമി ദേവസ്വം, എടത്തറ പി.ഒ 678 611
816	ചന്ദനക്കാവ് ദേവസ്വം, മണ്ണൂർ പി.ഒ 678 642
817	ചാത്തൻകുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം, അകത്തേതറ പി.ഒ - 678 008
818	ചെമ്മുട്ടിയക്കാവ് ദേവസ്വം, തിരുവാലത്തൂർ പി.ഒ 678 551
819	ചെങ്കാറ്റൂർ അയ്യപ്പൻ ക്ഷേത്രം, എടത്തറ 678 611
820	ഏമൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കല്ലേക്കുളങ്ങര - 678 009
821	ഗോപാലകൃഷ്ണസ്വാമി ദേവസ്വം, എൽ.എൻ.പുരം 678 005
822	ഗ്രാമ ദേവസ്വം നൂറണി പി.ഒ 678 004
823	ഗ്രാമ ദേവസ്വം, പറളി പി.ഒ - 678 612
824	ഇന്താനശിവാചാര്യർ മഠം, വടക്കത്തറ പി.ഒ, 678 012
825	കാച്ചനാങ്കുളം തിരുപുരായ്കൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മുത്താന്തറ, പാലക്കാട് -
826	കടുക്കാങ്കുന്നം ശിവ ക്ഷേത്രം കടുക്കാങ്കുന്നം 678 005

827	കൈമകുന്നത്തുകാവ് ഭഗവതി ദേവസ്വം, മണ്ണൂർ - 678642
828	കക്കോത്ത് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കൊടുന്തിരപ്പള്ളി 678 004
829	കണ്ടമംഗലം ദേവസ്വം, മണ്ണൂർ - 678 642
830	കന്യാകാപരമേശ്വരി ദേവസ്വം, സുൽത്താൻപേട്ട, കോർട്ട് റോഡ്, പാലക്കാട് - 678 001
831	കണ്ണക്കോട്ട് ഭഗവതി ദേവസ്വം, പിരായിരി പി.ഒ - 678 017
832	കന്യാകാ പരമേശ്വരി ദേവസ്വം, പട്ടിക്കര, കൊപ്പം - 678 014
833	കർണ്ണകിയമ്മൻ ദേവസ്വം, വലിയങ്ങാടി, പാലക്കാട് - 678 014
834	കാർത്ത്യായനി ഭഗവതി ദേവസ്വം, മുണ്ടൂർ, പാലക്കാട് - 678 592
835	കിഴക്കഞ്ചേരി ഭഗവതി ദേവസ്വം, കല്ലേക്കാട്, പാലക്കാട് - 678 015
836	കൊറ്റുകുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം, കണ്ണാടി - 678 701
837	കുമരപുരം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പുത്തൂർ , അംബികാപുരം -678 005
838	കുറുച്ചിമല ദേവസ്വം, കല്ലേക്കാട്, പാലക്കാട് -
839	കുറുംബ ഭഗവതി ദേവസ്വം , പുതുശ്ശേരി - 678 007
840	ലക്ഷ്മി നാരായണ & ഏമൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം, ശേഖരിപുരം, പാലക്കാട് 678 003
841	ലക്ഷ്മിനാരായണ പെരുമാൾ ദേവസ്വം, പഴയകൽപാത്തി, കൽപാത്തി 678 003
842	ലക്ഷ്മി നാരായണ പെരുമാൾ ദേവസ്വം, എൽ.എൻ.പുരം, പാലക്കാട് 678 003
843	ലക്ഷ്മിനാരായണ ദേവസ്വം, പള്ളിപ്പുറം, പാലക്കാട് - 678 006
844	മഹാഗണപതി ക്ഷേത്രം, പുതിയ കൽപാത്തി - 678 003
845	മധ്യാരണ്യ ക്ഷേത്രം, തേനാരി - 678 622
846	മഹാഗണപതി ക്ഷേത്രം, ചാത്തപുരം, പുതിയ കൽപാത്തി 678 003
847	മണലൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, കണ്ണാടി - 678 701
848	മണപ്പള്ളിക്കാവ് ക്ഷേത്രം, കിഴക്കേയാക്കര - 678 013
849	മാഞ്ചേരി ദേവസ്വം, ചെറായ, കോങ്ങാട് - 678 631
850	മാങ്കുറുശ്ശി ദേവസ്വം, മാങ്കുറുശ്ശി, പാലക്കാട് - 678613
851	മീനാക്ഷി സുന്ദരേശ്വരസ്വാമി ക്ഷേത്രം, ലിംഗപട്ടർമം, പള്ളിപ്പുറം പി.ഒ. 678 006
852	മീനാക്ഷി സുന്ദരേശ്വരസ്വാമി ക്ഷേത്രം സി.എൻ.പുരം - 678 005
853	മീനാക്ഷി സുന്ദരേശ്വരസ്വാമി ക്ഷേത്രം, കണ്ണാടി പി. - 678 701
854	മുക്കൈ ശിവ ക്ഷേത്രം, സി.എൻ.പുരം, പാലക്കാട് - 678 005

855	മുനികുടം ദേവസ്വം, കടുന്തുരുത്തി, യാക്കര പി.ഒ - 678 701
856	നാഗംകുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, തടുകുളങ്ങരി, 678 641
857	നെടുമ്പ്രയൂർ ദേവസ്വം, പുതുശ്ശേരി - 678 623
858	നെയ്തരംപുളി ദേവസ്വം, കല്ലേപ്പുളി - 678 005
859	നിയന്ദിവേദം & എന്റോവ്മെന്റ് അറ്റാച്ച്ഡ് ടു മഹാഗണപതി, കൽപാത്തി - 678003
860	ഉഴുകുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പെരുവെമ്പ് പി.ഒ 678 531
861	പാലക്കീഴ് ഭഗവതി ദേവസ്വം, മുണ്ടൂർ - 678 592
862	പാൽനീരി ശിവ ക്ഷേത്രം, കരിങ്കരപ്പുളി പി.ഒ , 678551
863	പാങ്ങൽ ദേവസ്വം, പുതുപ്പരിയാരം - 678 733
864	പനിരണ്ടാർ മാകരയമ്മൻ ദേവസ്വം , പാറ എലപ്പുളി - 678 622
865	പരികഞ്ചേരി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പള്ളത്തേരി - 678 007
866	പെരണപ്പുളി ശിവ ക്ഷേത്രം, പൊൽപ്പുളി, കൊള്ളുപ്പറമ്പ്, വേർകോലി. 678 552
867	പെരുങ്കുറുശ്ശി ശിവ ക്ഷേത്രം, പൊൽപ്പുളി - 678 552
868	പുവുകോട് ശിവ ക്ഷേത്രം, കിണാശ്ശേരി, പാലക്കാട് - 678 701
869	പുതുക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, വടക്കേത്തറ, പുതുശ്ശേരി - 678 623
870	രാമനാഥപുരം ദേവസ്വം, പുത്തൂർ, രാമനാഥപുരം - 678 012
871	രാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, കോങ്ങാട്
872	രാമപുരം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, വടക്കത്തറ - 678 012
873	ശങ്കരമംഗലം ദേവസ്വം, തടുകുളങ്ങരി-
874	ശൈവവിനായകർ ദേവസ്വം, വലിയങ്ങാടി പാലക്കാട്
875	സിംഹനാദേശ്വരി ക്ഷേത്രം, താരകോട് - 678 001
876	ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി ദേവസ്വം, അമ്പികാപുരം - 678 011
877	സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, ജി.ബി.റോഡ് - 678 001
878	സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, കൊടുമ്പ് -
879	തെക്കിനിയേടത്ത് ശിവക്ഷേത്രം, കിണാവല്ലൂർ പി.ഒ
880	തെക്കിനിയേടത്ത് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പുതുപ്പരിയാരം - 678 733
881	തിരുമണങ്ങാട് ശിവ ക്ഷേത്രം, കാവിൽപ്പാട് - 678 017

882	തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കോങ്ങാട് - 678 631
883	തിരുനാഗേശ്വര ശിവ & ഗണപതി ക്ഷേത്രം, പെരുവെമ്പ് ഈസ്റ്റ് വില്ലേജ് - 678 531
884	തിരുനെല്ലായി ഗ്രാമദേവസ്വം, പിരായിരി, തിരുനെല്ലായി - 678 004
885	തിരുനെല്ലി ഗ്രൂപ്പ് ദേവസ്വം കുണ്ടലശ്ശേരി -
886	തിരുപുരായ്കൽ ഭഗവതി ദേവസ്വം, വടക്കന്തറ - 678 012
887	തിരുപുരായ്കൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പുത്തൂർ, പാലക്കാട് -
888	തിരുവാലത്തൂർ രണ്ടുമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, തിരുവാലത്തൂർ, കൊടുമ്പ് - 678 551
889	തിരുവെങ്കിടപ്പൻ ക്ഷേത്രം, വടക്കന്തറ, പാലക്കാട് - 678 012
890	തൊണ്ടികുളം വെങ്കിടാചലപതിക്ഷേത്രം, തൊണ്ടികുളം ഗ്രാമം, പിരായിരി - 678 006
891	തൃക്കോവിൽ ദേവസ്വം, കുണ്ടുവംപാടം പി.ഒ - 678 631
892	തൃപ്പലമുണ്ട ദേവസ്വം പാറശ്ശേരി, കോങ്ങാട് -2,
893	തൃപ്പല്ലശ്ശേരം ദേവസ്വം, വലിയകുളം റോഡ്, പാലക്കാട്
894	ഉച്ചിനിമാഹാളി & കരുവല്ലൂർ മാരിയമ്മൻ ദേവസ്വം, സുൽത്താൻപേട്ട, പാലക്കാട് - 678 001
895	ഉക്കാനിക്കോട് ദേവസ്വം, കല്ലൂർ, മകര - 678 613
896	വടവുകോട്ടുകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, മണ്ണൂർ - 678 642
897	വൈദ്യനാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, അംബികാപുരം.പി.ഒ- 678 011
898	വെമ്പത്ത് ദേവസ്വം, പെരുവെമ്പ്- 678 531
899	വേട്ടക്കൊരുമകൻ ദേവസ്വം, വി.കെ.കാവ്, കൽപാത്തി പി.ഒ -678 003
900	വിക്രമമുണ്ടേശ്വരം ദേവസ്വം, മുണ്ടൂർ പി.ഒ - 678 592
901	വിശാലക്ഷി സമേത വിശ്വനാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, കൽപാത്തി 678003
902	വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം (നടുവിൽമഠം) കല്ലൂർ പി.ഒ
903	വിശ്വനാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, താരേക്കാട് -
904	വിത്തുണ്ണി ദേവസ്വം, വിത്തുണ്ണി നൂറണി പി.ഒ. 678 004
	ഒറ്റപ്പാലം താലൂക്ക്
905	അയ്യപ്പൻകാവ് ദേവസ്വം, ചെർപ്പുളശ്ശേരി - 679 503

906	ചിനക്കത്തൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം, പാലപ്പുറം, ഒറ്റപ്പാലം - 679 103
907	പരിയാനമ്പറ്റ ദേവസ്വം, കാട്ടുകുളം - 679 514
908	പുത്തനാൽക്കൽ ഭഗവതി ദേവസ്വം, ചെർപ്പുളശ്ശേരി - 679 503
909	ഇഴശ്ശേരിമംഗലം കണ്ണപുരം ദേവസ്വം ശ്രീകൃഷ്ണപുരം - 679 513
910	കിള്ളികുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം കണ്ണിയമ്പുറം - 679 102
911	നാലുശ്ശേരി ഭഗവതി ദേവസ്വം എലമ്പുലാശ്ശേരി - 678 582
912	പുകോട്ടുകാളികാവ് ദേവസ്വം, പുകോട്ടുകാളികാവ്, കടമ്പൂർ - 679 515
913	രണ്ടുമുർത്തി ദേവസ്വം, തൃക്കങ്ങാട്, മനിശ്ശേരി, ഒറ്റപ്പാലം - 679 521
914	തിരുവളയനാട് ദേവസ്വം കോട്ടപ്പുറം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം(വഴി)
915	വായിലുറാകുന്ന് ഭഗവതി ദേവസ്വം കടമ്പുഴപ്പുറം - 679 633
916	ഇല്ലിക്കോട്ടുകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, ചെർപ്പുളശ്ശേരി - 679 503
917	കിള്ളികുറുശ്ശിമംഗലം ദേവസ്വം ലെക്കിടി, പേരൂർ
918	കുറുംബ ഭഗവതി ദേവസ്വം, ചോറോട്ടൂർ, മനിശ്ശേരി, ഒറ്റപ്പാലം - 6799 521
919	മാങ്ങാട് ഭഗവതി ദേവസ്വം, മാങ്ങാട്, ചെർപ്പുളശ്ശേരി
920	മൂന്നുമുർത്തി ദേവസ്വം തൃക്കീരി - 679 502
921	മുളഞ്ഞൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം മുളഞ്ഞൂർ, മംഗലം, ഒറ്റപ്പാലം
922	പനമണ്ണ ശങ്കരനാരായണസ്വാമി ദേവസ്വം, പനമണ്ണ (സാമൂതിരിരാജ, ചാലപ്പുറം
923	പനയൂർക്കാവ് ദേവസ്വം, കടമ്പൂർ - 679 515
924	രാമസ്വാമി ദേവസ്വം, കരിമ്പുഴ, പാലക്കാട് - 679 513
925	തിരുമുല്ലപ്പുളളി ദേവസ്വം, കാറൽമണ്ണ - 679 506
926	തൂത ഭഗവതി ദേവസ്വം, തൈക്കേമുറി, കാറൽമണ്ണ - 679 506
927	ഉത്രത്തിൽക്കാവ് ദേവസ്വം തിരുനാരായണപുരം, തിരുവാഴിയോട്
928	ആയമ്പിള്ളി ദേവസ്വം, മണ്ണമ്പറ്റ - 679 517
929	അടക്കാപുത്തൂർ ദേവസ്വം അടയ്ക്കാപുത്തൂർ
930	അകലൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം, പേരൂർ, അകലൂർ - 679 302

931	അന്തിമഹാകാളൻ ദേവസ്വം, കോതക്കുറുശ്ശി, ചേറുപറ്റക്കാവ്
932	അന്തിമഹാകാളൻ ദേവസ്വം, കാറൽമണ്ണ - 679 506
933	ആറംകുന്നത്തുകാവ് ദേവസ്വം, കാരാട്ടുകുറുശ്ശി, ചെർപ്പുളശ്ശേരി - 679 503
934	അറവക്കാട് ദേവസ്വം, വടക്കുമ്പ്രം, അമ്പലപ്പാറ - 679 512
935	ആറ്റാശ്ശേരി ഭഗവതി ദേവസ്വം, കരിമ്പുഴ - 679 513
936	അവിഞ്ഞി, പേരേരി ഓ ചെറുമുക്ക് ദേവസ്വം, തെക്കുമുറി, കാറൽമണ്ണ - 679 506
937	അയിനിക്കിഴി ദേവസ്വം, എസ്.ആർ.കെ. നഗർ, പാലപ്പുറം - 679 103
938	ഭഗവതി ദേവസ്വം, വല്ലപ്പുഴ - 679 336
939	ചെമ്മാങ്കുഴി ദേവസ്വം, എഴുവന്തല - 679 335
940	ചേന്നപുരം ദേവസ്വം, പേരൂർ - 679 302
941	ചെങ്ങണിക്കോട്ടുകാവ് ദേവസ്വം വെള്ളിനേഴി, ചെർപ്പുളശ്ശേരി - 679 504
942	ചെറുകാട്ടുപുലം ശിവ ദേവസ്വം, ചെറുകാട്ടുപുലം, വാണിയംകുളം (വഴി) ഒറ്റപ്പാലം
943	ചെറുകുന്ന് ഭഗവതി ദേവസ്വം, ആലങ്ങാട് - 679 533
944	ചേറുംകുടി ദേവസ്വം, കാട്ടുകുളം - 679 514
945	ചുനയ്ക്കൽ ദേവസ്വം, കാട്ടുകുളം - 679 502
946	എങ്ങണാങ്കുറുശ്ശി കളം ദേവസ്വം, എഴുവന്തല - 679 335
947	എരിപുരം ദേവസ്വം എഴുവന്തല - 679 335
948	കടിയാറ്റ-ദേവസ്വം, വെള്ളിനേഴി - 679 504
949	കയ്പ ശിവ ദേവസ്വം, ഗാന്ധി സേവ സദൻ, പേരൂർ - 679 302
950	കല്ലുവഴി ദേവസ്വം, കല്ലുവഴി - 679 514
951	കിഴക്കേക്കര വിഷ്ണു ദേവസ്വം കരുമ്പുഴ, കോട്ടപ്പുറം(പി.ഒ)
952	കിഴക്കേകുറുവട്ടൂർ ദേവസ്വം തിരുനാരായണപുരം, തിരുവാഴിയോട് (വഴി) - 679 514
953	കോടർമണ്ണ ദേവസ്വം, പുഞ്ചപ്പാടം - 678 634

954	കൊടിക്കുന്ന് ദേവസ്വം ചുണ്ടമ്പറ്റ
955	കോതകുറുശ്ശി ദേവസ്വം കോതകുറുശ്ശി, പനമണ്ണ(പി.ഒ)
956	കൊട്ടേക്കാവ് ദേവസ്വം, ചുനങ്ങാട്, ഒറ്റപ്പാലം - 679 634
957	കുന്നീശ്വരം ദേവസ്വം, കല്ലുവഴി - 679 514
958	കുറുവായൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം, എലമ്പുലാശ്ശേരി(പി.ഒ)
959	കുതിരകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, ലെക്കിടി 679 301
960	മലമക്കാവ് അയ്യപ്പൻ ദേവസ്വം, കോതകുറുശ്ശി (പി.ഒ)
961	മണിയാണി ദേവസ്വം, കാട്ടുകുളം (പി.ഒ)
962	മാന്നന്നൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം, മാന്നന്നൂർ, വാണിയംകുളം (വഴി)
963	മാവുണ്ടശ്ശേരി ദേവസ്വം, മാറായമംഗലം
964	മേതുകോവിൽ ദേവസ്വം ചളവറ (പി.ഒ)
965	മുതലപ്പാറക്കാവ് ദേവസ്വം, വടക്കുമ്പ്രം, അമ്പലപ്പാറ
966	നെല്ലായ ദേവസ്വം, നെല്ലായ - 679 335
967	നീലവിളിക്കുന്ന് ദേവസ്വം, പുഞ്ചപ്പാടം
968	ഞാളുച്ചിറ ദേവസ്വം, വല്ലപ്പുഴ, നെല്ലായ
969	ഉഴുപ്പുര ഗണപതി ദേവസ്വം, കണ്ണിയമ്പുറം
970	പച്ചായിൽ ദേവസ്വം, മണ്ണമ്പറ്റ
971	പകരാവൂർ ദേവസ്വം, കുലുക്കിലിയാട് - 679 503
972	പാലപ്പുറം ദേവസ്വം, പാലപ്പുറം, ഒറ്റപ്പാലം - 3
973	പനങ്ങേരി വിഷ്ണു ദേവസ്വം, ചളവറ - 678 505
974	പവിഴക്കാട് ദേവസ്വം, എളയേടത്ത് മടമ്പ (പി.ഒ)
975	പെരുമാങ്ങോട് ദേവസ്വം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം - 679 513
976	പിഷാരിക്കോവിൽ ദേവസ്വം, വീരമംഗലം, മാങ്ങോട്, ചെർപ്പുളശ്ശേരി (വഴി) - 679 503
977	പിഷാരിക്കോവിൽ നീലമംഗലം പി.ഒ

978	പൊന്മുഖം ദേവസ്വം, നെല്ലായ - 679 335
979	പുതുക്കോവിൽ ദേവസ്വം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം - 679 513
980	പുതുക്കോവിൽ ദേവസ്വം, ആലങ്ങാട്, കടമ്പഴിപ്പുറം - 679 511
981	പുതുക്കോവിൽ ദേവസ്വം, പുളിയനാംകുന്ന്, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം - 679 518
982	പുതുക്കോട് ദേവസ്വം കോട്ടപ്പുറം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം - 679 518
983	പുതുക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം, വേങ്ങശ്ശേരി - 679 518
984	പുലാക്കാട് ഭഗവതിദേവസ്വം, നെല്ലായ - 679 335
985	പുളിയകാവ് അയ്യപ്പൻ ദേവസ്വം, പുഞ്ചപ്പാടം (പി.ഒ)
986	പുതുർ ദേവസ്വം, എലമ്പുലാശ്ശേരി - 679 752
987	ശാരദാശ്രമം, പാലപ്പുറം - 679 103
988	ശേഖരപുരം ദേവസ്വം, അടയ്ക്കാപുത്തൂർ - 679 503
989	ശ്രീകൃഷ്ണ ദേവസ്വം, കുലുക്കിലിയാട്, കോട്ടപ്പുറം - 679 518
990	ശ്രീകൃഷ്ണ ദേവസ്വം, തൃക്കങ്ങാട്, മണിശ്ശേരി - 679 521
991	ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ദേവസ്വം, വെള്ളിനേഴി - 679 504
992	തലയണക്കാട് ദേവസ്വം, തലയണക്കാട്, കടമ്പുർ, പാലക്കാട് 679 515
993	തെക്കേകുരുതിരാമൻ ദേവസ്വം, ചുനങ്ങാട് - 679 511
994	തിപ്പലിക്കാട് ദേവസ്വം, കരിമ്പുഴ - 679 513
995	തിരുവമ്പ്രം സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ദേവസ്വം, ആലങ്ങാട് - 679 511
996	തിരുവരായ്കൽ ഭഗവതി ദേവസ്വം, തിരാനാരായണപുരം, തിരുവാഴിയോട് - 679 514
997	തിരുവാഴിയോട് ദേവസ്വം, തിരാനാരായണപുരം, തിരുവാഴിയോട് - 679 514
998	തുമ്പായ ദേവസ്വം, ചളവറ - 679 505
999	ത്രാങ്ങാലി ദേവസ്വം, വാണിയംകുളം - 679 522
1000	ത്രാങ്ങാലി മേത്തുകോവിൽ ദേവസ്വം, ചെറുകാട്ടുപുലം - 679 522

1001	തൃപ്പൂമൺ തൃക്കോവിൽ ദേവസ്വം, ചളവറ - 679 515
1002	തൃക്കഴികുന്ന് ദേവസ്വം ശ്രീകൃഷ്ണപുരം, വലമ്പിലിമംഗലം - 679 511
1003	തൃക്കാരമണ്ണ ദേവസ്വം, മുണ്ടക്കോട്ടുകുറുശ്ശി , ചെർണ്ണൂർ (വഴി) 679 513
1004	തൃക്കോവിൽ ദേവസ്വം, കാറൽമണ്ണ - 679 506
1005	ത്രിവിക്രമപുരം ദേവസ്വം, കല്ലുവഴി - 679 518
1006	വടുകനാംകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം - 679 513
1007	വടുമണ്ണ ദേവസ്വം, വേളളിനേഴി, കുറ്റാനശ്ശേരി - 679 513
1008	വേട്ടക്കര അയോദ്ധ്യ പഴങ്ങോട്, ആലങ്ങാട്, വേട്ടക്കര - 679 637
1009	വേട്ടക്കരക്കാവ് ദേവസ്വം, എളേടത്ത് മടമ്പ, മുന്നൂർകോട്
1010	വേട്ടക്കൊരുമകൻ ദേവസ്വം, കുലുക്കിലിയാട്, കോട്ടപുറം
1011	വിലങ്ങേരി ദേവസ്വം, കുമനത്തറ - 679 523
	പട്ടാമ്പി താലൂക്ക്
1012	മുളയകാവ് ദേവസ്വം, മുളയകാവ്, കുലുക്കല്ലൂർ വഴി -679 337
1013	ഗോവിന്ദപുരം വിഷ്ണു ചെറുകോട്, ഒറ്റപ്പാലം
1014	തൊണ്ടിയന്നൂർ ദേവസ്വം, വല്ലപ്പുഴ - 679 336
1015	മഹാദേവപന്തൽ ദേവസ്വം, വല്ലപ്പുഴ, ചെറുകോട് - 679 336
1016	മുണ്ടനാംകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, നെല്ലായ
1017	പടിഞ്ഞാറേ കുറുവട്ടൂർ ദേവസ്വം, കുറുവട്ടൂർ, വല്ലപ്പുഴ - 679 336
1018	പെരുതൃക്കോവിൽ ദേവസ്വം കുലുക്കല്ലൂർ - 679 337
1019	പുളിയക്കുറുശ്ശി ദേവസ്വം, ചെറുകോട്, വല്ലപ്പുഴ - 679 336
	പട്ടാമ്പി താലൂക്ക്
1020	ഉത്രത്തിൽക്കാവ് ദേവസ്വം, തിരുനാരായണപുരം പി.ഒ, തിരുവാഴിയോട്
1021	വടുകനാംകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം 679 513

1022	വടമണ്ണ ദേവസ്വം, വെള്ളിനേഴി, കുറ്റാനശ്ശേരി - 679 513
1023	വായില്യാംകുന്ന് ഭഗവതി ദേവസ്വം, കടമ്പഴിപ്പുറം - 679 633
1024	വേട്ടക്കര അയോദ്ധ്യ പട്ടണോട്, ആലങ്ങാട്, വേട്ടക്കര - 679 637
1025	വേട്ടക്കരക്കാവ് ദേവസ്വം, എളയേടത്ത് മടമ്പ് മൂന്നൂർക്കോട്
1026	വേട്ടക്കൊരുമകൻ ദേവസ്വം, കുലുക്കിലിയാട്, കോട്ടപ്പുറം
1027	വിലങ്ങേരി ദേവസ്വം, കുമ്പനത്തറ - 679 523
	മണ്ണാർക്കാട് താലൂക്ക്
1028	ആപത്തുകാത്ത ഗണപതി ദേവസ്വം, പത്തുകുടി, മണ്ണാർക്കാട് പി.ഒ.
1029	ആര്യനമ്പി ദേവസ്വം, അരിയൂർ പി.ഒ., പിൻ - 678 583
1030	അറയൻകോട് ദേവസ്വം, തൈകര പി.ഒ, പിൻ - 678 761
1031	ചെത്തല്ലൂർ ദേവസ്വം, ചെത്തല്ലൂർ പി.ഒ., പിൻ - 678 609
1032	എടപ്പലം ദേവസ്വം, അലനല്ലൂർ പി.ഒ, പിൻ - 678 601
1033	ഇളംകുന്നൂ ദേവസ്വം, തച്ചനാട്ടുകര പി.ഒ.
1034	ഏർക്കാട്ടുകുന്നൂ ദേവസ്വം, കർക്കിടാംകുന്നൂ പി.ഒ, പിൻ - 678 605
1035	ഗോവിന്ദാപുരം ദേവസ്വം, വിയ്യങ്കുറുശ്ശി പി.ഒ., മണ്ണാർക്കാട് - 678 593
1036	ഹരിഹരൻകുളങ്ങര ദേവസ്വം, എടത്തനാട്ടുകര പി.ഒ.
1037	കലങ്ങാട്ടിരി ഭഗവതി ദേവസ്വം, കർക്കിടാംകുന്നൂ പി.ഒ., പിൻ - 678 605
1038	കാരാക്കുറുശ്ശി അയ്യപ്പൻ ട യാനാപുരത്തു വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കാരാക്കുറുശ്ശി പി.ഒ., മണ്ണാർക്കാട് - 678 595
1039	കർക്കിടാംകുന്നൂ ദേവസ്വം, കർക്കിടാംകുന്നൂ പി.ഒ., പിൻ - 678 605
1040	കറുകപുത്തൂർ മുതലൂർ ദേവസ്വം, തിരുവിഴാംകുന്ന്, കച്ചേരിപ്പറമ്പ് - 678 601
1041	കീഴ്ശ്ശേരി ദേവസ്വം, തച്ചനാട്ടുകര പി.ഒ, പിൻ - 678 583
1042	കൊടക്കാട് ദേവസ്വം, തച്ചനാട്ടുകര,പാലോട് പി.ഒ.
1043	കുമരംപുത്തൂർ ഭഗവതി ദേവസ്വം, കുമരംപുത്തൂർ പി.ഒ. - പിൻ - 678 583

1044	തില്ലമന്നാട്ടിൽ കുളപ്പുര സത്രം, കൊടുവായൂർ, പിൻ - 678 501
1045	തിരുകാച്ചാംകുറുശ്ശി ദേവസ്വം, പയ്യലൂർ പി.ഒ., പിൻ - 678 506
1046	തിരുവിലാപറ്റ ദേവസ്വം, വടവന്നൂർ, പിൻ - 678 504
1047	തൃപ്പല്ലാവൂർ ദേവസ്വം, പല്ലാവൂർ പി.ഒ., പിൻ - 678 688
1048	ഉദയമന്നാട്ടിൽ ദേവസ്വം, കൊടുവായൂർ, പിൻ - 678 501
1049	വെള്ളാന്തര ശിവ ക്ഷേത്രം, കിഴക്കേത്തറ, കൊല്ലങ്കോട് - 678 506
1050	വെകിടാചലപതി ദേവസ്വം, പനങ്ങാട്ടിരി പി.ഒ., പിൻ - 678 506
1051	വിശ്വനാഥസ്വാമി ദേവസ്വം, പനങ്ങാട്ടിരി പി.ഒ., പിൻ - 678 506
1052	വിശ്വനാഥസ്വാമി ദേവസ്വം, കേരളപുരം പി.ഒ., കൊടുവായൂർ, 678 501
	ആലത്തൂർ താലൂക്ക്
1053	അഞ്ചുമൂർത്തി ദേവസ്വം, മംഗലം, പിൻ - 678 682
1054	അയ്യപ്പൻ ദേവസ്വം, മഞ്ഞപ്ര പി.ഒ., പിൻ - 678 685
1055	അഴകത്തു ദേവസ്വം, കുഴൽമനം പി.ഒ. (സാമൂതിരി രാജ്യ, സെൻട്രൽ ദേവസ്വം ഓഫീസ്, ചാലപ്പുറം പി.ഒ., കോഴിക്കോട്)
1056	അഴിക്ക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം, മുടപ്പല്ലൂർ പി.ഒ., പിൻ - 678 705
1057	ചെമ്പ്രക്കുളം ദേവസ്വം, കോട്ടായി പി.ഒ., പാലക്കാട് ജില്ല
1058	ചെറുനെട്ടൂരി ടി. ശിവചത്തൂർ ദേവസ്വം, ചിറ്റിലഞ്ചേരി, പിൻ - 678 704
1059	ചിമ്പ ദേവസ്വം, കോട്ടായി, പിൻ - 678 572
1060	ഇലമനം ദേവസ്വം, തേക്കുറുശ്ശി പി.ഒ., പിൻ - 678 671
1061	ഏറാട്ടുകുളങ്ങര ദേവസ്വം, പുളിനെല്ലി - 678 572
1062	ഗണപതി ദേവസ്വം, ആയക്കാട് - 678 683
1063	ഗോപാലകൃഷ്ണസ്വാമി ദേവസ്വം, പാടൂർ - 678548
1064	കാരോട്ട് ലക്ഷ്മി ദേവസ്വം, കാട്ടുശ്ശേരി പി.ഒ., പെരുങ്കുളം, പിൻ - 678 542
1065	കറ്റുകുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം, കിഴക്കഞ്ചേരി, പിൻ - 678 684

1566	കാവിൽ ഭഗവതി ദേവസ്വം, ആനിക്കോട്, പി.ഒ. കരിയാങ്കോട്, പാലക്കാട് - 678 572
1567	കിഴക്കേത്തറ ഭഗവതി ദേവസ്വം, കുത്തനൂർ പി.ഒ., പിൻ - 678 721
1568	കൊടിക്കാട്ടു ഭഗവതി ദേവസ്വം, കൊടിക്കാട്, വടക്കഞ്ചേരി - 678 683
1569	കോതമംഗലം ദേവസ്വം, കുത്തനൂർ - 678 721
1570	ക്യൂഷ്ണമൂർത്തി അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, കരുമനശ്ശേരി, കിഴക്കഞ്ചേരി - 678 684
1571	ക്യൂഷ്ണസ്വാമി ദേവസ്വം, കാട്ടുശ്ശേരി, പെരുങ്കുളം - 678 542
1572	കുറുംബ ഭഗവതി ദേവസ്വം, കിഴക്കഞ്ചേരി - 678 684
1573	കുറുംബ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കുനിശ്ശേരി - 678 681
1574	കുരുതിരാമൻ ദേവസ്വം, ബമ്മണിയൂർ, പരുത്തിപ്പുളളി - 678 573
1575	ലക്ഷ്മിനാരായണ ദേവസ്വം, കുഴൽമന്ദം - 678 702
1576	ലക്ഷ്മി പെരുമാൾ ഗണപതി ദേവസ്വം, വടക്കാഞ്ചേരി - 678 684
1577	മഹാനണപതി ദേവസ്വം, കിഴക്കഞ്ചേരി - 678 684
1578	മാങ്ങോട്ടുകാവു ദേവസ്വം, അത്തിപ്പൊറ്റ പി.ഒ, പാലക്കാട് - 678 544
1579	മന്നത്ത് ഭഗവതി ദേവസ്വം, പെരുങ്ങോട്ടുകുറുശ്ശി പി.ഒ., പാലക്കാട് - 678 574
1580	മന്നത്ത് ഭഗവതി ഓ വേട്ടക്കൊരുമകൻ ദേവസ്വം, എരുമയൂർ - 678 546
1581	മന്നാട്ടൂർ ദേവസ്വം, കുത്തനൂർ പി.ഒ, പാലക്കാട് - 678 721
1582	മരുതി ഭഗവതി ദേവസ്വം, വിളയന്നൂർ ഗ്രാമം പി.ഒ., പിൻ - 678 671
1583	മേലൂർ തലച്ചിലവൻ ദേവസ്വം, കുത്തനൂർ - 678 721
1584	മേകനാങ്കുളം അയ്യപ്പൻ ക്ഷേത്രം, പുളിനെല്ലി പി.ഒ , പിൻ - 678 572
1585	മുകാംബിക കളപ്പെട്ടി സത്രം, കളപ്പെട്ടി - പിൻ 678 702
1586	മുടപ്പുളളി ഭഗവതി ദേവസ്വം, ബമ്മണിയൂർ, പുളിനെല്ലി - 678 572
1587	ഊട്ടുപുരം വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കാവശ്ശേരി - 678 543
1588	പറക്കാട്ട്കാവ് ദേവസ്വം, കാവശ്ശേരി പി.ഒ, പാലക്കാട്

1089	പരുത്തിപ്പുളളികളം ദേവസ്വം, പരുത്തിപ്പുളളി - 678 573
1090	പെരുംകുളം ശിവക്ഷേത്രം, കാട്ടുശ്ശേരി, പെരുംകുളം - 678 542
1091	പൂക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ദേവസ്വം, കുനിശ്ശേരി പി.ഒ., പിൻ - 678 681
1092	പുനക്കോട് ശിവക്ഷേത്രം, തരൂർ - 678 547
1093	പുതുകോട് ദേവസ്വം (നടുവിൽമം ഗ്രൂപ്പ്) (നടുവിൽമം ദേവസ്വം, പഴയ നടക്കാവ്, നെക്കേമം റോഡ്, തൃശ്ശൂർ - 680 001)
1094	പുതുകോട്ടപ്പൻ ബാലികുളംബ ക്ഷേത്രം, കണ്ണനൂർ, ഒലിവ് മൗണ്ട് പി.ഒ., പിൻ - 678 702
1095	ഋഷിനാരദമംഗലം ദേവസ്വം, കണ്ണമ്പ്ര പി.ഒ., പാലക്കാട് - 678 686
1096	ശിവക്ഷേത്രം, പാട്ടൂർ - 678 548
1097	സ്പെസിഫിക് എൻഡോവ്മെന്റ് ട്രസ്റ്റ് അയ്യപ്പൻ, മഞ്ഞപ്ര പി.ഒ- 678685
1098	തായകാവു ദേവസ്വം, തേക്കുറുശ്ശി പി.ഒ., പിൻ - 678 671
1099	തെക്കേഗ്രാമസമൂഹം, പുതുകോട് - 678 687
1100	തെന്നിലാപുരം ദേവസ്വം, തെന്നിലാപുരം - 678 682
1101	തിരുവറ ദേവസ്വം, കിഴക്കഞ്ചേരി - 678 684
1102	തൃപ്പാവള്ളൂർ ദേവസ്വം, തൃപ്പാളൂർ, പുളളോട് പി.ഒ., പിൻ - 6778 545
1103	തൃത്താമര ദേവസ്വം, ബെമ്മണിയൂർ, പരുത്തിപ്പുളളി - 678 573
1104	വടക്കേഗ്രാമം കൃഷ്ണസ്വാമി ദേവസ്വം, മംഗലം പി.ഒ., പിൻ - 678 682
1105	വടക്കേഗ്രാമസമൂഹം, പുതുകോട് പി.ഒ., പിൻ - 678 687
1106	വടക്കേഗ്രാമം ദേവസ്വം, വടക്കേത്തറ, മേലാർകോട് - 678 703
1107	വലിയമ്മക്കാവ് ദേവസ്വം, പരുത്തിപ്പുളളി, പിൻ - 678 573
1108	വരദരാജപെരുമാൾ ദേവസ്വം, കാട്ടുശ്ശേരി, പെരുംകുളം - 678 573
1109	വിളയന്നൂർ ഗ്രാമ ദേവസ്വം, വിളയന്നൂർ പി.ഒ, പിൻ - 678 671
1110	വിളയന്നൂർ നെടുമ്പയൂർ ദേവസ്വം, വിളയന്നൂർ(നടുവിൽമം ദേവസ്വം) പഴയ നടക്കാവ്, തെക്കേ മം റോഡ്, തൃശ്ശൂർ - 680 001)

1141	വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പഴമ്പാലക്കോട് പി.ഒ., പിൻ - 678 544
	ഫോർട്ട് കൊച്ചി
1142	ശ്രീമദ്ജനാർദ്ദനസ്വാമി ദേവസ്വം, അമരാവതി,

	ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പേര്, മേൽവിലാസം
	കണ്ണൂർ താലൂക്ക്
1143	ശ്രീ.അക്ലിയത്ത് ശിവ ക്ഷേത്രം, അഴീങ്കോട്, 670009
1144	ശ്രീ.അക്ലിയത്തിടത്തിൽ നെയ്യച്ചുട്ടം സംഘം ക്ഷേത്രം, അഴീങ്കോട്, 670009
1145	ശ്രീ.ആനന്ദേശ്വരം ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ) 670011
1146	ശ്രീ.അണീക്കര പുരാല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കുഞ്ഞിമംഗലം, കൂവപ്പ്രം(പി.ഒ),670309
1147	ശ്രീ.അറത്തിൽ ഭദ്രപുരം ക്ഷേത്രം, നരീക്കാംവെള്ളി.(പി.ഒ), 670501
1148	ശ്രീ.അരയാല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ) 670011
1149	ശ്രീ.അതിയടത്ത് ശ്രീകൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, ശ്രീസ്ഥം,(പി.ഒ) 670303
1120	ശ്രീ.ചെറുകുന്ന് അന്നപൂർണ്ണേശ്വരി ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ)670011
1124	ശ്രീ.ആലക്കാട്ട് കണ്ണങ്ങാട് ക്ഷേത്രം, പാണപ്പുഴ, ഏരം.(പി.ഒ), 670306
1122	ശ്രീ.ഇരിണാവ് ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ഇരിണാവ്,(പി.ഒ) 670301
1123	ശ്രീ.ഇരിണാവ് വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, ഇരിണാവ്,(പി.ഒ) 670301
1124	ശ്രീ.എടക്കാട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, നടാൽ, എടക്കാട്.(പി.ഒ), 670663
1125	ശ്രീ.എടനാട് കണ്ണങ്ങാട്ട് ക്ഷേത്രം, എടാട്ട്,(പി.ഒ)670327
1126	ശ്രീ.എളയാവൂർ ക്ഷേത്രം, എളയാവൂർ, മുണ്ടയാട്.(പി.ഒ),670597
1127	ശ്രീ.എരഞ്ഞിക്കൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, എടക്കാട്.(പി.ഒ) 670461

1128	ശ്രീ.ഏര്യത്ത് വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, പാണപ്പുഴ, എര്യം,(പി.ഒ) 670306
1129	ശ്രീ.ചാല ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, തോട്ടട,(പി.ഒ) 670007
1130	ശ്രീ.ചാലാട് ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, ചാലാട്,(പി.ഒ) 670014
1131	ശ്രീ.ചെങ്ങൽ വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, പഴയങ്ങാടി,(പി.ഒ) 670303
1132	ശ്രീ.ചിറ്റന്നൂർ കൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, വിളയാങ്കോട്,(പി.ഒ)670501
1133	ശ്രീ.ഏച്ചൂർകോട്ടം ശിവ ക്ഷേത്രം, ഏച്ചൂർ,(പി.ഒ) 670591
1134	ശ്രീ.ചൊവ്വ ശിവ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ. (പി.ഒ),670011
1135	ശ്രീ.ചുണ്ടയിൽ വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം,ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1136	ശ്രീ.ഗണപതി മണ്ഡപം ക്ഷേത്രം, കണ്ണാടിപ്പറമ്പ,(പി.ഒ) 670604
1137	ശ്രീ.കടലായി ശ്രീകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ) 670011
1138	ശ്രീ.തെരുവത്ത് ഗണപതി മണ്ഡപം ക്ഷേത്രം,അഴീക്കോട്,(പി.ഒ) 670009
1139	ശ്രീ.കിലാശി മുത്തു മാരിയമ്മൻ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1140	ശ്രീ.കളരിവാതുക്കൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1141	ശ്രീ.കാനത്തൂർ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം പള്ളിക്കുന്ന് (പി.ഒ) 670004
1142	ശ്രീ.കാക്കാംകോവിൽ ക്ഷേത്രം, കല്ലയാറ്റൂരി (പി.ഒ) 670562
1143	ശ്രീ.കാപ്പാട്ടുകാവ് ക്ഷേത്രം, കാപ്പാട് (പി.ഒ) 670006

1144	ശ്രീ.കടകര ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, കപ്പാട്.(പി.ഒ) 670006
1145	ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, മണ്ടൂർ (പി.ഒ),670501
1146	ശ്രീ.താവം വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം ചെറുകുന്ന്, താവം(പി.ഒ) 670301
1147	ശ്രീ.തെക്കുമ്പാട് കുലോം ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറ ക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1148	ശ്രീ.മാടായി തിരുവർക്കാട്ട്കാവ് ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ. (പി.ഒ),670011
1149	ശ്രീ.ഉദയപുരം ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, കൂവപ്പ്രം(പി.ഒ) 670309
1150	ശ്രീ.ഉളിയത്ത് കൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, മണ്ടൂർ, 670501
1151	ശ്രീ.വാസുദേവപുരം ക്ഷേത്രം, പാണപ്പുഴ, മാതമംഗലം ബസാർ(പി.ഒ) 670306
1152	ശ്രീ.വടശ്ശേരം ശിവ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ .(പി. ഒ),670011
1153	ശ്രീ.വെള്ളാലത്ത് ശിവ ക്ഷേത്രം, കടന്നപ്പള്ളി, പരിയാരം മെഡിക്കൽ കോളേജ് (പി. ഒ) 670501
1154	ശ്രീ.തയിൽ വെങ്കിട്ടരമണ ക്ഷേത്രം, തയിൽ, കണ്ണൂർ(പി.ഒ) 670003
1155	ശ്രീ.വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, കടന്നപ്പള്ളി (പി.ഒ) 670501
1156	ശ്രീ.വിഷ്ണുപുരം ക്ഷേത്രം, പാണപ്പുഴ, മാതമംഗലം(പി.ഒ) 670306
1157	ശ്രീ.കുമിഴിയിൽ വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, എഴോം(പി.ഒ) 670502
1158	ശ്രീ. പുളിത്തറമ്മൽ ക്ഷേത്രം, ചെറുകുന്ന്, കീഴറ (പി.ഒ) 670301
1159	ശ്രീ.താവക്കര മുത്തപ്പൻ ക്ഷേത്രം
1160	ശ്രീ.പുറത്തരുവത്ത് മുച്ചിലോട്ട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കുഞ്ഞിമംഗലം, 670301

1161	ശ്രീ.കിഴക്കേക്കര കൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1162	ശ്രീ.കുന്നിൻ മതിലകം ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1163	ശ്രീ.ധന്വന്തരി ക്ഷേത്രം , ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ), 670011
1164	ശ്രീ.പന്നിക്കുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ .(പി.ഒ)670011
1165	ശ്രീ.പടിഞ്ഞാറേക്കര ശ്രീകൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1166	ശ്രീ.വേങ്കിൽ ചേരിക്കൽ ക്ഷേത്രം, ചെറുകുന്ന്(പി.ഒ) 670301
1167	ശ്രീ.എരിപുരം ശ്രീകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1168	ശ്രീ.കൊക്കോട്ട് മുച്ചിലോട്ട് ദേവതി ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, മണ്ടൂർ(പി.ഒ) 670501
1169	ശ്രീ.കവണിശ്ശേരി സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, ചെറുകുന്ന്(പി.ഒ) 670301
1170	ശ്രീ.തൃക്കുശ്ശേരി കൈലാസ.നാഥ ക്ഷേത്രം, കൈതപ്രം, മാതമംഗലം(പി.ഒ) 670306
1171	ശ്രീ.മുണ്ടേരിക്കാവ് മഹാലക്ഷ്മി ക്ഷേത്രം, മുണ്ടേരി(പി.ഒ) 670591
1172	ശ്രീ.മുങ്ങം ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1173	ശ്രീ.ഇടയ്ക്കേപ്പുറം സുബ്രഹ്മണ്യ ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1174	ശ്രീ.ഭൂതനാഥപുരം ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, മണ്ടൂർ(പി.ഒ) 670501

1175	ശ്രീ.കീഴറ കുലോം ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1176	ശ്രീ.കീഴ്തുകോവിൽ ക്ഷേത്രം, ഏഴോം, കൊട്ടില(പി.ഒ),670334
1177	ശ്രീ.കണ്ണാടിപ്പറമ്പ് ധർമ്മശാസ്ത ക്ഷേത്രം, കണ്ണാടിപ്പറമ്പ(പി.ഒ) 670604
1178	ശ്രീ.കണ്ണനളി നെയ്യമുത് സംഘം ക്ഷേത്രം, കല്യാശ്ശേരി (പി.ഒ),670562
1179	ശ്രീ.കുളപ്രത്ത് കാവ് ക്ഷേത്രം , വിളയാങ്കോട് (പി.ഒ) 670501
1180	ശ്രീ.കൃഷ്ണൻ കുറുവാട്ട് കാവ് ക്ഷേത്രം, കുഞ്ഞിമംഗലം(പി.ഒ) 670309
1181	ശ്രീ.കൃഷ്ണമതിലകം ക്ഷേത്രം, കൈതപ്രം, മാതമംഗലം(പി.ഒ) 670306
1182	ശ്രീ.കുനിത്തല ക്ഷേത്രം, ചെമ്പിലോട്, ചാല ഇസ്ലാം(പി.ഒ) 670621
1183	കുഞ്ഞിമംഗലം വീരചാമുണ്ഡി ക്ഷേത്രം,ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1184	ശ്രീ.കുറുവക്കാവ് ക്ഷേത്രം , ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ. (പി.ഒ),670011
1185	ശ്രീ.കുന്നാവ് ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രം പള്ളിക്കുന്ന് ,ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1186	ശ്രീ.കൊക്കോട്ട് ക്ഷേത്രം, കടന്നപ്പള്ളി, 670501
1187	ശ്രീ.മറത്തുപടി ഭൂതനാഥപുരം ക്ഷേത്രം, കുഞ്ഞിമംഗലം(പി.ഒ)670209
1188	ശ്രീ.മക്രേരി സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി ക്ഷേത്രം, മക്രേരി(പി.ഒ) 670622
1189	ശ്രീ.മാവിലാക്കാവ് ക്ഷേത്രം, മാവിലായി(പി.ഒ) 670622
1190	ശ്രീ.മൊളോളം ശിവ ക്ഷേത്രം, അഴീക്കോട്.(പി.ഒ) 670009

1191	ശ്രീ.മേലേടത്ത് ചുഴലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കടന്നപ്പള്ളി (പി.ഒ) 670501
1192	ശ്രീ.മുഴപ്പിലങ്ങാട് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1193	ശ്രീ.മൈലപ്രത്ത് കാവ്, ചെമ്പിലോട്, ചാല ഇസ്ലാം(പി.ഒ) 670621
1194	ശ്രീ.നാരാത്ത് മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, നാരാത്ത്.(പി.ഒ) 670601
1195	ശ്രീ.നാരാത്ത് നെയ്യച്ചുത് സംഘം, നാരാത്ത്(പി.ഒ) 670601
1196	ശ്രീ.മൊത്തപ്പറമ്പ് തൃക്കൂൽ ക്ഷേത്രം, ഏഴോം (പി.ഒ) 670334
1197	ശ്രീ.മണക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കല്യാശ്ശേരി (പി.ഒ), 670562
1198	ശ്രീ.ഒദയമ്മാടം ക്ഷേത്രം, ചെറുകുന്ന് (പി.ഒ) 670301
1199	ശ്രീ.ഒഴുകോത്ത് പറമ്പ് തൃക്കോവിൽ ക്ഷേത്രം, കല്യാശ്ശേരി(പി.ഒ) 670562
1200	ശ്രീ.പള്ളിക്കുന്ന് മൂകാംബിക ക്ഷേത്രം,പള്ളിക്കുന്ന് (പി.ഒ) 670004
1201	ശ്രീ.ഉൾപ്പച്ചിക്കാവ് ക്ഷേത്രം, എടക്കാട്.(പി.ഒ) 670663
1202	ശ്രീ.പാപ്പിനിശ്ശേരി ശിവ ക്ഷേത്രം, പാപ്പിനിശ്ശേരി(പി.ഒ) 670561
1203	ശ്രീ.പറങ്കോത്ത് വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, കല്യാശ്ശേരി(പി.ഒ) 670562
1204	ശ്രീ.പെരളശ്ശേരി ക്ഷേത്രം, മുണ്ടലൂർ(പി.ഒ) 670672
1205	ശ്രീ.പെരിയാട്ട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം(പി.ഒ) 670501
1206	ശ്രീ.പിള്ളയാർകോവിൽ ക്ഷേത്രം, കണ്ണൂർ(പി.ഒ) 670001
1207	ശ്രീ.പൊങ്ങിലാട്ട് വല്ലാകുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, കുഞ്ഞിമംഗലം (പി.ഒ) 670209
1208	ശ്രീ.പൊക്യാരത്ത് ക്ഷേത്രം അഴീക്കോട്. അഴീക്കോട്(പി.ഒ) 670009
1209	ശ്രീ.പുതുക്കോവിൽക്ഷേത്രം,കടമ്പൂർ, എടക്കാട്(പി.ഒ) 670663

1240	ശ്രീ.പ്രയാഗോട് ക്ഷേത്രം, മാനേജർ, നടുവിൽ മഠം ദേവസ്വം, ഇടി വടക്കേമഠം ബ്രഹ്മസ്വം, എം.ജി.റോഡ്, തൃശ്ശൂർ-680001
1241	ശ്രീ. പുത്തരിക്കാവ് ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, ശ്രീസ്ഥ, 670603
1242	ശ്രീ.പനങ്കാവ് ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1243	ശ്രീ.പുത്തൻകോട്ടം ക്ഷേത്രം, കല്ലയാശ്ശേരി, 670562
1244	ശ്രീ.പുതിയകാവ് ക്ഷേത്രം, അഴീക്കോട്(പി.ഒ) 670009
1245	ശ്രീ.പുഴാതി സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, പള്ളിക്കുന്ന്, പടപ്പേങ്ങാട് (പി.ഒ)
1246	ശ്രീ.രാമപുരം ക്ഷേത്രം,ചെറുതാഴം, പഴയങ്ങാടി (പി.ഒ) 670303
1247	ശ്രീ.രാഘവപുരം ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, മണ്ടൂർ(പി.ഒ) 670501
1248	ശ്രീ.രയരോത്തിടം സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, ചെറുതാഴം, കടന്നപ്പള്ളി(പി.ഒ)670501
1249	ശ്രീ.ശാസ്താംകോട്ടം ക്ഷേത്രം,ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ), 670011
1220	ശ്രീ.ശിവേശ്വരം ക്ഷേത്രം, ചിറക്കൽ കോവിലകം ദേവസ്വം, ചിറക്കൽ.(പി.ഒ),670011
1221	ശ്രീ.ചേലോറ സോമേശ്വരി ക്ഷേത്രം, ചേലോറ, മൗവ്വഞ്ചേരി(പി.ഒ) 670011
1222	ശ്രീ.സ്വാമി മഠം ക്ഷേത്രം കണ്ണൂർ , 670001
	തലശ്ശേരി താലൂക്ക്
1223	അണ്ടല്ലൂർക്കാവ് ക്ഷേത്രം,ധർമ്മടം, പാലയാട് (പി.ഒ) 670661
1224	ശ്രീ.അയലപ്രം ക്ഷേത്രം, (പി.ഒ)പാതിരിയാട്670741

1225	ശ്രീ.ചിറക്കക്കാവ് ക്ഷേത്രം,നെട്ടൂർ (പി.ഒ) 670105
1226	ശ്രീ.എരിവട്ടിക്കാവ് ക്ഷേത്രം കോട്ടയംപൊയിൽ.(പി.ഒ)670691
1227	ശ്രീ.കല്ലായി ശിവ ക്ഷേത്രം, അഞ്ചരക്കണ്ടി (പി.ഒ) 670612
1228	ശ്രീ.കാഞ്ഞിലേരി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കാഞ്ഞിലേരി(പി.ഒ) 670700
1229	ശ്രീ.കീഴാറ്റിൽ വൈഷ്ണവതകൻ ക്ഷേത്രംകതിരൂർ (പി.ഒ) 670642
1230	ശ്രീ.കൊടോളിപ്രം ക്ഷേത്രം, പട്ടാന്നൂർ (പി.ഒ)670595
1231	ശ്രീ.കോതാലൂർ ക്ഷേത്രം പാട്യം (പി.ഒ)670691
1232	ശ്രീ.കുറുളിക്കാവ് ക്ഷേത്രം കടവത്തൂർ (പി.ഒ) 670676
1233	ശ്രീ.കോങ്ങാറ്റ ചക്രപാണി ക്ഷേത്രംപാട്യം, പത്തായക്കുന്ന് (പി.ഒ)670691
1234	ശ്രീ.കളരികൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ചിറ്റാരിപ്പറമ്പ് (പി.ഒ) 670650
1235	ശ്രീ.കുറ്റേരി വൈഷ്ണവതകൻ ക്ഷേത്രം പുത്തൂർ (പി.ഒ) 670692
1236	ശ്രീ.കുഴുമ്പിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കീഴൂർ, പുന്നാട് (പി.ഒ) 670703
1237	ശ്രീ.ലക്ഷ്മി നരസിംഹം ക്ഷേത്രം, തിരുവങ്ങാട് (പി.ഒ) 670103
1238	ശ്രീ.മാലൂർപ്പടി ക്ഷേത്രം, ശിവപുരം, മാലൂർ (പി.ഒ) 670702
1239	ശ്രീ.മേലൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, മേലൂർ, (പി.ഒ)670661
1240	ശ്രീ.മീത്തലൈക്കാവ് ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, കതിരൂർ (പി.ഒ) 670642
1241	ശ്രീ.മുണ്ടയാംപറമ്പ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, മുണ്ടയാംപറമ്പ (പി.ഒ) 670704
1242	ശ്രീ.മുണ്ടയോട്ട് കാവ് ക്ഷേത്രം, ഒളവിലം (പി.ഒ) 673313
1243	ശ്രീ.മുരിയാട്ട് കാവ്, മാനന്തരി (പി.ഒ) 670643

1244	ശ്രീ.നീലകണ്ഠി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കണ്ണവം (പി.ഒ)
1245	ശ്രീ.നായ്ക്കാലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പട്ടാന്നൂർ (പി.ഒ) 670595
1246	ശ്രീ.പടുവിലാക്കാവ് ക്ഷേത്രം , പടുവിലായി, പാതിരിയാട് (പി.ഒ) 670741
1247	ശ്രീ.ആറളം-പാലയാട് ക്ഷേത്രം, ആറളം, വീർപാട് (പി.ഒ), 670704
1248	ശ്രീ.പള്ളിക്കുനി പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, കരിയാട് (പി.ഒ) 673316
1249	ശ്രീ.പരിമാം ക്ഷേത്രം, നൂറ്റാഹി (പി.ഒ)673311
1250	ശ്രീ.പനോളിക്കാവ് അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം, കാവുണ്ടാഗം (പി.ഒ) 670649
1251	ശ്രീ.നീർവേലി ശ്രീരാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, നീർവേലി (പി.ഒ) 670701
1252	ശ്രീ.പേരാവൂർ ശ്രീകൃഷ്ണ ക്ഷേത്രം, പേരാവൂർ (പി.ഒ),670673
1253	ശ്രീ.പെരിഞ്ചേരി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കഴനി (പി.ഒ) 670702
1254	ശ്രീ.പുവളപ്പ്തെരു ഗണപതി ക്ഷേത്രം, തിരുവങ്ങാട് (പി.ഒ) 670103
1255	ശ്രീ.രാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, തിരുവങ്ങാട് (പി.ഒ) 670103
1256	ശ്രീ.ശങ്കരൻ കുളങ്ങര വൈരീഘാതകൻ ക്ഷേത്രം, ഇടത്തിലമ്പലം, നെട്ടൂർ (പി.ഒ) 670105
1257	ശ്രീ.ശിവപുരം ക്ഷേത്രം, ശിവപുരം (പി.ഒ) 670702
1258	ശ്രീ.കതിരൂർ സൂര്യനാരായണ ക്ഷേത്രം, കതിരൂർ(പി.ഒ) 670642
1259	ശ്രീ.തില്ലങ്കേരി ശിവ ക്ഷേത്രം, തില്ലങ്കേരി (പി.ഒ)670702
1260	ശ്രീ.തെരൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, കീഴല്ലൂർ, എടയന്നൂർ (പി.ഒ) 670595

1261	ശ്രീ.തൊടികളം ശിവ ക്ഷേത്രം, കണ്ണവം (പി.ഒ) 670650
1262	ശ്രീ.കൊട്ടിയൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, മണത്തണ കൊടിയൂർ (പി.ഒ) 670651
1263	ശ്രീ.ശങ്കരനെല്ലൂർ വല്ലനാടത്തമ്പലം ക്ഷേത്രം, ശങ്കരനെല്ലൂർ (പി.ഒ) 670643
1264	ശ്രീ.മേനപ്രം വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, മേനപ്രം (പി.ഒ) 670672
1265	ശ്രീ.ചെറുവാഞ്ചേരി വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, ചെറുവാഞ്ചേരി (പി.ഒ) 670650
1266	ശ്രീ.പുതിയ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പായം, ഇരിട്ടി (പി.ഒ) 670703
1267	ശ്രീ.മുദുംഗശൈലേശ്വരി ക്ഷേത്രം, മുഴക്കുന്ന് (പി.ഒ) 670673
1268	ശ്രീ.പിണറായി വൈരീഘാതകൻ ക്ഷേത്രം, പിണറായി (പി.ഒ) 670741
1269	ശ്രീ.കൂടാളിക്കാവ് ക്ഷേത്രം, കൂടാളി (പി.ഒ), 670592
1270	ശ്രീ.മീത്തലൈക്കാവ് ധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രം, കതിരൂർ (പി.ഒ) 670642
1271	ശ്രീ.മുഴപ്പാഞ്ചേരി ക്ഷേത്രം, കോളയാട്, 670650
1272	ശ്രീ.മനയിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പന്യന്നൂർ (പി.ഒ), 670671
1273	ശ്രീ.മണത്തണ സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമി ക്ഷേത്രം, മണത്തണ (പി.ഒ) 670677
1274	ശ്രീ.കേളാലൂർ ക്ഷേത്രം, മമ്പറം (പി.ഒ) 670741
1275	ശ്രീ.പനകളം അയ്യപ്പ ക്ഷേത്രം വടകര താലൂക്ക്
1276	ശ്രീ.അരക്കിലാട്ട് പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, അരക്കിലാട്ട് (പി.ഒ)
1277	ശ്രീ.ചെറുവട്ടായി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കോടഞ്ചേരി (പി.ഒ) 673503
1278	ശ്രീ.എളയേടത്ത് പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, കടമേരി, ആയഞ്ചേരി 670642
1279	ശ്രീ.കളിയാംവെള്ളി ക്ഷേത്രം, എടച്ചേരി 673502
1280	ശ്രീ.കുറുവഞ്ചേരി പരദേവത ക്ഷേത്രം, പാലയാട് നട (പി.ഒ) 673521

1281	ശ്രീ.കടമേരി പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, ആയഞ്ചേരി, കടമേരി (പി.ഒ) 673542
1282	ശ്രീ.കുളശ്ശേരി ശിവ ക്ഷേത്രം, തൃണേരി, നാദാപുരം (പി.ഒ) 673504
1283	ശ്രീ.കുവ്വാട്ട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പൊൻമേരി പറമ്പ് (പി.ഒ) 673542
1284	ശ്രീ.കോട്ടത്ത് പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, കുന്ദിങ്ങാട് (പി.ഒ) 673503
1285	ശ്രീ.കുട്ടോത്ത് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, കീഴൽ (പി.ഒ) 673104
1286	ശ്രീ.കൂർമ്മൻകുളങ്ങര ക്ഷേത്രം, ഓർക്കാടേരി (പി.ഒ) 673501
1287	ശ്രീ.കുഞ്ഞല്ലൂർ നരസിംഹമൂർത്തി ക്ഷേത്രം, പുറമേരി (പി.ഒ) 673503
1288	ശ്രീ.കുന്നമ്മൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കക്കട്ടിൽ (പി.ഒ) 673507
1289	ശ്രീ.നരിക്കാട്ടേരി വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, വരികോളി (പി.ഒ) 673506
1290	ശ്രീ.പൈങ്ങോട്ടായി പരദേവതാ ക്ഷേത്രം കോടപ്പള്ളി (പി.ഒ) 673542
1291	ശ്രീ.നാദാപുരം പുതിയതെരു ഗണപതി ക്ഷേത്രം, പേരോട് (പി.ഒ) 673504
1292	ശ്രീ.തിന്മൂർ ശങ്കര നാരായണ ക്ഷേത്രം, തിന്മൂർ (പി.ഒ) 673507
1293	ശ്രീ.തിരുമന മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, വില്ലാപ്പള്ളി (പി.ഒ) 673542
1294	ശ്രീ.തൃണേരി വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, തൃണേരി (പി.ഒ) 673505
1295	ശ്രീ.മണിയൂർ വാപ്രത്ത് കഴകം ക്ഷേത്രം, മണിയൂർ (പി.ഒ) 673523
1296	ശ്രീ.വട്ടോളി ശിവ ക്ഷേത്രം, വട്ടോളി (പി.ഒ) 673507
1297	ശ്രീ.വെള്ളറകോട് പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, പതിയാരക്കര (പി.ഒ) 673111
1298	ശ്രീ.വിഷ്ണു മംഗലം ക്ഷേത്രം, വിഷ്ണുമംഗലം (പി.ഒ) 673506
1299	ശ്രീ.അഴിയൂർ കോറോത്ത് നാഗഭഗവതി ക്ഷേത്രം, അഴിയൂർ (പി.ഒ) 673309
1300	ശ്രീ.ചുണ്ടയിൽ കഴകം ക്ഷേത്രം, പുതിയങ്ങാടി (പി.ഒ) 673520
1301	ശ്രീ.കൊളരാട് ഗണപതി ക്ഷേത്രം, ചോമ്പാല (പി.ഒ) 673308
1302	ശ്രീ.മേമുണ്ടമഠം ക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104

1303	ശ്രീ.ഇരിങ്ങങ്ങൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, ഇരിങ്ങങ്ങൂർ (പി.ഒ) 673505
1304	ശ്രീ.ആയഞ്ചേരി ശിവ ക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104
1305	ശ്രീ.പൊന്മേരി ശിവക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104
1306	ശ്രീ.കാർത്തികപ്പള്ളി ദുർഗ്ഗാ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, എടച്ചേരി,(പി.ഒ) 673502
1307	ശ്രീ.ചേന്ദമംഗലം ക്ഷേത്രം, എടച്ചേരി,(പി.ഒ) 673502
1308	ശ്രീ.വൈക്കിലശ്ശേരി തെരു ഗണപതി ക്ഷേത്രം, എടച്ചേരി,(പി.ഒ) 673502
1309	ശ്രീ.ലോകനാർക്കാവ് ക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104
1310	ശ്രീ.തിരുവള്ളൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104
1311	ശ്രീ.കൊറ്റാംവള്ളി ക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104
1312	ശ്രീ.വൈക്കിലശ്ശേരി പരദേവതാ ക്ഷേത്രം, വൈക്കിലിശ്ശേരി (പി.ഒ) 673104
1313	ശ്രീ.കുന്നംകുളങ്ങര ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രം, സിദ്ധസമാജം (പി.ഒ) 673104
1314	ശ്രീ.വെള്ളികുളങ്ങര ശിവ ക്ഷേത്രം എടച്ചേരി,(പി.ഒ) 673502
1315	ശ്രീ.കാരയാട്ട് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, പുറമേരി (പി.ഒ) 673503
1316	മണിയൂർ മഠം ക്ഷേത്രം, തളിപ്പറമ്പ് (പി.ഒ) 670141
	മാനന്തവാടി
1317	ശ്രീ.അടുവത്ത് വിഷ്ണു ക്ഷേത്രം, തവിഞ്ഞാൽ,വിമലാനഗർ(പി.ഒ)670645
1318	ശ്രീ.ആര്യന്നൂർ ശിവ ക്ഷേത്രം, പനമരം (പി.ഒ) 670721
1319	ശ്രീ.ബദിരൂർ വേട്ടക്കൊരു മകൻ ക്ഷേത്രം, ഏച്ചോം (പി.ഒ) 670721
1320	ശ്രീ.ഏച്ചോം ശിവ ക്ഷേത്രം, ഏച്ചോം (പി.ഒ) 670721
1321	ശ്രീ.കരിമ്പിൽ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, കാരക്കമല (പി.ഒ) 670645
1322	ശ്രീ.എരനെല്ലൂർ മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം,പനമരം (പി.ഒ) 670721

1323	ശ്രീ.മാതാങ്കോട് ചേടാറ്റിലമ്മൻ ക്ഷേത്രം, ചെറുകാട്ടൂർ (പി.ഒ), 670721
1324	ശ്രീ.മഴുവന്നൂർ ക്ഷേത്രം, തരുവന (പി.ഒ) 670645
1325	ശ്രീ.പനമരത്ത് മുരികന്മാർ ക്ഷേത്രം, പനമരം (പി.ഒ) 670721
1326	ശ്രീ.പുളളിമാലമ്മ ക്ഷേത്രം, പനമരം, മകിയാഡ് (പി.ഒ) 670721
1327	ശ്രീ.രവിമംഗലം ക്ഷേത്രം,(പി.ഒ) അഞ്ചുകുന്ന്, 670645
1328	ശ്രീ.തിരുനെല്ലി ക്ഷേത്രം, തിരുനെല്ലി (പി.ഒ) 670646
1329	ശ്രീ.തൃശ്ശിലേരി നെല്ലൂർ ക്ഷേത്രം, കാട്ടിക്കുളം (പി.ഒ) 670646
1330	ശ്രീ.വള്ളിയൂർക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, ആറാട്ടുതറ (പി.ഒ) 670645
1331	ശ്രീ.കുഞ്ഞാഴ്ഭഗവതി ക്ഷേത്രം
1332	ശ്രീപാലക്കുന്ന് അന്നപൂർണ്ണേശ്വരി ക്ഷേത്രം, കാമ്പട്ടി (പി.ഒ) 670644
1333	ശ്രീ.മുതിരേരി ശിവ ക്ഷേത്രം, തവിഞ്ഞാൽ (പി.ഒ) 670644
1334	ചെയർമാൻ,ശ്രീ.പോരൂർ ഉതിര മാരുതൻ ക്ഷേത്രം, പി.ഒ പോരൂർ,വയനാട്
1335	ശ്രീ.കമ്മന വള്ളിയൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രം,കമ്മന (പി.ഒ) 670645
1336	ശ്രീ.തൃപ്പോറ ക്ഷേത്രം, എടവക (പി.ഒ) 670645
1337	ശ്രീ.വടക്കത്തി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, എളമനം (പി.ഒ) 670645

1338	ശ്രീ.അയ്യപ്പൻകാവ് ക്ഷേത്രം, തവിഞ്ഞാൽ (പി.ഒ)
1339	ശ്രീ.പുറമംഗലം പോർക്കലി ഭഗവതി ക്ഷേത്രം, പീച്ചാങ്കോട് (പി.ഒ) 670121

അനുബന്ധം - 3

ബോർഡിനു കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണവും സ്ഥാപനങ്ങളിലെ

ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണവും

കേന്ദ്രത്തിന്റെ നിലവിലുള്ള ഗ്രേഡ്	നിലവിലുള്ള ഓരോ ഗ്രേഡിലും എണ്ണം	2008-ൽ ഓരോ ഗ്രേഡിലുമുള്ള ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം	നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ഗ്രേഡ്	പുതിയ ഗ്രേഡിൽ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണം	ബോർഡ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ശേഷം അംഗീകരിച്ച തസ്തികകൾ	നിലവിലുള്ള ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം (പുതിയ ഗ്രേഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ)	അഭിപ്രായക്കുറിപ്പ്
1	2	3	4	5	6	7	
സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ്	23	651	I	62	280	1481	
എ ഗ്രേഡ്	39	550					
ബി ഗ്രേഡ്	119	876	II				
സി ഗ്രേഡ്	129	553		248	161	1590	
ഡി ഗ്രേഡ്	1029	2416	III	1029	821	3237	
ആകെ	1339	5046		1339	1262	6308	

അനുബന്ധം - 4

ഹിന്ദു മതധർമ്മസ്ഥാപന(ഭരണ)വകുപ്പ്

അംഗീകൃത തസ്തികകളുടെ പട്ടിക

ക്രമ നമ്പർ	തസ്തിക	എണ്ണം
1.	കമ്മീഷണർ	1
2.	ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (ഭരണം)	1
3.	ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (നിയമം)	1
4.	അസിസ്റ്റന്റ് കമ്മീഷണർ	6
5.	സീനിയർ സൂപ്രണ്ട് ഫോർ വെരിഫിക്കേഷൻ ഓഫ് ഇൻസ് ആന്റ് വാല്യൂബിൾസ്	3
6.	സീനിയർ സൂപ്രണ്ട്	1
7.	ജൂനിയർ സൂപ്രണ്ട്	5
8.	ഓഡിറ്റ് ഇൻസ്പെക്ടർ ഗ്രേഡ് - I	2
9.	ഇൻസ്പെക്ടർ ഗ്രേഡ് - I	5
10.	ഇൻസ്പെക്ടർ ഗ്രേഡ് - II	4
11.	ഹെഡ് അക്കൗണ്ടന്റ്	1
12.	ഹെഡ് ക്ലർക്ക്	3
13.	യു.ഡി ക്ലർക്ക്	23
14.	എൽ.ഡി ക്ലർക്ക്	23
15.	കോൺഫിഡൻഷ്യൽ അസിസ്റ്റന്റ് സെലക്ഷൻ ഗ്രേഡ്	1
16.	കോൺഫിഡൻഷ്യൽ അസിസ്റ്റന്റ് ഗ്രേഡ് - I	2
17.	കോൺഫിഡൻഷ്യൽ അസിസ്റ്റന്റ്	3
18.	ടൈപ്പിസ്റ്റ് സെലക്ഷൻ ഗ്രേഡ്	3
19.	യു.ഡി ടൈപ്പിസ്റ്റ്	3
20.	എൽ.ഡി ടൈപ്പിസ്റ്റ്	3

21.	ക്ലറിക്കൽ അറ്റൻഡൻ്റ് ഗ്രേഡ് -I	2
22.	ഡ്രൈവർ ഗ്രേഡ് -I.	2
23.	ഗോൾഡ് സ്മിത്ത്	2
24.	ഓഫീസ് അറ്റൻഡൻ്റ്	27
25.	വാച്ച്മാൻ കം ഓഫീസ് അറ്റൻഡൻ്റ്	1
	ആകെ	128

അനുബന്ധം 5

മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ്

മാതൃകാഗ്രന്ഥങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പേര്	താലൂക്കുകൾ	സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണം	
			താലൂക്കിലെ എണ്ണം	ആകെ
1.	കാസർഗോഡ് ഗ്രന്ഥം	കാസർഗോഡ് ഹോസ്ദുർഗ്ഗ്	65 34	99
2.	തളിപ്പറമ്പ് ഗ്രന്ഥം	തളിപ്പറമ്പ്	116	116
3.	കണ്ണൂർ ഗ്രന്ഥം	കണ്ണൂർ	110	110
4.	തലശ്ശേരി ഗ്രന്ഥം	തലശ്ശേരി വടകര കൊയിലാണ്ടി	53 40 37	130
5.	കോഴിക്കോട് ഗ്രന്ഥം	കോഴിക്കോട് ബത്തേരി മാനന്തവാടി വൈത്തിരി	82 10 24 13	129
6.	തിരൂർ ഗ്രന്ഥം	തിരൂർ തിരൂരങ്ങാടി	73 16	89
7.	ആലത്തൂർ ഗ്രന്ഥം	ആലത്തൂർ പൊന്നാനി ചാവക്കാട് കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഫോർട്ട്കൊച്ചി	59 35 36 13 1	144
8.	ഏറനാട് ഗ്രന്ഥം	ഏറനാട് നിലമ്പൂർ	61 18	79
9.	പെരിന്തൽമണ്ണ ഗ്രന്ഥം	പെരിന്തൽമണ്ണ മണ്ണാർക്കാട്	66 25	91
10.	പട്ടാമ്പി ഗ്രന്ഥം	പട്ടാമ്പി	124	124
11.	ഒറ്റപ്പാലം ഗ്രന്ഥം	ഒറ്റപ്പാലം	124	124
12.	പാലക്കാട് ഗ്രന്ഥം	പാലക്കാട്	104	104
ആകെ				1339

Draft Act proposed by the Committee
THE MALABAR HINDU RELIGIOUS AND CHARITABLE
ENDOWMENTS ACT, 2017

ACT NO. 2017

An Act to provide for better administration and governance of the Hindu Religious and Charitable Institutions and Endowments in erstwhile Malabar Area of the State of Kerala.

PREAMBLE:-

WHEREAS it is expedient to amend and consolidate the law relating to the administration and governance of the Hindu Religious and Charitable Institutions and Endowments in erstwhile Malabar area of the State of Kerala, it is enacted as follows:-

CHAPTER - I
PRELIMINARY

1. Short title, extent, application and commencement:- This Act may be called **THE MALABAR HINDU RELIGIOUS AND CHARITABLE ENDOWMENTS ACT, 2017**

(1) This Act shall extend to the erstwhile Malabar area of the State of Kerala comprising the districts of Kasaragod, Kannur, Wayanad, Kozhikode, Malappuram, Palakkad, Chavakkad Taluk and Kodungallur Taluk in part of Trichur District and Fort Kochi of Eranakulam District in part and applies to all the religious institutions and endowments as per the Schedule III and the institutions to which the provisions of the Act were extended under section 2.

:2:

(2) This Act shall come into force on such date as the Government may, by notification in the Gazette, appoint.

2. Power to extend the provisions of the Act to other Religious institutions and Charitable Endowments and trusts:-

Within the area of jurisdiction, where the government, on recommendations of the Board, have reason to believe that any other Hindu, Jain Public religious institutions and charitable Endowments not within the purviews of the Act, is being mismanaged and are satisfied that in the interest of such Religious Institutions, Charitable Endowments, it is necessary to extend thereto, all or any of the provisions of the Act, and of any rules made there under, it may by notification in the official gazette, extend to such religious institutions and Charitable Endowments, the said provisions, and thereupon the provisions so extended shall apply to such institutions and Charitable Endowments, as if it were religious institutions as defined under the Act.

Provided that, before issuing such a notification, the Deputy Commissioner on delegation of powers by the Malabar Devaswom Board shall publish notice as prescribed, of the intention to do so, specifying the action proposed to be taken and fixing a period which shall not be less than two months from the date of publication of the notice, from the persons interested in the affairs of the religious institutions or endowment, to show cause against the issue of the notification, and consider the objections if any, as prescribed.

Provided also that the final order shall be published in the district Gazette of which the institution is situated, as prescribed.

: 3 :

3. **Definitions:-** In this Act, unless the context otherwise requires:

- (1) "Government" means the Government of Kerala.
- (2) 'State' means the State of Kerala,
- (3) 'Act' and 'Rules' means the Malabar Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 2017 (Act No. ----- and the Rules made there under, respectively)
- (4) "Board" means Malabar Devaswom Board Constituted, under Sec. 6 (1) of this Act.
- (5) 'Commissioner' and 'Secretary' means the Commissioner and Secretary appointed under Sec. 26 (1) of this Act.
- (6) 'Deputy Commissioner' means the 'Deputy Commissioner' (Law), Deputy Commissioner (Admn) and Deputy Commissioner (Audit) appointed under Sec. 26 (5) of this Act.
- (7) 'Assistant Commissioner' means the 'Assistant Commissioner' appointed under Sec. 26 (5) of this Act.
- (8) (i) 'Auditor' means the Accountant General of Kerala in relation to the audit of the Accounts of the Board.
(ii) 'Deputy Commissioner (Audit)' means the auditor appointed by the Board for internal audit of the Accounts of the temples under the Board.
- (9) 'Executive Officer' means the officer appointed by the Board under Section 29 (H) to carry out the day to day administration of the temples, as prescribed.
- (10) 'Malabar Area' means the erstwhile Malabar referred to in sub section (2) of Sec. 5 of the States Re-organisation Act, 1956 (Central Act 39 of 1956).

: 4 :

(11) (i) 'Religious Institution' means temple, Mutt, religious endowments, Trusts or specific endowment;

(ii) 'Temple' means a place by whatever designation known used as a place of public religious worship and dedicated to, or for the benefit of or used as of right by the Hindu Community, or any Section thereof, as a place of public religious worship.

(iii) 'Specific endowment' means any property or money endowed for the performance of any specific service or charity or in connection with a religious institution or for the performance of any other specific service or charity or in connection with a religious institution or for the performance of any other religious Charity.

Explanation I : - Two or more endowments of the nature specified in this sub section the administration of which is vested under a Common Scheme settled shall be construed as a single specific endowment for the purpose of this Act.

Explanation II:- where specific endowment attached to a religious institution is situated partly within the area of application of this Act and partly outside such area of control shall be exercised in accordance with the provisions of this Act over the whole of the specific endowment as if the religious institution is situated within the area of application of this Act.

(iv) "Religious endowment" means property belonging to or given or endowed for the support of a religious institution or given or endowed for the performance of any service or charity of a public nature connected therewith or of any other religious charity and includes the temple, shrine or other religious endowment dedicated to or used as of right by the Hindu Community concerned and also the premises thereof.

: 5 :

Explanation:- All properties which belonged to given or endowed for the performance of any service or Charity of a public nature connected therewith or of any other religious Charity, shall be deemed to be a religious endowment within the meaning of this definition, notwithstanding whether, before or after the commencement of this Act, the religious institution has ceased to exist or ceased to be used as a place of public religious worship or instruction or the service or charity has ceased to be performed or not;

(12) 'Religious Charity' means public charity associated with a Hindu festival or observance of a religious character, whether connected with a religious institution or not;

(13) 'Court' means - (a) in relation to a Mutt or temple attached to a Mutt, the District Court having jurisdiction over the area in which the Mutt or temple is situated.

(b) In relation to all other matters connected with the temple, specific endowments attached to a temple or Mutt, not below the sub court having jurisdiction over the area in which the temple, or endowment attached to a Mutt or temple is situated.

(14) 'archaka' means and includes poojari, santhi, or other person who performs or conducts any archana, pooja or other rituals in a temple or religious institution.

(15) 'Dittam' or 'pathivu' means the schedule of articles required and quantum of requirements in connection with worship, or offering as well as the daily poojas and other general, special and periodical services, ceremonies or observances in respect of a religious institution, endowment, Mutt, or specific endowment, as the case may be.,

(16) 'Hindu' means a person who is a 'Hindu' by birth, or conversion and who professes Hindu religion.

:6:

- (17) 'Mutt' means a Hindu Religious Institution with properties attached thereto and presided over by a preceptor, the succession to whose office devolves in accordance with the directions of the founder of the institutions or as regulated by custom or usage and;
- (i) whose duty is to engage himself in imparting religious instructions or rendering spiritual service; or
  - (ii) who exercises or claims to exercise spiritual leadership over a body of disciples and includes places of religious worship or instructions which are appurtenant to the institution,

Explanation:- where the head quarters of a Mutt is situated outside the area of application of this Act, but the Mutt has properties within the area of control shall be exercised over the Mutt in accordance with the provisions of this Act, in so far as the properties of Mutt was situated within the area of application of this Act is concerned.

(18) 'Person having interest' or 'person interested' includes:-

- (a) in the case of a temple, a person who is entitled to attend at, or is in the habit of attending the performance of worship or service in the temple or who is entitled to partake, or is in the habit of partaking, in the benefit of the distribution of gift threat;
- (b) in the case of a Mutt a disciple of the Mutt or a person of the religious denomination to which the Mutt belongs;
- (c) in the case of a specific endowment or other institution a person who is entitled to attend at, or is in the habit of attending, the performance of the service of charity; or who is entitled to partake, or is in the habit of partaking, in the benefit of charity;

:7:

(19) 'Hereditary Trustee' means any person or body of persons, by whatever designation known, with whom devolves by succession, and the right for administration of religious affairs of the institutions subject to the provisions of the Act, Rules and regulation framed by the Board under this Act, but does not include any body committee by whatever designation known, registered, or unregistered and society registered under the societies Registration Act and also trusts registered under the Indian Trust Act;

(20) 'Thanthri' means preceptor of a temple, who is a head of a traditional family of the 'thantries in the state' and includes a member of such family approved by the Board for the purpose of supervision of the conduct of the rites and rituals of the temple in accordance with tradition.

(21) 'Prescribed' means, prescribed by the Rules made under provisions of this Act.

(22) "Educational institutions" means, institutions established and run by the religious institutions under the Act.

(23) 'Department' means the Hindu Religious and Charitable Endowment (Administration) Department, came into being for the purpose of the Act No. XIX of 1951.

(24) 'Scheme' means the scheme of administration framed by the competent courts having jurisdiction or by the authorities under the Act till the enforcement of this Act, in respect of the temples under Sec. 58 of the Madras Act, XIX of 1951.

(25) 'Group of religious institution' means more than one religious institution, religious endowments, specific endowments and trusts under the same trustee.

: 8 :

(26) **Said Act'** means The Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951 as amended from time to time.

(27) **'Committee'** means body of devotees duly constituted in a meeting convened and presided over by the Executive Officer, of the institution concerned, for conduct of a specific purpose as approved by the Board.

CHAPTER - II

CONSTITUTION OF THE BOARD

4. Administration of Religious institutions:-

The administration vested with the trustees prior to the commencement of this Act in respect of the religious institutions its assets and liabilities and endowments attached thereto shall vest in the Malabar Devaswom Board, and the trustees shall continue to exercise the rights which are delegated to them by the Board.

5. Honorarium to the hereditary trustees:- The Hereditary trustees shall be entitled for such amount of honorarium yearly as fixed by the Government from time to time in accordance with the gradation of the institution in which the trustee is performing the functions and also travelling allowances as admissible to class I officers under the Government, as prescribed;

6. Constitution and incorporation:-

(1) The Government shall by notification in the official Gazette constitute a Board namely Malabar Devaswom Board.

(2) The Board shall be a body corporate having perpetual succession and a common seal with power to acquire and hold property both movable and immovable and shall be in

:9:

its name sue and be sued for and on behalf of the Devaswoms as prescribed.

- (3) The Head Quarters of the Board shall be at Kozhikode.
- (4) The Hindus among the Council of Ministers of Government of Kerala shall nominate a member of the Board as its President, who shall be a full time functionary.
- (5) Constitution of the Board:- The Malabar Devaswom Board shall consists of the following Nine Hindu Members permanently residing in Malabar area, namely:
  - (a) Six members from general category;
  - (b) Two women members.
  - (c) One member from the scheduled castes or scheduled tribes.

(6) The members mentioned in clauses (b) and (c) shall be nominated by the Hindus among the council of Ministers of Kerala State and the members mentioned in clauses (a) shall be elected by the Hindus among the members of the Kerala Legislative Assembly as provided in Sub. Section 7.

Provided that the members nominated or elected to the Board under Sub. Section (6) shall make an Oath in the presence of the Secretary to the Devaswoms Department of the Government of Kerala, to the effect that the member "has been professing Hindu Religion and a believer of God and temple worship and will discharge the duties safeguarding the interest of the religious institutions and devotees" before enters upon office.

(7) Procedure for election:- A meeting of the Hindu members of the Legislative Assembly of the Kerala State shall be summoned under the authority of the Government of Kerala, by the designated authority in this behalf, to meet at such time, place and date as may be fixed in consultation with the Government, for election of

: 10 :

the members to the Board. The election shall be held in accordance with the rules specified in the schedule II by the person commissioned by the Governor who shall preside over the meeting.

Explanation:- For, the purpose of this section 'schedule caste' and 'scheduled tribe' shall have the same meaning as assigned to it in clause (24) and (25) respectively of Act - 366 of the constitution of India.

7. The Honorarium and TA to the President and Members:- The President and Members of the Board shall be entitled for a monthly honorarium of Rs. 20,000/- and Rs. 10,000/- respectively, and sitting fees for every meeting as fixed by the Government from time to time, to the members who participate in the meeting and travelling allowance at the rate admissible to Class I officers under the Government of Kerala.

8. Term of Office of the Members:- Save as otherwise provided in this Act, Every member of the Board shall continue in office for four years from the date of notification of constitution of the Board.

Provided that the elected and nominated members together shall constitute the Board, and hence notification shall be made only after completion of both the election and nomination together.

9. Disqualification of Members of the Board:- A person shall not be eligible for election or nomination as a member, if such person:

- (a) is not a Hindu,
- (b) is less than 50 years;
- (c) is of unsound mind and stands so declared by a competent court;
- (d) has applied for being adjudged as an insolvent or is an undischarged insolvent.
- (e) has been convicted for any offence by a Criminal Court for any offence involving moral turpitude.

: 11 :

- (f) or is subjected to such offence which in the opinion of the State Government make him unfit to hold office.
- (g) has or any previous occasion been removed from office by an order of a competent court from any position of an institution under the government as well as a religious institution, trust or endowment for mismanagement or corruption.
- (h) is an office holder or servant of government or a local authority, is a member of Parliament or Legislative of any state or
- (i) a member of any local self government body.
- (j) is interested in a subsisting contract for making any supplies or executing any work on behalf of the Board, or having interest adverse to that of the Board or religious institutions.

10. Supervening Disqualifications:-

where the Government are satisfied that a person elected or nominated as a member of the Board has become subject to any disqualifications specified in Sec. 9 (a) to (j) or ceases to profess the Hindu Religion, the Government may by order, for reasons to be recorded therein, remove such member from office.

Provided that a member shall not be removed under this section, unless such member has been given a reasonable opportunity for being heard.

11. Resignation by a member:- The President or a member of the Board may in writing under ones own hand, addressed to the Governor of Kerala, resign membership and the resignation shall take effect on the date of acceptance of the same by the Governor.

12. Filling of casual vacancies:- If any member is unable by reason of ill health, death, resignation, removal or otherwise to complete

:12:

full term of office, the vacancy so caused shall be filled by nomination or election as the case may be and the person so appointed or elected shall fill such vacancy for the remaining portion of the term for which the member in whose place such person appointed would otherwise have continued in office.

13. Removal of President and members:- The Government of Kerala may remove the President or any member of the Board;

(a) if the President or such member refuses to act or become incapable of acting or acts in a manner which is found to be prejudicial to the Government, Board or religious institution.

(b) if the President or any member fails to attend any three consecutive meeting of the Board without an excuse which is in the opinion of State Government sufficient.

14. The standing committees:- (1) The Board shall constitute, for its proper functioning, the following standing committees with three members each; namely:

(a) Standing Committee for Finance and resource mobilization

(b) Standing Committee for works, Development and environment,

(c) Standing Committee for establishment temple Arts and Devotional Service.

(d) Standing Committee for Appeals.

(2) The President of the Board shall be the Chairperson of the Standing Committees for Finance and Resource mobilization and Appeals.

(3) The Board shall nominate one of the member of each of the Standing Committee referred to in (b) and (c) above as its Chairperson, who shall preside over the meetings of the Standing Committees.

: 13 :

- (4) The duties, responsibilities and the conduct of the proceedings of the Standing Committee shall be as prescribed.
- (5) The Standing Committee shall meet at least once in a month.
- (6) The recommendations of the Standing Committee shall as far as possible be unanimous and in case of any difference of opinion among the members in respect of any subject matter before it, the reasons for the difference of opinion, which shall be recorded by the member or members duly signed and it shall be placed before the Board for a lawful decision.

15. Meetings of the Board and procedure of the meetings:-

- (1) Ordinary meetings of the Board:-

The Board meetings shall be convened in the head quarters of the Board at Kozhikode or at such other places as decided by the Board and shall meet at least once in every month and as often if it is necessary for the transaction of the business as prescribed.

- (2) Every meeting of the Board shall be convened by the Secretary in consultation with the President of the Board and at least with 7 days notice of the meeting. The Secretary will also be present at the meetings of the Board.

16. Special Meetings:- A special meeting of the Board shall be convened by the Secretary on receipt of a requisition signed by not less than 5 members specifying the urgency of the meeting and the business to be transacted at such meeting.

17. Quorum of the meeting :- (1) Five members shall form the quorum for the meeting of the Board.

- 2) If, at the time appointed for the meeting or within half an hour thereafter, there is no quorum, the meeting shall stand adjourned. The Secretary shall fix a date in consultation with the

: 14 :

President; for the adjourned meeting, and one week's notice of such date shall be given to the members.

18. President to preside at the meeting:- The President shall preside at every such meeting of the Board and in the absence of the President the members present shall elect one among themselves to preside over the meeting.

19. Decision to be by majority of votes:- (1) Save as otherwise provided by this Act, every agenda coming before the Board shall be decided over by majority of votes of the members present and voting in the meeting, if not unanimous.

(2) In case of equality of votes, the President or the presiding member shall have a second or casting vote.

20. Minutes of the proceedings:- Minutes of the proceedings of all the meetings shall be recorded by the Secretary then and there and shall be signed by the President or by the person presiding the meeting.

21. Validation of proceedings:- No act or proceedings of the Board shall be deemed to be invalid merely by the reason of any defect in its constitution or on the ground that the President or any member thereof was subjected to any disqualification under the provisions of the Act; or disqualified or ceased to hold office, or by reason of such act or proceeding having been done or taken during the period of any vacancy in the office of the President or any member of such Board.

: 15 :

CHAPTER - III**TRANSFER OF ASSETS AND LIABILITIES OF THE HINDU RELIGIOUS AND CHARITABLE ENDOWMENTS (ADMINISTRATION) DEPARTMENT TO THE BOARD****22. Transfer of assets and liabilities of the Hindu Religious and Charitable Endowments (Administration) Department to the Board:-**

(1) On Constitution of the Board under Sec. 6(1), the Hindu Religious and Charitable Endowments (Administration) Department shall continue in the Board in the same name as a vanishing category, consisted of the sanctioned posts to that department. All the assets and liabilities of the department shall stands transferred to and vest in the Board.

(2) The assets of the abolished Department shall be deemed to include all rights and powers and all properties, whether movable or immovable, belonging to or vested in that department, their funds, cash balance, if any, investments, deposits, and all other interests and rights in or arising out of such property and all books of accounts, documents kept or maintained by it, and its liabilities shall be deemed to include all debts, liabilities and obligations of whatever kind then existing and pertaining to that department.

23. Effect of vesting of assets and liabilities to the Board:-

(1) unless otherwise expressly provided by or under this Act, all contracts, agreements and other instruments of whatever nature subsisting or having effect immediately before the abolition of the department and to which the department is a party or which is in favour of the department shall be in full force and effect against or in favour of the Board constituted under this Act and may be enforced or acted upon as fully and effectually, as if, instead of the department, the Board had been a party thereto or as if they had been entered into or issued in favour of the Board.

: 16 :

(2) If any suit, appeal or other legal proceedings of whatever nature by or against the department is pending, the same may be continued, prosecuted and enforced by or against the Board referred to in sub-section (1).

24. Employees of the Department:- (1) Every full time employee of the department shall be deemed to be the employee of the Board, with the same terms and conditions of service, with the same rights and privileges as if the employee would have held the same if the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments (Amendment) Act, 2008 (Act No. 31 of 2008) had not been enacted, until altered by the Government.

(2) As and when a vacancy occur in the department referred to in Section 22 (1), the eligibility for promotion shall be determined in accordance with the general Rules, provisions of the Kerala State and Subordinate Service Rules as well as the special rules applicable to each post, and the qualified candidate shall be promoted in accordance with the Rules applicable to it and the resultant vacancy at the lowest cadre, having left vacant in the absence of qualified candidate as per rules to claim promotion in the department, such posts shall be transferred to the Board, with prior permission of the Government, and thereafter the Board will have the power to fill such posts as per the Rules applicable in the Board Service.

(3) The Government shall pay the salaries, allowances, pensions and other service benefits to the employees of the department for which the Government shall make budget allocation of the required sum to the salary head in respect of the employees of the department from the Budget, grant allocated to the Board, every year.

(4) Nothing in sub section (1) shall prevent an employee of the department from exercising option to serve in other departments of

: 17 :

the Government, by protecting their pay and allowances within such period as may be specified by the Government.

(5) The Government may after consulting the board direct by general or special order that the employees who have exercised option within the time specified by the Government under sub section (4) and as specified in the order shall stand allotted to serve in such other departments of Government with effect from such date as may be specified therein.

(6) With effect from the date specified in the order under sub section (5) the person specified in such order and allotted to serve in other departments of the Government shall cease to be an employee of the department referred to in sub section (1).

25. Board's control over the Hindu Religious and Charitable Endowment (Administration) Service:- (1) The vanishing category of the HR&CE (Administration) Department constituted in 1956, shall continue in the Board with the same name, which shall consists of such member of Hindu officers and servants in the remaining posts after transfer of the posts of entry cadre to the Board, on retirement at the highest Cadre and further promotion to the resultant vacancies in the hierarchy of sanctioned posts.

(2) Every full time employee referred to in clause (1) above shall be deemed to be the employee of the Board with same terms and conditions of service, and with the same rights and privileges as if, such employees would have held the same if the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 2008 (Act No. 31 of 2008) had not been enacted, until altered by the Government.

(3) The Commissioner as the head of department shall have the power of control and discipline of the employees as per the Rules applicable to the employees appointed under Chapter VII of the Kerala Service Rules, with the consent of the Board.

: 18 :

CHAPTER - IV**OFFICERS AND EMPLOYEES OF THE BOARD**

26. **The Commissioner and Secretary to the Board and other officers under the Board:-** (1) Commissioner and Secretary:- The Commissioner and Secretary to the Board shall be in the scale of pay of Joint Secretary to the Government. The Government shall make appointment to the post from the officers under the Government, having Law graduation.

(2) The Commissioner and Secretary shall be the Chief Executive of the Board who shall implement the decisions of the Board as prescribed.

(3) The Commissioner and Secretary shall be a person professing Hindu Religion and a believer of God and temple worship.

(4) (i) while making appointment to the post referred to in sub section (1) the Government shall have due regard and preference to the claim of qualified officers in the feeder category to the post of Commissioner of the department as per the Special Rules applicable to the post of Commissioner, from the employees referred to in Section 24 (1) of this Act; since the department is continuing as the administrative service of the Board.

(ii) In the absence of qualified candidate as provided in sub section (4) the appointment of the Commissioner and Secretary shall be as prescribed.

(5) The Board may appoint Deputy Commissioner (Law), Deputy Commissioner (Administration) and Deputy Commissioner (Audit) and such number of Assistant Commissioners as it think fit, with prior approval of the Government for the purpose of exercising powers and performing the functions conferred on or entrusted to

: 19 :

them by or under this Act, by the Board as prescribed without superseding the seniority of the category of employees referred to in Section 24.

Provided that the number of appointments shall not exceed the sanctioned strength in each cadre as per orders of the Government.

27. The President, and members of the Board and the Commissioner etc; to observe appropriate forms, usages and practices:- The President and members of the Board, the Commissioner, the Deputy Commissioners, the Assistant Commissioners and all other officers exercising powers or performing functions under this Act shall not interfere with the proper observances of the rites and rituals and usages and practices in respect of the religious institution and shall so far as may observe in accordance with the customary and conventional forms appropriate to the religious institution in respect of which such powers are exercised or functions are performed and in the case of a Mutt, and act in conformity with the rules, practices, usages or customs of the Mutt in dealings with the head of the Mutt.

28. Powers and functions of the Commissioner and Secretary, Deputy Commissioners and Assistant Commissioners:- Subject to the provisions of this Act, the Commissioner and Secretary, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners and other officers of the Board shall exercise powers and perform such duties as may be conferred or entrusted by the Board from time to time.

29. Appointment of subordinate officers and Servants:- (1) The Board with the previous approval of the Government shall create such number of posts with such designation as necessary in the administrative service of the Board.

: 20 :

(2) The qualification and manner of appointment shall be as prescribed.

(3) Notwithstanding anything contained in this Act the rules made there under relating to the recruitment, and the conditions of service of officers and employees of the Board, all the appointments of officers and employees in the Devaswom Administrative Service of the Board for which direct recruitment and promotion from the temple employees is resorted to shall be made from the select list of candidates belonging to Hindu Religion furnished by the Kerala Devaswom employees recruitment Board constituted by the Government, as prescribed.

Provided that such appointment shall be made without superseding the seniority and qualification of the employees referred to in section 24 (1) of this Act.

(4) The day to day administration of each temple shall be carried out by the Executive Officer appointed by the Board.

(5) The Executive Officers and employees of the temples under the administrative control of the Board shall be deemed to be the employees under the Board in the same designation and in the same temples and shall hold office therein as prescribed.

(6) Notwithstanding anything contained in this Act, the Rules made there under, the Board shall have power to make appointment of such number of Executive Officers as prescribed, from the select list prepared by the Kerala Devaswom Recruitment Board, for which the Board shall group the temples as prescribed and make appointment of the Executive Officers to each sub group devaswoms to carryout the day to day administration of the temples in each sub group as prescribed.

: 21 :

Provided that the number of sub groups shall be limited to such number without exceeding the total number of Grade I and grade II institutions taken together.

30. Constitution of Engineering Wing:- (1) The Board with the previous approval of the Government may constitute an Engineering wing consisted of such number of Engineers, Architects, and sculptors with such designation as the Board may deem necessary, to carryout the duties vested with the Board, and for entrustment of supervision, control and evaluate the quality of the maramath works executed by the Board in the temples.

(2) Notwithstanding anything contained in this Act or in the Rules made there under to the Contrary, the Board shall have power to make appointment of the Engineers and other employees having technical qualifications in the temple service, to the Board by deputation to constitute the Engineering wing initially, as prescribed.

31. Constitution of separate wings for Finance, Law, and verification of Jewels, and valuables, ornaments of gold, silver etc, offered to the deity:-

The Board may constitute the following separate wings for lawful administration of the Board as prescribed with such number of officers and subordinates with the previous approval of the Government.

- (a) A Finance wing under an Accounts Officer to deal with the Finance of the Board and its Accounts;
- (b) A Law wing under a Law Officer for proper conduct of the cases in the courts in which the Board and the temples under the Board become parties or in which the interest of the Board or the temples under the Act are involved.

: 22 :

- (c) A verification and appraisal wing under an officer, not below the rank of an Assistant Commissioner and with such number of verification officers and goldsmiths for verification and appraisal of Jewels and valuables, Gold and Silver ornaments in the temple, decorated with and as well as offered to the deity, as prescribed.
- (d) Internal Audit wing:- An internal audit wing under an officer, not below the rank of Deputy Commissioner (Audit) and with such number of Audit Officers and Auditors for periodical audit of the Accounts of the temples, as prescribed.

Provided that the qualified employees referred to in Sec. 24 of this Act, will have preferential claim over all others for appointment to such newly created posts in the above said wings in the Board for the reason that they had been appointed for the purpose of the Act, and continuing in the Board, for the purpose of Act No. 31 of 2008.

32. Constitution of a Vigilance wing:- (1) The Government shall constitute a separate vigilance wing for the Board, under a Police Officer not below the rank of a Deputy Superintendent of police and with such number of subordinate officers, as the Government may deem necessary.

(2) The expenditure for the vigilance wing shall be met from the consolidated funds of the Government of Kerala for the impartial functioning of the wing.

(3) The functioning of the vigilance wing in the Board shall be as prescribed.

: 23 :

CHAPTER - V
GENERAL POWERS AND DUTIES OF THE BOARD

33. **Vesting of right of administration in the Board:-** (1) Subject to the provisions of the Act, the Board shall administer the religious institutions, trusts, endowments attached with the religious institutions, trusts, and Mutts, its properties, movable and immovable and funds for proper conduct of the rites, rituals ceremonies and festivals of the institutions according to usage.

(2) The Board shall do all things reasonable and necessary to ensure that such religious institutions, endowments, properties and trusts are properly administered and supervised and that the income thereof are duly appropriated for the objectives of such institutions, endowments and trusts, in accordance with the purposes for which, it was found or for which it exists, in so far as the objects and purposes can be ascertained.

(3) Without prejudice to the generality of the provisions of this Act, the main Powers and duties of the Board shall be:

- (a) The administration and maintenance and development of the religious institutions, Mutts, trusts and endowments attached therewith its control and supervision, as provided in the Act;
- (b) to expedite action for the eviction and recovery of the properties of the religious institutions which were illegally alienated by the trustees and encroached upon;
- (c) Fixation of scales of pay and the pay and make payment of salary to all the Executive Officers and employees of the religious institutions and Mutts as prescribed;

: 24 :

- (d) to sanction grant for renovation of the temples under the Act, as prescribed;
- (e) to prepare and approve annual budget of the Board and furnish a copy to the Government;
- (f) to prepare and maintain in the prescribed manner a complete record containing full information regarding all the religious institutions within the purview of the Act, in a phased manner;
- (g) to prepare and maintain in the prescribed manner a complete record containing full information relating to the origin, nature, extent of properties, income, objects and beneficiaries of different classes of religious endowments and trusts, within the jurisdiction of the Board;
- (h) to prepare and maintain a register containing true copies of all documents creating religious trusts;
- (i) to cause timely inspection of the religious institutions, Mutts, trusts, and endowments its properties, movable and immovable, the accounts, and of the endowments attached therewith, as prescribed;
- (j) from time to time call for information, reports, returns and other documents from the religious institutions, Mutts, religious endowments and trusts;
- (k) give directions for proper administration of religious institutions, Mutts, trusts and endowments attached therewith, in accordance with the law governing such institutions;
- (l) to institute whenever it thinks fit, an inquiry relating to the administration of the religious institutions, Mutts trusts and

: 25 :

- endowments attached therewith and expedite action, thereon, if required;
- (m) to defend any suit or proceedings instituted with respect to a religious institution, Mutt, trust and endowments attached therewith or any matter connected with it;
  - (n) to cause to audit the Accounts of the religious institutions, Mutts, trusts and endowments attached therewith, annually;
  - (o) to cause to get the selection lists prepared and candidates allotted, **the selected candidates** through the Kerala Devaswoms recruitment Board to fill the vacant posts in the Board and in the religious institutions prescribed;
  - (p) to furnish the Government or such officer the Government may appoint in this behalf, any statement, report, returns or other document and any information which the State Government or the officer authorized in this behalf as the case may be, require to report giving detailed accounts of the activities of the Board and also to furnish the Government an biannual report duly approved by the Board;
  - (q) to regulate the conditions of service and recruitment of the employees required to the administrative service of the Board as prescribed;
  - (r) to regulate the conditions of service and recruitment of the employees required to the temple service including the Executive Officers as prescribed;
- (4) The Board may delegate any of the powers vested with it, to the Commissioner, Deputy Commissioners or Assistant Commissioners and exercise it, subject to the Bye-laws approved by the Board.

: 26 :

34. Preparation and publication of list of religious institutions, on the basis of income:- The Board shall prepare a list of classification of the religious institution and publish in the prescribed manner, in three grades ie I, II, & III in accordance with the actual annual income derived thereat in each temple as decided by the Board from time to time, for fixation of staff strength and scale of pay of the employees to each temple as provided;

Provided that the Board may alter the classification assigned to an institution, in case, the annual income of such institution calculated as aforesaid exceeds or falls below the limits in each grade, as specified in three consecutive years.

35. Power of the Board to decide the jurisdiction of the endowments:-

Where a specific endowment is situated in two or more divisions, the Board shall decide as to which of the Deputy Commissioners or Assistant Commissioners shall exercise the powers or perform the functions in respect of such endowment.

36. The Powers of the officers under the Board to enter into the religious institutions:- (1) The Commissioner, Deputy Commissioners or Assistant Commissioners having jurisdiction or any other person authorized by the Board or Commissioner, Deputy Commissioners or Assistant Commissioners in that behalf shall have power to enter into the religious institution or any place of worship for the purpose of exercising any power conferred or discharging any duty imposed on such officers by this Act or the Rules made there under.

(2) If any such officer or servant is prevented in the exercise of such power or discharge of such duty, the 1st class Magistrate having jurisdiction shall on a written requisition from such officer or servant, direct any police officer not below the rank of a Sub

: 27 :

Inspector to render such help as may be necessary to enable the officer or servant to exercise such power or discharge such duty.

(3) In entering the premises or into the religious institution or place of worship, the person authorized by, or under Sub. Section (1) or police officer referred to in sub section (2) shall as far as practicable, give notice to the executive officer and shall have due regard to the practices and usages of the institution.

37. Power of the Board to Borrow:- (1) The Board may from time to time, with the previous sanction of the Government, and subject to such conditions and limitations as the Government may impose, borrow any sum, for investment by the Board in any remunerative project or scheme undertaken or to be undertaken by it.

(2) The income derived from any such project or remunerative scheme, implemented wholly or partly, with any sum borrowed under sub. section (1), shall be utilized only for repayment of the loan and payment of interest thereon and for the purpose of performing the functions which the Board is required to perform.

(3) The Government may on requisition from the Board, through a resolution passed by it, constitute a financial agency, namely Malabar Devaswom Development Finance Corporation, by an Act, for the exclusive purpose of creation of viable commercial and immovable assets in the landed properties owned by the temples, by utilizing the movable and immovable properties of the religious institutions.

38. The Pay Fixation of the officers and employees :- (1) The Board shall have the power to fix and regulate the pay structures of the employees of the administrative service of the Board, the Executive Officers and the employees of the religious institutions from time to time.

: 28 :

(2) Rights, if any, deemed to have been accrued to any category of employees with regard to any revised scales of pay or revision of the scales of pay prior to the commencement of this Act will, cease to have any effect from the date of commencement of this Act, and the decisions of the Board, shall prevail, in such matters.

39. **Gratuities and Provident Fund etc:-** (1) The Board may formulate schemes with approval of the Government, to maintain funds such as Provident Fund, Gratuities, Pension, Group Insurance etc for the employees of the administrative service of the Board, the Executive Officers, and employees of the temples at a specially convened meeting for the purpose or by a resolution in the Board, in favour of which not less than two-third of the members present in such meeting shall have voted.

(2) The Board may subject to the approval of the State Government, make Rules for:

- (a) granting of gratuity;
- (b) Formulation of scheme, and management of Provident Fund, Pension Fund etc with the mandatory provision for contribution thereto by the officers and servants of the Board and religious institutions;
- (c) maintenance of group insurance Scheme and Life Insurance Scheme; and
- (d) Pension scheme by constitution of a Pension Fund.

(3) The Malabar Devaswom Executive Officers and Temple Employees Welfare Fund scheme and the fund existing therein on the commencement of a new pension scheme as per clause (1) above, shall be merged to with the Pension Fund created newly by the Board, along with the rights and liabilities of the existing members.

: 29 :

40. Preservation of temple tanks and sacred grove of trees:- The Board shall maintain temple tanks in good condition by renovating it with timely repairs with financial assistance from the Government as well as by channeling the funds from voluntary agencies as well as the local self government institutions for the purpose in the prescribed manner. The sacred groves connected with a place of worship or an institution shall be protected and preserved and the provisions of the Kerala Preservation of Trees Act, 1980 shall be applicable to such groves.

Provided that the Government shall issue a notification by including all the sacred forests, used as a place of worship, or attached with a religious institution under the Act, within the meaning of Sec. 5 of Kerala Preservation of Trees Act 1980, and within one year after the commencement of this Act and after such notification, the provisions of the Act shall apply to the sacred groves of trees as if it were reserved forests.

CHAPTER - VI

POWERS AND DUTIES OF THE GOVERNMENT

41. Grants by the Government:- (1) The Government shall after due appropriation in the annual budget by the state Legislative Assembly by law in that behalf, pay to the Board, every year such sums of money as the Government, may think fit, to the Malabar Devaswom Board Fund as;

- (i) annual budget grant to the Board; and
- (ii) Budget allocation to the employees of the HR&CE Service as provided in Sec 24 (3) of this Act.

42. Power of the Government to review the working of the Board:- (1) The Government Shall have power to review the General working of the Board every six months basing on the report of the Board and

: 30 :

such other relevant matters and may issue such directions to the Board as may be deemed necessary and such direction shall, as far as reasonably be complied with by the Board, promptly, and submit a report to that effect to the Government, and in case of failure without sufficient excuse will be a reason for initiating proceedings to dissolve or supersede the Board.

(2) In the event of the Board was dissolved or superseded under sub-section (1) above or all the members ceased to hold office by reason of disqualification in or resignation etc, the Government may by notification in the Gazette, appoint an officer not below the rank of the Principal Secretary to Government, who is professing Hindu religion as the Chief Commissioner to exercise such powers and perform such duties of the Board, as may be specified in the notification till the new members of the newly Constituted Board assume office.

43. Appointment of a Commission:- (1) Notwithstanding anything contained in this Act, the Government may by notification in the Gazette appoint a Commission to report on the allegations of irregularities, maladministration or misappropriation of funds by the Board;

(2) The Commission appointed under sub-section (1) shall be a sitting or retired judge of the High Court of Kerala, who is a Hindu, in consultation with the Chief Justice of the High Court of Kerala;

(3) The terms and other conditions of appointment of the Commission shall be such as may be specified in the order of appointment of such commission.

44. The Malabar Devaswom Tribunal:- (1) The Government shall constitute a Tribunal namely the Malabar Devaswom Tribunal through an Act, for the special purpose of eviction and recovery of

: 31 :

possession of the landed properties encroached upon and held under illegal alienation, which were owned by the religious institutions or endowments under this Act.

(2) The Presiding judge shall be a district judge of the Kerala Judicial Service.

(3) The expenditure for the functioning of the Tribunal shall be met from the consolidated fund of the State.

(4) The Board shall have power to move before the Tribunal for recovery or eviction of encroachment of any landed properties of any religious institution under it, as prescribed.

(5) The trustee/Chairman or Executive Officer, or by any designated office holder of the religious institution by name whatsoever, or persons having interest not less than five may move the Tribunal for eviction of encroachment and recovery of landed properties of the religious institutions.

CHAPTER - VII

POWERS OF INQUIRY, SUITS AND APPEALS

45. The Deputy Commissioner to decide certain disputes and matters:-

(1) The Deputy Commissioner (Law), shall have power to enquire into and decide any of the following disputes as to the question with regard to the religious institutions and properties and endowments attached, within the purview of this Act and as well as those if not within the purview of this Act, but situated within the area of jurisdiction of the Board, after hearing all the parties concerned as prescribed:

(a) whether any institution or endowment is a religious institution or endowment as defined in this Act, and whether it can be declared so;

: 32 :

- (b) whether any property is an endowment and if so, whether it is a religious endowment or charitable endowment as defined in this Act, and whether it can be declared so;
- (c) whether an institution or endowment is a charitable institution or charitable endowment as defined in this Act, and whether it can be declared so;
- (d) whether any property is a specific endowment as defined in this Act and whether it can be declared so;
- (e) whether any property or money which has been given for the support of an institution is an endowment or not.

(2) The final order issued under sub section (1) above shall be published in the district Gazette where the institution, endowment or property is situated.

(3) any person aggrieved by the final order of the Deputy Commissioner (Law) under sub section (1) may file appeal to the Board within 60 days from the date of notification of the order.

(4) A suit against the final order of the Board shall lie to the Sub Court, within the area of jurisdiction in which, the religious institution, endowment, or the property is situated.

(5) The Board or the Sub Court may stay the execution of the final order against which the Appeal or suit was filed pending the exercise of powers under sub-section (3) and (4) above.

46. Appropriation of endowments:- (1) The Deputy Commissioner (Law) may on being satisfied that the purpose of a religious institution has, from the beginning been or has subsequently become impossible for realization, hold an inquiry in the prescribed

: 33 :

manner and by order direct that the endowments of the institution be appropriated to all or any of the following purposes for:

- (a) the upkeep and maintenance and standardization of government school in the precincts;
- (b) the establishment and maintenance of home for widows and destitutes;
- (c) the establishment and maintenance of pain and palliative clinics;
- (d) the establishment and maintenance of orphanages and home for differently abled children;
- (e) as grant in aid to any other religious institutions under the Board, which is poor or in needy circumstances.

(2) Any person aggrieved by the order of the Deputy Commissioner (Law) may appeal to the Board within 60 days from the date of notification of the order.

47. Determination and application of properties and funds of defunct religious institutions:- (1) The Deputy Commissioner (Law) may on being satisfied that a religious institution has, whether before or after the commencement of this Act, ceased to exist, hold an inquiry in the prescribed manner to ascertain its properties and after doing so, shall pass a order:

- (a) specifying the properties of the institution;
- (b) the manner in which it shall be merged to the Board by removing the trustee from office; if renovation was not possible;

(2) The Deputy Commissioner (Law) may on being satisfied, after holding an inquiry in the prescribed manner that the building or other places which was being used for religious worship or

: 34 :

instruction has whether before or after the commencement of this Act, ceased to be used for that purpose, pass an order:

- (a) directing the recovery of such building or place from any person who may be in possession thereof ; and
- (b) laying down that it shall be used for religious worship or instruction as before; or if such usage is not possible, be utilized for any one or more purposes specified in section 46.

(3) Any party aggrieved by the order of the Deputy Commissioner may file appeal before the Board within 60 days which shall be final.

48. Power of the Commissioner to frame scheme :- (1) when the Commissioner has reason to believe that in the interests of the proper administration of a religious institution a scheme should be settled for the institution either suo-moto for the reason recorded or when not less than five person having interest, make an application in writing, stating that in the interest of the proper administration of religious institution a scheme should be settled for it, the Commissioner shall consult the Board, in the prescribed manner, and if it is satisfied that, it is necessary or desirable to do so, shall by order frame a scheme of administration for the institution.

- 2) A scheme of administration shall contain the provisions for:
  - (a) The exclusive peculiarities regarding the religious institution, name of its founder family available if any;
  - (b) the name of the sub temples attached to the main temple;
  - (c) name of family or families of hereditary trustees if any;

: 35 :

- (d) A schedule of properties in which the religious institution or temple is situated and endowments attached to the temple;
- (e) associating one or a body of persons for the purpose of participating or assisting in the development of the whole or any part of the religious institution or religious endowments or such matters of specific endowment;

Provided that such person or body of persons shall be chosen from the respectable persons having interest in the locality of such religious institution or endowment is situated.

- (f) defining the powers and duties of the trustee;
- (g) pending the framing of a scheme for a temple or for a specific endowment other than one attached to a Mutt, the Commissioner may appoint an Executive Officer to carryout the day-to-day administration and define powers and duties of the Executive Officer.

(3) The Commissioner may at any time or on recommendation of the Board, by order modify or cancel any scheme settled under sub-section (1).

(4) Every order of the Commissioner settling, modifying or canceling a scheme, under this section shall be published in the District Gazette and on such publication, the order shall be binding on the trustee, the Executive Officer and the persons having interest.

(5) The powers conferred by this section in respect of Mutt shall be exercised by the Board.

: 36 :

(6) An appeal shall lie to the Board, within two months from the date of order issued by the Commissioner, or date of Gazette in which the order was published.

(7) In the case of scheme under Sub Section (5) above, appeal shall lie to the Government in the same manner as provided in Sub Section 6 above.

49. **Assumption of management in certain cases:-** (1) The Board may assume the management of any private temple, religious institution, endowment or trust as prescribed in the circumstance mentioned below:

- (a) On the application of majority of the trustees or where there are two trustees of any one of them is willing for such assumption, and in cases where the founders have reserved to themselves the power of appointing and dismissing themselves, and of majority of such founders are willing for such assumption or where there are two founders and any one of them is willing for such assumption;
- (b) on the refusal of not less than half the number of trustees to accept or to continue in the trusteeship or on their admission of incapacity to continue as trustee;
- (c) where the Board has already taken part in the management by the appointment of trustees, certain officers or servants according to the existing usages and if the person in management has failed in carrying out the duties properly and in the best interest of the institution;
- (d) where the Board has succeeded to the right of management in part by reason of escheat and if the remaining trustees have failed in carrying out their

: 37 :

duties properly and in the best interest of the institution; and

- (e) where there is proved mismanagement and maladministration of any religious institution trust or endowment although the institution do not fall under clauses (c) and (d) of this section.

Explanation: The word donors include the legal representatives of the donors.

(2) Any person aggrieved by an order of assumption passed on any of the grounds under sub section (1) of this section may, within a period of 60 days from the date of publication of the order of assumption in the District Gazette, institute a suit in the District Court, within whose jurisdiction the subject matter situate, to set aside the order.

Provided that subject to the result of such a suit if any, the order of assumption shall become final.

(3) The District Court will have no power to stay the order under challenge in the suit.

50. Enquiry prior to Assumption:- (1) Before assumption of the management of any institution under this Act, the Board shall require the Deputy Commissioner (Law) to inquire into the affairs of such institution and to submit a detailed report after hearing the parties affected or interested, along with the connected file of inquiry, and if the Board is satisfied that, it should for the protection and conservation of religious institution, endowment or trust, assume the management of it, it may pass an order of assumption of management of such institution. Such order shall be duly published in the official District Gazette and shall take effect from such date as the Board may fix, and such order shall be

: 38 :

executed by the Commissioner within the time frame as the Board may decide.

(2) The Board may appoint an Executive Officer to carry out the administration of the institution assumed under sub section (1).

51. Power to issue supplementary orders: (1) where an order has been passed under section 50(1) the Commissioner may pass such other or further orders as may be deemed necessary incidental or conducive to carry out the orders of the Board, for assumption, including orders for search or seizure of the keys, jewels and other valuables, vessels, records and other properties, movable or immovable, belonging to the institution or for the transfer of their possession to such person or persons as the Commissioner may direct.

(2) If the trustee or servant of the institution or any other person knowing that an order under Sec 50(1) and sub section (1) above is subsisting and knowingly disobeys the direction contained in such order or otherwise fails to comply with the requirements of the said order; or obstructs in any manner, the compliance of such orders within the period prescribed and if such period is not prescribed, within one month positively the trustee, servant or such other person shall be deemed to have committed an offence under sec. 188 of Indian Penal Code and such person shall be prosecuted therefore.

(3) If at any time the Board is satisfied that in the interests of the institution, for the reason recorded in writing, it seems expedient for the Board, to restore the management of an institution assumed under Sec. 50(1), the Board may restore the management of the institution to the original trustees or founders and may lay down such conditions as it may deem fit for proper management of the institution after such restoration.

: 39 :

Provided that, the money recoverable by the Board from the institution on account of loan advanced or money spent during the period of assumed management, shall be remitted to the Board fund before the restoration of the management of the institution, by the person or body of persons, to whom the management has been restored.

52. Appeal to the Board:- (1) Any person aggrieved by any order passed by the Deputy Commissioner (Law) under any of the forgoing provisions of this Act may within two months from the date of publication of the order or the receipt thereof by the party concerned, as the case may be, appeal to the Board.

(2) The Board may on such appeal, against which no suit has been instituted in the Court within the time specified in the sections concerned, may modify, cancel or remit back for reconsideration to the Deputy Commissioner or Commissioner as the case may be within the time frame specified.

53. Power of the Board to call for records and pass orders:- (1) The Board may call for and examine the record of the Commissioner any Deputy Commissioners, Assistant Commissioners in respect of any proceeding under this Act (not being a proceeding in respect of which a suit or an appeal to a court is provided for by this Act) to satisfy as to the regularity of such proceedings, or the correctness, legality or propriety of any decision or order passed therein.

2. (a) If any such decision or order has been passed by the Commissioner any Deputy Commissioners, Assistant Commissioners, it appears to the Board, that the decision or order should be modified, annulled reversed or remitted back for reconsideration, the Board may after due inquiry consider the matter in the meeting of the Board for a decision and pass orders accordingly;

: 40 :

(b) the Board if it thinks fit, remit the matter together with observation in regard thereto to the Commissioner, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners, for reconsideration of the decision or order and report to the Board, within a time limit as specified in this behalf;

(c) On receipt of, and after considering such report it shall be open to the Board, to modify annul or reverse the decision or order, or the decision or order as revised after such reconsideration, as the case may be;

(d) If the report is not received to the Board, within the time specified or such further time as may be granted, the Board may consider the matter and may modify, annul or reverse the decision or order of the Commissioner, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners as the case may be.

(3) The Board shall not pass any order prejudicial to any party, under clause (a), (b) or (c) or (d) of sub section (2) without hearing the party or giving such party a reasonable opportunity of being heard.

(4) The Board may stay the execution of any decision or order referred to in sub section (1) pending the exercise of powers under sub section (2), or (3) in respect thereof.

(5) Any party aggrieved by the order of the Board may file suit before the District Court within two months from the date of receipt of order, by the party.

54. Powers of the Commissioner in relation to the Deputy Commissioners, and Assistant Commissioners as delegated by the Board:- (1) The Commissioner on a decision of the Board shall have power at any stage:

: 41 :

- (a) to transfer any proceedings pending before a Deputy Commissioners, Assistant Commissioners to the Commissioners file and dispose of it; or
  - (b) to transfer it to another Deputy Commissioner or Assistant Commissioner for disposal as decided by the Board.
- (2) If the Commissioner is satisfied that any of the Deputy Commissioners or the Assistant Commissioners has failed to exercise any power or discharge any duty which the officer ought to have exercised or discharged, the Commissioner may place the matter before the Board for a decision, along with the report of the Commissioner, thereon, and issue orders in accordance with the decision of the Board.
- (3) Notwithstanding anything contained in this Act, where the office of a Deputy Commissioner or Assistant Commissioner is vacant, the Commissioner may if the Board decide thereon, until the vacancy is filled up:
- (a) exercise the powers and discharge the duties assigned by or under this Act;
  - (b) authorize another Deputy Commissioner or Assistant Commissioner to exercise the said powers and discharge the duties.

Provided that the exercise of the power as provided under this section shall be only with the prior decision of the Board.

- (4) Any party aggrieved by an order in any matter as provided, not being an order against which suit or an appeal to a court is provided in this Act, may file revision petition before the Government within two months from the date of receipt of the order by the party aggrieved.

: 42 :

Provided that the Government shall not take any decision prejudicial to any party without affording an opportunity for being heard.

(5) The Government shall have power to stay the operation of the order, pending disposal of the Revision Petition.

CHAPTER - VIII

RELIGIOUS INSTITUTIONS

General Provisions

55. Powers and duties of the President, members of the Board, officers and servants as well, in respect of religious institutions:- Subject to the provisions of this Act, the administration of all religious institutions and endowments attached thereto shall be subject to the general superintendence and control of the Board, and such superintendence and control shall include the power to pass any orders which may be deemed necessary to ensure that such religious institutions, and endowments are properly administered and that their income allocated by the Board are duly appropriated for the purposes for which they were founded or exist.

56. Power to enter religious institutions:- (1) The President and Members of the Board, the Commissioner, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners officers under the Board, officers or servants of the religious institutions as may be authorized by the Commissioner, Deputy Commissioners and Assistant Commissioners in this behalf shall have power to enter the premises of any religious institution or any place of worship for the purposes of exercising any power conferred or discharging any duty imposed by or under this Act.

: 43 :

(2) If the President or any Member of the Board or officer or servant has been resisted in the exercise of such power or discharge of such duty, the Executive Magistrate of the district in which the religious institution or endowment is situated shall, on a written requisition from the President or such member, officer or servant direct any police officer not below the rank of Circle Inspector to render such assistance as may be necessary to enable the President or any Member of the Board, officer or servant to exercise such power or discharge such duty.

(3) In entering the premises of a religious institution or place of worship, the person authorized under sub section (2) or the police officer referred to in sub section (2) shall if practicable, give notice to the trustee and shall have due regard to the practices and usages of the institution.

57. **The President and Members of the Board, Commissioner, etc to observe appropriate forms and ceremonies:-** The President and the Members of the Board, the Commissioner, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners and every other person exercising powers of superintendence and control under this Act, shall so far as may observe forms and ceremonies appropriate to the religious institution in respect of which such powers are exercised and in case of a Mutt, act in conformity with the usages of a Mutt, and in the dealings with the head of the Mutt.

58. **Sections 59 to 73 not to apply to Mutts or specific endowments attached to Mutts:-** The provisions of section 59 to 73 shall not apply to Mutts and specific endowments attached to Mutt.

59. **Trustees to be Hindus and within certain limits of age:-** No person shall succeed or be appointed to or hold office of the trustee of a religious institution:

: 44 :

- (a) unless such person professes Hindu religion; and
- (b) unless such person is not less than twenty five and more than 70 years of age.

60. Each Religious Institution is distinct and having separate entity:- Notwithstanding anything contained in this Act or in the Rules to the contrary, every institution as per the schedule III in this Act, is distinct and having separate entity even though there are two or more temples deeming as one group under the same trustee for the purpose of administration except administration of funds.

61. Trustees to administer religious affairs in accordance with usage:-

(1) subject to the provisions of any law for the time being in force, the trustee of every religious institution shall administer its religious affairs in accordance with the established usage and custom of the institution and to apply the funds allocated by the Board and property of such institution in accordance with the terms of the trust, the usages of the institution and with compliance to all the lawful directions which the Board may issue in respect thereof, and as carefully judicially and transparently as a man of ordinary prudence would deal with such affairs, funds and properties, if they were his or her own.

(2) The trustee shall be entitled to exercise all powers incidental to the prudent and beneficial management of the religious affairs of the institution and do all things necessary for due performance of the duties imposed on the trustee.

62. Power of the Board to appoint trustees:- (1) The Board shall have power to appoint five non-hereditary trustees to each temple for proper representation of the devotees at large, in the administration of religious affairs of the institution, along with the hereditary trustees, as prescribed.

: 45 :

(2) Every non-hereditary trustee appointed under sub section (1) shall hold office for a term of five years, unless in the meanwhile the trustee is removed or dismissed or resignation is accepted by the Board or otherwise ceases to be a trustee.

(3) where a vacancy occurs in the office of non-hereditary trustee under sub section (2), the Board shall not fill up the vacancy, unless for the reasons to be recorded, considers it necessary to do so. A non-hereditary trustee appointed in the vacancy shall hold office so long as the member, in whose place such trustee was appointed would have held office, had such vacancy not occurred.

(4) (a) Any person aggrieved by the order of the Board, in appointing non-hereditary trustees, under sub section (1) and (3) may within 30 days of the receipt of the order, file an application to the Sub Court having jurisdiction to set aside or modify or cancel such order.

(b) The court shall have no power to stay the order pending disposal of the suit.

63. Assumption of charge of the Office of the non hereditary trustee:- (1) In a religious institution for which a Board of trustees is constituted under Sec. 62(1), the Board of trustees shall assume charge of the office of the trustee within one month of the order and elect one among them to be its Chairman.

(2) The Executive officer shall convene the meeting of the hereditary and non-hereditary trustees for election of Chairman.

(3) The term of the Chairman shall be five years unless removed, resigned, ceased to be a trustee, or removed by no confidence motion.

: 46 :

(4) The elected Chairman of the Board of trustees can be removed from the office by moving a no-confidence motion in the Board of trustees, and passing of it by a simple majority.

(5) If any non-hereditary trustee is appointed and if not assumed charge within the time specified in sub section (1) above, the order as far as that person is concerned will cease to have any effect and deemed to be kept in abeyance.

64. **Claims of certain persons to be non hereditary trustees:-** (1) In making appointment of trustees under Sec. 62, the Board shall have due regard to the claims of certain persons belonging to religious denomination for whose benefit, the institution concerned is chiefly maintained.

Explanation:- Continued appointment of non-hereditary trustees from a given class will not confer the status of any denominational interest in the absence any valid recordical evidences.

(2) The Board will have the discretion to make appointment of suitable qualified persons as trustees from the applications received from the religious denomination on notification as prescribed in the Rules u/s 62.

65. **Power to suspend, remove or dismiss trustees:-** (1) The Board may suspend, remove or dismiss any hereditary or non-hereditary trustee or trustees of any religious institution under the Act:

(a) for persistent default in the submission of budgets, accounts reports or returns; or

(b) for willful disobedience of any lawful order issued under the provisions of the Act by the Board, Commissioner, Deputy Commissioner or Assistant Commissioner; or

: 47 :

- (c) for any malfeasance, misfeasance, breach of trust or neglect of duty in respect of the institutions and trust; or
  - (d) for any misappropriation or improper dealing with, the properties of the institution; or
  - (e) for unsoundness of mind or other mental or physical defect or infirmity which unfits for discharging the functions of the trustee.
- (2) when it is proposed to take action under sub section (1);
- (a) the Board may authorize the Commissioner or Deputy Commissioner (Law) to frame charges against the trustee concerned and by affording an opportunity of meeting such charges, of testing evidences if any adduced for and against such trustees, and after due inquiry as prescribed may furnish to the Board along with report of findings thereon, with the reasons therefore.
  - (b) Pending the disposal of the charges the Board may authorize the Commissioner or Deputy Commissioner (Law) to place the trustee under suspension and to appoint a fit person to discharge the functions of the trustee.
- (3) It shall be open to the Commissioner or Deputy Commissioner (Law) to move the Board to take action under sub section (1) based on the, findings on inspection of records of administration of religious affairs of the temple, or endowments attached therewith.

: 48 :

(4) The person aggrieved by the order of the Commissioner or Deputy Commissioner (Law) may file appeal before the Board within two months to set-aside the order.

(5) A trustee who is removed or dismissed under sub section (1) may within one month from the date of receipt of the final order of removal or dismissal may file a Revision Petition before the Government.

66. Disqualification of the trustees:- (1) A non-hereditary trustee shall cease to hold office if such trustee:

- (a) is sentenced by a Criminal Court to imprisonment for a period not less than six months;
- (b) applies to be adjudicated or adjudicated as insolvent;
- (c) if not residing permanently within the Taluk in which the religious institution is situated;
- (d) office bearers of all the national or regional political parties;
- (e) Busy professionals;
- (f) members of the local self Government Institutions, State Legislature and the Parliament.

(2) In cases of doubt or dispute, the Deputy Commissioner (Law) shall determine whether a trustee is disqualified under sub section (1) or not.

(3) If a hereditary trustee becomes subject to any of the disqualifications described in sub section (1), the Deputy Commissioner (Law) may supersede the trustee.

(4) Any person affected by an order of the Deputy Commissioner (Law) under sub section (2) or (3) may within one month from the

: 49 :

date of receipt of the order by the person appeal against the order, to the Board.

67. **Filling up of vacancies of the office of Hereditary Trustee:-** (1) when a permanent vacancy occurs due to death, expiry of 70 years, removal or dismissal, in the office of the hereditary trustee of a religious institution, the next in the line of succession below the age of 70 years shall be entitled to succeed to the office.

(2) when a temporary vacancy occurs in such an office by reason of suspension under Sec. 60 sub section (3) or by supersession under sub section (3) of Section 61, the next in the line of succession who is below 70 years age shall be entitled to succeed and discharge the functions of the trustee until the disability of the trustee ceases.

(3) when a permanent or temporary vacancy occurs in such an office and there is a dispute in respect of the right of succession to the office of the hereditary trustee, or

when such vacancy cannot be filled up immediately or when a hereditary trustee is a minor and has no guardian fit and willing to act as such, or there is a dispute respecting the person who is entitled to act as guardian or,

when a hereditary trustee is by reason of unsoundness of mind or other mental or physical defect or infirmity unfit for discharging the functions of the trustee,

The Deputy Commissioner (Law) may appoint a fit person to discharge the functions of the trustee of the institution until the disability of the hereditary trustee ceases or another hereditary trustee succeeds to the office or for such shorter term as the Deputy Commissioner (Law) may direct.

: 50 :

Provided that the succession of the hereditary trustee under sub section (1) shall be duly approved by the Deputy Commissioner (Law).

(4) Any person affected by an order of the Deputy Commissioner (Law) under sub section (3) may within one month from the date of receipt of the order, may appeal against the order to the Board.

68. Powers to pass supplementary orders:- (1) Where an order for the supersession or removal of a trustee or of the appointment of a new trustee has been made under sec. 60 or 61 or 62 as the case may be the Board may pass such other or further orders as it may deem necessary for giving effect to the order.

(2) Without prejudice to the generality of the provisions contained in sub section (1) the Board may pass such orders for the search or seizure of the keys, jewels, vessels, furniture, records, and other properties, movable or immovable, belonging to the said institution or for the transfer of their possession to such person or persons as it may direct.

69. Abolition of hereditary rights of Archakas and other office holders and servants:- (1) (a) Notwithstanding any compromise or agreement entered into, or provisions of the scheme to the contrary or any judgment, decree or order passed by any court of law, Tribunal or any other authorities prior to the commencement of this Act, all the hereditary rights contractual or otherwise in respect of a family or a person, to any office of the Archakas such as santhi, poojari, etc, kazhakam, sweeper, or any other office or service or post by whatever designation it is known, in any religious institution or endowment shall on the commencement of this Act shall stand abolished.

: 51 :

- (b) Any usage or practice relating to the succession to any such office or service or post mentioned in clause 1 (a) shall be void.
- (c) All rights to emoluments of any nature in cash or in kind or both accrued to and pertaining to any office or service or post mentioned in Clause (a) and in force on the date of commencement of this Act shall on such commencement stand extinguished.

Provided that the conditions of service with regard to the retirement age of such approved hereditary employees and office holders will be the same as applicable to non-hereditary employees.

Provided also that the hereditary employees or office holders as referred to in Clause 1 (a), who are in service on the date of commencement of this Act; shall continue till their death, or relinquishment or infirmity as the case may be.

70. Appointment of office holder and servants of Religious Institutions:-

- (1) The Board shall have power to fix the staff strength in each temple, whether it is permanent or temporary.
- (2) The approved posts, the pay, scale of pay and emoluments of each officer or servant of a religious institution shall be in accordance with the schedule of establishment sanctioned by the Assistant Commissioner, as decided by the board to each temple on the basis of the approved staff strength as provided in sub section (1). The trustee will have no power to alter the schedule without the order of sanction of any new posts or alteration necessitated due to the exigencies of service in the temple, by the Board.

: 52 :

(3) The conditions of service of the employees of the religious institutions shall be as prescribed.

(4) The vacancies whether permanent or temporary shall be filled up by the Board as prescribed.

(5) Notwithstanding anything contained in the Act or Rules there under all the appointments to the vacant posts in the religious institutions, vacancies to the higher posts other than entry posts in the institutions shall be filled up by promotion in accordance with eligibility from the qualified employees in the lower scale of the same grade of temple or in the absence of candidate in the same grade from the lower grade temple, next below as the case may be, subject to merit and seniority as prescribed.

71. Control of the office holders and servants of religious institutions:-

(1) Notwithstanding anything contained in the Act or rules to the contrary or whether any emolument or perquisite was accepted from the religious institutions or the Board all office holders and servants of the religious institutions shall be under the control and discipline of the Executive Officer. The Executive Officer may after following the prescribed procedure, fine, suspend, remove or dismiss any employee in the religious institution, for breach of trust, incapacity, disobedience of orders,

(2) pending enquiry on the grave charges framed by the Executive Officer, may place an employee of permanent service, under suspension, if found it necessary for the reasons recorded in writing in the interest of the temple as well as the devotee.

(3) any office holder or servant punished by the Executive Officer, under sub section (1) may within one month from the date of receipt of the order appeal against the order to the Deputy Commissioner (Law).

: 53 :

(4) There shall be second appeal to the Board against the order in the 1st appeal by the Deputy Commissioner (Law) which shall be final.

(5) If the Executive Officer refrain from taking disciplinary action against any employee, for reasons recorded in writing by the Commissioner, who may authorize the Assistant Commissioner of the division under which the institution is situated to initiate disciplinary action against the employee and also against the Executive Officer as the case may be.

72. Power to fix fees for archanaish or vazhipadu:- (1) Notwithstanding any thing contained in any decree, usage to the contrary, the board of trustees shall have power for fixation or revision of the fees for performance of archanaish, and to implement it after obtaining the sanction from the Board as prescribed.

(2) Notwithstanding anything contained in any contract, decree, judgment, order or usage to the contrary, right for apportionment of vazhipadu share to the employees as per the vazhipadu schedule by agreement, or usage in force prior to the commencement of this Act, stands extinguished on the date of commencement of this Act.

Explanation:- The priests who are continuing in service without any salary by accepting only vazhipadu share shall be allowed salary in the scale of pay admissible to the grade and in the temples where additional persons were engaged, for due conduct of the vazhipadus at the expenses of the priests, additional posts shall be created by the Board, and appointed as prescribed for proper conduct of the vazhipadus.

(3) Notwithstanding any custom, usage or otherwise, the employees of the religious institutions shall not be eligible or entitled to take, or accept, any money or things placed anywhere in the temple premises, including the 'sopanam' or dedicated or

: 54 :

offered by the devotees, other than salary from the temple and 'dakshina' from the devotees by hand.

73. Fixing standard scales of expenditure:- (1) The trustee of a religious institution may from time to time submit to the Assistant Commissioner proposals for fixing the dittam or scales of expenditure in respect of the institution, and the amounts which is necessary and to be provided for various such objects connected with the rites, rituals and ceremonies of the institution.

(2) The trustee shall publish such proposals at the premises of the institution, as prescribed together with notice stating that within one month from the date of such publication any person having interest may submit objections or suggestions to the Assistant Commissioner, as delegated by the Board.

(3) After the expiry of the said period the Assistant Commissioner shall, after considering the objections and suggestions received, submit it to the Board along with the opinion thereon, having regard to the established usage of the institution and its financial position, for approval. After approval a copy of the dittam shall be communicated to the trustee.

(4) The dittam or scale of expenditure for the time being in force in an institution shall not be altered by the trustee except in accordance with the procedure laid down in this Section.

CHAPTER - IX

MUTTS AND SPECIFIC ENDOWMENTS ATTACHED TO MUTTS

74. Suit for the removal of a trustee of Mutt or specific endowment attached thereto:- (1) The Commissioner with permission of the Board, or two or more persons having interest obtained the consent of the Board in writing may institute a suit in a District

: 55 :

Court in which the Mutt is situated, to obtain a decree for removing the trustee of a Mutt or a specific endowment attached to a Mutt, for any one or more of the following reasons, namely-

- (a) The trustee being of unsound mind; and
- (b) being suffering from any physical or mental defects or infirmity which renders him unfit to be a trustee;
- (c) having ceased to profess the Hindu religion or the tenets of the Mutt;
- (d) conviction for any offence involving moral turpitude;
- (e) breach of trust in respect of any of the properties of the religious institution;

Explanation:- Express or implied transfer of any property belonging to the Mutt or entrustment of any property, endowment or temple for administration of it shall be breach of trust.

- (f) waste of funds or properties of the institution or the application of such funds or properties for purposes unconnected with the institution;
- (g) the adoption of devices to convert the income of the institution or of funds or of properties thereof into 'pathakanika';
- (h) leading an immoral life or otherwise leading a life which is likely to bring the office of head of the Mutt into contempt;
- (i) Persistent and willful default by him in discharging his duties or functions under this Act or any other law for the time being in force.

(2) Where the Board refuses to give consent under sub section (1) the party aggrieved may, within two months from the date of receipt of the order by the person, prefer a suit before the District Court having jurisdiction, the area in which the Mutt or endowment attached to the Mutt is situated.

75. Filling of vacancies:- (1) When a vacancy occurs in the office of the trustee of a Mutt or specific endowment attached to a Mutt and

: 56 :

there is a dispute regarding the right of succession to such office,
or

when such vacancy cannot be filled up immediately; or when the trustee is a minor and has no guardian fit and willing to act as such or there is a dispute in respect of the person who is entitled to act as guardian, or

when a trustee is by reason of unsoundness of mind or other mental or physical defect or infirmity unable to discharge the functions of the trustee, the Assistant Commissioner shall take such steps and pass such orders as thinks proper for the temporary custody and protection of the endowments of the Mutt or of the specific endowment as the case may be, and shall report the matter forthwith to the Commissioner, who shall bring it immediately before the Board.

(2) upon receipt of such report, if the Commissioner after making such inquiry as deems necessary, is satisfied that an arrangement for the administration of the Mutt and its endowments or of the specific endowment, as the case may be, is deemed necessary, the Commissioner shall bring it before the Board, and make such arrangements, fit until the disability of the trustee ceases, in accordance with the decision of the Board.

(3) In making such arrangement, the Board shall have due regard to the claims of the disciples of the Mutt, if any

76. Fixing standard scales of expenditure:- (1) The trustee of every Mutt or specific endowment attached to a Mutt, from time to time submit to the Board, proposals for fixing the dittam or scales of expenditure in the institution and the amounts which should be allotted to the various objects pertaining to the institution or the proportions in which the income or other property of the institution may be applied to such objects.

: 57 :

(2) The trustee shall publish such proposals at the premises of the Mutt and in such other manner or prescribed together with a notice stating that, within one month from the date of such publication, any person having interest may submit suggestions to the Board.

(3) If on scrutiny of such proposals and any suggestions made by persons having interest, it appears to the Commissioner that, the scale of expenditure or any item in the scale of expenditure is at variance with the established usage of the institution, or is not justified by its financial position, the Board may call remarks of the trustee and if after considering the same, the Commissioner has of opinion that any modification is required in the scales of expenditure or any item in the scales of expenditure, he shall submit it before the Board with the opinion thereon, and the Board shall pass orders thereon, and such orders shall be final.

77. **Power to spend 'Pathakanika':-** The trustee of a Mutt shall keep regular accounts of receipts of 'Pathakanika' that is to say, any gift or properties made to trustee as the head of the Mutt, and shall be entitled to spend the said 'Pathakanika' in accordance with the customs and usage of the institution.

CHAPTER - X

NOTIFIED RELIGIOUS INSTITUTIONS

78. **Issue of notice to show cause why institution should not be notified:-**

(1) Notwithstanding that a religious institution is governed under this Act, where the Board has reason to believe that such institution is being mismanaged and is satisfied that in the interests of its administration, it is necessary to initiate proceedings under this chapter, the Commissioner may under authorisation from the Board by notice in the prescribed manner,

: 58 :

call upon the trustee and all other persons having interest to show cause why such institution should not be notified or to be subjected to the provisions of this chapter.

(2) Such notice shall state the reasons for the action proposed and specify a reasonable time, not being less than one month from the date of the issue of the notice for showing such cause.

(3) The trustee or any person having interest may thereupon prefer any objection as may wish to make to the issue of a notification as proposed.

(4) such objection shall be in writing and shall reach the Commissioner before the expiry of the time specified in the notice aforesaid or within such further time as may be granted by the Commissioner.

79. Consideration of objections if any and notification of institution:-

(1) where no such objection has been received within the time so specified or granted, the Board may decide to declare the religious institution be subject to the provisions of this Chapter and by notification publish the order in the District Gazette, to that effect.

(2) where any such objections have been received within the time so specified or granted, the Commissioner shall hold an inquiry in to the objections in the manner prescribed and place the findings before the Board for a decision whether the institution should be notified to be subject to the provisions of this Chapter, or not.

(3) If the Board decides that the institution should be notified as aforesaid, the Secretary of the Board may issue the order for and on behalf of the Board, and thereupon by notification publish in

: 59 :

the District Gazette, the declaration that the religious institution is to be subjected to the provisions of this Chapter.

(4) Every notification published under this section shall remain in force for a period of five years, and the Board may review the proceedings after a thorough assessment of the administration and development of the temple, during the period of notification, and the Board may by notification cancel the notification or continue from time to time for a further period not exceeding five years at a time as the Board may by notification, in each case think fit to direct.

80. Scheme to lapse on notification:- On publication of the notification, the scheme of administration, if any settled for the religious institution, after the commencement of this Act and all rules, if any framed under such scheme shall cease to apply to the institution and such scheme and Rules shall not be deemed to be revived by reason of the cancellation of the notification or by reason of its having ceased to be in force by efflux of time.

81. The trustee will be in suspended animation:- On the publication of notification the Board of trustees consisted of hereditary as well as the non-hereditary trustee, if any shall be held under suspended animation, and hence there will not be a trustee during the period when the notification is in force.

Explanation:-But there will have no prohibition for the persons who have been performing the rites and rituals connected with the ceremonies and festivals, as hereditary trustees. In case of refusal if any to perform the rites and rituals, the Executive Officer will have the discretion to act as fit person.

82. Appointment of Executive Officer:- For every institution notified under this Chapter, the Board shall, as soon as may appoint a

: 60 :

salaried Executive Officer competent to deal with the administration of the institution.

83. Term and duties of the Executive Officer:- (1) The Executive Officer shall hold office for such period as may be fixed by the Board and exercise such powers and perform such duties as may be assigned by the Board.

(2) The Board shall define the powers and duties of the Executive Officer.

Provided that only such powers and duties as appertain to the administration of the endowments of the religious institution shall also be assigned to the Executive Officer.

84. Savings:- Nothing in this Chapter shall apply to Mutt and endowments attached to Mutt.

CHAPTER – XI

FUNDS, ACCOUNTS AND AUDIT OF THE BOARD

85. Funds of the Board:- (1) Subject to the provisions of this Act, the Board shall constitute a fund namely the “Malabar Devaswom Fund”.

(2) The Board shall account the following items of receipts under the respective heads of accounts:

- (a) Income of all the religious institutions, from all sources under the Board;
- (b) Annual Budget grant and loans received from the government from the due share of the income derived of from vested Forest Land of various Lands vested with Government;

: 61 :

- (c) 10% of the annual gross income from Guruvayur Devaswom;
- (d) grants and donations received from the public bodies and institutions;
- (e) Profits and interest received from investments of Funds of the Board;
- (f) all other money belonging to or other income received by the Board; and
- (g) the money realised from time to time by the sale of movable and immovable properties belonging to the Board.

(3) The investment of the funds of the Board in the Bank shall be as prescribed.

86. **Audit:-** (1) The Board shall keep regular accounts of all receipts and disbursements of the Board as prescribed.

(2) The Accounts of the Board shall be audited annually.

(3) The Audit shall be conducted by the Accountant General of Kerala.

(4) It shall be the duty of the officers and employees of the Board to furnish the details sought for by the Auditor. Any decision on the part of the responsible officers or employees, without any reasonable cause shall be prosecuted under Sec. 175 of the Indian Penal Code. 1860 (Ac No. 45 of 1860) by the Judicial First Class Magistrate's court having jurisdiction over the area where the officer or employee is working.

(5) After completing the audit of every year or for any shorter period or for any serious irregular transactions, as the case may be, the auditor shall send a report to the Board as well as to the Government.

: 62 :

(6) The Government shall after the receipt of the report give such directions to the Board, to remedy the irregularities, if any pointed out by the auditor and report the same to the Government, within thirty days, or such other extended time as may be granted by the Government, on the application by the Board. But the total period of such extension shall not exceed ninety days. However in exceptional cases the auditor will have the discretion to grant further time for recorded reasons in writing.

(7) If on consideration of the report by the auditor or otherwise, the Government find that the Board or any member thereof was found guilty of misappropriation or willful waste of the funds or of gross neglect resulting in a loss to the Board, the Government shall after giving notice to the Board or to the member concerned to show cause why an order of surcharge should not be passed against the Board or members of the Board, Commissioner and Secretary of the Board and after considering the explanation, if any pass appropriate orders.

(8) If it is found that an employee of the Board has caused any loss to the Board, the Board shall forthwith take action to recover the amount from that employee. If the employee fails to make good the loss, the amount shall be recovered under the Revenue Recovery Act for the time being in force, as if the amount due of is arrears public revenue due on land.

(9) An order of surcharge may be executed against any member or officer of the Board as if it were arrears of public revenue due on land under the Revenue Recovery Act.

87. The Devaswom surplus fund and its administration:- (1) The unspent balance of each year out of the Malabar Devaswoms Fund constituted under Section 85, and such portion of it as may be determined by the Devaswom Board shall be added on to the

: 63 :

Devaswom surplus fund. The Devaswom surplus fund shall be administered by the Board, as prescribed.

(2) Subject to the rules as may be prescribed in this behalf the Board shall have power where it becomes necessary for the Board to purchase property movable or immovable with moneys from the Devaswom surplus fund, creation of assets such as commercial buildings, Convention Centers, Halls in the properties owned by the religious institutions under the Board and do all other acts incidental to the management of such property.

(3) The Board may make Rules prescribing the restrictions, limitations and conditions subject to which assignments of property on lease could be made.

CHAPTER - XII

BUDGET, ACCOUNTS AND AUDIT OF THE RELIGIOUS INSTITUTIONS

88. **Budget of religious institutions:-** (1) The Executive Officer of every religious institution shall before the end of December in each year, submit in such form as prescribed in the Rules, a budget showing the probable receipts and disbursement of the institution duly approved by the trustee required for the next financial year to the Board.

- (2) Every such budget shall make adequate provision for-
- (a) the dittam or the scales of expenditure for the time being in force;
  - (b) the due discharge of the liabilities binding on the institution;

: 64 :

- (c) the repair and renovation of the building owned by the institution;
  - (d) the payment of salary of the employees of the institutions;
  - (e) the maintenance of working balance.
- (3) The budget shall be in the prescribed manner and the Board after giving notice to the Executive Officer in the prescribed manner and after considering representation if any, make such alternations, omissions or additions in the budget as the authorities may deems fit.

Provided that the, Budget shall be passed or returned with such lawful directions within two months from the date of receipt of it at the office of the authorities under this Act.

(4) Any expenditure incurred in the temple without adequate provisions in the approved budget shall be unauthorised, and the trustee or trustees and Executive Officer together shall be liable for such unauthorised expenditure.

89. Accounts and Audit:- (1) The Executive Officer of every religious institution shall keep updated regular accounts of all receipts and disbursements, as prescribed, duly approved by the trustee or board of trustees.

(2) The accounts of every religious institution, the annual income of which is not less than fifty lakhs, shall be subject to audit, by the audit wing of the Board, every month.

(3) The accounts of every other religious institution shall be audited annually, or if the Board so directs in any case or class of cases, at shorter intervals.

(4) The auditor shall be deemed to be public servants within the meaning of Sec. 21 of the Indian Penal Code.

: 65 :

90. **Authority to whom audit report is to be submitted:-** After completing the audit, for any year or for any shorter period, or for any transaction or series of transactions as the case may be, the auditor shall send a report-

(a) to the Board, if the annual income of the institution is not less than 50 lakhs; and

(b) to the Deputy Commissioner (Audit) in other cases.

91. **Contents of Audit report:-** (1) The Auditor shall specify in the audit report, all cases of irregular, illegal or improper expenditure or of failure to recover moneys or other property due to the religious institution, or of loss or waste of money or property thereof, caused by neglect or misappropriation.

(2) The auditor shall also report on such other matter relating to the account as may be prescribed, or on which the Board, the Commissioner or the Assistant Commissioner as the case may require to report.

92. **Rectification of defects disclosed in audit and order of surcharge against, trustee, etc:-** (1) The Commissioner or the Deputy Commissioner (Audit) as the case may be, shall send a copy of every audit report relating to the accounts of a religious institution to the Executive Officer thereof and it shall be the duty of the Executive Officer to bring it before the trustee or Board of trustees and rectify any defects or irregularities, pointed out by the auditor and furnish an action taken report to the Board or the Deputy Commissioner (Audit), as the case may be.

(2) The Deputy Commissioner (Audit) shall forward to the Board a copy of every audit report received by it under clause (b) of Sec. 90 and report if any of the trustee made under section (1) together with such remarks the Deputy Commissioner (Audit) may make thereon.

: 66 :

(3) If on consideration of the report of the auditor along with the report, if any, of the trustee and the remarks if any, of the Deputy Commissioner (Audit) or the Commissioner, the Board thinks that the trustee or Executive officer or any other person was found guilty of misappropriation or willful waste of the funds of the institution or of gross neglect resulting in a loss to the institution, the Board may after giving notice to the trustee or such person to show cause why an order of surcharge, should not be passed against the person and after considering the explanation of such person, if any, by order, certify the amount so lost and direct the trustee or Executive Officer or such other person to pay within a specified time, such amount personally and not from the funds of the religious institution.

Provided that, if in respect of any expenditure or dealing with trust property, the trustee or such person had obtained the written directions of the Assistant Commissioner or the Commissioner and had acted in accordance with such directions, such person shall not be held responsible.

(4) If any amount was found to be recovered from the person held to be responsible, and if such sum was not remitted or recovered from the person liable, it shall be recovered as an arrear of land revenue, for which a notice of remittance shall be issued to the person liable to make good the amount held under objection.

(5) The Board shall forward a copy of the order under sub section (4) with the reasons for the same, by registered post to the trustee or person concerned.

(6) The trustee or other person aggrieved by such order may within thirty days of receipt of the order may, either-

(a) apply to the District Court having jurisdiction to modify or set aside the order and the Court after

: 67 :

taking such evidence, as is necessary, may confirm, modify or remit the surcharge with orders as to costs as it may think appropriate in the circumstance;

- (b) the Court shall have power to stay the operation of the order pending the disposal of the suit.

(7) An order of surcharge under this section against a trustee or Executive Officer, shall not bar a suit for accounts against such person except in respect of the matter finally dealt with by such orders.

(8) The Collector of the District in which is situated any property of the trustee or other person from whom an amount is recoverable by way of surcharge shall on a requisition made by the Commissioner recover such amount as if it were an arrear of land revenue and pay the same to the religious institution concerned.

CHAPTER - XIII

FINANCE

93. **Religious institutions to transfer all the income, derived thereat from all sources to the Board:-** (1) The right of administration of all the religious institutions, endowments and specific endowments attached to the temples and Mutts having vested with the Board, all the income derived in the institutions under the Act shall transfer it to the Funds of the Board as specified in Section 85 (1) of this Act and all the expenditure in respect of all those religious institutions, shall be met from the same fund as prescribed.

2) The Board shall pay the salaries and allowances, and other beneficial remuneration of the Commissioner, and other employees in the administrative services of the Board, the employees of the religious institutions, Executive Officers who are employed for the

: 68 :

purposes of the Act, expenses for the cost of auditing the accounts of religious institutions, and all other expenses of the Board, as prescribed.

CHAPTER - XIV

MISCELLANEOUS

94. Immunity to the officers under the board:- No suit, prosecution or other legal proceedings shall be entertained in any court of law against the Board or any officer or servant of the Board for anything done or intended to be done in good faith in pursuance of this section.

95. Prosecution against misuse of properties, its premises and precincts of religious institutions:- (1) The religious institution, its premises and precincts shall not be utilised, or misused for any type of training and display, of martial arts, armed activities, amateur or professional, by any organizations or religious outfits.

(2) If any person or any class of persons acts in violation of Sub Sec. (1) above such acts shall be treated as injuring or defiling the place of worship with intent to insult religion and such person or class of persons shall be deemed to have committed an offence under section 295 of Indian Penal Code and shall be liable to be prosecuted therefore.

96. Public officers to furnish copies or extracts from certain documents:- All public officers having custody of any record, register, report or other documents relating to a religious institution or any movable or immovable property thereof shall furnish such copies of or extracts from the same as may be required by the Board, Commissioner, Deputy Commissioner or Assistant Commissioner.

97. Putting an Executive Officer in possession of administration of a religious institution:- Where a person has been appointed as

: 69 :

Executive Officer of a religious institution to carry out the administration of a religious institution in accordance with the provisions of this Act and such person is resisted in, or prevented from obtaining the possession of the administration of the religious institution or the records, accounts and properties thereof by any body of persons, a trustee, office holder or servant of the religious institution who has been dismissed or suspended from office or is otherwise not entitled to be in possession or by any person claiming or deriving title from such trustee, official holder or servant, not being a person claiming in good faith to be in possession of his own account or on account of some person not being such trustee, office holder or servant, a Magistrate of the first class in whose jurisdiction such institution or property is situated shall on application by the person so appointed, and on the production of the order of appointment, and where the application is for possession of property, a certificate by the Commissioner in the prescribed form, setting forth that the property in question belongs to the religious institution, direct delivery to the person appointed as aforesaid of the possession of such religious institution, or the records, accounts, money and properties thereof as the case may be.

Provided however that before issuing any such certificate in respect of any property, the Commissioner shall give notice to the trustee, officer holder or servant of the religious institution as the case may be, of his intention to issue the certificate and consider the objections, if any, of such trustee, office holder, servant, a person or body of persons.

Provided also that, for the purpose of proceeding under this section, the certificate aforesaid shall be conclusive evidence that the properties of which it relates belong to the religious institution.

: 70 :

Explanation:- A person claiming under an alienation contrary to the provision under Section 100 of this Act shall not be regarded as a person claiming in good faith within the meaning of this section.

98. **Cost of Proceedings:-** (1) No funds of the religious institution shall be appropriated by the trustee or the Executive Officer, for the costs, charges, and expenses incidental to any suit, appeal or application to a Court under this Act unless, sanction was obtained from the Board.

(2) If any amount was expended without obtaining sanction as provided in clause (1) above, the person who do so shall be personally liable, to make good the loss and remit it to the temple funds.

99. **Constitution of Committee:-** (1) Where the Board is satisfied that in the interests of the religious institution a Committee of devotees is required for any exclusive purpose of developmental activities, making conveniences to the devotees, or for proper conduct of annual or periodical festivals, the Board may direct the Executive Officer to convene a meeting of devotees in the temple premises, and constitute a committee as prescribed.

(2) The term of the Committee shall be one year or completion of the purpose which ever is earlier.

(3) The constitution and functioning of the committee shall be as prescribed.

(4) There shall not be any other Committee by whatever name at a time in an institution for the same or any other purpose.

(5) Any person or body of persons who ever acts in violation of any provisions above shall be deemed to have committed criminal breach of trust under section 405 and such persons or body of

: 71 :

persons shall be prosecuted under Section 406 of the Indian Penal Code.

100. Alineation of immovable property of religious institutions:-

(1) Any exchange, sale, mortgage and lease of any immovable property belonging to or given or endowed for the purposes of any religious institution shall be null and void unless it is sanctioned by the Board as being necessary or beneficial to the religious institution;

Provided that before such sanction is accorded, the particulars relating to the proposed transaction shall be published in such manner as prescribed, inviting objections and suggestions with respect thereto; and all objections and suggestions received from the trustee or other persons having interest shall be duly considered by the Board.

Provided further that if it is satisfied to the Board that owing to any emergency or for some other reason to be specified in the order according sanction, it is not reasonably practicable to follow the procedure prescribed in the foregoing proviso, may dispense with such procedure, by a unanimous decision of the Board, imposing condition, regarding utilisation of the sale proceeds, investment thereof, and in the case of mortgage regarding the discharge of the same within a reasonable short period, to the extend possible.

(2) Every order of the Board under sub section (1) shall be published in the District Gazette of which the immovable property is situated;

(3) Any person aggrieved by an order under sub section (1), may file a suit before the competent Court having jurisdiction, but the court will have no power to stay the order against which the suit was filed.

: 72 :

CHAPTER - XV
INSTITUTIONS IN GENERAL

101. Maintenance of other registers in addition to cash book and other connected records, in the religious institutions:- (1) The Executive Officer of every institution shall maintain in such manner as prescribed, registers showing:

- (a) Particulars of all immovable and movable properties belonging to or given or endowed for the support or benefit of the institution and all property given or endowed for the performance of any service or charity;
- (b) Particulars of all movable properties belonging to the institution with their estimated value;
- (c) "Register of Dittam" specifying the quantum of goods required the scales of expenditure for daily pooja, rites and rituals, of the ordinarily and recurring for the periodical festivals, and annual festivals, and the manpower required for each, and by summing up together, the goods and services required and expenditure thereon;
- (d) particulars of the all liabilities of the institution;
- (e) The sanctioned posts to the institution by the authorities under the Act, the names of all the servants and employees of the institution as approved in the schedule of establishment by the Board, to which salary, emoluments, or perquisite is attached and the nature, time and conditions of service in each case; and

: 73 :

- (f) Service register of all the employees working in the sanctioned posts;
- (g) Register of investments;
- (h) Register of inventories;
- (i) Stock register of stores;
- (j) Asset accumulation Register;
- (k) Stock Register of receipts of offerings;
- (l) Hundial Register; and
- (m) Such other registers with particulars as the Board may from time to time fix.

(2) Copies of the aforesaid registers shall be prepared, verified and signed by the Executive Officer and submitted to the Board within such period as may be prescribed in this behalf.

(3) The Board may after making such enquiry as it may consider necessary, by order direct such alterations or additions in the register as may find it necessary.

(4) An approved copy of the Register under Sub. Section 1(a) shall be kept in the office of the Board and another copy shall be returned to the religious institutions for keeping it in the records.

102. Scrutiny of the registers and submission of statements to the Board:-

The Executive Officer of the institution shall scrutinise every year the entries in the register referred to in Section 101 and cause to submit to the Board a verified statement showing the alterations, deletions and additions made therein.

103. Submission of accounts and returns to the Board:- The Executive Officer of every institution shall furnish such accounts and returns, reports or other information relating to the administration

: 74 :

to the Board duly approved by the trustee or Board of trustees, within such time as it may prescribe or require.

104. Submission of Balance sheet to the Board:- (1) The Executive Officer shall prepare an annual balance sheet giving such particulars as will disclose the nature and extent of the income, expenditure, outstandings and savings of the institution and send a signed copy of the same to the Board not later than the last day of the first month of the succeeding financial year;

(2) The Executive Officer shall promptly furnish to the Board, such other information as may be required, arising on an examination of the Balance Sheet.

105. Powers of the Board over the trustee etc:- The Board may impose fine, on any trustee, Executive Officer, office holder or servant of an institution who willfully disobeys any order passed by it, such amount as decided by the Board for each act of disobedience. If the said trustee, office holder or servant fails to carry out the order of imposing fine within a week from the date of receipt of order by the person the Board shall remove the person from the office of the trusteeship, or office or post. The trustee of an institution shall be bound to give effect to the order passed by the Board under this section in respect of an office holder or servant of an institution and any failure on the part of the trustee to give effect to such order shall be deemed disobedience within the meaning of this section.

106. Enforcement of service of charity in certain cases:- (1) Where, a specific endowment attached to a Mutt or temple consist of a charge for performance of charity on property and there is failure in due performance of the Service or Charity, the trustee or Executive Officer of the Mutt or temple concerned may require the person in possession of the property on which the endowment has

: 75 :

a charge to pay the expenses incurred or likely to be incurred in causing the service or charity to be performed otherwise. In default of such person making payment as required, the Deputy Commissioner (Law) may on the application of the trustee or Executive Officer, after giving the person in possession a reasonable opportunity of stating the objections in regard thereto, by order, determine the amount payable to the institution.

(2) Where the person in possession of the property on which the endowment has a charge is not the person responsible in law for the performance of the service or charity or any amount is paid by or recovered from the person in possession, the Deputy Commissioner (Law) may on the application of the person in possession and after giving the person responsible in law a reasonable opportunity of stating objections in regard thereto, by order require the person responsible in law, to pay the person in possession the amount so paid or recovered.

(3) Against an order of the Deputy Commissioner (Law) under sub section (1) or sub section (2), the person affected may within two months from the date of the receipt of the order by such person, appeal to the Board.

(4) On application by Executive Officer to the Collector of the District in which the property referred to in sub section (1) is situated or on application by the person in possession to the Collector of the District in which the property is situated or any property of the person responsible in law, as the case may be, the Collector shall recover from the person in possession or the person responsible in law as the case may be, the amount specified in the order of the Deputy Commissioner (Law), as modified by the order of the Commissioner if any, and the expenses of such recovery, as

: 76 :

if it were the arrears of land revenue and pay to the Executive Officer, the amount due from such person.

107. Power of the board over the Executive Officer or trustees of specific endowments attached with mutt or temple:- The trustee or Executive Officer of a specific endowment was appointed for performance of any service or charity connected with a Mutt or temple shall perform such service or charity subject to the general superintendence of the Board and shall obey all lawful order issued by the Board.

108. Public officers to give copies requisitioned by the Board:- All public officers having custody of any record, register report or other document, relating to a religious institution shall furnish such copies or extracts from the same as may be required by the Board.

109. Procedure and powers of inquiries under Chapter VII:- (1) Where the Board, Commissioner or the Deputy Commissioner (Law) makes an inquiry or hears an appeal or Revision Petition thereon, the inquiry shall be made and the appeal and revision petition shall be heard as nearly as may be in accordance with the procedure applicable under the Code of Civil Procedure, 1908 to the trial of suits or the hearing of appeals, as the case may be.

(2) The Provisions of Indian Evidence Act, 1872 and the Indian Oaths Act, 1873 shall apply to such inquiries, appeal and revision petitions.

(3) The Board, Commissioner or Deputy Commissioner (Law) holding such inquiry or hearing such appeals and revision petitions shall be deemed to be a person acting judicially within the meaning of the Judicial Officers Protection Act - 1850.

: 77 :

110. Bar of suits in respect of administration or Management of religious institutions etc:- No suit or other legal proceedings in respect of the administration or management of religious institution or any other matter or dispute for determining or deciding for which provision is made in this Act shall be instituted in any court of law, except under, and in conformity with the provisions of this Act.

111. Property of religious institution not to vest under the law of limitation after commencement of this Act:- Nothing contained in any law of limitation for the time being in force shall be deemed to vest in person the property or funds of any religious institution, which had not vested in such person or predecessor in title after the commencement of this Act.

112. Applicability of the Kerala Land Conservancy Act, 1957:- All lands belonging to the Board and the religious institutions shall be deemed to be the property of the Government for the purpose of the Kerala Land Conservancy Act, 1957 (Act. No. 8 of 1958) and all the provisions of that Act shall, so far as they are applicable, apply to such lands.

113. Notifications, orders etc, under the Act not to be questioned in a Court of Law:- Save as otherwise, expressly provided in this Act, no notification, or certificate issued, orders passed, decision made, scheme settled, or other things done under the provisions of this Act by the Board, Commissioner, Deputy Commissioner or Assistant Commissioner shall be liable to be questioned in any Court of Law.

114. Powers of the Board to call for the files and pass orders:-

(1). Notwithstanding anything contained in this Act, the Board shall have power to call for any file or proceeding pending before any of its officers not being the statutory inquiries in which an

: 78 :

appeal to the Board is provided, and dispose of it by itself or transfer it to another officer of the Board for disposal.

(2) Any party aggrieved by an order of the Board under sub section (1) not being an order against which a suit or an appeal to a court is provided under this Act may appeal to the State Government within two months from the date of receipt of the order by the party aggrieved.

Provided that the State Government shall not pass any order prejudicial to any party without giving to such party a reasonable opportunity for being heard.

115. Powers of the Government to call for records and pass orders:- (1) The Government may call for the records of the Board, not being a proceeding in respect of which a suit or appeal to Court is provided by this Act, to satisfy as to the regularity of such proceeding or the correctness, legality or propriety of any decision or order passed therein and if in any case, it appears to the Government that any such decision or order should be modified, annulled, reversed or remitted for reconsideration, the Government may pass orders accordingly.

Provided that the Government shall not pass any order prejudicial to any party, without affording to such party or a reasonable opportunity for being heard.

(2) The Government may stay the execution of any such decision or order, pending the exercise of powers under sub-section (1) in respect thereof.

116. Power to inspect the religious institutions:- (1) Any officer of the Board as prescribed in this behalf shall subject to the conditions and restrictions shall be bound at any reasonable time to inspect all the records connected with the administration of the religious

: 79 :

institutions or endowments attached thereto including any movable or immovable property thereof.

(2) If any record, register or other documents related to the religious institution, an endowment attached thereto kept in any public office of the Government or under the Government, was found to be required in connection with the inspection under sub-section (1), the officer authorized by the Board on this behalf, shall subject to the conditions and restriction, may verify the documents or records connected therewith.

117. Court Fees to be paid as specified in the Kerala State Court Fees and Suits Valuation Act, 1956:- Without prejudice to the provisions of the Kerala State Court Fees and Suits Valuation Act, 1956, the proper fees chargeable in respect of the documents described in Column (1) and (2) of the schedule I shall be the fees indicated in Column (3) thereof.

118. Savings:- Nothing contained in this Act shall:

- (a) Same as otherwise expressly provided in or under this Act, affect any honour to which any person other than employees of the religious institutions is entitled by custom or otherwise in any religious institution, or its established usages in regard to any other matter; or
- (b) authorize any interference with the religious and spiritual functions of the head of the Mutt including those relating to imparting of religious instructions or the rendering of spiritual service.

119. Act not to affect rights under Article 26 Clauses (a) to (c) of the constitution:- Nothing contained in this Act shall be deemed to confer any power or impose any duty in contravention of this rights

: 80 :

conferred or any religious denomination or any section thereof by clauses (a), (b) and (c) of Article 26 of the constitution.

120. Power to make rules:- (1) The Government may make rules to carry out all or any of the purposes of this Act not inconsistent therewith.

(2) The power to make rules under this Section shall be subject to the decision of the Board, and publication of it in the Government Gazette.

121. Suits against the Board:- No suits shall be instituted against the Board, in a Court of Law, until the expiration of two months after a notice in writing has been delivered under registered post, to the Secretary of the Board stating the cause of action, the relief sought and the name and place of abode of the intending plaintiff, and the plaint shall contain a statement that such notice has been so delivered and the result of such notice.

122. Power of the Board to make bye-laws:- (1) The Board may make bye-laws not inconsistent with this Act and the rules framed there under for any matter necessary for carrying into effect the objects of this Act.

(2) In particular and without prejudice to the generality of the foregoing power, the Board may make bye-laws with respect to:

- (a) the preservation of order and the conduct of proceedings of the Board and its implementation;
- (b) the functions and procedure of the Standing Committees;
- (c) the fee to be levied on applicants under this Act, before it or any of its committees or before the President or any of the officers or servants of the Board and on applications for copies of proceedings or other record of the Board;

: 81 :

- (d) the form of the register to be prepared and maintained by the Board and the religious institutions, endowments, and trusts;
- (e) the books and accounts to be kept in the office of the religious institutions, endowments and trusts;
- (f) the accounts, reports and returns to be submitted by the institutions under the Act;
- (g) conditions of service including the powers and duties of the officers and servants of the Board and the religious institutions;
- (h) the allocation of duties to the President, members and standing committees;
- (i) the Security to be furnished by the officers and servants of the Board and the religious institutions;
- (j) the designated employee by whom receipt may be granted for money received;
- (k) the custody of the common seal, registers and records, stock and stores etc;
- (l) the manner in which the decision of the Board may be ascertained otherwise than at meetings;
- (m) the form of particulars to be contained in the Budget of the Board and the religious institutions;
- (n) the manner in which the business of various standing committees shall be conducted, the staff required for such committees, the traveling allowances to be paid to the members of such committees for attending meetings and undertaking journeys in connection with the affairs of such

: 82 :

committee, and the publication of notices, decisions and orders of the Board.

(3) Such bye-laws shall be made after previous publication in the Gazette.

123. Maintenance of record of the Board:- The Board shall maintain all its records duly catalogued and indexed in a manner as prescribed in the Right to Information Act, 2005 and shall constitute a separate computerised wing with such number of staff as may be decided by the Board with approval of the Government.

124. Repeal:- (1) The Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951, (Madras Act XIX of 1951) as amended by the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments (Amendment) Act, 2008 (Act No.31 of 2008), the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments (Amendment) Act No.2 of 2014 and the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments (Amendment) Act.No.9 of 2014 are hereby repealed.

(2) The Rules under Madras Hindu Religious and charitable Endowments Act (Madras Act XIX of 1951) are hereby repealed.

(3) The scheme of administration framed under the provisions of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951, by any Court of Law as well as by the authorities under the Act, as amended by the Court are hereby repealed.

125. Effect of repeal of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951:- (1) Notwithstanding the repeal of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951 (hereinafter referred to in this section as the Act)-

(a) all bye-laws made, notifications or certificate issued, orders passed, decisions made, proceedings or action taken shall, in so far as they are not inconsistent with this Act, be deemed

: 83 :

to have been made, issued, passed, taken by the appropriate authority under the corresponding provisions of this Act and shall subject to the provisions of Clause (b) have effect accordingly;

- (b) if the Board is satisfied that any such rule, notification, certificate, order, decision, proceedings, action, although not inconsistent, with this Act, would not have been made, issued, passed, taken or in the form adopted, if this Act had been force at the time, the Board shall have power with the concurrence of the Government by order at any time within one year from the commencement of this Act, to cancel or modify in such manner as may be specified in the order, the said rule, notification, certificate order, decision, proceeding, action, and thereupon the same shall stand cancelled, or modified, as specified in the said order, with effect from the date on which it was made or from such later date as may be specified therein;

Provided that before making any such order, the Board shall publish in the Government Gazette notice of their intention to do so, fix a period, which shall not be less than two months from the date of publication of the notice, for the persons affected by the order to show cause against the making thereof and consider their representations if any.

- (c) all bye-laws, circulars made by the Board or Commissioner under the said Act shall in so far as they are not inconsistent with this act be deemed to be orders issued by the Board under this Act;
- (d) all proceedings pending before the Government, Board, or Commissioner, Deputy Commissioner or Assistant Commissioner under the provisions of the said Act, as the

: 84 :

Commissioner of this Act may in so far as they are not inconsistent with the provisions of this Act, be continued by the appropriate authority under this Act;

(e) all suits, cases applications or proceedings taken by, or on behalf of or against, the Board under the provisions of the said Act immediately before the commencement of this Act, may be continued by, or on behalf of, or against the Commissioner, subject to the provisions of, and in so far as they are not inconsistent with this Act;

(f) any remedy by way of application, suit or appeal which is provided by this Act shall be available in respect of proceedings under the said Act pending at the commencement of this Act as if the proceedings in respect of which the remedy is sought had been instituted under this Act.

(2) Notwithstanding anything contained in this Act, the existing president and members of the board, Chairman and members of the Area Committee and the non-hereditary trustees appointed under the provisions of the Madras Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951, and the hereditary trustees exceeding 70 years of age shall cease to hold their office as the case may be on and from the date of commencement of the Malabar Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 2017 (Act No.....2017).

126. Power to remove difficulties:- If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the Government may, on recommendation of the Board, by order to do anything lawfully which appears to the Government necessary for the purpose of removing difficulty.

: 85 :

SCHEDULE - I (A)
SUITS
(See Section - 118)
COURT FEE PAYABLE

Section	Description	Amount
45 (4)	Suits on the decision of the Deputy Commissioner on the disputes	Rs. 500.00
49 (2)	Against the order of assumption by the Board.	Rs. 500.00
53 (5)	Against the orders issued by issued by the Board exercising power to call for the records and pass orders	Rs. 500.00
62 (4)	Against the order in appointing non-hereditary trustees by the Board	Rs. 500.00
65 (6)	Against the order of removal or dismissal of a trustee	Rs. 500.00
74	For removal of trustees or Madathipathi issued by the authorities under the Act.	Rs. 250.00
100 (3)	against order of alienation of properties of the religious institution	Rs. 1000.00

SCHEDULE - I (B)
Application to the Court

Section	Description	Amount
44 (4) & (5)	Application for eviction of encroachment	Rs. 250.00
97	Application for delivery of possession	Rs. 250.00

SCHEDULE - I (C)
Application to the Government, Board and Deputy Commissioner

Section	Description	Amount
45 (1)	Application to the Deputy Commissioner to decide certain disputes.	Rs. 250.00
47 (1)	Application for determination and application of defunct religious institutions or persons having interest	Rs. 250.00
48 (1)	Application by the trustee to frame or modification of a scheme	Rs. 250.00

: 86 :

48 (5)	Application to the Commissioner for framing or modification of a scheme of administration of a Mutt	Rs. 250.00
49 (a)	Assumption of Management of religious institutions	Rs. 250.00
53	Application to the Board for revision.	Rs. 100.00
54	Application to transfer the matter to the Commissioner and pass orders	Rs. 100.00
97	Application before the Commissioner for certificate	Rs. 100.00
107 (1)	Application for enforcement of ----- to the Deputy Commissioner	Rs. 100.00
115	Application to call for files and disposes of it by the Board	Rs. 100.00
116	Applicantion before the Government to call for the files and pass orders	Rs. 100.00

SCHEDULE - I (D)**Appeals before the Government, Board, Deputy Commissioner**

Section	Description of the	Amount
52	All appeals before the authorities under the Act.	Rs. 50.00
54 (5)	”	”
65 (5)	”	”
66 (4)	”	”
67 (4)	”	”
7 (3)	”	”
115 (2)	”	”

SCHEDULE - II**ELECTION RULES**

1. The person commissioned by the Governor to preside over the meeting for the election of members to the Board (hereinafter in these rule referred to as the Chairman) shall fix the date, the time and the place for the presentation of nomination papers and intimate the Hindu Members of the Legislative Assembly with the details of the number and category of seats to be filled up by the

: 87 :

election before seven clear days from the date fixed for the presentation of nomination papers.

2. Any Hindu Member of the Legislative Assembly of the State may nominate a qualified person belonging to the category of vacancy, is not subject to any disqualification for election as a members of the Board by delivering to the Chairman, between the hours fixed by the Chairman for the receipt of nomination papers, a nomination paper signed by the proposer and another Hindu member of the Legislative Assembly of the State as seconder and stating the name of the person nominated. The person nominated shall affix his signature to the nomination paper before it is delivered to the Chairman, stating that he is willing to serve as a member of the board, if elected.

3. The Chairman shall, as soon as the time fixed for the receipt of nomination papers is over scrutinize the nomination papers in the presence of the candidates; proposers or seconders present and reject any invalid nomination.

4. Any person, who has been nominated may withdraw his candidature at any time before the Chairman proceeds to hold the election.

5. (1) If there is only one candidate for a seat, the Chairman shall declare him duly elected.

(2) If the number of contesting candidates for a seat is more than one, a poll shall be taken on the same day or another day as may be fixed by the Chairman.

(3) If there is no candidate for a seat, election proceedings, shall be started afresh for filling up the vacancy in all respects as if for a new election.

6. For the purpose of these rules, Members of the Legislative Assembly shall mean a Member who has taken the Oath prescribed

: 88 :

for the Members of the Legislative Assembly and signed the register of Members of the Legislative Assembly.

7. Every Hindu Member of the Legislative Assembly shall have one vote for the election to the seat of woman member under clause (g) of sub-section (3) of section 7 of the Act and one vote each for the seats of the other two members under clause (h) thereof.

8. The poll shall be held on the date, time and place fixed by the Chairman and the counting of votes shall take immediately after the close of the polling.

9. The candidate for each seat who obtained the highest number of votes shall be declared elected by the Chairman.

10. In the case of equal number of votes, the result shall be decided by draw of lots".

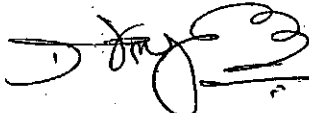
SCHEDULE - III

LIST OF RELIGIOUS INSTITUTIONS

(To be Attached)

7/9/17
Mehenay - C.

6/9/2017
K. ABBARAKAISHWAN
Chairman

(A. Venugopalan)

